

TEMA NR. 1
4 martie 2003

- 1.** Un graf se numește rar dacă numărul său de muchii m este mai mic decât $\frac{n^2}{\log n}$, unde n reprezintă numărul de vârfuri. O justificare este aceea că matricea de adiacență A a grafului, care ocupă n^2 locații de memorie, poate fi întotdeauna reprezentată folosind $O(\frac{n^2}{\log n})$ locații de memorie, astfel încât răspunsul la o întrebare „ $A(i, j) = 1$?” să se facă în $O(1)$. Descrieți o astfel de schemă de reprezentare.

Soluție:

Având în vedere faptul că în matricea de adiacență A a unui graf fiecare element $A(i, j)$ poate lua doar valorile 0 și 1, este suficient un singur bit pentru a memora aceste informații.

Pentru reducerea spațiului ocupat de matricea de adiacență se propune următoarea schemă de reprezentare:

- matricea A este împărțită în matrice pătratice de dimensiune $\lceil \sqrt{\log n} \rceil \times \lceil \sqrt{\log n} \rceil$;
- numărul acestor matrice este $\lceil \frac{n^2}{\log n} \rceil$;
- se creează o nouă matrice pătratică A' de dimensiune $\lceil \frac{n}{\sqrt{\log n}} \rceil \times \lceil \frac{n}{\sqrt{\log n}} \rceil$;
- fiecare element al matricei A' este o codificare a unei matrice de dimensiune $\lceil \sqrt{\log n} \rceil \times \lceil \sqrt{\log n} \rceil$ după cum urmează:
  - o astfel de matrice are $\log n$ elemente ce pot lua doar valorile 0 și 1;
  - dacă matricea este parcursă pe linii se obține o secvență de $\log n$ biti;
  - fiecare astfel de secvență poate fi reprezentarea binară a unui număr între 0 și $2^{\log n} = n$;
  - fie B o matrice de dimensiune $\lceil \sqrt{\log n} \rceil \times \lceil \sqrt{\log n} \rceil$ obținută prin partiționarea lui A ca mai sus, cu $B(i, j) = A(k_1 \lceil \sqrt{\log n} \rceil + i, k_2 \lceil \sqrt{\log n} \rceil + j)$ și fie s secvența de biti obținută prin parcurgerea matricei B pe linii; atunci $A'(k_1, k_2) = s$, unde s este numărul a cărui reprezentare binară este s ;
  - având în vedere că reprezentarea binară a numerelor naturale este unică, dacă $B_1 \neq B_2$, atunci $s_1 \neq s_2$ și $m_1 \neq m_2$;
- obținerea răspunsului la întrebarea: „ $A(i, j) = 1$?”: valoarea lui $A(i, j)$ se poate obține din matricea A' astfel:

- din modul de partiționare a lui A se constată că elementul $A(i,j)$ se obține din procesarea elementului $A'(\lceil \frac{i}{\sqrt{\log n}} \rceil, \lceil \frac{j}{\sqrt{\log n}} \rceil)$;
- reprezentarea binară a elementului $A'(\lceil \frac{i}{\sqrt{\log n}} \rceil, \lceil \frac{j}{\sqrt{\log n}} \rceil)$ este succesiunea liniilor matricii B , unde $B(p,q) = A(i,j)$, cu $p = i \bmod \lceil \sqrt{\log n} \rceil$ și $q = j \bmod \lceil \sqrt{\log n} \rceil$, adică bitul de pe poziția $(i \bmod \lceil \sqrt{\log n} \rceil) * \lceil \sqrt{\log n} \rceil + j \bmod \lceil \sqrt{\log n} \rceil$ din reprezentarea binară a lui $A'(\lceil \frac{i}{\sqrt{\log n}} \rceil, \lceil \frac{j}{\sqrt{\log n}} \rceil)$, numărând de la stânga la dreapta;

Observație: Având în vedere faptul că numărul n nu se împarte întotdeauna exact la $\lceil \sqrt{\log n} \rceil$, este posibil ca matricele de la extremitățile dreapta, respectiv jos ale matricii A matricele obținute prin partiționare să nu aibă dimensiunile cerute, ci dimensiuni mai mici.

De exemplu, o matrice de dimensiune 5×5 trebuie partiționată în matrice de dimensiune 2×2 . Coloana a cincea va fi deci împărțită în 3 matrice, două de dimensiune 2×1 și una de dimensiune 1×1 . Aceste matrice vor fi „extinse” la matrice de dimensiune 2×2 astfel:

Fie B_1 o matrice de dimensiune 2×1 (de exemplu, $B_1(0,0) = A(0,4)$ și $B_1(1,0) = A(1,4)$ și B_2 matricea de dimensiune 2×2 la care va fi extinsă B_1 ; atunci $B_2(0,0) = B_1(0,0)$, $B_2(1,0) = B_1(1,0)$, iar $B_2(0,1)$ și $B_2(1,1)$ pot avea oricare din valorile 0 și 1. $B_2(0,0)$, $B_2(0,1)$, $B_2(1,0)$, $B_2(1,1)$ este reprezentarea binară a valorii elementului $A'(2,0)$.

Am văzut mai sus cum se face extragerea dintr-un element al lui A' a bitului care reprezintă valoarea lui $A(i, j)$. De acolo ne dăm seama că nu se va încerca niciodată extragerea unui bit care nu corespunde unui element din matricea A , deci valorile elementelor adăugate la extinderea matricelor B nu au importanță.

- complexități:

- matricea A' are $\frac{n^2}{\lceil \log n \rceil}$ elemente, deci complexitatea spațiului a reprezentării sale este $O(\frac{n^2}{\log n})$;
- operațiile de calcul al elementului corespunzător lui $A(i,j)$ din A' se fac prin efectuarea unor împărțiri sau calcule de resturi, operații ce necesită timp constant $O(1)$;
- accesul la elementele matricii A' se face în timp constant $O(1)$;
- extragerea unui bit din reprezentarea binară a unui element din A' se poate face în timp constant $O(1)$ prin operații logice pe biți (utilizându-se eventual o mască);

În concluzie, răspunsul la întrebarea: „ $A(i, j) = 1$?” se poate obține în timp constant (independent de n) $O(1)$.

2. Diametrul unui graf este lungimea maximă a unui drum de lungime minimă între două vârfuri ale grafului. Două vârfuri care sunt extremitățile unui drum minim de lungime maximă în graf se numesc diametral opuse. Demonstrați că următorul algoritm determină o pereche de vârfuri diametral opuse într-un arbore T :

- Dintr-un vârf oarecare se execută o parcurgere BFS a arborelui; fie u ultimul vârf vizitat;
- Din vârful u se execută o parcurgere BFS a arborelui; fie v ultimul vârf vizitat;
- Return u, v .

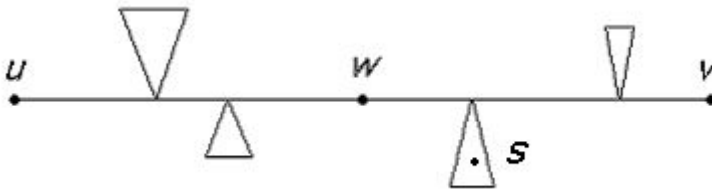
Rămâne valabil algoritmul pentru un graf conex arecare?

Soluție⁻:

Atunci când se aplică BFS unui graf se obține un arbore numit **arbore de lățime** (care nu parcurge întotdeauna toate muchiile grafului inițial). Prin noțiunea de arbore de lățime înțelegem un arbore cu rădăcina în nodul de start al BFS-ului și care are proprietatea că drumul de la oricare nod la rădăcină este cel mai mic drum dintre cele două noduri, în graful inițial. Aceasta înseamnă că algoritmul descoperă nodurile de la distanța k față de rădăcină înainte să descopere nodurile de la distanța $k+1$. Ultimul nod descoperit de BFS este cel mai din dreapta nod de pe frontieră. În cazul în care graful inițial este arbore, arborele lățime va conține toate muchiile sale (drumul între două noduri din graful inițial este unic deci, automat, minim).

Primul BFS din algoritmul de mai sus, aplicat pentru un nod de start oarecare din arborele inițial, se poziționează pe cel mai din dreapta nod de pe frontieră, notat cu u , iar ultimul nod vizitat de al doilea BFS este cel mai depărtat nod de u , și anume v . Trebuie să demonstrăm că distanța de la u la v este de fapt diametrul arborelui inițial, și anume cel mai lung drum dintre două noduri ale arborelui.

Pentru simplificare vom considera drumul de la u la v ca fiind de lungime $2L$. (cazul când acest drum are lungime impară se tratează similar). Privim arborele sub altă formă: așezăm drumul de la u la v în linie dreaptă, ca o axă, iar ceilalți subarbori îi "agățăm" de nodurile de pe axă, în semiplanul superior determinat de aceasta sau în cel inferior. Considerăm w ca fiind un nod aflat la mijlocul drumului dintre u și v , la distanța l de cele 2 noduri.

Notăm cu s nodul ales aleator ca nod de start pentru primul BFS. Observăm că s trebuie să fie în dreapta nodului w , deoarece, dacă s ar fi în stânga, am obține drumul de la s la v mai mare decât drumul de la s la u , ceea ce contrazice ipoteza, întrucât u era cel mai îndepărtat nod de s .

Fie T un subarbore pendent dintr-un nod x aflat pe drumul de la u la v , la stânga lui w . Pentru fiecare astfel de subarbore obținem următoarea relație:

$$\text{adâncime}(T) \leq d(u, x)$$

Dacă această relație nu ar fi adevărată, am obține următorul rezultat:

$$\text{adâncime}(T) + d(x,s) \geq d(u,x) + d(x,s).$$

Deci ar exista un nod z de pe T astfel încât

$$d(z,x) + d(x,s) \geq d(u,s) \Rightarrow d(z,s) \geq d(u,s)$$

ceea ce contrazice ipoteza că u este cel mai departat nod de s , așa cum am obținut din primul BFS.

Fie T' un subarbore pendent dintr-un nod y aflat pe drumul de la u la v , la dreapta lui w . Pentru fiecare astfel de subarbore obținem următoarea relație:

$$\text{adâncime}(T') \leq d(y,v).$$

Dacă această relație nu ar fi adevărată, am obține următorul rezultat :

$$\text{adâncime}(T') + d(y,u) \geq d(u,y) + d(y,v).$$

Deci ar exista z' , un nod de pe T' astfel încât $d(u,z) \geq d(u,v)$ ceea ce contrazice ipoteza că v este cel mai depărtat nod de u , așa cum am obținut din al doilea BFS, aplicat pentru nodul u .

Deci pentru fiecare x și y aleși ca mai sus, și T respectiv T' , obținem relațiile:

$$\text{adâncime}(T) \leq d(u,x)$$

și

$$\text{adâncime}(T') \leq d(y,v)$$

din care avem

$$\text{adâncime}(T) + d(x,w) \leq d(u,x) + d(x,w) = d(u,w) = L$$

și

$$\text{adâncime}(T') + d(w,y) \leq d(w,y) + d(y,v) = d(w,v) = L.$$

Deci pentru oricare nod z de pe subarborile T obținem $d(z,w) \leq L$ și pentru oricare nod z' de pe subarborile T' obținem $d(z',w) \leq L$. Deci

$$d(z,w) + d(w,z') \leq 2L, \text{ de unde } d(z,z') \leq 2L$$

oricare ar fi z și z' două noduri aflate pe doi astfel de subarbori ca cei aleși mai sus.

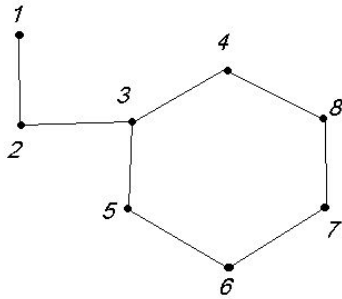
Dacă am alege 2 subarbori pendenți de aceeași parte a lui w am obține același rezultat. De asemenea este evident că orice două noduri aflate pe drumul de la u la v au distanța între ele mai mică decât $d(u,v)$.

În concluzie, oricum am alege două noduri din arbore, drumul dintre ele nu poate fi mai mic decât drumul de la u la v . Deci distanța de la u la v este diametrul arborelui inițial (faptul că am impus lungimea drumului de la u la v ca fiind egală cu $2L$ nu restrânge rezultatul obținut, întrucât, dacă acest drum ar avea lungimea de forma $2L-1$, am alege w la distanța L de u și $L-1$ de v sau invers și am urma aceiași pași ca pentru situația anterioară).

q.e.d.

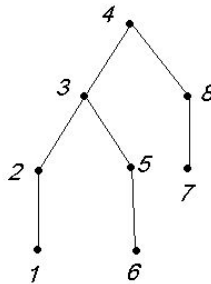
În cazul în care graful inițial este un **graf conex oarecare**, algoritmul de mai sus **nu mai dă întotdeauna răspunsul corect**, întrucât între oricare două noduri putem avea mai mult de un drum (deci putem avea cicluri) iar arborele lățime obținut va păstra numai primele drumuri găsite de la rădăcina sa la celelalte noduri. Pentru oricare două noduri se va reține numai un drum și acesta diferă pentru fiecare arbore lățime obținut (în funcție de nodul de plecare).

Vom da un **exemplu** în care, pentru un graf oarecare, în funcție de nodul de pornire și de ordinea de alegere a nodurilor adiacente, obținem drumuri distincte în arbori de lățime diferiți, între două noduri, iar dacă vom calcula diametrul după algoritmul de mai sus vom obține valori diferite.

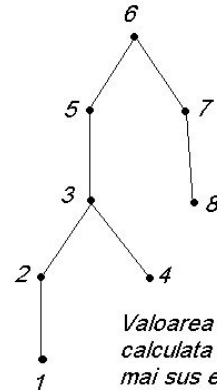

Diametrul grafului de mai sus este 5 (obținut ca drum între nodurile 1 și 7).

Pornind din nodul 4, după primul BFS se obține arborele:

Dupa al doilea bfs pornind din 6 se obține arborele:

Valoarea diametrului calculată de algoritmul de mai sus este 4.

3. Fie T un arbore binar cu rădăcină. Un algoritm simplu de desenare a lui T poate fi descris recursiv după cum urmează.

- Folosim ca suport o grila (limiatura unui caiet de matematică); vârfurile se plasează în punctele de intersecție ale grilei.
- Desenăm subarborele stâng.
- Desenăm subarborele drept.
- Plasăm cele două desene unul lângă altul la distanța pe orizontală doi și cu rădăcinile la aceeași înălțime.
- Plasăm rădăcina cu un nivel mai sus la jumătatea distanței pe orizontală dintre cei doi copii.
- Dacă avem doar un copil plasăm rădăcina cu un nivel mai sus la distanța 1 față de copil. (la stânga sau la dreapta după cum este acesta).

Descrieți cum se pot asocia pentru fiecare nod v al arborelui T (folosind algoritmul de mai sus) coordonatele $(x(v), y(v))$ reprezentând punctul de pe grilă unde va fi desenat.

Soluție:

Fie T un arbore cu n noduri numerotate (pentru simplificare) de la 1 la n . Pentru fiecare nod din acest arbore vom memora valoarea sa, legătura către părinte, către fiul stâng și către fiul drept. Dacă unul dintre aceștia nu există, legătura va fi NIL.

Se vor mai utiliza de asemenea 4 vectori suplimentari:

- x , unde $x[i]$ este coordonata pe orizontală a nodului i ;
- y , unde $y[i]$ este coordonata pe verticală a nodului i ;
- $lărgimeStânga$, unde $lărgimeStânga[i]$ este distanța pe x de la i la cel mai din stânga nod al subarborelui cu rădăcina i ;
- $lărgimeDreapta$, unde $lărgimeDreapta[i]$ este distanța pe x de la i la cel mai din dreapta nod al subarborelui cu rădăcina i ;

Un algoritm mai detaliat pentru desenarea arborelui este:


```

/*neexistând subarbore stâng, lărgimea stânga este 0*/
lărgimeStânga [p→val] ← 0
return

/*se aduc rădăcinile pe același nivel*/
translY = y[p→ stânga→val] - y[p→ dreapta→val]
/*subarboarele cu adâncimea mai mica este „ridicat” la nivelul
celuilalt subarbore*/
if (translY < 0)
then
    TranslVerticală(p→stânga, -translY)
else
    TranslVerticală(p→dreapta, translY)
/*rădăcina se plasează pe nivelul superior*/
y[p→val] ← y[p→ dreapta→val] + 1

/*subarborii trebuie așezați la distanța 2 pe orizontală, deci
rădăcinile lor trebuie plasate la distanța
lărgimeDreapta[p→stânga→val] + 2 + lărgimeStânga[p→ dreapta→val]
una de cealaltă*/
translX = x[p→ stânga→val] - x[p→ dreapta→val] +
    lărgimeDreapta[p→stânga→val] + 2 + lărgimeStânga[p→
    dreapta→val]
TranslOrizontala(p→ dreapta, translX)
x[p→val] ← (x[p→ dreapta→val] + x[p→ stanga→val]) / 2
/*lărgime dreapta este lărgimea totala a subarborelui drept + 1*/
lărgimeDreapta [p→val] ← lărgimeDreapta[p→stânga →val] +
    lărgimeStânga[p→stânga →val] + 1
/*lărgime stânga este lărgimea totala a subarborelui stâng + 1*/
lărgimeStânga[p→val] ← lărgimeDreapta[p→stânga →val] +
    lărgimeStânga[p→stânga →val] + 1
end

procedure TranslOrizontală(T, translX)
begin
    if (T≠ NIL)
    then
        /*translare rădăcină*/
        x[T→val] ← x[T→val] + translX
        /*translare fii*/
        TranslOrizontală(T→ stânga, translX)
        TranslOrizontală(T→ dreapta, translX)
    end
end

procedure TranslVerticală(T, translY)
begin
    if (T≠ NIL)
    then
        /*translare rădăcină*/
        y[T→val] ← y[T→val] + translY
        /*translare fii*/
        TranslVerticală (T→ stânga, translY)
        TranslVerticală(T→ dreapta, translY)
    end
end

```

Funcționarea algoritmului:

Soluția prezentată mai sus este un algoritm Divide-et-Impera: pentru un arbore se desenează întâi subarborele stâng, apoi subarborele drept, după care se assemblează cele două desene.

Pasul de bază:

- fiecărei frunze i se vor atribui inițial coordonatele $(0, 0)$;
- lățimea unui arbore cu un singur nod este evident 0.

Dacă nodul v are doar fiul stâng, fie acesta w , el va fi desenat astfel:

- este desenat fiul stâng w ;
- v trebuie desenat pe nivelul imediat superior, deci $y[v] = y[w] + 1$;
- v trebuie desenat în dreapta fiului său, la distanță 1 pe orizontală față de acesta, adică la distanță 1 pe orizontală față de nodul cel mai din dreapta (dpdv al structurii desenului) din subarborele cu rădăcina w ; după cum am văzut mai sus, distanța dintre acesta din urmă și w este $\text{lărgimeDreapta}[w]$, deci distanța dintre v și w va fi $\text{lărgimeDreapta}[w] + 1$, iar $x[v] = x[w] + \text{lărgimeDreapta}[w] + 1$;
- $\text{lărgimeDreapta}[v] = 0$, deoarece v nu are fiu drept, și din construcție se observă că v este cel mai din dreapta nod (dpdv al structurii desenului) din subarborele a cărui rădăcină este.
- , nodul cel mai din stânga al subarborelui cu rădăcina v , care este și nodul cel mai din stânga al subarborelui cu rădăcina w se găsește la distanța $\text{lărgimeStânga}[w]$ de w , aflându-se în stânga acestuia, iar w se află la $\text{lărgimeDreapta}[w] + 1$ în stânga lui v .

Dacă nodul v are doar fiul drept, fie acesta w , el va fi desenat astfel:

- este desenat fiul drept w ;
- v trebuie desenat pe nivelul imediat superior, deci $y[v] = y[w] + 1$;
- v trebuie desenat în stânga fiului său, la distanță 1 pe orizontală față de acesta, adică la distanță 1 pe orizontală față de nodul cel mai din stânga din subarborele cu rădăcina w ; după cum am văzut mai sus, distanța dintre acesta din urmă și w este $\text{lărgimeStânga}[w]$, deci distanța dintre v și w va fi $\text{lărgimeStânga}[w] + 1$, iar $x[v] = x[w] - \text{lărgimeStânga}[w] - 1$.
- în cazul în care se admit doar coordonate numere naturale iar coordonata $x[v]$ obținută este negativă, întreg arborele va fi translat pe orizontală cu $-x[v]$, astfel încât toate coordonatele să rămână numere naturale; prin urmare, în cazul de față, $x[v]$ devine 0;
- $\text{lărgimeStânga}[v] = 0$, deoarece v nu are fiu stâng, și din construcție se observă că v este cel mai din stânga nod (dpdv al structurii desenului) din subarborele a cărui rădăcină este.
- $\text{lărgimeDreapta}[v] = \text{lărgimeDreapta}[w] + \text{lărgimeStânga}[w] + 1$, nodul cel mai din dreapta al subarborelui cu rădăcina v , care este și nodul cel mai din dreapta al subarborelui cu rădăcina w se găsește la distanța $\text{lărgimeDreapta}[w]$ de w , aflându-se în dreapta acestuia, iar w se află la $\text{lărgimeStânga}[w] + 1$ în dreapta lui v .

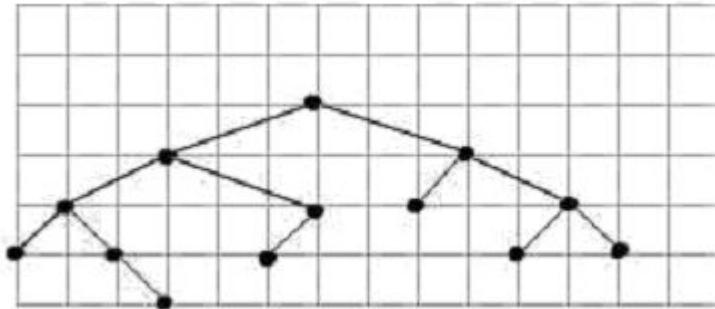
Dacă nodul v are și fiu stâng u , și fiu drept w , el va fi desenat astfel:

- este desenat fiul stâng;
- este desenat fiul drept;

- dacă $y[u] \neq y[v]$, atunci unul dintre cei doi subarbori trebuie translat pe verticală până când rădăcina lui are același nivel cu rădăcina celuilalt. Cum am văzut mai sus, întotdeauna frunzele de pe ultimul nivel al unui subarbor „terminat” au $y = 0$. Neputând avea coordonate cu valori negative, vom transla subarborul „mai scund” pe verticală pentru a ajunge la nivelul celui mai înalt. Înălțimea unui subarbor terminat este chiar $y[r]$, unde r este rădăcina subarborului;
- subarborii aduși la același nivel trebuie așezați la distanță 2 unul de celălalt. Întâi vom suprapune rădăcinile, adică transla subarborul drept cu $x[u] - x[w]$. Distanța dintre rădăcini trebuie să fie distanța dintre u și cel mai din dreapta nod al subarborului stâng plus 2 plus distanța dintre u și cel mai din stânga nod al subarborului drept, adică vom transla subarborul drept cu $\text{lărgimeDreapta}[u] + 2 + \text{lărgimeStânga}[w]$.
- v trebuie plasat pe nivelul imediat superior lui u , respectiv w , adică $y[v] = y[u] + 1 = y[w] + 1$;
- v trebuie plasat la jumătatea distanței pe orizontală dintre u și w , adică $x[v] = (x[u] + x[w]) / 2$; dacă $x[u] + x[w]$ este impar, se va atribui lui $x[v]$ partea întreagă a rezultatului împărțirii, deoarece sunt acceptate doar coordonate cu valori numere naturale (nodurile pot fi plasate doar în punctele de intersecție ale grilei);
- $\text{lărgimeDreapta}[v] = \text{lărgimeDreapta}[w] + \text{lărgimeStânga}[w] + 1$ și $\text{lărgimeStânga}[v] = \text{lărgimeDreapta}[u] + \text{lărgimeStânga}[u] + 1$ (explicații similare cu cazurile anterioare).

Exemplu:

4. Într-o sesiune de examene s-au înscris n studenți care trebuie să susțină examene dintr-o mulțime de m discipline. Întrucât examenele se susțin în scris, se dorește ca toți studenții care dau examen la o disciplină să facă acest lucru simultan. De asemenea, regulamentul de desfășurare a examenelor interzice ca un student să dea două examene în aceeași zi. Pentru fiecare student se dispune de lista disciplinelor la care dorește să fie examinat.

Să se descrie construcția unui graf G care să ofere răspunsul la următoarele două întrebări prin determinarea unor parametri asociați (care se vor preciza):

- care e numărul maxim de examene ce se pot organiza în aceeași zi?
- care e numărul minim de zile necesare organizării tuturor examenelor?

Soluție:

Încercarea de a memora într-un graf atât informații despre examene cât și despre toți studenții a dus la concluzia că nu se justifică utilizarea unui spațiu atât de mare și nici nu au fost găsiți algoritmi eficienți în această formulă pentru satisfacerea cerințelor.

Prin urmare, am ajuns la ideea să construim un graf în care reținem explicit doar informații despre disciplinele de examen și relațiile dintre acestea (relații ce sunt definite mai jos).

Se construiește deci graful G cu m noduri astfel:

- fiecare nod i corespunde unei discipline de examen;
- între nodurile i și j există muchie dacă și numai dacă există un student care dorește să susțină atât examenul i cât și examenul j .

Se observă că, dacă două noduri sunt vecine, atunci examenele corespunzătoare nu pot fi date în aceeași zi.

Obținerea grafului G definit mai sus din datele de intrare: se face o parcurgere a listei de studenți și pentru fiecare student se parcurge lista de examene pe care dorește să le susțină. Oricare două examene din această listă sunt unite printr-o muchie (evident, dacă această muchie nu există deja).

În continuare, intuitiv, pentru a găsi o posibilă aranjare pe zile a examenelor este nevoie să le împărțim în mulțimi în așa fel încât între oricare două elemente dintr-o mulțime să nu existe muchie în graful G (acest lucru ar însemna că nu există un elev care dorește să susțină ambele examene). Numărul de mulțimi reprezintă numărul de zile în care au fost programate examenele, iar numărul de elemente ale fiecărei mulțimi este numărul de examene programate într-o anumită zi. Aceste mulțimi trebuie să formeze o **partiție** a mulțimii de examene (deci să fie disjuncte și reunite să dea mulțimea inițială de examene). În general există mai multe posibile aranjări ale examenelor.

Observăm că, respectând ipoteza (un student poate da cel mult un examen pe zi) și având în vedere construcția grafului G , **a împărți pe zile examenele este echivalent cu a colora graful G definit mai sus, iar a găsi un grup de examene ce pot fi susținute în aceeași zi este echivalent cu a găsi în graful G un sistem de puncte independente.**

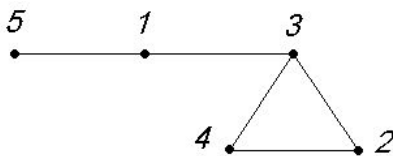
Pentru a afla aranjarea optimă avem de fapt nevoie de numărul minim de astfel de mulțimi, adică numărul minim de zile și de maximul dintre cardinalele lor, adică de numărul maxim de examene ce pot fi programate într-o zi. Numărul minim de mulțimi reprezintă numărul minim de culori cu care poate fi colorat graful. Așadar, **numărul cromatic $\chi(G)$** este numărul minim de zile în care se pot desfășura examenele. Numărul maxim de examene ce pot fi programate într-o zi reprezintă maximul dintre cardinalele mulțimilor stabile și prin urmare, este **numărul de stabilitate** al lui G , $\alpha(G)$.

Exemplu :

Lista de elevi și disciplinele la care dorește fiecare elev să susțină examen:

elev 1: $d1, d3$; **elev 2:** $d4$; **elev 3:** $d3, d4$; **elev 4:** $d2, d3$; **elev 5:** $d2, d4$; **elev 6:** $d1, d5$.

Construim graful după metoda de mai sus.

Observăm că numărul cromatic $\chi(G)=3$ și numărul de stabilitate al lui G , $\alpha(G)=2$. Deci avem minim 3 zile și maxim 2 examene pe zi. O posibilă aranjare a examenelor ar fi:

Ziua 1: $d3, d5$;

Ziua 2: $d1, d2$

Ziua 3: $d4$.

TEMA NR. 2
11 martie 2003

1. Fie $G = (S, T; E)$ un graf bipartit și $X \in \{S, T\}$.

Graful G se numește X -lanț dacă vârfurile mulțimii X pot fi ordonate $X = \{x_1, x_2, \dots, x_p\}$ (unde $p = |X|$) astfel încât $N_G(x_1) \supseteq N_G(x_2) \supseteq \dots \supseteq N_G(x_p)$.

a) Demonstrați că G este X -lanț dacă și numai dacă este $\overline{X}$ -lanț, unde $\overline{X} = \{S, T\} - \{X\}$.

b) Dacă G (bipartit) este reprezentat cu ajutorul listelor de adiacență, are ordinul n și dimensiunea m descrieți un algoritm cu timpul $O(n + m)$ care să testeze dacă G este S -lanț.

Soluție:

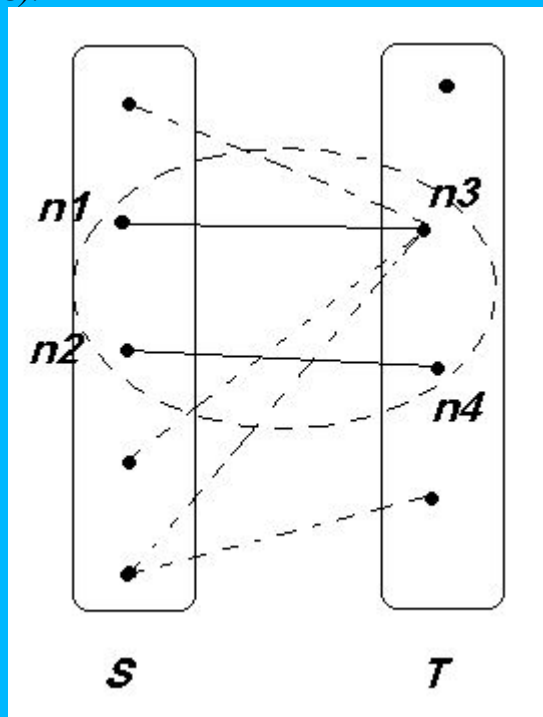
a) Vom demonstra echivalența celor două relații demonstrând că cele două relații sunt echivalente cu o a treia, și anume că **G este X -lanț dacă și numai dacă G este $2K_2$ -free** (unde X este o mulțime dintre S și T).

Implicația directă:

Dacă G este X -lanț, atunci este K_2 -free.

Reducere la absurd:

Presupunem că G nu este $2K_2$ -free. Atunci $2K_2$ este subgraf indus al grafului G . (În schema de mai jos, de observă că graful G' cu nodurile $n1, n2, n3$ și $n4$ este subgraf indus în G).

Așadar, nu există muchie de la n_2 la n_3 sau de la n_1 la n_4 în graful G . Deci n_3 nu este inclus în mulțimea vecinilor lui n_2 și n_4 nu este inclus în mulțimea vecinilor lui n_1 (analog n_1 nu este inclus în mulțimea vecinilor lui n_4 și n_2 nu este inclus în mulțimea vecinilor lui n_3). Deci:

$$N_G(n_1) \not\subset N_G(n_2) \text{ și } N_G(n_2) \not\subset N_G(n_1) \\ \text{respectiv}$$

$$N_G(n_3) \not\subset N_G(n_4) \text{ și } N_G(n_4) \not\subset N_G(n_3).$$

Prin urmare, dacă $2K_2$ este subgraf indus în G , există două noduri i și j din X pentru care $N_G(i)$ și $N_G(j)$ sunt **incomparabile după relația de incluziune** (indiferent dacă X este S sau T). În consecință, G nu este X -lanț, ceea ce contrazice ipoteza. Înseamnă că presupunerea de la care am plecat este falsă, **deci G este $2K_2$ -free**.

Implicația inversă:

Dacă G este $2K_2$ -free, atunci G este X -lanț (unde X este S sau T).

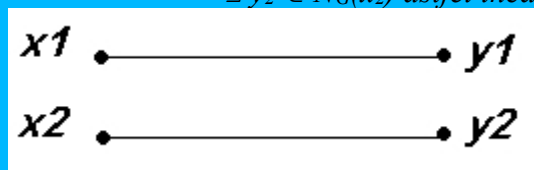
Din definiție rezultă că G este X -lanț dacă și numai dacă relația de incluziune din enunț este relație de **ordine totală** pe mulțimile de adiacență ale nodurilor din X , cu $X \in \{S, T\}$ (adică oricare două mulțimi sunt comparabile).

Faptul că G este X -lanț este deci echivalent cu faptul că relația de incluziune este relație de ordine totală peste mulțimea $\{N_G(i) \mid i \in X\}$.

Reducere la absurd:

Presupunem că relația de incluziune nu este relație de ordine totală peste mulțimea $\{N_G(i) \mid i \in X\}$, adică există două noduri x_1 și x_2 din X pentru care $N_G(x_1)$ și $N_G(x_2)$ nu sunt comparabile, adică

$$\exists y_1 \in N_G(x_1) \text{ astfel încât } y_1 \notin N_G(x_2) \\ \text{și} \\ \exists y_2 \in N_G(x_2) \text{ astfel încât } y_2 \notin N_G(x_1).$$

Graful de mai sus este un **subgraf indus** în G (deoarece, conform celor menționate mai sus, nu există în G muchiile (x_1, y_2) respectiv (x_2, y_1) ; de asemenea, G fiind bipartit, nu există muchiile (x_1, x_2) respectiv (x_2, y_1)). Totodată, este un graf $2K_2$. Cum în ipoteză se specifica că graful este $2K_2$ -free, înseamnă că am ajuns la un rezultat care contrazice ipoteza. Deci presupunerea inițială este falsă și putem spune că avem ordine totală între mulțimile de adiacență.

Conform implicației directe și cele inverse, am obținut că un graf este X -lanț dacă și numai dacă este $2K_2$ -free, unde X este oricare dintre cele două mulțimi S și T .

Dacă avem G S -lanț, obținem conform rezultatului de mai sus că G este $2K_2$ -free și conform aceluiași rezultat avem G T -lanț. Dacă pornim cu G T -lanț obținem la fel ca mai sus că G S -lanț. Deci am demonstrat că G este S -lanț dacă și numai dacă este T -lanț.

q.e.d.

b) Vom nota $p_1 = |S|$ și $p_2 = |T|$ astfel încât $p_1 + p_2 = n$. Mulțimea S este formată din elemente x_i , unde i este un număr între 1 și p_1 iar mulțimea T , din elemente x_j , unde j este un număr între $p_1 + 1$ și n .

I. Inițial, vom parcurge lista nodurilor din S (în cazul nostru, primele p_1 noduri din listă) și pentru fiecare nod numărăm nodurile aflate în lista sa de adiacență.

Vom reține rezultatele într-un vector V de dimensiune p_1 în următoarea formă: fiecare element al lui V este o structură formată din două câmpuri: unul în care reținem **indicele** nodului și altul care memorează **lungimea listei de adiacență** a nodului respectiv.

Această etapă are loc în $O(m)$, întrucât se parcurg toate muchiile grafului G o singură dată (avem muchii numai între nodurile din S și nodurile din T , nu și între nodurile aceleiași mulțimi, deci nu avem posibilitatea de a găsi alte muchii în partea cealaltă a listei de noduri).

II. Vom ordona vectorul V după valoarea celui de-al doilea câmp al fiecărui element, adică după lungimea listei de adiacență. Întrucât ne aflăm într-un caz particular (aceste valori sunt întregi, cuprinse între 0 și p_2), putem folosi **sortarea prin numărare**, de complexitate $O(p_1 + p_2) = O(n)$.

procedure SortarePrinNumărare(V)

begin

for $i \leftarrow 0$ *to* $p_2 - 1$ *do*

$C[i] \leftarrow 0$

        /* folosim vectorul C pentru stocarea temporară a datelor */

        /* C are dimensiunea egală cu numărul de noduri din T , adică p_2 */

for $i \leftarrow 0$ *to* $p_1 - 1$ *do*

$C[V[i].dim\_lista] \leftarrow C[V[i].dim\_lista] + 1$

        /* pentru fiecare element din V , dacă $V[i].dim\_lista = j$, atunci $C[j]$ este incrementat; la acest pas se marchează care elemente din C se găsesc în V și de câte ori */

for $i \leftarrow 1$ *to* $p_1 - 1$ *do*

$C[i] \leftarrow C[i] + C[i - 1]$

        /* în $C[i]$ acum memorăm câte elemente mai mici sau egale cu i se găsesc în V , deci pe ce poziție trebuie să se găsească i în vectorul final */

for $i \leftarrow p_1 - 1$ *downto* 0 *do*

        /* elementul i din V se așează în B pe poziția indicată în vectorul C */

$B[C[V[i].dim\_lista] - 1] \leftarrow V[i]$

        /* o valoare deja procesată nu va mai fi luată în considerare */

$C[V[i].dim\_lista] \leftarrow C[V[i].dim\_lista] - 1$

end

În B am obținut rezultatul final, și anume, nodurile din S ordonate crescător după numărul nodurilor din listele lor de adiacență. Totodată, întrucât **ordonarea prin numărare este stabilă**, dacă două noduri au cardinalele mulțimilor de adiacență egale, atunci se află în vectorul B în ordinea în care se aflau în mulțimea S .

III. În continuare, trebuie să verificăm dacă mulțimea de adiacență a nodului de pe poziția i din B este inclusă în mulțimea de adiacență a nodului de pe poziția $i + 1$, cu i de la 0 la $p_1 - 1$. Această verificare se face într-o structură repetitivă în cadrul căreia avem un fel de interclasare între listele de adiacență ale nodurilor de pe pozițiile $B[i]$ și $B[i + 1]$ (se presupune că în listele de adiacență nodurile au fost introduse **în ordine crescătoare**).

Algoritmul de verificare este:

```

function VerificareIncluziune(G, B)
begin
    for i ← 0 to p1 - 2 do
        L1 ← m[B[i]]
        L2 ← m[B[i+1]]
        /*m este vectorul de pointeri la listele de adiacență corespunzătoare nodurilor */
        /*cât timp nu am epuizat încă lista "mai mică"*/
        while L1 ≠ NULL do
            /*verificăm dacă nodurile din L2 se găsesc în L1;
            am pus condiția ca nodurile să fie în lista de adiacență în ordinea
            crescătoare a indicelui*/
            while L1 → indice > L2 → indice do
                L2 ← L2 → leg
            if L1 → indice = L2 → indice then
                L1 ← L1 → leg
                L2 ← L2 → leg
            else
                " G nu este S-lanț"
            return 0
    return 1
end

```

De fiecare dată, în cazul cel mai nefavorabil, în cadrul **for**-ului se face o parcurgere a listei de adiacență a nodului de pe poziția B[i] (în timp $O(N_G(B[i]))$) și a listei de adiacență a nodului de pe poziția B[i+1] (în timp $O(N_G(B[i+1]))$). Mai exact, în cazul cel mai nefavorabil, lista de adiacență a nodului din B[0] este parcursă o dată, listele de adiacență ale nodurilor din B[i], cu i de la 1 la p-2 sunt parcurse de două ori, iar lista de adiacență a nodului din B[p-1] este parcursă o dată. Știm că **lungimea totală a listelor de adiacență într-un graf este de ordinul numărului de muchii.**

În total avem:

$$O(N_G(B[0])) + O(N_G(B[1])) + O(N_G(B[1])) + \dots + O(N_G(B[p_1-2])) + O(N_G(B[p_1-1])) = O(N_G(B[0])) + 2 (O(N_G(B[1])) + \dots + O(N_G(B[p_1-2]))) + O(N_G(B[p_1-1])) < O(2m).$$

Deci putem spune că această parte a algoritmului este de complexitate $O(m)$.

Așadar:

- determinarea lungimii listelor de adiacență se execută în $O(m)$;
- ordonarea mulțimilor de adiacență în ordinea crescătoare a cardinalelor lor are complexitatea $O(n)$;
- verificarea relației de incluziune între oricare două mulțimi $N_G(i)$, $N_G(j)$, pentru care i și j sunt vecine în vectorul B are complexitatea $O(m)$.

Complexitatea algoritmului este în consecință $O(n + 2m) = O(n + m)$.

2. Un graf G se numește **autocomplementar** dacă este izomorf cu complementul său: $G \cong \overline{G}$.

- Demonstrați că un graf autocomplementar este conex și că ordinul său este multiplu de 4 sau multiplu de 4 plus 1.
- Demonstrați că pentru orice graf G există un graf autocomplementar H astfel încât G este subgraf indus în H .
- Determinați toate grafurile autocomplementare cu cel mult 7 vârfuri.

Soluție:

a) Ordinul lui G este multiplu de 4 sau multiplu de 4 plus 1:

Fie $G: (V(G), E(G))$ și $\overline{G}: (V(\overline{G}), E(\overline{G}))$. Evident, $V(G) = V(\overline{G}) = V$.

G și $\overline{G}$ sunt izomorfe, deci, prin definiție, există o funcție $\Psi: |E(G)| \rightarrow |E(\overline{G})|$ bijectivă; așadar numărul de muchii din G este egal cu numărul de muchii din $\overline{G}$, adică $|E(G)| = |E(\overline{G})|$.

Din definiția lui $\overline{G}$,

$$E(\overline{G}) = P_2(V) - E(G), \quad P_2(V) = \frac{n(n-1)}{2},$$

deci

$$|E(G)| = |E(\overline{G})| = \frac{1}{2} |P_2(V)| = \frac{n(n-1)}{4},$$

unde n este ordinul lui G .

Cardinalul unei mulțimi este număr natural, deci este necesar ca $n(n-1)$ să fie divizibil cu 4. Cum n și $n-1$ sunt numere consecutive și deci nu pot fi ambele pare, rezultă că:

- n divizibil cu 4, deci n are forma $4k$, $k \in \mathbb{N}^*$ (mulțimea vârfurilor unui graf este prin definiție nevidă, deci nu vom lua în considerare cazul $k = 0$)
sau
- $n-1$ divizibil cu 4, deci n are forma $4k+1$, $k \in \mathbb{N}$.

G este conex:

Reducere la absurd:

Presupunem că există $G_1: (V(G_1), E(G_1))$ și $G_2: (V(G_2), E(G_2))$ două subgrafuri ale lui G , cu $V(G_1) \cap V(G_2) = \emptyset$, și cu proprietatea că G este reuniunea disjunctă a celor două grafuri. Evident, un astfel de graf nu este conex.

Presupunem că ordinul lui G_1 este t iar ordinul lui G_2 este $n - t$ (unde n este ordinul lui G). Presupunem $t \geq n - t$.

Atunci, în graful complementar $\overline{G}$, fiecare nod din G_1 va fi unit printr-o muchie cu fiecare nod din G_2 . Deci vor exista t noduri cu gradul cel puțin $n - t$ și $n - t$ noduri cu gradul cel puțin t .

$G \cong \overline{G}$ deci există o funcție $\phi: V(G) \rightarrow V(\overline{G})$ bijectivă astfel încât funcția $\Psi: |E(G)| \rightarrow |E(\overline{G})|$ definită prin $\forall e = uv \in E(G), \Psi(uv) = \phi(u)\phi(v)$ este bine definită și bijectivă.

Așadar, dacă în G există k muchii incidente cu nodul u , atunci în $\overline{G}$ există exact k muchii incidente cu $\phi(u)$.

Prin urmare, Ψ fiind bijectivă, este necesar ca și în G să existe t noduri distincte cu gradul cel puțin $n - t$ și $n - t$ noduri cu gradul cel puțin t . Dar cel mai mare grad posibil pentru un nod în graful G este $t - 1$, deoarece:

- în graful G nu există muchii între nodurile din G_1 și cele din G_2 ;
- am convenit că $t \geq n - t$, cu $t = |G_1|$ și $n - t = |G_2|$;
- pentru un nod dintr-un graf (nu multigraf) cu k noduri pot exista cel mult $k - 1$ muchii incidente, deoarece acesta poate avea cel mult $k - 1$ vecini;

Dar $t - 1 < t$, deci nu există în G noduri cu gradul cel puțin t . Așadar, G și $\bar{G}$ **nu pot fi izomorfe**.

În concluzie, orice graf autocomplementar este în mod necesar **conex**.

b) Fie G un graf cu $|V(G)| = n$ și $|E(G)| = m$.

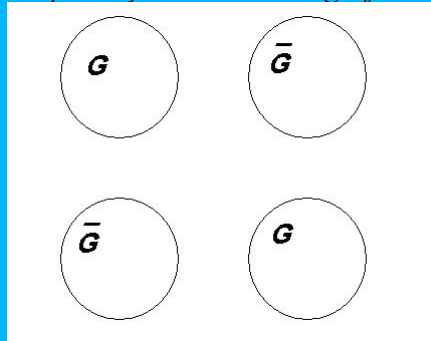
Vom arăta că putem construi întotdeauna un graf H astfel încât G să fie subgraf indus în H și H să fie autocomplementar.

De la a) rezultă că orice graf autocomplementar are multiplu de 4 sau multiplu de 4 plus 1 noduri. Vom construi un graf H care conține $N = 4n$ noduri astfel:

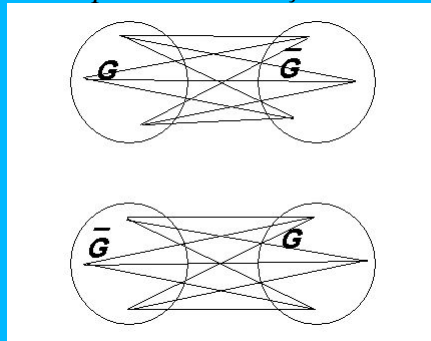
- fie $G_1 = G$, $G_2 = \bar{G}$, $G_3 = \bar{G}$, $G_4 = G$;
- $H_1 = (G_1 + G_2) \dot{\cup} (G_3 + G_4)$;
- $H_2 = G_1 \dot{\cup} (G_2 + G_3) \dot{\cup} G_4$;
- $H = H_1 \cup H_2$.

Pașii construcției grafului H :

-se pornește de la cele 4 grafuri:

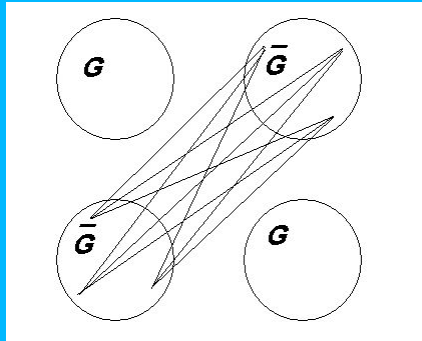

-se construiește H_1 adăugându-se toate muchiile posibile între G_1 și G_2 , respectiv între G_3 și G_4 :

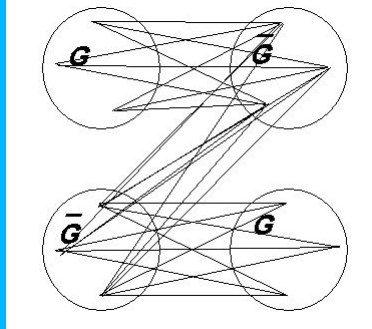

-se construiește H_2 adăugându-se toate muchiile posibile între G_2 și G_3 :

-se construiește H ca fiind reuniunea dintre H_1 și H_2 :

Vom demonstra acum că H respectă condițiile din cerință.

Din construcție se observă că într-adevăr **G este subgraf indus în H** , deoarece nu s-au adăugat muchii în interiorul grafurilor G_1, G_2, G_3, G_4 , ci numai între aceste grafuri, iar G_1 și G_4 sunt copii izomorfe ale lui G .

Numărul M de muchii ale lui H este:

$$M = |E(G_1)| + |E(G_2)| + |E(G_3)| + |E(G_4)| + \sum_{i=1}^3 |\{ \{u,v\} \in E(H) \mid u \in V(G_i), v \in V(G_{i+1}) \}|$$

adică M este suma dintre numărul de muchii al grafului G_i , cu i de la 1 la 4, la care se adună muchiile adăugate ulterior între aceste grafuri.

Știm că:

$$\begin{aligned} |E(G_1)| &= |E(G_4)| = |E(G)| = m \\ |E(G_2)| &= |E(G_3)| = |E(\overline{G})| = \frac{n(n-1)}{2} - m \end{aligned}$$

Notăm numărul de muchii adăugate între G_i și G_{i+1} cu $M_{i,i+1}$. Atunci:

$$M_{1,2} = M_{2,3} = M_{3,4} = |V(G)|^2 = n^2$$

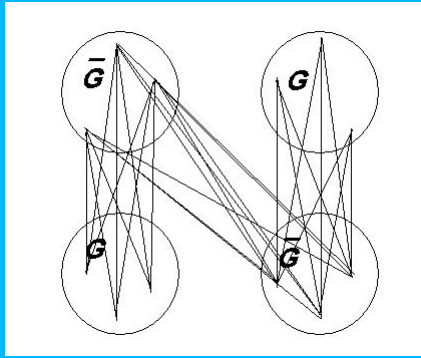
Deci:

$$\begin{aligned} M &= m + \left(\frac{n(n-1)}{2} - m \right) + m + \left(\frac{n(n-1)}{2} - m \right) + n^2 + n^2 + n^2 = 4n^2 - n = n(4n-1) \\ M &= \frac{4n(4n-1)}{4} = \frac{N(N-1)}{4} \end{aligned}$$

Noul graf H este **conex**, indiferent dacă G este sau nu conex, fapt care reiese de asemenea din construcție.

Așadar, graful H indeplinește două condiții necesare (dar nu și suficiente) pentru autocomplementaritate.

Pentru a demonstra că H este într-adevăr autocomplementar, vom construi complementarul său $\overline{H}$:

$\overline{H}$ se construiește astfel:

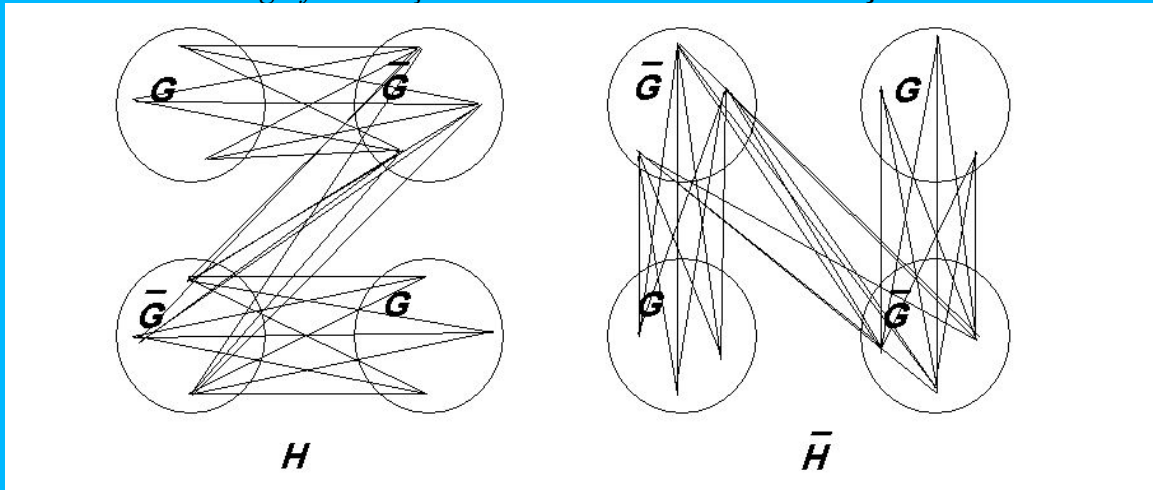
$$-V(\overline{H}) = V(H)$$

$$-E(\overline{H}) = P_2(V(H)) - E(H).$$

Înlocuind muchiile din G_1 , respectiv din G_4 , cu toate celelalte muchii posibile între nodurile lui G_1 , respectiv ale lui G_4 se obține $\overline{G}_1$, respectiv $\overline{G}_4$, adică două copii izomorfe ale lui $\overline{G}$. Analog, înlocuind muchiile din G_2 , respectiv din G_3 , cu toate celelalte muchii posibile între nodurile lui G_2 , respectiv ale lui G_3 se obține $\overline{G}_2$, respectiv $\overline{G}_3$, adică două copii izomorfe ale lui G .

Între nodurile lui G_1 și cele ale lui G_2 nu vom avea nici o muchie, deoarece toate muchiile posibile între aceste noduri apar în $E(H)$. Analog pentru G_2 și G_3 , respectiv pentru G_3 și G_4 . Vor apărea în schimb în $E(\overline{H})$ toate muchiile posibile dintre nodurile subgrafurilor $\overline{G}_1$ și $\overline{G}_4$, $\overline{G}_1$ și $\overline{G}_3$, respectiv $\overline{G}_2$ și $\overline{G}_4$.

Studiind subgrafurile H și $\overline{H}$ vom constata că ele **au aceeași structură**:

deci sunt **izomorfe**. Ca o observație, în schema de mai sus, $\overline{H}$ este o rotire cu 90 de grade a lui H .

Izomorfismul se poate constata și din studiul **matricelor de adiacență** ale grafurilor H și $\overline{H}$.

Vom prezenta mai jos **algoritmul** de construcție a matricei de adiacență a grafului H .

procedure ConstruiesteGrafAutocomplementar(G)
begin

/*dacă graful G are n vârfuri, graful H va avea $4n$ vârfuri*/

$n \leftarrow |V(G)|$

$V(H) = \{0, 1, \dots, 4n - 1\}$

/*fie AG matricea de adiacență a grafului G și AH matricea de adiacență a grafului H */

/*în $V(H)$, nodurile de la 0 la $n-1$ corespund nodurilor din $G_1 (= G)$ */

/*nodurile de la n la $2n-1$ corespund nodurilor din $G_2 (= \overline{G})$ */

/*nodurile de la $2n$ la $3n-1$ corespund nodurilor din $G_3 (= G)$ */

/*nodurile de la $3n$ la $4n-1$ corespund nodurilor din $G_4 (= G)$ */

/*prin urmare se va copia matricea de adiacență a grafului G pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor 0, ..., $n-1$ cu liniile 0, ..., $n-1$, respectiv pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor $3n$, ..., $4n-1$ cu liniile $3n$, ..., $4n-1$ */

for ($i \leftarrow 0$ **to** $n-1$) **do**

for ($j \leftarrow 0$ **to** $n-1$) **do**

$AH(i, j) \leftarrow AG(i, j)$

for ($i \leftarrow 3n$ **to** $4n-1$) **do**

for ($j \leftarrow 3n$ **to** $4n-1$) **do**

$AH(i, j) \leftarrow AG(i \bmod n, j \bmod n)$

/*analog, se va copia matricea de adiacență a grafului $\overline{G}$ pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor n , ..., $2n-1$ cu liniile n , ..., $2n-1$, respectiv pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor $2n$, ..., $3n-1$ cu liniile $2n$, ..., $3n-1$ */

/*matricea de adiacență a grafului $\overline{G}$ se obține din matricea lui G înlocuindu-se peste tot 0 cu 1 și 1 cu 0 (se înlocuiesc muchiile din G cu toate celelalte muchii din K_n)*/

for ($i \leftarrow n$ **to** $2n-1$) **do**

for ($j \leftarrow n$ **to** $2n-1$) **do**

$AH(i, j) \leftarrow 1 - AG(i \bmod n, j \bmod n)$

for ($i \leftarrow 2n$ **to** $3n-1$) **do**

for ($j \leftarrow 2n$ **to** $3n-1$) **do**

$AH(i, j) \leftarrow 1 - AG(i \bmod n, j \bmod n)$

/*toate nodurile lui G_1 sunt legate de toate nodurile lui G_2 , deci pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor n , ..., $2n-1$ cu liniile 0, ..., $n-1$, respectiv pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor 0, ..., $n-1$ cu liniile n , ..., $2n-1$ toate elementele matricei vor avea valoarea 1*/

for ($i \leftarrow 0$ **to** $n-1$) **do**

for ($j \leftarrow n$ **to** $2n-1$) **do**

$AH(i, j) \leftarrow 1$

$AH(j, i) \leftarrow 1$

/*toate nodurile lui G_2 sunt legate de toate nodurile lui G_3 , deci pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor $2n$, ..., $3n-1$ cu liniile n , ..., $2n-1$, respectiv pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor n , ..., $2n-1$ cu liniile $2n$, ..., $3n-1$ toate elementele matricei vor avea valoarea 1*/

```

for (i ← n to 2n-1) do
    for (j ← 2n to 3n-1) do
        AH(i, j) ← 1
        AH(j, i) ← 1
/*toate nodurile lui G3 sunt legate de toate nodurile lui G4, deci pe porțiunea
corespunzătoare intersecției coloanelor 3n, ... , 4n-1 cu liniile 2n, ..., 3n-1,
respectiv pe porțiunea corespunzătoare intersecției coloanelor 2n, ... , 3n-1 cu
liniile 3n, ..., 4n-1 toate elementele matricei vor avea valoarea 1*/
for (i ← 2n to 3n-1) do
    for (j ← 3n to 4n-1) do
        AH(i, j) ← 1
        AH(j, i) ← 1
/*în rest vom pune peste tot valoarea 0*/
for (i ← 0 to n-1) do
    for (j ← 2n to 4n-1) do
        AH(i, j) ← 1
        AH(j, i) ← 1
for (i ← n to 2n-1) do
    for (j ← 3n to 4n-1) do
        AH(i, j) ← 1
        AH(j, i) ← 1
end

```

Complexitatea algoritmului de mai sus este $O(n^2)$.

Schematic, matricea de adiacență a grafului H va avea forma:

	0 ... n-1	n ... 2n-1	2n ... 3n-1	3n ... 4n-1
0	matr lui G	1	0	0
...				
n-1				
n	1	matr lui $\bar{G}$	1	0
...				
2n-1				
2n	0	1	matr lui $\bar{G}$	1
...				
3n-1				
3n	0	0	1	matr lui G
...				
4n-1				

matricea de adiacență a lui H

	0 ... n-1	n ... 2n-1	2n ... 3n-1	3n ... 4n-1
0	matr lui $\bar{G}$	0	1	1
...				
n-1				
n	0	matr lui G	0	1
...				
2n-1				
2n	1	0	matr lui G	0
...				
3n-1				
3n	1	1	0	matr lui $\bar{G}$
...				
4n-1				

matricea de adiacență a lui $\bar{H}$

Se observă că există o bijecție ϕ de la $V(H)$ la $V(\bar{H})$ astfel încât să existe o funcție $\Psi: E(H) \rightarrow E(\bar{H})$ bine definită și bijectivă. Această funcție ϕ poate fi:

- $\phi(i) = i + n$, pentru $0 \leq i \leq n - 1$;
- $i + 2n$, pentru $n \leq i \leq 2n - 1$;
- $i - 2n$, pentru $2n \leq i \leq 3n - 1$;
- $i - n$, pentru $3n \leq i \leq 4n - 1$.

q.e.d.

Observații:

Pot exista grafuri care îndeplinesc cerințele și au ordinul mai mic decât $4n$. Algoritmul de mai sus nu construiește în mod obligatoriu cel mai mic graf H autocomplementar cu proprietatea că G este subgraf indus în H .

Chiar graful G ar putea fi autocomplementar și ar respecta cerințele de mai sus, însă complexitatea algoritmului de verificare este mult mai mare.

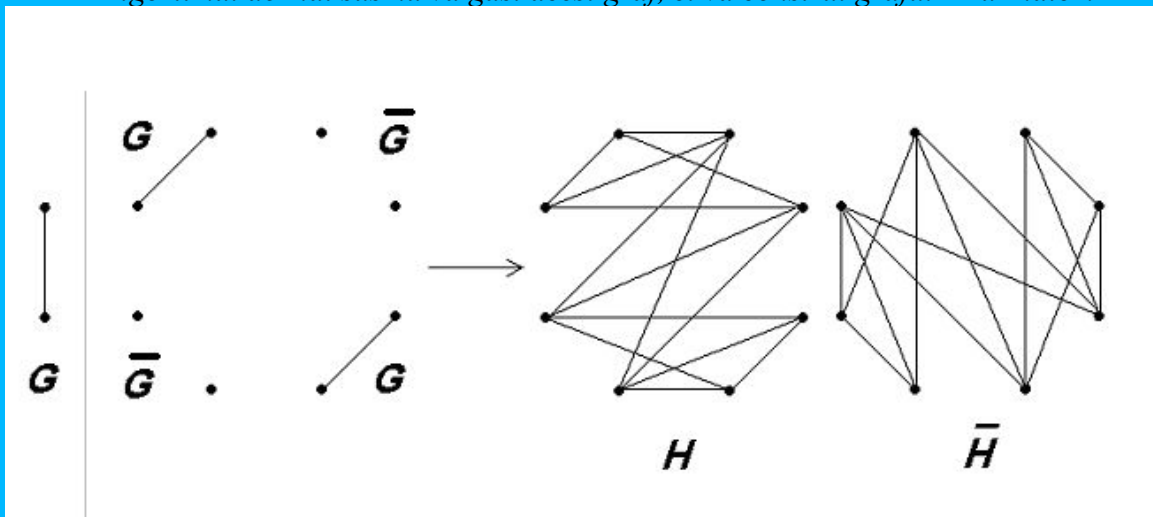
Exemplu:

Fie graful $G = K_2$.

Cel mai mic graf autocomplementar în care G este subgraf indus este P_4 :

Algoritmul de mai sus nu va găsi acest graf, ci va construi graful H următor:

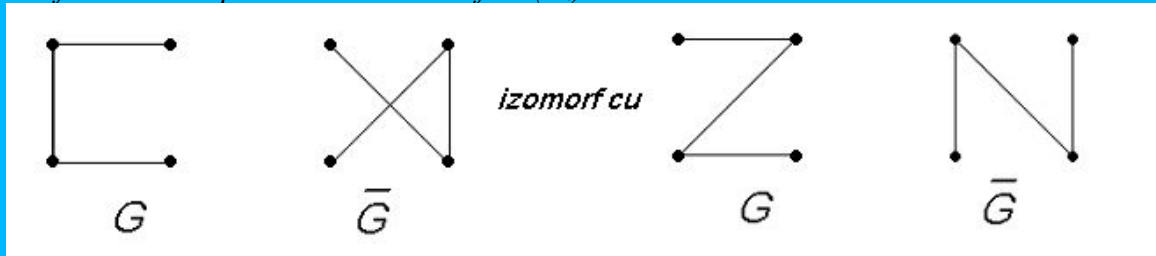

c) De la a) rezultă că grafurile autocomplementare cu cel mult 7 vârfuri pot avea 1, 4 sau 5 vârfuri și că trebuie să fie conexe.

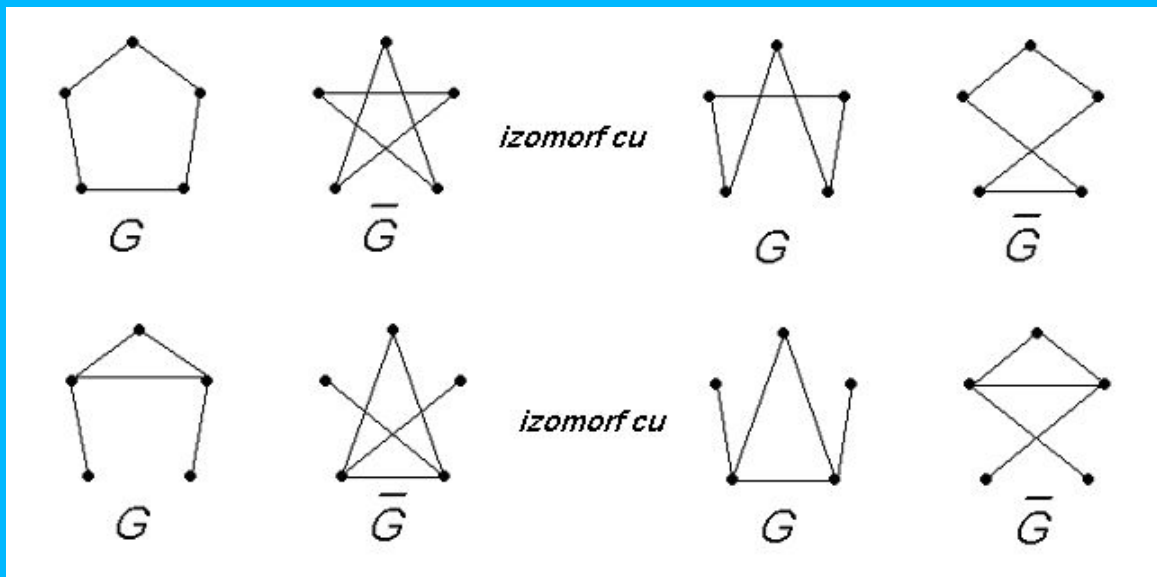
Grafuri autocomplementare cu un vârf:

• G

Grafuri autocomplementare cu 4 vârfuri (P_4):

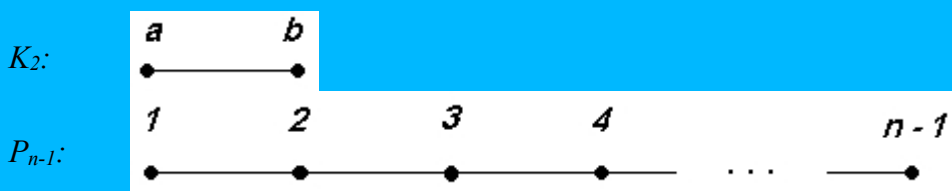
Grafuri autocomplementare cu 5 vârfuri:

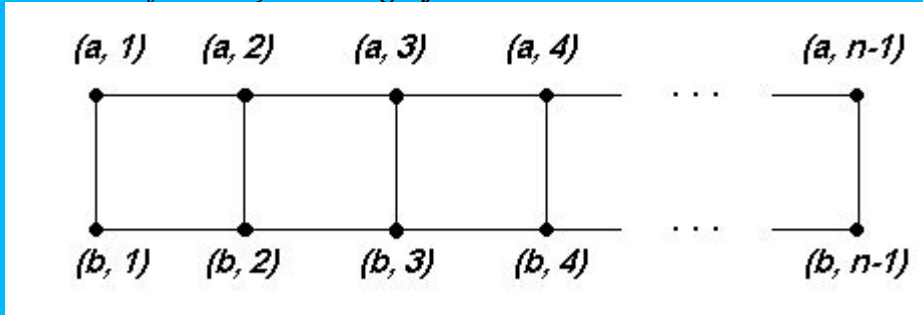
3. O echipă de doi programatori L(azy) și T(hinky) primește ca sarcină să determine un drum între două noduri care să satisfacă anumite cerințe, într-un graf G dat, despre care se știe că este rar: $|E(G)| = O(|G|)$. Programatorul L propune ca soluție generarea (cu backtracking) a tuturor drumurilor dintre cele două noduri și selectarea celui convenabil, aducând ca argument faptul că într-un astfel de graf nu pot exista prea drumuri între două noduri fixate (sunt puține muchii și deci puține posibilități de ramificare ; de exemplu, într-un arbore există exact un drum între orice două noduri fixate). Programatorul T nu este de acord și dă următorul contraexemplu: se consideră graful $H = K_2 \times P_{n-1}$ (n un întreg mare); o pereche de vârfuri de grad 2 adiacente din H se unește cu un vârf nou x , iar cealaltă pereche de vârfuri de grad 2 adiacente din H se unește cu un vârf nou y ; graful obținut, G , are proprietățile din problema de rezolvat și totuși numărul drumurilor de la x la y în G este prea mare. Ajutați-l pe L să înțeleagă contraexemplul, desenându-i graful G arătând că este rar și estimând numărul drumurilor de la x la y .

Soluție:

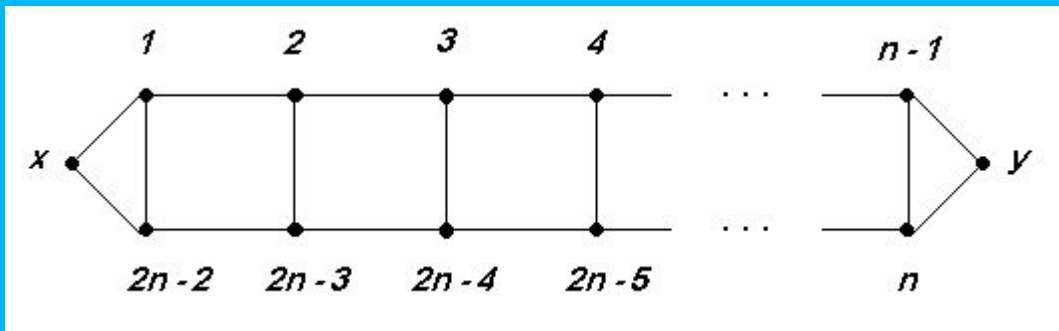
Se consideră graful H ca fiind produsul dintre graful K_2 și graful P_{n-1} ($H = K_2 \times P_{n-1}$).

Graful H obținut este **graful scară**:

Pentru a obține graful G , o pereche de vârfuri de grad 2 adiacente din H se unesc cu un nou vârf x iar o altă pereche de astfel de vârfuri se unește cu un nou vârf y . Graful nou obținut este graful de mai jos (după renotarea nodurilor) :

Observăm că graful G are $2(n - 1) + 2 = 2n$ **noduri**. Vom calcula numărul de muchii din G ($|E(G)|$) pentru a putea hotărî dacă este într-adevăr graf rar așa cum susține programatorul Thinky. Facem următoarele observații:

- porțiunea superioară a grafului G , alcătuită din nodurile de la 1 la $n-1$ cuprinde un total de **$n-2$ muchii** (acestea formând de fapt chiar graful P_{n-1}). Același lucru îl putem spune și despre porțiunea inferioară a grafului, formată din nodurile de la n la $2n-2$.
- între nodurile de la 1 la $n-1$ și cele de la n la $2n-2$ sunt exact **$n-1$ muchii** (fiecare nod din primul grup este legat de câte un nod din al doilea grup prin exact o muchie; mai exact, avem exact câte o muchie între nodurile i și $2n - 1 - i$, cu i de la 1 la $n - 1$).
- la aceste muchii se mai adaugă și cele **4 muchii** obținute prin adăugarea la H a nodurilor x și y (muchiile de la $2n-2$ și 1 la x , muchiile de la $n-1$ și n la y).

Așadar, în total se obțin

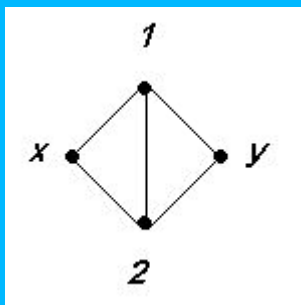
$$2(n-2) + (n-1) + 4 = 3n - 1 \text{ muchii.}$$

Întrucât $3n+1$ este de ordinul lui n la fel ca și $2n$ (numărul de noduri) putem spune că **numărul de muchii este de ordinul numărului de vârfuri**, deci graful G este într-adevăr un **graf rar**.

Vom calcula acum **numărul drumurilor** dintre x și y . Vom demonstra prin inducție că pentru graful de mai sus există 2^n astfel de drumuri.

Etapa I:

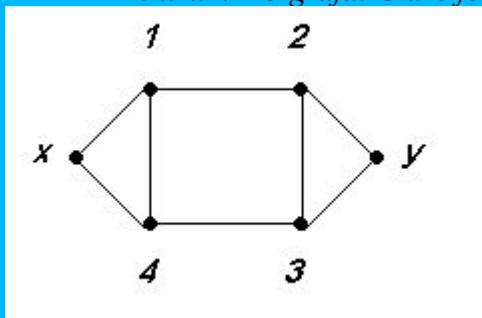
Pentru $n = 2$ graful G are forma următoare:

Există 4 ($= 2^2$) drumuri în acest graf între x și y . Acestea sunt:

- $x \rightarrow 1 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 2 \rightarrow 1 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 2 \rightarrow y$.

Pentru $n = 3$ graful G are forma:

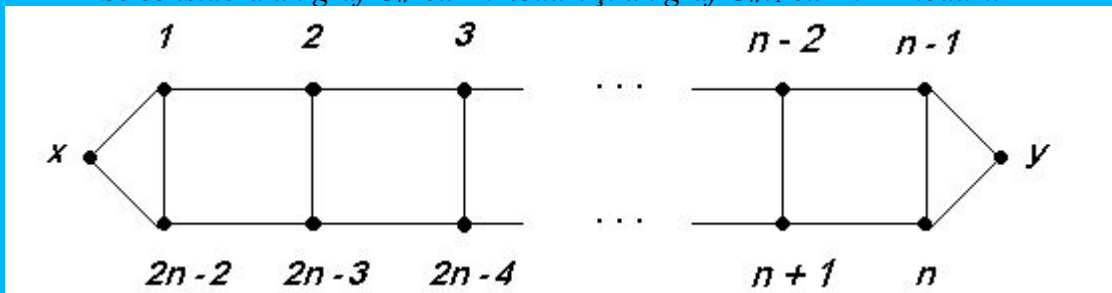
Există 8 ($= 2^3$) drumuri în acest graf între x și y . Acestea sunt:

- $x \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 1 \rightarrow 4 \rightarrow 3 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 1 \rightarrow 4 \rightarrow 3 \rightarrow 2 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 4 \rightarrow 3 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 4 \rightarrow 3 \rightarrow 2 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 4 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow y$;
- $x \rightarrow 4 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow y$.

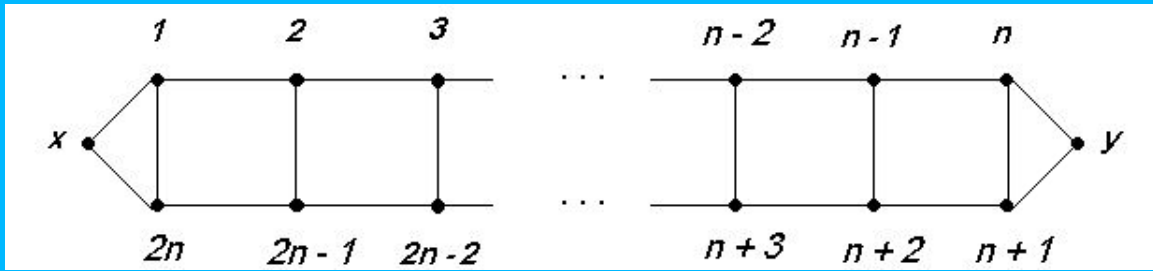
Etapa a II-a:

Presupunem afirmația adevărată pentru $k \leq n$ și demonstrăm că este adevărată pentru $k = n+1$.

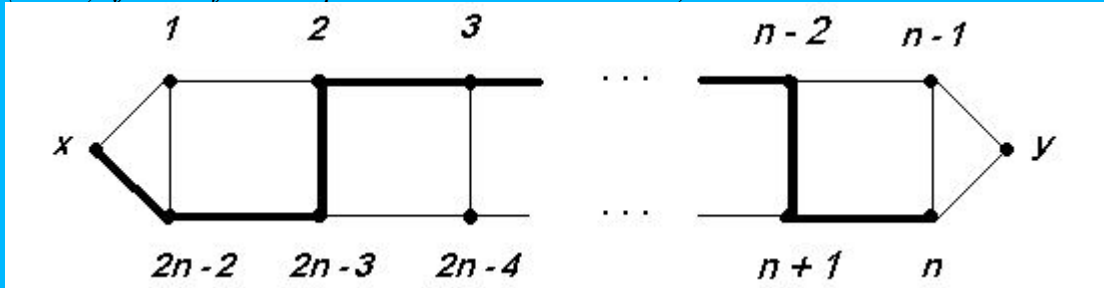
Se consideră un graf G_n cu $2n$ noduri și un graf G_{n+1} cu $2n+2$ noduri.

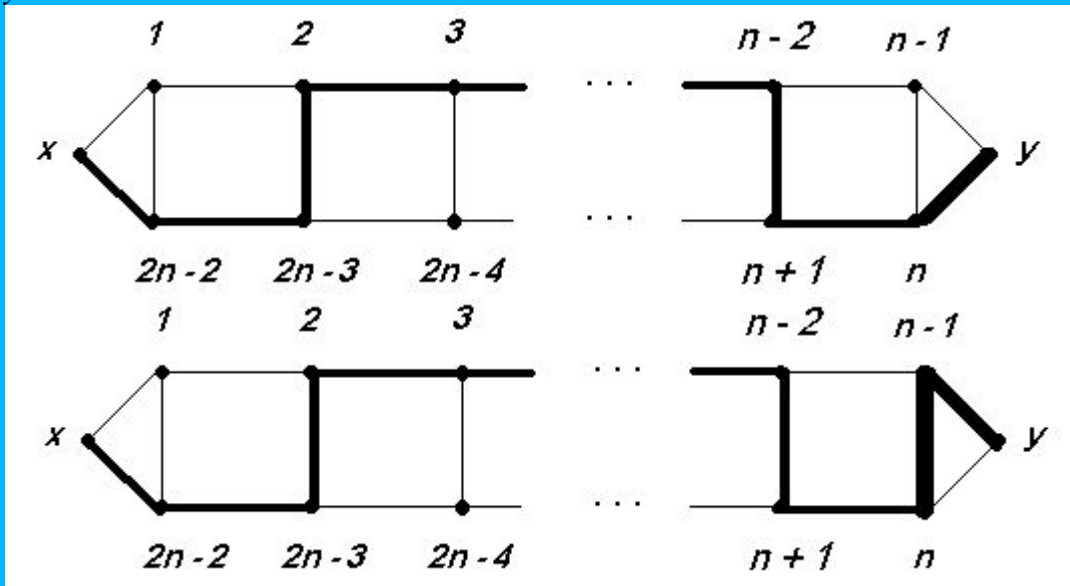

Fie în graful G_n un drum arbitrar care ajunge pe unul din nodurile de pe muchia $(n-1, n)$ (fără să fi trecut prin celălalt nod al muchiei).

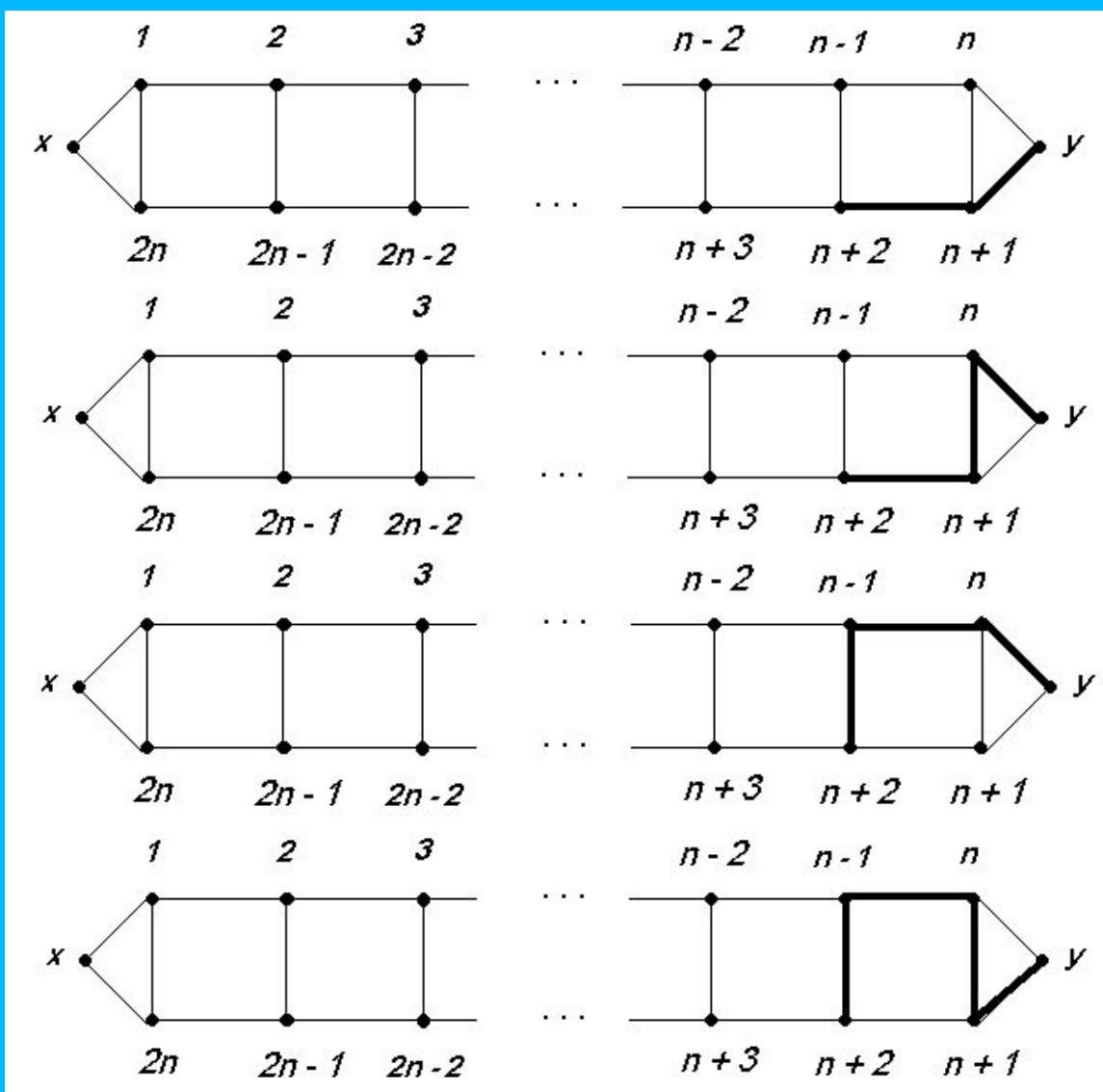

Se observă că există două posibilități de a continua acest drum pentru a ajunge la y :

Din ipoteza inductivă rezultă că în graful G_n există 2^n drumuri de la x la y . Cum fiecare astfel de drum, o dată ajuns într-o extremitate a muchiei $(n-1, n)$ fără să fi trecut prin cealaltă extremitate, are două posibilități de a se continua, înseamnă că **există 2^{n-1} drumuri de la x la o extremitate a muchiei $(n-1, n)$ care nu parcurg această muchie.**

Privind acum graful G_{n+1} , observăm că, plecând dintr-o extremitate a muchiei $(n-1, n+2)$, există 4 posibilități de a continua drumul spre y :

Dar, așa cum am văzut mai sus, toate drumurile posibile de la x la o extremitate a muchiei $(n-1, n+2)$ sunt în număr de 2^{n-1} , și pentru fiecare astfel de drum avem 4 posibilități de a îl continua pentru a ajunge la y .

Așadar, **numărul total de drumuri de la x la y în graful G_{n+1} este $2^{n-1} * 4 = 2^{n+1}$.**
q.e.d.

Am arătat deci că $\forall n \in \mathbb{N}$, într-un **graf rar** G de forma de mai sus cu **$2n$ noduri** există două noduri x și y între care **numărul de drumuri este 2^n** . Un **algorithm backtracking** de căutare a celui mai scurt drum între x și y ar fi deci ineficient.

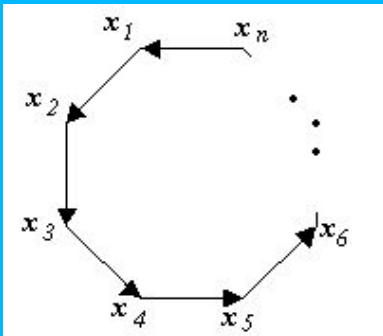
4. Presupunem că un turneu (digraf cu proprietatea că orice două vârfuri sunt unite printr-un arc) are un circuit C de lungime $n > 3$. Arătați că pentru orice vârf x al lui C se pot determina în timpul $O(n)$, încă două vârfuri ale lui C , y și z , astfel încât (x, y, z) este un circuit de lungime 3.

Soluție:

Presupunem că avem un circuit de lungime n într-un graf G și separăm aceste vârfuri și arcele care le leagă de restul grafului. Notăm graful astfel obținut cu H .

Graful H este tot **turneu**, deoarece se păstrează proprietatea oricare două noduri din H sunt unite prin exact un arc.

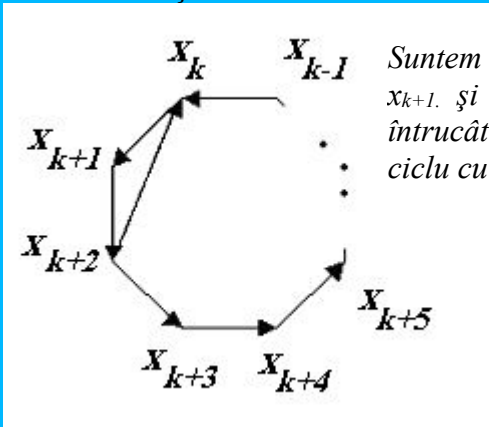
Notăm vârfurile care alcătuiesc circuitul cu x_k , unde k este un număr între 1 și n . Considerăm aceste noduri ca fiind așezate într-o listă circulară, astfel încât pentru orice vârf x_k putem găsi imediat succesorul $x_{k'}$ (unde $k' = (k + 1) \bmod n$). În continuare vom desena acest circuit, fără a desena și toate arcele care leagă aceste noduri. Desenăm un arc numai în momentul când acesta este important în tratarea algoritmului.

Din circuitul C se alege un vârf x_k (k între 1 și n) pentru care trebuie să găsim alte două vârfuri cu care să formeze un circuit de dimensiune 3. Prin vârfurile x_{k+1} și x_{k+2} înțelegem vârfurile succesoare nodului x_k , din ciclul C .

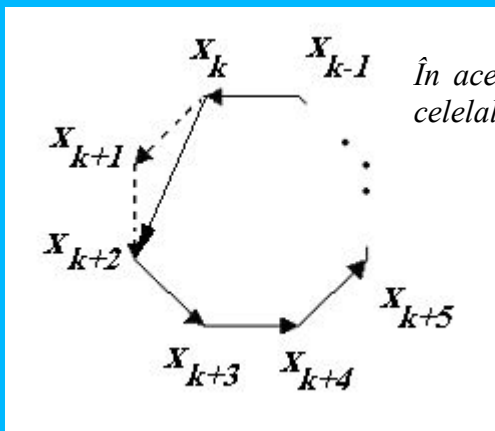
Problema se rezolvă astfel:

- se consideră cele două noduri de mai sus, succesoare ale nodului x_k . Știm că avem arc de la x_k la x_{k+1} și de la x_{k+1} la x_{k+2} . Dacă am avea arc și de la x_{k+2} la x_k , am obține un circuit între cele trei noduri.

Suntem în cazul în care obținem circuit între nodurile x_k , x_{k+1} și x_{k+2} . În această situație algoritmul se oprește întrucât am găsit cele două noduri y și z care să formeze un ciclu cu x ($= x_k$).

- când nu există acest arc, înseamnă că avem arc de la x_k la x_{k+2} . (întrucât graful inițial este turneu, deci între oricare două noduri există exact un arc; dacă nu există arc într-o direcție, cu siguranță există arc în cealaltă direcție) ceea ce duce la obținerea unui **ciclu format din $n-1$ noduri** (se exclude nodul x_{k+1} iar succesorul lui x_k în listă devine x_{k+2}). În continuare se aplică din nou pasul anterior, de această dată având ca succesori ai lui x_k pe x_{k+2} și x_{k+3} .

În acest caz se lucrează cu nodurile x_k , x_{k+2} , x_{k+3} și cu celelalte noduri din ciclul inițial, fără x_{k+1} .

- algoritmul continuă în aceasta manieră, reducându-se de fiecare data numărul de noduri din ciclul inițial. În cel mai rău caz se reduc $n-3$ noduri și cu siguranță cele 3 noduri obținute în final sunt nodurile x , y și z .

De fapt, algoritmul se reduce la fiecare pas la verificarea existenței unui arc între două noduri, operație care se face în $O(1)$. Dacă există arcul convenabil (arc de la nodul x la succesorul succesorului lui x în ciclul de la pasul curent) algoritmul se oprește. Altfel, algoritmul continuă și în cel mai rău caz se fac **$n-3$ verificări** de existență a arcelor, fiecare în $O(1)$. Deci aceste operații se fac în **$O(n)$** .

După ultima verificare, în cazul cel mai nefavorabil, am ajuns la un triunghi format din x și primii doi predecesori ai sai din ciclul inițial. Deoarece la pasul anterior, în aceasta situație, am obținut că nu există arc să pornească de la x_{k-2} și să ajungă în x_k , acum avem arc între cele două noduri în sens invers care împreună cu cele două arce care au mai rămas formează un ciclu.

Deci algoritmul verifică orientarea arcului de la x_k la x_{k+i} cu i de la 2 la -2 (vârfurile sunt aranjate în ordine ciclică) și la fiecare pas reduce problema de la un ciclu cu k noduri printre care trebuie să căutăm y -ul și z -ul la altul cu $k-1$ noduri, până când obținem ciclul cu 3 noduri în cazul cel mai nefavorabil, adică exact x , y , z .

În concluzie, se fac **cel mult $n-3$ consultări ale matricei de adiacență**, fiecare în timp constant **$O(1)$** deci problema se rezolvă în timp **$O(n)$** .

Algoritmul propriu-zis de rezolvare a problemei este:

function CautăCircuitDe3(C , x)

begin

/*C este lista circulară a nodurilor din G ce formează circuitul*/

/*x este un nod oarecare din acest circuit*/

/*A este matricea de adiacență a grafului G*/

while ($A(x \rightarrow \text{succesor} \rightarrow \text{succesor}, x) \neq 1$) **do**

$(x \rightarrow \text{succesor}) \leftarrow (x \rightarrow \text{succesor} \rightarrow \text{succesor})$

return $x, x \rightarrow \text{succesor}, x \rightarrow \text{succesor} \rightarrow \text{succesor}$

end

TEMA NR. 3
18 martie 2003

1. Fie $G = (V, E)$ un graf cu n vârfuri, m muchii și cu matricea de adiacență A . Dintre cele 2^m orientări posibile ale muchiilor sale, considerăm una oarecare și cu ajutorul ei construim matricea de incidență vârf-arc $Q \in \{0, 1, -1\}^{n \times m}$ definită prin:

- $(Q)_{ve} = -1$ dacă v este extremitatea inițială a arcului e ;
- $(Q)_{ve} = 1$ dacă v este extremitatea finală a arcului e ;
- $(Q)_{ve} = 0$ în toate celelalte cazuri.

Demonstrați că matricea $A + QQ^T$ este matrice diagonală și precizați semnificația combinatorie a elementelor ei.

Soluție:

Fie G' digraful obținut printr-o orientare oarecare a muchiilor lui G .

Matricea Q a grafului G' are n linii, corespunzătoare vârfurilor, și m coloane, corespunzătoare arcelor.

Din definiția matricei Q se observă că pe fiecare coloană i există exact un element cu valoarea -1 , pe linia corespunzătoare extremității inițiale a arcului i , și exact un element cu valoarea 1 , pe linia corespunzătoare extremității finale a arcului i .

Fie $R = QQ^T$.

La înmulțirea matricei Q cu Q^T se obține o matrice pătratică R de dimensiune $n \times n$, pentru care

$$R(i, j) = \sum_{k=0}^{n-1} Q(i, k) Q^T(k, j).$$

Pentru $i \neq j$:

Din definiție se deduce că $Q(i, k) Q^T(k, j) \neq 0$ dacă și numai dacă atât i , cât și j sunt extremități ale arcului k .

G fiind graf simplu (nu multigraf) există cel mult o muchie între două vârfuri i și j , deci cel mult un element al sumei de mai sus poate fi diferit de 0. Mai mult, valoarea acestui element este -1 , deoarece unul dintre nodurile i și j este extremitate inițială ($Q(i, k) = -1$) iar celălalt este extremitate finală ($Q(j, k) = 1$) a arcului k .

Pentru $i = j$:

$$R(i, i) = \sum_{k=0}^{n-1} Q(i, k) Q^T(k, i) = \sum_{k=0}^{n-1} Q(i, k)^2.$$

Suma de mai sus va avea un număr de termeni nenuli egal cu numărul de elemente nenule de pe linia i . Din definiție, $Q(i, k) \neq 0$ dacă și numai dacă i este extremitate a arcului k . Așadar, **$R(i, i)$ este egal cu numărul de arce incidente cu nodul i .**

Așadar:

$$R(i, j) = \begin{cases} -1, & \text{dacă } i \neq j \text{ și există arc între } i \text{ și } j (A(i, j) = 1); \\ |N_G(i)|, & \text{dacă } i = j; \\ 0, & \text{în rest.} \end{cases}$$

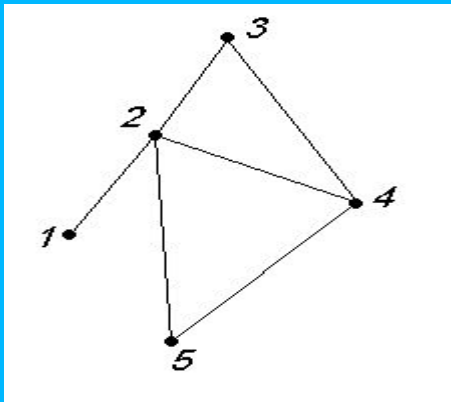
Fie $M = A + QQ^T (= A + R)$.

$$M(i, j) = A(i, j) + R(i, j) = \begin{cases} 1 + (-1) = 0, & \text{dacă } i \neq j \text{ și există arc între } i \text{ și } j (A(i, j) = 1); \\ 0 + |N_G(i)| = |N_G(i)|, & \text{dacă } i = j; \\ 0 + 0 = 0, & \text{în rest.} \end{cases}$$

Așadar, $M(i, j) = 0$ pentru $i \neq j$. M este matrice diagonală. Elementele de pe diagonală au următoarea semnificație: $M(i, i) = |N_G(i)|$ (elementul de la intersecția liniei i cu coloana i este **gradul nodului i**).

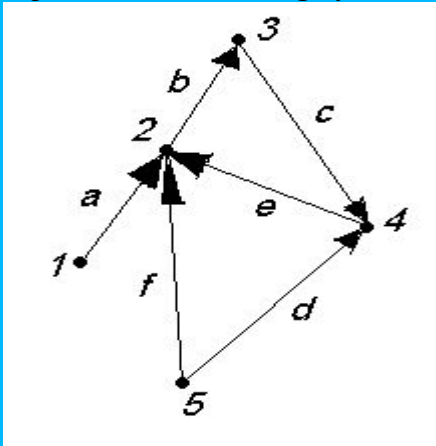
Exemplu:

Fie graful G cu matricea de adiacență A :

	1	2	3	4	5
1	0	1	0	0	0
2	1	0	1	1	1
3	0	1	0	1	0
4	0	1	1	0	1
5	0	1	0	1	0

O posibilă orientare a grafului G este:

Matricea Q :

	a	b	c	d	e	f
1	-1	0	0	0	0	0
2	1	-1	0	0	1	1
3	0	1	-1	0	0	0
4	0	0	1	1	-1	0
5	0	0	0	-1	0	-1

$R = QQ^T$. Matricea R :

	1	2	3	4	5
1	1	-1	0	0	0
2	-1	4	-1	-1	-1
3	0	-1	2	-1	0
4	0	-1	-1	3	-1
5	0	-1	0	-1	2

$M = A + R$. Matricea M :

	1	2	3	4	5
1	1	0	0	0	0
2	0	4	0	0	0
3	0	0	2	0	0
4	0	0	0	3	0
5	0	0	0	0	2

2. Fie G un graf oarecare și notăm cu $b(G)$ graful obținut din G prin inserarea câte unui nod pe fiecare muchie.

Demonstrați că $b(G)$ este graf bipartit.

Demonstrați că două grafuri G și H sunt izomorfe dacă și numai dacă $b(G)$ este izomorf cu $b(H)$.

Deduceți că testarea izomorfismului a două grafuri se reduce polinomial la testarea izomorfismului a două grafuri bipartite.

Soluție:

 # Arătăm că $b(G)$ este graf bipartit.

Fie G un graf de ordin n și dimensiune m . Prin inserarea câte unui nod pe fiecare muchie a lui G se obține graful $b(G)$ cu $n + m$ noduri și $2m$ muchii.

La construirea lui $b(G)$, se introduce câte un nod între două noduri adiacente din G astfel:

Fie v și w cele 2 noduri adiacente și fie u nodul introdus între ele; se obține muchie de la u la v și de la u la w și se elimină muchia dintre v și w . Nodul nou introdus, u , nu va fi adiacent cu nici un alt nod din graful inițial și va avea întotdeauna $N_G(u)=2$. Graful obținut prin inserarea unui astfel de nod între oricare două noduri adiacente are următoarele proprietăți:

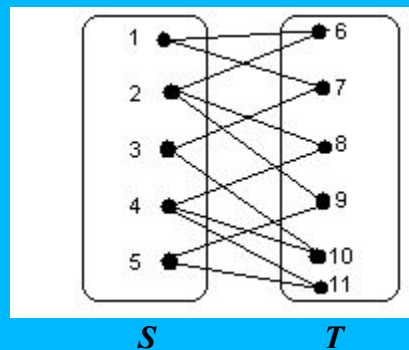
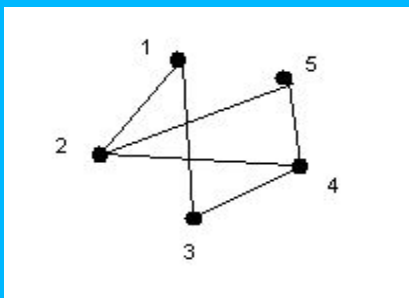
- nodurile nou introduse sunt adiacente numai cu cele 2 noduri între care au fost introduse și deci nu sunt adiacente între ele;
- nodurile grafului inițial G sunt adiacente numai cu noile noduri, întrucât în locul oricărei muchii între două noduri din G avem acum două noi muchii, de această dată între nodurile din G și nodurile nou introduse.

Așadar, $V(b(G))$ poate fi împărțită în două submulțimi:

- $S = V(G)$ (nodurile inițiale), cu $|S| = n$;
- $T = V(b(G)) - V(G)$ (nodurile nou introduse), cu $|T| = m$.

Așa cum am arătat mai sus, între nodurile din X , cu $X \in \{S, T\}$ nu există muchii în $b(G)$, deci **$b(G)$ este graf bipartit.**

Exemplu:

 # Arătăm că două grafuri G și H sunt izomorfe dacă și numai dacă $b(G)$ este izomorf cu $b(H)$.

Implicația directă.

$G \cong H$.

Atunci:

$\exists \varphi : V(G) \rightarrow V(H)$ bijectivă a. î. $\exists \Psi : E(G) \rightarrow E(H)$ bine definită și bijectivă a. î. $\forall e = uv \in E(G)$, $\Psi(uv) = \varphi(u) \varphi(v)$.

Construim $b(G)$ și $b(H)$ ca mai sus.

Putem extinde φ la $\varphi e : V(b(G)) \rightarrow V(b(H))$ astfel:

$\varphi e(u) = \varphi(u)$, dacă $u \in V(G)$;

w , dacă $u \in V(b(G)) - V(G)$, unde vecinii lui u sunt v_1 și v_2 , iar vecinii lui w sunt $\varphi(v_1)$ și $\varphi(v_2)$.

Se observă că

$$\varphi e(V(G)) = V(H)$$

și

$$\varphi e(V(b(G)) - V(G)) = V(b(H)) - V(H).$$

Restricția funcției φe pe mulțimea $V(G)$ este injectivă (deoarece φ este injectivă). Dacă notăm cu $f1 : V(G) \rightarrow V(H)$ o funcție pentru care

$$f1(u) = \varphi e(u), \forall u \in V(G),$$

această funcție **$f1$ este bijectivă** (fiind egală chiar cu φ).

Trebuie să arătăm acum că $f2 : V(b(G)) - V(G) \rightarrow V(b(H)) - V(H)$, cu

$$f2(u) = \varphi e(u), \forall u \in V(b(G)) - V(G)$$

este bijectivă.

Din definiția lui $f2$, respectiv a lui φe , se deduce că, dacă nodul u a fost introdus pe muchia cu extremitățile v_1 și v_2 , atunci, funcția $f2$ îi asociază acel nod din $b(H)$ care a fost introdus pe muchia $\varphi(v_1)\varphi(v_2)$. Cu alte cuvinte, definiția lui $f2$ este echivalentă cu definiția lui Ψ din izomorfismul grafurilor G și H . Deoarece Ψ este bijectivă, și **$f2$ este bijectivă**.

Deoarece domeniile, respectiv codomeniile celor două funcții $f1$ și $f2$ sunt mulțimi disjuncte, rezultă că și **funcția φe pentru care:**

$\varphi e(u) = f1(u)$, dacă $u \in V(G)$;

$f2(u)$, dacă $u \in V(b(G)) - V(G)$

este funcție bijectivă.

Arătăm că $\exists \Psi e : E(b(G)) \rightarrow E(b(H))$ bine definită și bijectivă cu proprietățile cerute.

$\forall e = uv \in E(b(G))$, $\Psi e(uv) = \varphi e(u) \varphi e(v)$.

- Arătăm că **Ψe este bine definită:**

Din definiția grafurilor $b(G)$ și $b(H)$, rezultă că, $\forall e = uv \in E(b(G))$, $u \in V(G)$ și $v \in V(b(G)) - V(G)$ sau invers (adică, în mod obligatoriu, una din extremități este din $V(G)$ iar cealaltă este un nod introdus ulterior).

Fie $u \in V(G)$ și $v \in V(b(G)) - V(G)$. Atunci

$$\exists w \in V(G) \text{ a.î. } uw \in E(G)$$

și v este nodul introdus pe muchia uw .

$G \cong H \Rightarrow \exists u', w' \in V(G) \text{ a.î.}$

$$u' = \varphi(u) (= \varphi e(u))$$

$$w' = \varphi(w) (= \varphi e(w))$$

$$u'w' \in E(H)$$

Din definiția lui $\varphi e \Rightarrow \exists v' \in V(b(H)) - V(H) \text{ a.î. } \varphi e(v) = v'$. (v' are ca noduri adiacente în $b(H)$ pe u' și w').

Deci există în $b(H)$ muchia $\varphi e(u) \varphi e(v)$, oricare $uv \in E(b(G))$.

- Arătăm că **Ψe este injectivă:**

$(\forall e_1, e_2 \in E(b(G)), \Psi e(e_1) = \Psi e(e_2) \Rightarrow e_1 = e_2)$.

Fie $e_1 = uv$, $e_2 = xy$ două muchii din $E(b(G))$ a.î. $\Psi e(uv) = \Psi e(xy)$.

Atunci:

$$\begin{aligned} \varphi e(u) \varphi e(v) &= \varphi e(x) \varphi e(y) \Rightarrow \\ \varphi e(u) &= \varphi e(x) \text{ și } \varphi e(v) = \varphi e(y) \\ &\text{sau} \end{aligned}$$

$$\varphi e(u) = \varphi e(y) \text{ și } \varphi e(v) = \varphi e(x)$$

φe este funcție injectivă $\Rightarrow u = x$ și $v = y$ sau $u = y$ și $v = x \Rightarrow uv = xy \Rightarrow \Psi e$ este injectivă.

- Arătăm că Ψe este surjectivă:

$$(\forall e \in E(b(H))) \exists e' \in E(b(G)) \text{ a.î. } e = \Psi e(e')$$

Știm că Ψe este bine definită și injectivă, deci cardinalul mulțimii $\Psi e(E(b(G)))$ (imaginea lui $E(b(G))$ prin funcția Ψe) este egal cu cardinalul lui $E(b(G))$:

$$|\Psi e(E(b(G)))| = |E(b(G))|.$$

$$\text{Dar } \Psi e(E(b(G))) \subseteq |E(b(H))|.$$

$$\text{De asemenea, din construcția grafurilor } b(G) \text{ și } b(H) \Rightarrow |E(b(G))| = |E(b(H))| = 2m.$$

$$\Rightarrow \Psi e(E(b(G))) = E(b(H)) \Rightarrow \Psi e \text{ este surjectivă.}$$

$\Rightarrow \Psi e$ este bijectivă.

Am demonstrat că, dacă $G \cong H$, atunci $b(G) \cong b(H)$.

Implicația inversă.

$$b(G) \cong b(H).$$

Atunci:

$\exists \varphi : V(b(G)) \rightarrow V(b(H))$ bijectivă a.î. funcția $\Psi : E(b(G)) \rightarrow E(b(H))$ definită prin :

$$\forall e = uv \in E(b(G)), \Psi(uv) = \varphi(u) \varphi(v)$$

este bine definită și bijectivă.

Fie N numărul de noduri din $b(G)$, respectiv $b(H)$, iar M numărul de muchii din $b(G)$, respectiv $b(H)$.

Din modul de construcție a grafurilor $b(G)$ și $b(H)$ avem:

- numărul nodurilor lui $G = N - M / 2 =$ numărul nodurilor lui H ;
- numărul muchiilor lui $G = M / 2 =$ numărul muchiilor lui H .

Pentru a demonstra izomorfismul dintre G și H trebuie să găsim două funcții $\varphi r : V(G) \rightarrow V(H)$ bijectivă și $\Psi r : E(G) \rightarrow E(H)$ bine definită și bijectivă astfel încât :

$$\forall e = uv \in E(G), \Psi r(uv) = \varphi r(u) \varphi r(v).$$

Alegem φr ca fiind restricția funcției φ pe mulțimea $V(G)$.

$$\varphi r(u) = \varphi(u), \forall u \in V(G).$$

Știm că oricare muchie din $b(G)$, respectiv $b(H)$ are o extremitate din $V(G)$, respectiv $V(H)$ și o extremitate din mulțimea nodurilor introduse la construcție.

Deoarece $b(G) \cong b(H)$, fiecărei muchii e_1 din $E(b(G))$ i se asociază o muchie e_2 din $E(b(H))$ prin funcția Ψ , astfel încât extremitățile din $V(G)$ a muchiei e_1 îi corespunde extremitatea din $V(H)$ a muchiei e_2 .

Așadar, imaginea lui $V(G)$ prin funcția φr va fi inclusă în $V(H)$.

φr este **injectivă**, deoarece φ este injectivă (iar injectivitatea se păstrează la restricțiile funcțiilor).

Vom arăta că $\varphi r : V(G) \rightarrow V(H)$ este surjectivă.

$$\varphi r \text{ este injectivă} \Rightarrow |V(G)| = |\varphi r(V(G))|.$$

Dar $\varphi r(V(G)) \subseteq V(H)$, și, așa cum am văzut mai sus, $|V(G)| = |V(H)|$.
Așadar, $\varphi r(V(G)) = V(H)$. Deci φr este surjectivă.

$\Rightarrow \varphi r$ este bijectivă.

- Arătăm că funcția Ψr este bine definită.

Muchiile din G se obțin intuitiv din muchiile lui $b(G)$, unind două muchii care au un vârf comun ce nu aparține lui $V(G)$. Deci două muchii din $b(G)$ se transformă în mod unic într-o muchie din G .

$$\forall e = uv \in E(G), \Psi r(uv) = \varphi r(u) \varphi r(v).$$

$$u, v \in V(G) \Rightarrow \exists w \in V(b(G)) \text{ a.î. } uw, vw \in E(b(G)).$$

$$b(G) \cong b(H) \Rightarrow \exists w', u', v' \in V(b(G)) \text{ a.î.}:$$

$$w' = \varphi(w)$$

$$u' = \varphi(u) (= \varphi r(u))$$

$$v' = \varphi(v) (= \varphi r(v))$$

$$\Psi(uw) = \varphi(u) \varphi(w) = u'w'$$

$$\Psi(vw) = \varphi(v) \varphi(w) = v'w'$$

$$\left. \begin{array}{l} \Rightarrow u'w', v'w' \in E(b(H)); \\ w' \notin V(H) \\ u', v' \in V(H) \end{array} \right\} \Rightarrow u'v' \in E(H) \Rightarrow \varphi r(u) \varphi r(v) \in E(H) \quad \forall e = uv \in E(G)$$

$\Rightarrow \Psi r$ este bine definită.

- Arătăm că Ψr este injectivă.

$$(\forall e_1, e_2 \in E(G), \Psi r(e_1) = \Psi r(e_2) \Rightarrow e_1 = e_2).$$

Fie $e_1 = uv$, $e_2 = xy$ două muchii din $E(G)$ a.î. $\Psi r(uv) = \Psi r(xy)$.

Atunci:

$$\varphi r(u) \varphi r(v) = \varphi r(x) \varphi r(y) \Rightarrow$$

$$\varphi r(u) = \varphi r(x) \text{ și } \varphi r(v) = \varphi r(y)$$

sau

$$\varphi r(u) = \varphi r(y) \text{ și } \varphi r(v) = \varphi r(x)$$

$$\varphi r \text{ este funcție injectivă} \Rightarrow u = x \text{ și } v = y \text{ sau } u = y \text{ și } v = x \Rightarrow uv = xy \Rightarrow \Psi r \text{ este injectivă.}$$

- Arătăm că Ψr este surjectivă:

$$(\forall e \in E(H) \exists e' \in E(G) \text{ a.î. } e = \Psi r(e'))$$

Știm că Ψr este bine definită și injectivă, deci cardinalul mulțimii $\Psi r(E(G))$ (imaginea lui $E(G)$ prin funcția Ψr) este egal cu cardinalul lui $E(G)$:

$$|\Psi r(E(G))| = |E(G)|.$$

$$\text{Dar } \Psi r(E(G)) \subseteq |E(H)|.$$

$$\text{De asemenea, din construcția grafurilor } b(G) \text{ și } b(H) \Rightarrow |E(G)| = |E(H)| = M/2.$$

$$\Rightarrow \Psi r(E(G)) = E(H) \Rightarrow \Psi r \text{ este surjectivă.}$$

$\Rightarrow \Psi r$ este bijectivă.

Am demonstrat că, dacă $b(G) \cong b(H)$, atunci $G \cong H$.

Din cele două implicații am obținut că $G \cong H$ dacă și numai dacă $b(G) \cong b(H)$.

Arătăm că testarea izomorfismului a două grafuri se reduce polinomial la testarea izomorfismului a două grafuri bipartite.

Așa cum am demonstrat mai sus, pentru a testa izomorfismul a două grafuri este suficient să demonstrăm că grafurile bipartite construite de la aceste grafuri sunt izomorfe. Trebuie să arătăm că dintr-un graf G putem obține în timp polinomial graful $b(G)$.

Reprezentăm graful G folosind matrice de adiacență. Pentru a construi graful $b(G)$ se parcurg următorii pași:

- se parcurge matricea de adiacență a grafului G , numai în jumătatea sa superioară și se numără muchiile, obținându-se m (în $O(n^2/2)$);
- se creează matricea de adiacență a grafului $b(G)$, cu $n+m$ linii și coloane și se umple cu zerouri;
- se parcurge din nou matricea lui G și unde găsim muchie între i și j , se pune muchie între i și k și j între j și k , unde k este un număr de la n la $n + m - 1$, care crește cu o unitate după această operație ($O(1)$ pentru fiecare muchie din G).

Algoritmul este:

procedure Construieste_b(G)(G)

begin

/*numărarea muchiilor*/

$n \leftarrow |G|$

$m \leftarrow 0$

for $i \leftarrow 0$ **to** $n-1$ **do**

for $j \leftarrow i+1$ **to** $n-1$ **do**

if ($A(i,j) = 1$) **then**

$m++$

/*crearea matricii cu $n+m$ linii și coloane și zerorizarea*/

$V(b(G)) \leftarrow \{0, 1, \dots, n+m-1\}$

/*introducerea muchiilor între nodurile lui $b(G)$ */

/*primele n noduri, de la 0 la $n-1$, corespund nodurilor din G */

/*nodurile de la n la $n+m-1$, sunt nodurile adăugate ulterior, care vor fi distribuite pe fiecare muchie din G */

$k \leftarrow n$

for $i \leftarrow 0$ **to** $n-1$ **do**

for $j = i+1$ **to** $n-1$ **do**

if ($A(i,j) = 1$) **then**

$B(i,k) \leftarrow B(k,i) \leftarrow B(j,k) \leftarrow B(k,j) \leftarrow 1$

$k++$

end

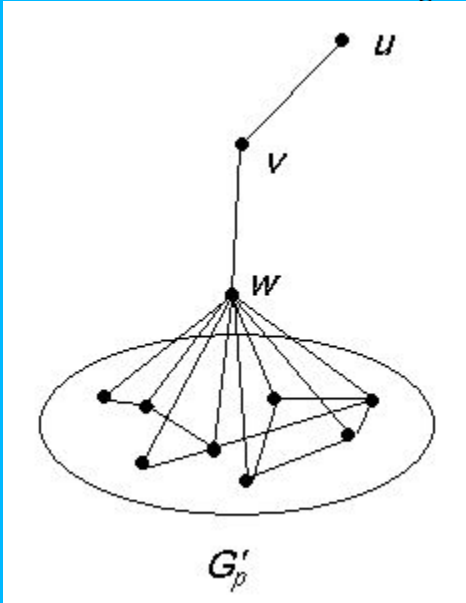
Algoritmul are complexitate $O(n^2)$. Deci testarea izomorfismului a două grafuri se poate reduce polinomial la testarea izomorfismului grafurilor bipartite obținute din ele.

3. Graful **paianjen** cu n vârfuri este graful care se obține unind din unul din vârfurile de grad 1 ale grafului P_3 cu toate vârfurile unui graf oarecare cu $n - 3$ vârfuri, disjunct de P_3 (n este un întreg pozitiv mare). Dacă G este un graf cu n vârfuri reprezentat prin matricea de adiacență, arătați că se poate testa dacă este graf paianjen folosind doar $O(n)$ probe ale matricei de adiacență. (o probă este un acces la un element oarecare al matricei, fără a-l memora explicit pentru utilizări ulterioare.)

Soluție:

Un graf paianjen G_p are proprietatea că există 3 noduri în $V(G_p)$, notate u , v și w , astfel încât:

- **nodul u** are un singur vecin, pe v ;
- **nodul v** are exact doi vecini, pe u și pe w ;
- **nodul w** are $n - 2$ vecini; singurul nod din G care nu este vecin cu w este u .

Notăm cu G_p' subgraful indus de mulțimea $V(G_p) - \{u, v, w\}$. Putem observa câteva proprietăți ale nodurilor din subgraful G_p' .

Fie un nod x din G_p' . Atunci, așa cum se vede din desenul de mai sus, avem:

(am notat prin $\text{Vecini}(i)$ mulțimea vecinilor nodului i în graful G_p și prin $\text{Vecini}(\text{Vecini}(i))$ mulțimea tuturor vecinilor vecinilor lui i)

- $w \in \text{Vecini}(x)$;
- $v \notin \text{Vecini}(x)$;
- $v \in \text{Vecini}(\text{Vecini}(x))$;
- $u \notin \text{Vecini}(x)$;
- $u \notin \text{Vecini}(\text{Vecini}(x))$;

Pentru a putea decide dacă un graf G este graf paianjen, vom încerca să găsim, pornind dintr-un nod oarecare din graf, nodul u .

Pornim dintr-un nod oarecare x din $V(G)$. Decidem mai întâi dacă x poate fi u , v sau w . Dacă nu este, mergem la pasul următor.

Știm că, dacă există un nod w în graful G , atunci acesta este vecin al lui x și că orice nod, în afară de u , se leagă de w . Deci vom putea elimina dintre nodurile din lista vecinilor lui x acele noduri y pentru care există un nevecin z , dintre nodurile care nu sunt vecine cu x , deoarece:

- dacă nodul nevecin z este chiar u , atunci nu este vecin cu nici un nod din lista vecinilor lui x , deci va fi depistat de algoritm (deoarece lista vecinilor lui x rămâne goală);

- dacă nodul nevecin z nu este u , atunci nodul eliminat y nu poate fi w , deoarece w este vecin cu toate nodurile cu excepția lui u .

Așadar, dacă graful este paianjen, w va fi eliminat din listă numai de către u (care va elimina de fapt toate nodurile vecine cu x). Așadar lista de vecini ai lui x va deveni goală doar atunci când este găsit nodul u (dacă aceste există).

De asemenea, știm că u nu este vecin cu x și cu niciunul din vecinii lui x . Deci putem elimina dintre nodurile candidate acele noduri care nu au această proprietate.

Un algoritm de verificare dacă G este graf paianjen este:

```

function EstePaianjen( $G$ )
begin
     $n \leftarrow |G|$ 
    /*dacă  $G$  nu are cel puțin 4 noduri, atunci, conform definiției, nu poate fi graf paianjen*/
    if ( $n < 4$ )
    then
        return false

    /*putem alege un nod oarecare  $x$  din  $V(G)$ , de exemplu 0*/

    /*ETAPA I */
    /*creez două liste:
    - lista vecinilor lui  $x \rightarrow listaV$ ;
    - lista nodurilor care nu sunt vecine cu  $x \rightarrow listaNonV$ ; */

    for  $i \leftarrow 1$  to  $n - 1$  do
        if ( $A(0, i) = 1$ )
        then AdaugăLaListă( $i$ , listaV)
        else AdaugăLaListă( $i$ , listaNonV)

    /*ETAPA A II-A*/
    /*Verificăm dacă nodul  $x$  ales poate fi  $u$ ,  $v$  sau  $w$ */

    switch (lungime(listaV))
    case 0:
        /* graful  $G$  nu este conex, deci nu poate fi graf paianjen*/
        return false
    case 1:
        /* nodul  $x$  ar putea fi  $u$ */
        if (EsteU( $x$ ))
        then return true
        break
    case 2:
        /* nodul  $x$  ar putea fi  $v$ */
        if (EsteV( $x$ ))
        then return true
        break
    case  $n - 2$ :

```

```

/* nodul x ar putea fi w */
if (EsteW(x))
then return true
else
    /* într-un graf paianjen, unicul nod de grad n-2 este w. Dacă s-a găsit un nod de
    grad n-2 care nu satisface toate proprietățile lui w (adică unicul nod care nu îi
    este vecin are gradul 1 și vecinul său are grad 2 și este vecinși cu w) atunci graful
    nu poate fi paianjen, deoarece toate celelalte noduri au grad cel mult n-3 */
    return false
break
case n - 1:
    /* există un nod vecin cu toate celelalte, deci nu poate exista nodul u în acest graf */
    return false
default:
    break

```

/* ETAPA A III-A */

/* Îl căutăm pe u în listaNonV. Acele noduri care cu siguranță nu pot fi u vor fi eliminate din listă pentru a se evita efectuarea unor operații inutile. */

Ne vom baza pe proprietatea că într-un graf paianjen u este unicul nod nevecin cu w, deci este suficient să găsim un nod de gradul 1 nevecin cu un nod de gradul n-2 pentru a putea decide dacă graful este paianjen, adică un nod care nu este vecin cu nici unul din vecinii lui x. */

```

posibilU ← -1
for all i in listaNonV do
    while (listaV ≠ NULL) do
        j ← (listaV → first)
        if (A(j, i) = 1)
        then
            /* dacă nodul i curent din listaV are un vecin în listaNonV, atunci nu
            poate fi u, deci va fi eliminat, și se trece la nodul următor, deci la pasul
            următor din bucla for */
            EliminăDinListă(i, listaNonV)
            break
        else
            /* se elimină acele noduri vecine cu x care nu sunt vecine cu i. Dacă există
            un nod w, atunci acesta va fi eliminat doar dacă i = u. */
            EliminăDinListă(j, listaV)
    /* dacă pentru un nod i din listaNonV nu s-a găsit nici un nod vecin cu el în listaNonV
    (adică dacă s-a ieșit din bucla while prin nesatisfacerea condiției listaV ≠ NULL),
    atunci acesta ar putea fi nodul u căutat, deoarece, dacă w există în listă, acel nod i îl
    elimină; dacă nu este acesta, cu siguranță graful nu poate fi paianjen, deoarece ar exista
    cel puțin două noduri care nu sunt vecine cu nici un vecin al lui x, deci nu ar exista nici
    un vecin al lui x care să aibă exact n - 2 vecini (în consecință nu ar exista un nod w în
    graf) */
    if (listaV = NULL)
    then

```

```

    posibilU  $\leftarrow$  i
    break

```

```

/*ETAPA A IV-A*/

```

```

/*Concluziile trase din rezultatul de la etapa anterioară*/

```

```

/*Dacă s-a ieșit din bucla for pentru că s-a găsit un posibil nod u se face verificarea; altfel,
graful nu poate fi graf paianjen*/

```

```

if (posibilU  $\neq$  -1)

```

```

then

```

```

    /*număr vecinii lui posibilU; dacă nu este doar unul, graful nu este paianjen*/

```

```

    numărVecini  $\leftarrow$  0

```

```

    for l  $\leftarrow$  0 to n - 1 do

```

```

        if ( A(l, posibilU) = 1)

```

```

        then

```

```

            numărVecini++

```

```

            if (numărVecini > 1)

```

```

            then

```

```

                return false

```

```

    return EsteU(posibilU)

```

```

else

```

```

    return false

```

```

end

```

```

function EsteU(i)

```

```

begin

```

```

    /*caută vecinii lui i*/

```

```

    for j  $\leftarrow$  0 to n-1 do

```

```

        if (A(i, j) = 1)

```

```

        then break

```

```

    /*verifică dacă j, vecinul lui i are 2 vecini*/

```

```

    numărVecini  $\leftarrow$  0

```

```

    for k  $\leftarrow$  0 to n-1 do

```

```

        if (A(k, j) = 1)

```

```

        then

```

```

            numărVecini++

```

```

            if (k  $\neq$  i)

```

```

            then vecinDiferitDe_i  $\leftarrow$  k

```

```

    if (numărVecini = 2)

```

```

    then

```

```

        /*verificăm dacă celălalt vecin al lui j are exact n - 2 vecini și dacă nodul care nu este
        vecin cu acesta este chiar i*/

```

```

        numărVecini  $\leftarrow$  0

```

```

        for m  $\leftarrow$  0 to n - 1 do

```

```

            if (A(m, vecinDiferitDe_i) = 1)

```

```

            then

```

```

                numărVecini++

```

```

        else
            if ( $m \neq \text{vecinDiferitDe}_i$ )
                then  $\text{nodNevecin} \leftarrow m$ 
        if ( $\text{numărVecini} = n - 2$ )
            then
                if ( $\text{nodNevecin} = i$ )
                    then
                        return true
                    else
                        return false
                else return false
        else
            return false
    end

function EsteV(i)
begin
    /*caută vecinii lui i*/
    vecin1  $\leftarrow -1$ 
    vecin2  $\leftarrow -1$ 
    for  $j \leftarrow 0$  to  $n-1$  do
        if ( $A(i, j) = 1$ )
            then
                if ( $\text{vecin1} = -1$ )
                    then
                         $\text{vecin1} \leftarrow j$ 
                    else
                         $\text{vecin2} \leftarrow j$ 
                        break
            /*numără vecinii acestora, memorând, în aceeași parcurgere, pentru fiecare ultimul nod cu care
            nu este vecin*/
            numărVecini1  $\leftarrow 0$ 
            numărVecini2  $\leftarrow 0$ 
            nevecin1  $\leftarrow -1$ 
            nevecin2  $\leftarrow -1$ 
            for  $k \leftarrow 0$  to  $n-1$  do
                if ( $A(k, \text{vecin1}) = 1$ )
                    then
                        numărVecini1++
                    else
                        if ( $k \neq \text{vecin1}$ )
                            then
                                 $\text{nevecin1} \leftarrow k$ 
                if ( $A(k, \text{vecin2}) = 1$ )
                    then
                        numărVecini2++
                    else

```



```

        if ( $k \neq \text{vecin2}$ )
        then
             $\text{nevecin2} \leftarrow k$ 
if ( $\text{numărVecini1} = 1$  and  $\text{numărVecini2} = n - 2$ )
then
    /*verificăm dacă vecin1 este u și vecin2 este w, adică dacă vecin1 este unicul nod nevecin
    cu vecin2*/
    if ( $\text{nevecin2} = \text{vecin1}$ )
    then
        return true
    else
        return false
else
    if ( $\text{numărVecini2} = 1$  and  $\text{numărVecini1} = n - 2$ )
    then
    /*verificăm dacă vecin2 este u și vecin1 este w, adică dacă vecin1 este unicul nod nevecin
    cu vecin1*/
        if ( $\text{nevecin1} = \text{vecin2}$ )
        then
            return true
        else
            return false
    else return false
end

function EsteW(i)
begin
    /*caută nodul care nu este vecin cu i*/
    for  $j \leftarrow 0$  to  $n-1$  do
        if ( $A(i, j) = 0$  and  $j \neq i$ )
        then break
    /*verifică dacă j are exact 1 vecin; dacă da, îl memorează*/
     $\text{numărVecini} \leftarrow 0$ 
    for  $k \leftarrow 0$  to  $n-1$  do
        if ( $A(k, j) = 1$ )
        then
             $\text{numărVecini}++$ 
             $\text{vecin} \leftarrow k$ 
    if ( $\text{numărVecini} = 1$ )
    then
        /*verificăm dacă vecinul lui j are exact 2 vecini și dacă celălalt vecin este i*/
         $\text{numărVecini} \leftarrow 0$ 
        for  $m \leftarrow 0$  to  $n - 1$  do
            if ( $A(m, \text{vecin}) = 1$ )
            then
                if ( $m \neq j$  and  $m \neq i$ )
                then

```

```

                                return false
                                return true
else
    return false
end

```

Numărul accesărilor matricei de adiacență a grafului G :

Etapa I:

Pentru crearea listelor $listaV$ și $listaNonV$ se parcurge o singură dată linia x a matricei A . Vor fi $n - 1 = O(n)$ accesări.

Etapa aII-a:

Pentru verificarea dacă nodul ales este u , v sau w se vor cerceta cel mult trei dintre liniile matricei A , deci se vor efectua $3n = O(n)$ accesări.

Etapa a III-a:

Fie t dimensiunea listei $listaV$; atunci $listaNonV$ va avea dimensiunea $n - 1 - t$.

În această etapă se încearcă detectarea în graf a nodului u .. Dacă există, u se va afla în $listaNonV$, iar w în $listaV$.

Știm că, dacă G este graf paianjen, nodul u nu trebuie să fie legat nici de x , nici de vreunul dintre vecinii lui x , deci nici de w .

Îl căută pe u în $listaNonV$. Verificăm pentru fiecare nod din $listaNonV$ dacă are vecini în $listaV$. Dacă i din $listaNonV$ are un vecin din $listaV$, atunci cu siguranță nu poate fi u , deci va fi eliminat din listă.

Așadar, pentru fiecare element din $listaNonV$, fiecare accesare a matricei cu răspunsul 1 are drept consecință eliminarea nodului respectiv din listă. Vom avea **cel mult** $|listaNonV| = n - t - 1$ **accesări ale matricei cu răspunsul 1**.

Știm că un nod i poate fi u numai dacă va elimina toate nodurile vecine cu x din listă. (dacă graful este paianjen, toate celelalte noduri în afară de u sunt vecine cu unul din vecinii lui x , adică cu w). Deci, pentru fiecare i din $listaNonV$, vom elimina acele noduri care nu sunt vecine cu el din $listaV$, știind că, dacă există w , acesta va fi eliminat doar de u).

Așadar, pentru fiecare element din $listaV$ se vor putea da cel mult cel mult un răspuns 0 la interogarea matricei A (la un astfel de răspuns va fi eliminat). Deci vor fi **cel mult** $|listaV| = t$ **accesări ale matricei la care răspunsul este 0**.

Cum elementele matricei nu pot fi decât 0 sau 1, înseamnă că se vor efectua în această etapă cel mult $t + n - t - 1 = n - 1$ probe ale matricei A . Deci numărul probelor matricei A efectuate în această etapă este $O(n)$.

Etapa a IV-a:

Numărarea vecinilor unui nod i se poate face prin parcurgerea liniei i din matricea de adiacență a grafului, deci prin $n = O(n)$ accesări. Așa cum am văzut mai sus, verificarea dacă un nod este nodul u se face efectuând $O(n)$ accesări ale matricei de adiacență.

În concluzie, putem decide dacă graful G este graf paianjen după $O(n) + O(n) + O(n) + O(n) = O(n)$ probe ale matricei de adiacență a acestuia.

4. Asociem unui arbore T de ordin n cu rădăcina r un drum P_{3n} orientat procedând astfel: fiecărui nod v al lui T i se asociază trei noduri cu același nume v pe care le desemnăm prin v_1, v_2, v_3 ; dacă v nu are în T descendent stâng, atunci se introduce arcul v_1v_2 în P_{3n} ; dacă v nu are în T descendent drept, atunci se introduce arcul v_2v_3 în P_{3n} ; dacă decendentul stâng al lui v este w , atunci se introduc în P_{3n} arcele v_1w_2 și w_3v_2 ; dacă decendentul drept al lui v este w , atunci se introduc în P_{3n} arcele v_2w_1 și w_3v_3 .

Dacă se parcurge drumul P_{3n} de la extremitatea inițială r_1 la extremitatea finală r_3 și se listează numele vârfurilor în ordinea parcurgerii lor se obține un șir în care numele fiecărui vârf al lui T apare exact de 3 ori.

Demonstrați că: dacă din acest șir se reține doar prima apariție a fiecărui nume se obține parcurgerea pre-order a arborelui T ; dacă din acest șir se reține doar a doua apariție a fiecărui nume se obține parcurgerea în-order a arborelui T ; dacă din acest șir se reține doar a treia apariție a fiecărui nume se obține parcurgerea post-order a arborelui T .

Soluție:

Fie T arborele pentru care se efectuează o parcurgere ca mai sus.

Intuitiv, putem spune că șirul obținut prin parcurgerea drumului P_{3n} de la extremitatea inițială la extremitatea finală are următoarea formă:

- primul nume din șir este numele rădăcinii;
- în cazul în care arborele are subarbore stâng, urmează numele nodurilor din subarborele stâng, în forma precizată de acești pași;
- urmează din nou numele rădăcinii arborelui;
- în continuare sunt așezate nodurile din subarborele drept în aceeași ordine, în cazul în care acesta există;
- șirul este încheiat de numele nodului rădăcină.

Un **algoritm** de construcție a șirului ar arăta astfel:

procedure Construieste(r)

begin

Introducere_în_șir(r_1)

if ($r \rightarrow \text{stânga} \neq \text{NULL}$)

then

Construieste($r \rightarrow \text{stânga}$)

Introducere_în_șir(r_2)

if ($r \rightarrow \text{dreapta} \neq \text{NULL}$)

then

Construieste($r \rightarrow \text{dreapta}$)

Introducere_în_șir(r_3)

end

Deci acest șir de noduri se definește într-o manieră **recursivă**, întrucât definirea arborelui T se face utilizând definirea pentru subarborele stâng și definirea pentru subarborele drept. Din acest motiv putem utiliza **metoda inducției complete** după numărul de noduri ale arborelui, pentru a demonstra că într-adevăr obținem cele 3 parcurgeri.

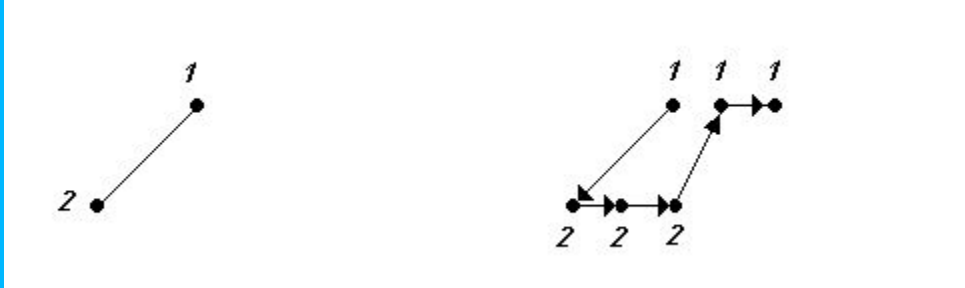
Pasul de bază:

$n = 1$

Pentru arborele cu un singur nod (pe care îl vom nota **1**), șirul obținut este **1 1 1**; se observă că, într-adevăr, considerând doar prima apariție vom obține parcurgerea **pre-ordine**, considerând doar a doua apariție vom obține parcurgerea **in-ordine**, iar considerând ultima apariție vom obține parcurgerea **post-ordine** a arborelui cu n singur nod.

$n = 2$.

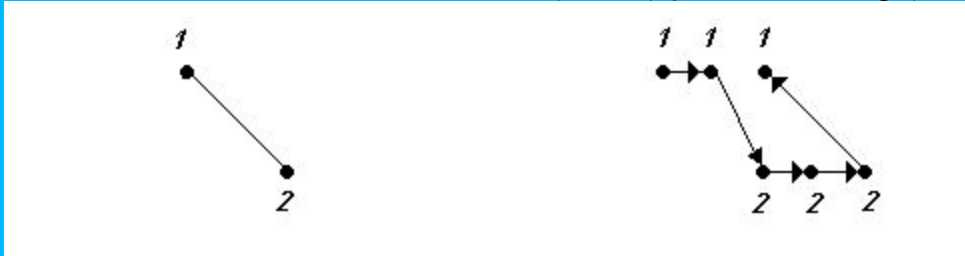
Fie T un arbore cu două noduri: rădăcină (notat **1**) și subarbore stâng(notat **2**).

Șirul obținut este: **1 2 2 1 1**. Observăm că:

- dacă selectăm numai **primele** apariții ale numelor nodurilor obținem **1 2**, care reprezintă parcurgerea **pre-order** a arborelui inițial
- dacă am selecta numai **a doua** apariție a nodurilor în șir am obține **2 1**, care reprezintă parcurgerea **in-oder** a arborelui.
- dacă am selecta doar **a treia** apariție a nodurilor am obține **2 1**, și anume parcurgerea în **post-order** a arborelui.
-

Fie T un arbore cu două noduri: rădăcină (notat **1**) și subarbore drept(notat **2**).

Șirul obținut este: **1 1 2 2 1**. Observăm că:

- dacă selectăm numai **primele** apariții ale numelor nodurilor obținem **1 2**, care reprezintă parcurgerea **pre-order** a arborelui inițial
- dacă am selecta numai **a doua** apariție a nodurilor în șir am obține **2 1**, care reprezintă parcurgerea **in-oder** a arborelui.
- dacă am selecta doar **a treia** apariție a nodurilor am obține **2 1**, și anume parcurgerea în **post-order** a arborelui.

$n = 3$.

Fie un arbore T un arbore cu **3** noduri, astfel încât unul dintre ele să fie rădăcină și celelalte să fie fiii săi.

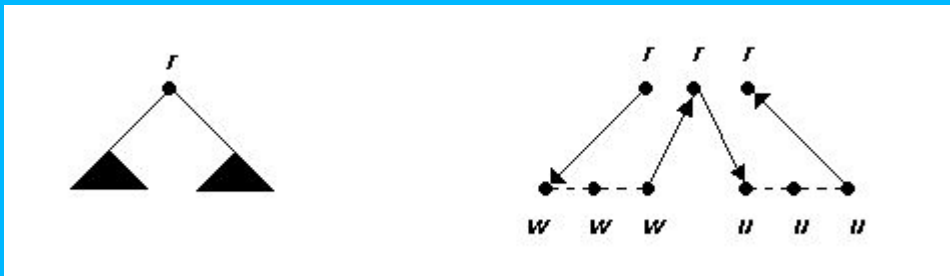
Șirul obținut după regulile date este de forma : 1 2 2 2 1 3 3 3 1. Observăm că:

- dacă selectăm numai **primele** apariții ale numelor nodurilor obținem 1 2 3, care reprezintă parcurgerea **pre-order** a arborelui inițial
- dacă am selecta numai **a doua** apariție a nodurilor în șir am obține 2 1 3, care reprezintă parcurgerea **in-order** a arborelui.
- dacă am selecta doar **a treia** apariție a nodurilor am obține 2 3 1, și anume parcurgerea în **post-order** a arborelui.

Totodată, în toate cele trei cazuri tratate, șirul obținut este de forma specificată mai sus, și anume: rădăcină, șirul subarborelui stâng, rădăcină, șirul subarborelui drept, rădăcină.

Pasul inductiv:

Se presupune că șirul obținut este de forma de mai sus și că se obțin aceste parcurgeri pentru un arbore cu k noduri, $\forall k \leq n$. Demonstrăm că avem aceeași formă și pentru un șir obținut dintr-un arbore cu $n+1$ noduri și că obținem aceleași parcurgeri .

Fie T un arbore cu $n+1$ noduri. Atunci subarborii fii ai rădăcinii au cel mult n noduri, de unde deducem, folosind ipoteza inductivă, că șirurile obținute din ei sunt de forma cerută. În continuare, trebuie să demonstrăm că șirul obținut după regula de mai sus din acest arbore cu $n+1$ noduri respectă condiția.

- vom porni cu rădăcina r , deci primul nod din drum va fi chiar nodul rădăcină.
- pentru r se verifică dacă are subarbore stâng. În cazul în care avem subarborii stâng, se introduce arc de la rădăcină la descendentul stâng notat w și se urmează același procedeu pentru acest nod (descendentul stâng), printr-o parcurgere în adâncime a arborelui; cum șirul obținut, după regulile precizate, din subarborii stâng al arborelui inițial are cel mult n noduri putem spune că respectă presupunerea făcută, deci se încheie cu nodul rădăcină al acestui subarbore, w . În continuare, se introduce arc de la noua intrare a lui w în șir la noua intrare a lui r în șir (a doua). Dacă nu avem subarborii stâng, introducem arc de la prima intrare a lui r în șir la a doua. În ambele cazuri, șirul obținut până la acest pas se încheie cu r .
- verificăm dacă avem subarbore drept pentru nodul r . Dacă avem descendent drept al lui r , notat u , introducem arc de la r la prima intrare a lui u în șir și în continuare se aplică recursiv algoritmul de construcție al șirului pentru subarborii drept, la fel ca la pasul anterior. Și acest șir se încheie cu ultima apariție a lui u și conform regulilor, se introduce

arc de la **u** la ultima apariție a lui **r** în șirul final. Dacă nu ar exista subarborele drept, s-ar introduce arc direct de la a doua intrare a lui **r** în șir, la a treia.

Deci șirul obținut dintr-un arbore cu $n+1$ noduri este de aceeași formă cu cea a șirurilor obținute din arbori cu mai puține noduri, și anume : rădăcină, șir subarbore stâng, rădăcină, șir subarbore drept, rădăcină.

Dacă extragem din acest șir numai **primele** apariții ale nodurilor obținem:

- rădăcina, adică nodul **r**;
- primele apariții ale nodurilor din șirul obținut din subarborele stâng al lui **r**, dacă există (care reprezintă parcurgerea **pre-order** a subarborelui, așa cum am presupus în ipoteza inductivă);
- primele apariții ale nodurilor din șirul obținut din subarborele drept al lui **r**, dacă există (adică parcurgerea **pre-order** a subarborelui);

Aceasta este de fapt definiția recursivă a parcurgerii **pre-order** pentru un arbore binar și în concluzie, șirul obținut din primele apariții ale nodurilor pentru un arbore cu $n+1$ noduri reprezintă **parcurgerea pre-order a acestui arbore**.

Dacă extragem din acest șir numai **a doua** apariție a fiecărui nod, obținem:

- a doua apariție a fiecărui nod din șirul obținut din subarborele stâng al lui **r**, dacă există (care reprezintă parcurgerea **in-order** a subarborelui, așa cum am presupus în ipoteza inductivă);
- rădăcina, adică nodul **r**;
- a doua apariție a fiecărui nod din șirul obținut din subarborele drept al lui **r**, dacă există (adică parcurgerea **in-order** a subarborelui);

Aceasta este de fapt definiția recursivă a parcurgerii **in-order** pentru un arbore binar și în concluzie, șirul obținut din primele apariții ale nodurilor pentru un arbore cu $n+1$ noduri reprezintă **parcurgerea in-order a acestui arbore**.

Dacă extragem din acest șir numai **ultimele** apariții ale nodurilor obținem:

- ultimele apariții ale nodurilor din șirul obținut din subarborele stâng al lui **r**, dacă există (care reprezintă parcurgerea **post-order** a subarborelui, așa cum am presupus în ipoteza inductivă);
- ultimele apariții ale nodurilor din șirul obținut din subarborele drept al lui **r**, dacă există (adică parcurgerea **post-order** a subarborelui);
- rădăcina, adică nodul **r**;

Aceasta este de fapt definiția recursivă a parcurgerii **post-order** pentru un arbore binar și în concluzie, șirul obținut din primele apariții ale nodurilor pentru un arbore cu $n+1$ noduri reprezintă **parcurgerea post-order a acestui arbore**.

Am obținut așadar proprietatea adevărată pentru un arbore cu $n + 1$ noduri.

Deci proprietatea este adevărată pentru orice arbore, adică șirul are forma intuitivă și se obțin acele parcurgeri.

q. e. d.

TEMA NR. 4
25 martie 2003

I. Prezentați (pe cel mult o pagină) o problemă interesantă din domeniul IT care să necesite rezolvarea eficientă a unei probleme de drum minim într-un digraf adociat problemei inițiale.

Soluție:

Problema găsirii drumului de cost minim într-un graf apare foarte des în realitate, una dintre cele mai importante și mai des folosite implementări a acesteia fiind **problema rutării pachetelor de date în rețeaua Internet**.

În rețeaua World Wide Web există un număr mare de noduri, numite **router**, prin care pot trece pachetele de date în drumul lor de la un calculator la altul. Pentru a evita supraîncărcarea infrastructurii, trimiterea fiecărui pachet de date trebuie făcută pe o singură cale, și trebuie să fie cât mai rapidă și mai eficientă. Mai exact, drumul parcurs de un pachet de date de la sursă la destinație trebuie să fie de cost minim.

Fiind o rețea complexă, cu multe noduri interconectate, există o multitudine de drumuri între oricare două noduri, găsirea celui mai eficient drum necesită un algoritm complex, ce trebuie să funcționeze cu o bază mare de date și trebuie să țină cont de mai mulți **factori**, cum ar fi:

- **numărul de noduri** (router) prin care trece un pachet, întrucât fiecare router încetinește transmiterea datelor (la sosirea unui pachet într-un router, acesta procesează informațiile suplimentare atașate pachetului: tipul pachetului, adresa destinatarului, etc.);

- **viteza** de transmitere a datelor între două noduri;

- **rata de pierdere** pe un anumit traseu (procentul pachetelor pierdute dintr-o serie de pachete);

- **devierea** de la distanța minimă.

Unii dintre acești factori sunt de fapt **costuri** ale muchiilor.

Ținând cont de dimensiunea impresionantă a rețelei Internet și de numărul mare de pachete transmise în fiecare secundă, orice îmbunătățire a algoritmilor poate aduce un spor de performanță relativ mare.

Ca metode de rutare implementate, două se disting în mod deosebit:

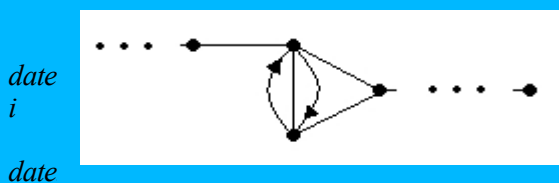
- **rutarea cu traseu prestabilit**, atunci când un singur router (primul) stabilește traseul pachetului, incluzând traseul astfel stabilit în pachetul de date, și trimite pachetul spre primul nod din listă; fiecare nod, la primirea pachetului, se șterge din listă și trimite pachetul mai departe; se utilizează deci un algoritm de calculare a drumului de cost minim dintre două noduri terminale într-un graf (rețeaua Internet), calcularea se face o singură dată.

- **rutarea punct cu punct**, când pachetul este trimis fără nici o altă informație (evident, cu excepția destinatarului, a expeditorului și a altor informații despre pachetul de date) către primul nod prin care se poate ajunge la destinatar. Se utilizează un algoritm de calculare a nodului următor, astfel încât drumul parcurs de un pachet de date să fie minim (din punct de vedere local). Nu este propriu-zis un algoritm de drum de cost minim, ci o combinație cu un algoritm greedy, drumul de cost minim fiind calculat în momentul stabilirii bazei de date (tabela de rutare) și nu în momentul rutării pachetelor de date.

Ambele metode sunt imperfecte.

Prima metodă este vulnerabilă schimbărilor în structura rețelei, întrucât aceasta este reținută într-o bază de date, actualizată doar la anumite intervale de timp, verificarea permanentă a fiecărui nod fiind nepractică. Din acest motiv, este posibil ca la un moment dat să se încerce transmiterea unui pachet printr-un drum ce conține noduri inexistente la momentul respectiv. De asemenea, deoarece traseul stabilit este inclus în pachetul de date, creșterea dimensiunii pachetului de date este proporțională cu lungimea drumului de parcurs.

Metoda rutării punct cu punct poate genera trimiteri ciclice, atunci când un pachet este trimis în mod repetat între o serie de noduri, fiecare nod considerând ca drumul cel mai bun este prin nodul următor, ca în figură :

Această situație nu poate să apară în cazul rutării cu traseu prestabilit. Dar dimensiunea pachetelor de date rămâne mică, bazele de cu structura rețelei (tabela de rutare) fiind mai mici, fiecărui router fiindu-necesare informații doar despre vecinii imediați, schimbările se pot observa mai repede, dar fiecare router încetinește trimiterea pachetului de

Ca o combinație, se poate utiliza o variantă a metodei rutării cu traseu prestabilit, fiecare nod putând să modifice acest traseu, în momentul în care găsește o neconcordanță (un nod temporar scos din funcțiune sau o linie întreruptă). Routerul care găsește neconcordanța are responsabilitatea de a calcula un nou drum de cost minim prin nodurile disponibile și de a modifica traseul din pachet.

2. Fie $G = (V, E)$ un graf, $s \in V$ un vârf oarecare al lui G iar t un alt vârf accesibil în G printr-un drum din s . O mulțime A de muchii se numește **st-inevitabilă** dacă există $S \subset V$ a.î. $s \in S$, $t \notin S$ și $A = \{e \in E \mid e = uv, u \in S, v \notin S\}$. Arătați că numărul maxim de mulțimi st-inevitabile disjuncte două câte două este egal cu distanța de la s la t și că se poate determina o familie de astfel de mulțimi cu ajutorul unui BFS al lui G din s .

Soluție:

Notatii : d = lungimea drumului minim între s și t

n = numărul maxim de mulțimi st-inevitabile disjuncte două câte două

Demonstrăm că $n=d$ prin demonstrarea unei duble inegalități:

I Demonstrăm $n \leq d$

Fie $D_S(t)$ un drum minim de la s la t . Arătăm că orice mulțime **st-inevitabilă** conține cel puțin o muchie din $D_S(t)$.

Reducere la absurd:

Presupunem că există o mulțime A **st-inevitabilă** care nu conține nici o muchie din drumul $D_S(t)$.

A fiind **st-inevitabilă**, există două mulțimi de noduri din V , S și T , cu $s \in S$ și $T = V - S$, cu $t \in T$, astfel încât A este mulțimea muchiilor din G care au o extremitate în S și o extremitate în T . Prin definiție, această mulțime A este **st-inevitabilă**.

Fie $V(D_S(t)) = \{s = v_1, v_2, \dots, v_d, v_{d+1} = t\}$ mulțimea nodurilor de pe drumul $D_S(t)$.

Demonstrăm prin **inducție** că, în acest caz, toate nodurile din $V(D_S(t))$ se vor afla în mulțimea S , inclusiv t , ceea ce contrazice ipoteza.

Pasul I:

Știm din ipoteză că $s = v_1 \in S$. De asemenea, muchia $v_1v_2 \notin A$, deoarece am stabilit că nici o muchie din drumul $D_S(t)$ nu aparține mulțimii A . Deci v_1 și v_2 se găsesc în aceeași mulțime. Dar $v_1 \in S \Rightarrow v_2 \in S$.

Pasul II:

Presupunem că $v_k \in S$. Arătăm că $v_{k+1} \in S$.

Muchia $v_kv_{k+1} \notin A$, deoarece am stabilit că nici o muchie din drumul $D_S(t)$ nu aparține mulțimii A . Deci v_k și v_{k+1} se găsesc în aceeași mulțime. Dar $v_k \in S \Rightarrow v_{k+1} \in S$.

Așadar, $\forall j \leq d+1, v_j \in S$. Dar $v_{d+1} = t \Rightarrow t \in S$, ceea ce contrazice ipoteza.

Presupunerea făcută este deci falsă $\Rightarrow$ orice mulțime **st-inevitabilă** conține cel puțin o muchie din $D_S(t)$.

Dacă două mulțimi **st-inevitabile** conțin aceeași muchie v_iv_{i+1} , atunci ele nu sunt disjuncte. Deci numărul maxim de mulțimi **st-inevitabile disjuncte** este mai mic sau egal cu numărul de muchii din $D_S(t)$.

$\Rightarrow n \leq d$.

II Vom arăta că pentru orice graf G există o familie de mulțimi st-inevitabile de cardinal d .

Definim familiile de mulțimi S_k și A_k astfel:

- $S_1 = \{s\}$
- $A_1 = \{sy \mid y \in N_G(s)\}$
- $S_{i+1} = S_i \cup (\cup_{y \in S_i} N_G(y))$
- $A_{i+1} = \{xy \mid x \in S_{i+1}, y \in N_G(x) - S_{i+1}\}$

Observația 1: Din definiția mulțimilor S_k , se observă că S_k conține toate nodurile aflate la distanța cel mult $k-1$ de nodul s , în mulțimea $S_k - S_{k-1}$ aflându-se toate nodurile situate exact la distanța $k-1$ de s .

Demonstrăm că mulțimile A_k sunt disjuncte.

Reducere la absurd:

Presupunem că există o muchie $xy \in A_i$ și $xy \in A_j$, $i \neq j$. Din definiția mulțimii A_i și faptul că $xy \in A_i$, rezultă că ori x , ori $y \in S_i$. Vom considera cazul când $x \in S_i$, celălalt caz tratându-se la fel.

$$\left. \begin{array}{l} xy \in A_i \Rightarrow y \in N_G(x) - S_i \\ x \in S_i \end{array} \right\} \Rightarrow y \in S_{i+1} - S_i. \text{ (din definiția lui } S_{i+1})$$

$$\left. \begin{array}{l} xy \in A_j \Rightarrow y \in N_G(x) - S_j \\ x \in S_j \end{array} \right\} \Rightarrow y \in S_{j+1} - S_j. \text{ (din definiția lui } S_{j+1})$$

Se observă din definiția mulțimilor S_k :

$$S_1 \subseteq S_2 \subseteq \dots \subseteq S_m.$$

Presupunem $S_{j+1} \subseteq S_{i+1}$, cazul celălalt tratându-se similar.

$$S_{j+1} \subseteq S_{i+1} \text{ și } i \neq j \Rightarrow S_{j+1} \subseteq S_i.$$

Dar $y \in S_{j+1}$, deci $y \in S_i$.

$$\left. \begin{array}{l} y \in S_{i+1} - S_i \\ S_i \text{ și } S_{i+1} - S_i \text{ sunt submulții disjuncte ale lui } S_{i+1} \end{array} \right\} \Rightarrow \text{contradicție.}$$

$\Rightarrow$ mulțimile A_k definite ca mai sus sunt **disjuncte**.

Demonstrăm că mulțimile A_k sunt **st-inevitabile** pentru $k \leq d$.

Presupunem că $\exists i \leq d$ astfel încât mulțimea A_i nu este **st-inevitabilă** (adică, eliminând din graful G muchiile din mulțimea A_i , nodul t rămâne accesibil din nodul s).

Din definiția mulțimii $A_i \Rightarrow$ eliminând din graful G muchiile din A_i , orice nod din $S_{i+1} - S_i$ devine inaccesibil din orice nod din S_i . În consecință, orice nod din mulțimile S_{i+j} , $j \geq 1$ devine inaccesibil din orice nod din mulțimea S_i .

Dar mulțimile S_k se află în relația $S_1 \subseteq S_2 \subseteq \dots \subseteq S_m$.

$$s \in S_1 \Rightarrow s \in S_i.$$

$$i \leq d \Rightarrow \exists j \geq 1 \text{ a.î. } t \in S_{i+j} - S_i.$$

$\Rightarrow t$ este inaccesibil din $s \Rightarrow A_i$ este **st-inevitabilă** $\forall i \leq d$.

Am obținut deci d mulțimi disjuncte și **st-inevitabile**, ceea ce arată că **numărul maxim de mulțimi st-inevitabile disjuncte este cel puțin d** .

Deoarece $n \geq d$ și $n \leq d$, se obține $n=d$.

III Determinarea unei familii de astfel de mulțimi cu ajutorul unui BFS al lui G din s .

În urma unei parcurgeri **BFS** a grafului pornind din nodul s obținem un arbore de lățime, arbore în care avem câte un drum minim de la s la fiecare dintre nodurile grafului inițial. Printre acestea se află și nodul t .

Vom arăta că acest arbore are următoarea proprietate: între nodurile aflate în arbore pe un nivel k și cele aflate pe nivelurile diferite de $k+1$ și $k-1$ nu există muchii în graful G (avem **muchii numai între nodurile de pe niveluri consecutive și între cele de pe același nivel**).

Presupunem prin **reducere la absurd** că am avea muchie între un nod u de pe un nivel k și un nod v de pe un nivel $k+j$, $j > 1$. Înseamnă că nodurile u și v sunt adiacente și, după principiul parcurgerii BFS, ar fi trebuit ca nodul v să fie descoperit de nodul u (asta în cazul în care v nu ar fi fost descoperit anterior, de alt nod adiacent cu el). Deci nodul v ar trebui să fie situat, cel mult pe nivelul $k+1$. Așadar presupunerea este

falsă și deci v nu poate fi situat pe un nivel mai jos de $k+1$. Ne aflăm în aceeași situație și pentru presupunerea că v s-ar afla pe nivelul $k-j, j > 1$.

Notăm cu N numărul de niveluri din arborele de lățime obținut prin parcurgerea BFS din s . Facem următoarele alegeri:

- $r = \text{nivelul pe care se află } t, 1 \leq r \leq N$;
- mulțimea $S_i = \{s\} \cup \{u \mid u \text{ se află pe nivelul } k, 2 \leq k \leq i\}, 1 \leq i < r$;
- $T_i = V - S_i$ (nodurile de pe nivelurile mai jos de i), $1 \leq i < r$;
- $A_i = \{e \mid e=uv, u \in S_i, v \in T_i, u \text{ se află pe nivelul } i \text{ și } v \text{ se află pe nivelul } i+1\}, 1 \leq i < r$.

Vom demonstra că mulțimile A_i cu i de la 1 la $r-1$ formează o familie de mulțimi **st-inevitabile** disjuncte două câte două (cu număr maxim de asemenea mulțimi).

Observația 2: Numărul de mulțimi A_i este $r-1$. Într-o parcurgere BFS, drumul obținut în arbore de la s la t este un drum de lungime minimă. Am convenit că t se află pe nivelul r , deci lungimea drumului de la s la t este $r-1$, adică este egală cu numărul mulțimilor A_i construite.

Arătăm că mulțimile A_i sunt st-inevitabile.

Reducere la absurd:

Presupunem că o astfel de mulțime A_i nu este **st-inevitabilă**. Atunci există un drum de la s la t care nu are nici o muchie în mulțimea A_i , adică, dacă am elimina din graful G muchiile din A_i , nodul t ar rămâne în continuare accesibil din s .

Am arătat mai sus că nodurile de pe nivelul $i+1$ sunt adiacente doar cu nodurile de pe nivelurile $i, i+1$ și $i+2$. Eliminând muchiile din A_i , adică toate muchiile dintre nodurile de pe nivelul i și nodurile de pe nivelul $i+1$, nici un nod de pe nivelurile $i+j$, cu $j \geq 1$ nu va mai fi accesibil din nici un nod de pe nivelurile $k, 1 \leq k \leq i$.

Dar s se află pe nivelul 1 ($1 < i$), t se află pe nivelul r ($r \geq i+1$), deci prin eliminarea muchiilor din A_i t devine inaccesibil din s .

Deci mulțimile A_i definite ca mai sus sunt **st-inevitabile**.

Arătăm că mulțimile A_i sunt disjuncte două câte două.

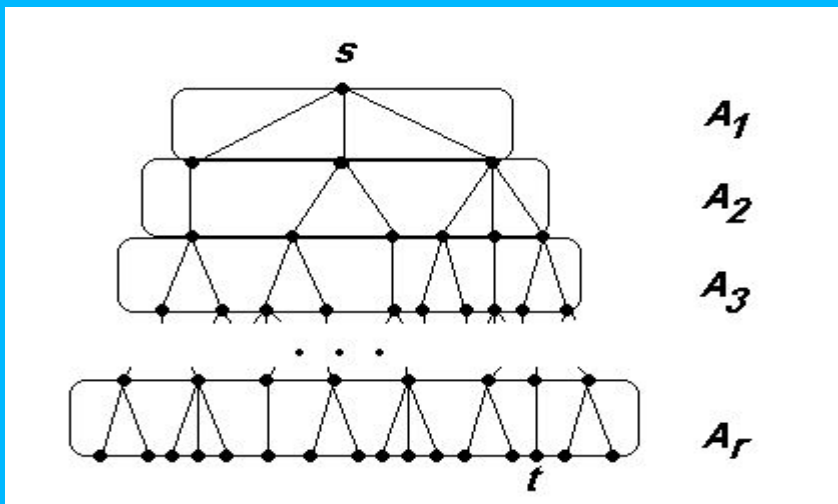
Mulțimile A_i au următoarea formă:

- A_1 conține muchiile între nivelul 1 și nivelul 2
- A_2 conține muchiile între nivelul 2 și nivelul 3
- ...
- A_{r-1} conține muchiile între nivelul $r-1$ și nivelul r

Evident, aceste mulțimi sunt disjuncte două câte două întrucât nodurile din V apar o singură dată în arborele BFS.

Am arătat că familia de mulțimi A_i este o familie de mulțimi st-inevitabile și disjuncte două câte două iar numărul de mulțimi A_i este numărul maxim de mulțimi cu această proprietate.

Deci printr-o parcurgere BFS din nodul s obținem o familie maximală de astfel de mulțimi, fiecare mulțime conținând muchiile dintre două niveluri consecutive.

Un **algorithm** care să obțină o astfel de familie de mulțimi printr-o parcurgere BFS este:

procedure construiește $A_i(G, s, t)$

begin

//introducem s în coada BFS

adaugă_BFS(s)

// inițializăm cu 1 contorul i, care ne spune la ce mulțime A am ajuns și pe ce nivel ne aflăm.

// inițializăm cu 1 variabila n_1 în care vom reține numărul de noduri de pe nivelul curent

// inițializăm cu 0 variabila n_2 în care vom reține numărul de noduri de pe nivelul următor

$i \leftarrow 1$

$n_1 \leftarrow 1$

$n_2 \leftarrow 0$

/*vizităm primul nod din coadă și introducem toți vecinii săi nevizitați în coada BFS, incrementând

n_2 la fiecare nod descoperit, apoi îl extragem din coadă și decrementăm n_1 */

/*când am extras exact atâtea noduri câte se află pe nivelul curent, adică $n_1=0$, incrementăm i și

$n_1 \leftarrow n_2$ iar $n_2 \leftarrow 0$ */

while (t este nevizitat **and** $BFS \neq \text{NULL}$) **do**

$u \leftarrow (BFS \rightarrow \text{first})$

while (listaVeciniNevizitați_u $\neq \text{NULL}$) **do**

$v \leftarrow (\text{listaVeciniNevizitați}_u \rightarrow \text{first})$

adaugă_BFS(v)

//introducem în A_i toate muchiile descoperite prin acest procedeu

AdaugăLaMulțimeaDeMuchii(uv, A_i)

elimină (v, listaVeciniNevizitați_u)

n_2++

/*la fiecare nod descoperit și introdus în coada BFS, incrementăm n_2 și introducem muchia în A_i */

extrage_BFS($BFS \rightarrow \text{first}$) *//de câte ori extragem un nod decrementăm n_1*

n_1--

if ($n_1 = 0$) **then**

$i++$

$n_1 \leftarrow n_2$

$n_2 \leftarrow 0$

end

3. Fie $G = (V, E)$ un graf conex și v un vârf al său cu proprietatea că $N_G(v) \neq V - \{v\}$. Dacă pentru $A \subset V$ notăm cu $N_G(A) = \cup_{a \in A} N_G(a) - A$, se observă că există mulțimi de vârfuri A care satisfac proprietățile: $v \in A$, $[A]_G$ este conex, $N = N_G(A) \neq \Phi$ și $R = V - (A \cup N) \neq \Phi$ (de exemplu, $A = \{v\}$).
- Demonstrați că, dacă se consideră o mulțime A maximală (în raport cu incluziunea) satisfăcând proprietățile enunțate, atunci orice vârf din R este adiacent cu orice vârf din N .
  - Dacă, în plus, graful G este $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free, atunci mulțimea N de la punctul a) are proprietatea că este clică în graful G .
  - Deduceți că singurele grafuri $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free, regulate și conexe sunt grafurile complete.

Soluție:

a) Fie $G = (V, E)$ un graf conex, v un vârf al său cu proprietatea că $N_G(v) \neq V - \{v\}$ și $A \subset V$ o mulțime cu proprietățile:

- $v \in A$;
- $[A]_G$ este conex;
- $N = N_G(A) \neq \Phi$;
- $R = V - (A \cup N) \neq \Phi$;
- A maximală cu aceste proprietăți în raport cu incluziunea.

Reducere la absurd:

Presupunem că nu orice vârf din R este adiacent cu orice vârf din N , adică

$$\exists u \in R, \exists w \in N, \text{ a.î. } uw \notin E(G).$$

Construim $A' = A \cup \{w\}$.

$v \in A$ și $A \subset A' \Rightarrow v \in A'$

$$\left. \begin{array}{l} w \in N \Rightarrow \exists w' \in A \text{ a.î. } ww' \in E(G). \\ [A]_G \text{ este conex} \end{array} \right\} \Rightarrow [A']_G \text{ este conex}$$

$$N_G(A') = ((N_G(A) - \{w\}) \cup N_G(w)) - A.$$

$$\begin{aligned} \text{Dacă } N_G(A') = \Phi &\Rightarrow (N_G(A) - \{w\}) \cup N_G(w) \subseteq A \Rightarrow \\ &\Rightarrow N_G(A) - \{w\} \subseteq A \text{ și } N_G(w) \subseteq A. \end{aligned}$$

$$\left. \begin{array}{l} N_G(A) - \{w\} \subseteq A \\ N_G(A) \cap A = \Phi \text{ (din definiția lui } N_G(A)) \end{array} \right\} \Rightarrow N_G(A) = \{w\}.$$

Totodată, dacă $N_G(A') = \Phi$, atunci $\forall i$ cu $iw \in E(G) \Rightarrow i \in A'$ (adică singurii vecini ai lui w se găsesc în A').

Dar $A' \cap R = \Phi$ (din definiția lui R)

$$\left. \begin{array}{l} \Rightarrow \forall j \in R \nexists jw \in E(G) \Rightarrow \forall j \in R \forall i \in N \nexists ji \in E(G) \text{ și} \\ N \cap R = \Phi \text{ (din definiția lui } R) \Rightarrow \forall j \in R \forall k \in A \nexists jk \in E(G) \end{array} \right\} \Rightarrow G \text{ nu este conex, ceea ce} \\ \text{contrazice ipoteza.}$$

$$\Rightarrow N_G(A') \neq \Phi$$

$$R' = V - (A' \cup N_G(A')).$$

$R' \neq \Phi$, deoarece R' conține cel puțin nodul u :

$$\left. \begin{array}{l} u \notin N_G(w) \text{ (conform presupunerii făcute)} \end{array} \right\} \Rightarrow u \in V - (A' \cup N_G(A')) \Rightarrow$$

$u \notin N$ și $u \notin A$ (din ipoteză, deoarece $u \in R$ și $R = V - (A \cup N)$)

$$\Rightarrow u \in R' \Rightarrow R' = V - (A' \cup N_G(A')) \neq \Phi.$$

Așadar, am arătat că, dacă nu orice vârf din R este adiacent cu orice vârf din N , atunci **există o mulțime $A' \supseteq A$ cu proprietățile cerute**. Aceasta ar însemna că A nu este maximală, ceea ce ar contrazice ipoteza.

În concluzie, **presupunerea făcută este falsă, adică, dacă A cu proprietățile de mai sus este maximală în raport cu incluziunea, atunci orice vârf din R este adiacent cu orice vârf din N** .

b) Fie $G = (V, E)$ un graf $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free pentru care sunt satisfăcute proprietățile din enunț.

Reducere la absurd:

Presupunem că N nu este clică în G .

Atunci $|N| \geq 2$ (deoarece, dacă $|N| < 2$, adică $|N| = 1$, N ar fi clică în G , întrucât graful cu un nod este graf complet). În plus,

$$\exists u, w \in N \text{ a.î. } uw \notin E(G).$$

De la a) $\Rightarrow \forall x \in R, ux \in E(G)$ și $wx \in E(G)$.

Din definiția lui $N (= \cup_{a \in A} N_G(v) - A) \Rightarrow \exists u', w' \in A$ a.î. $uu' \in E(G)$ și $ww' \in E(G)$.

u' și w' nu sunt în mod obligatoriu distincte. Avem următoarele cazuri:

1. $u' = w'$. Atunci graful din Fig 3.1 este **subgraf indus în G** , deoarece:

- conform presupunerii făcute, nu există muchie între u și w ;
- $x \in R$ și $u' \in A$, $N \cap R = \Phi \Rightarrow$ nu există muchia xu' .

Totodată, graful de mai jos este graful C_4 . Aceasta contrazice ipoteza conform căreia G este $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free.

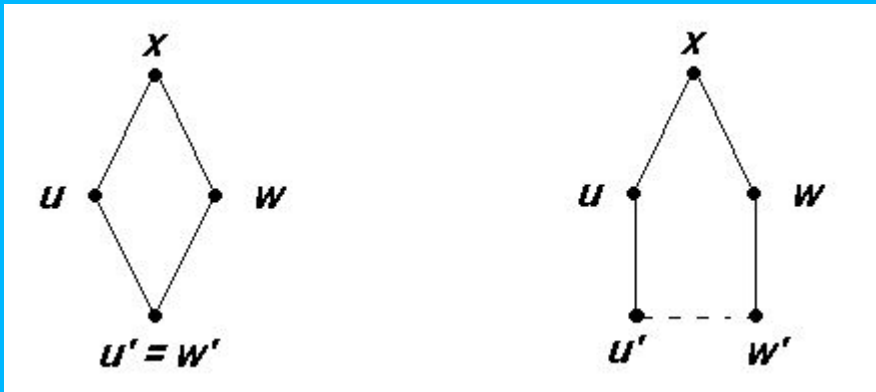

Fig. 3.1

Fig 3.2

2. $u' \neq w'$ și nu există un vecin comun al nodurilor u și w în A (dacă ar exista, această situație s-ar reduce la cazul anterior). Știm că $[A]_G$ este conex, deci există în $[A]_G$ un drum de lungime $L \geq 1$ între u' și w' . Se vor alege acele noduri u' și w' pentru care drumul de la u' la w' în $[A]_G$ este minim. Atunci graful din Fig. 3.2 este **subgraf indus în G** , deoarece:

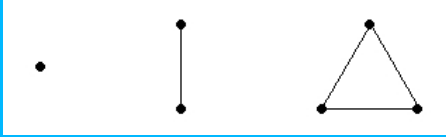
- conform presupunerii făcute, nu există muchie între u și w ;
- $x \in R$ și $u', w' \in A$, $N \cap R = \Phi \Rightarrow$ nu există muchia xu' , respectiv muchia xw' ; totodată, toate nodurile u_i de pe drumul dintre u' și w' sunt din A , deci nu există muchie nici între u_i și x (dacă $\exists u_i$, adică dacă $L > 1$).
- s-au ales acele noduri u' și w' vecine cu u , respectiv w , pentru care drumul de la u' la w' în $[A]_G$ este minim, deci nu există pe drumul de la u' la w' alte noduri vecine cu u sau cu w (dacă ar exista, drumul nu ar fi minim).

Dar graful de mai sus este graful C_{L+4} . Aceasta contrazice ipoteza conform căreia G este $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free.

Am văzut că în ambele cazuri s-a ajuns la o contradicție, deci presupunerea făcută este falsă. Așadar, dacă graful G este $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free, atunci mulțimea N de la punctul a) are proprietatea că este clică în graful G .

c) Fie G un graf $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free, regulat ($\delta(G) = \Delta(G)$) și conex.

Dacă un astfel de graf G are mai puțin de 4 noduri, atunci este complet:

Vom studia cazul grafurilor cu cel puțin 4 noduri.

Reducere la absurd:

Presupunem că G nu este complet.

Atunci, G fiind regulat, avem $d(u) = t (= \delta(G) = \Delta(G)) < n - 1$, $\forall u \in V(G)$.

Fie $v \in V(G)$ oarecare; avem $d(v) = t < n - 1$. Așadar $N_G(v) \neq V - \{v\}$, deci există mulțimea A cu $v \in A$ și având proprietățile de mai sus.

O mulțime A maximală se poate construi astfel (printr-un algoritm **greedy**):

- $A \leftarrow \{v\}$; $N \leftarrow N_G(v)$; $R \leftarrow V - (A \cup N)$;
- cât timp $\exists w \in (V - A)$ a.î. :
  - $[A']_G$ este conex, unde $A' = A \cup \{w\}$;
  - $N' = \bigcup_{u \in A'} N_G(u) - A' \neq \emptyset$;
  - $R' = V - (A' \cup N') \neq \emptyset$;

execută $A \leftarrow A \cup \{w\}$.

G este $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free $\Rightarrow N$ definită ca mai sus este clică în G (conform punctului b).

A este maximală $\Rightarrow$ fiecare nod din N este adiacent cu fiecare nod din R (conform punctului a)).

Fie $a = |A|$, $b = |N|$, $c = |R|$. Evident, $a + b + c = |R| = n$.

Fie un nod $u \in N$ și un alt nod $w \in R$.

$u \in N \Rightarrow u$ are cel puțin un vecin în A .
 N este clică $\Rightarrow u$ are exact $b - 1$ vecini în N .
 A este maximală $\Rightarrow u$ are exact c vecini în R .

} $\Rightarrow d(u) \geq b + c$.

$w \in R \Rightarrow w$ nu are nici un vecin în A .
 A este maximală $\Rightarrow w$ are exact b vecini în N .
 w cel mult $c - 1$ vecini în R .

} $\Rightarrow d(w) \leq b + c - 1$.

$\Rightarrow d(u) \neq d(w) \Rightarrow$ graful G nu poate fi regulat.

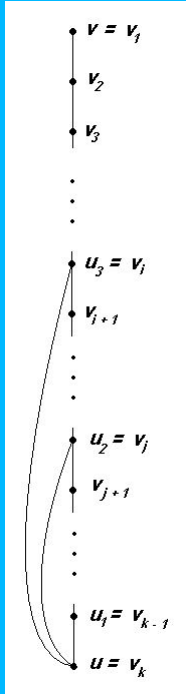
Așadar, presupunerea făcută este falsă. Singurele grafuri $\{C_k\}_{k \geq 4}$ -free, regulate și conexe sunt grafurile complete.

4. Arătați că se poate utiliza o parcurgere DFS pentru a determina un circuit par într-un graf 3-regulat oarecare.

Soluție:

Fie G un graf 3-regulat și T arborele de adâncime obținut prin parcurgerea DFS a grafului G dintr-un nod oarecare v . Fie u primul nod găsit în G pentru care nu mai există vecini nevizitați. Așadar, dintre cei 3 vecini ai lui u , u_1 , u_2 și u_3 , unul este părintele lui u în T , iar ceilalți doi au fost vizitați înainte.

u fiind primul nod după care nu se mai poate înainta, arborele construit până la acest pas este de fapt un lanț, așa cum se observă în Fig. 4:

Știm că există muchie de la u la u_2 , așadar avem un circuit C_1 format din $u_2, v_{j+1}, \dots, v_{k-1}, u$.

Știm că există muchie de la u la u_3 , așadar avem un circuit C_2 format din $u_3, v_{i+1}, \dots, v_{k-1}, u$.

De asemenea, există circuit C_3 format din nodurile $u_3, v_{i+1}, \dots, u_2, u$.

Dacă C_1 este circuit par, atunci s-a găsit circuitul căutat.

Altfel, dacă C_2 este circuit par, atunci s-a găsit circuitul căutat.

Dacă nici unul dintre cele două circuite nu este par, atunci:

- lungimea drumului de la u_2 la u este pară (C_1 este circuit impar, deci eliminându-se muchia u_2u se obține un drum de lungime L_1 pară);
- lungimea drumului de la u_3 la u este pară (C_2 este circuit impar, deci eliminându-se muchia u_3u se obține un drum de lungime L_2 pară);

Circuitul C_3 este format din muchiile din drumul de la u_3 la u_2 , la care se adaugă muchiile u_2u și uu_3 . Lungimea L_3 a drumului de la u_3 la u_2 este diferența dintre L_2 și L_1 , care este număr par, fiind diferență de numere impare.

Deci circuitul C_3 are lungimea $L_3 + 2$, care este număr par. S-a găsit deci și în acest caz un circuit de lungime pară.

Fig. 4

Un **algorithm** de căutare a unui circuit par într-un graf 3-regulat este:

procedure CautăCircuitParDFS (G)

begin

for all i **in** $V(G)$ **do**

    vizitat(i) $\leftarrow 0$

$v \leftarrow \text{AlegeVârf}(G)$

  vizitat(v) $\leftarrow 1$

  /*fiecare vârf vizitat este introdus într-o stivă*/

  Push(v , StivaDFS)

  /*atâta timp cât pentru ultimul nod vizitat mai există vecini nevizitați se continuă parcurgerea DFS*/

while (NumărVeciniNevizitați(Top(StivaDFS)) $\neq 0$) **do**

$w \leftarrow \text{AlegeVecinNevizitat}(\text{Top}(\text{StivaDFS}))$

    vizitat(w) $\leftarrow 1$

    Push(w , StivaDFS)

/*primul nod care nu satisface condiția din w h i l e este nodul u de mai sus*/

$u \leftarrow \text{Top}(\text{StivaDFS})$

$\text{Pop}(\text{StivaDFS})$

/*construim primul circuit C_1 */

$C \leftarrow \text{Adaugă}(u)$

$u_1 \leftarrow \text{Top}(\text{StivaDFS})$

$\text{Pop}(\text{StivaDFS})$

$C \leftarrow \text{Adaugă}(u_1)$

$w \leftarrow \text{Top}(\text{StivaDFS})$

/*adăugăm la C nodurile din stivă până la u_2 inclusiv (u_2 este vecin cu u , deci C devine lista nodurilor unui circuit (lista nodurilor circuitului C_1))*/

while (w nu este vecin cu u) **do**

$C \leftarrow \text{Adaugă}(w)$

$\text{Pop}(\text{StivaDFS})$

$w \leftarrow \text{Top}(\text{StivaDFS})$

$u_2 \leftarrow w;$

$C \leftarrow \text{Adaugă}(u_2)$

/*dacă C_1 nu este circuit par, construim C_2 */

if ($\text{Lungime}(C)$ este număr par)

then

return C

else

$\text{Pop}(\text{StivaDFS})$

$w \leftarrow \text{Top}(\text{StivaDFS})$

/*adăugăm la C nodurile din stivă până la u_3 inclusiv (u_3 este vecin cu u , deci C devine lista nodurilor unui circuit (lista nodurilor circuitului C_2))*/

while (w nu este vecin cu u) **do**

$C \leftarrow \text{Adaugă}(w)$

$\text{Pop}(\text{StivaDFS})$

$w \leftarrow \text{Top}(\text{StivaDFS})$

$u_3 \leftarrow w;$

$C \leftarrow \text{Adaugă}(u_3)$

/*dacă nici C_2 nu este circuit par, construim C_3 , care cu siguranță va fi circuit par, așa cum am arătat mai sus*/

if ($\text{Lungime}(C)$ este număr par)

then

return C

else

Elimină din lista C nodurile dintre u și u_2 (fără u și u_2)

return C

end.

TEMA NR. 5
1 aprilie 2003

- 1.** Să se arate că un graf G este bipartit dacă și numai dacă orice subgraf indus H al lui G satisface proprietatea $2\alpha(H) \geq |H|$.

Soluție:

“ $\Rightarrow$ ”

Fie G un graf bipartit. Arătăm că $\forall H$ subgraf indus al lui G satisface proprietatea $2\alpha(H) \geq |H|$.

G bipartit $\Leftrightarrow \exists S \subseteq V, T = V - S$ două mulțimi stabile.

Fie $A \subseteq V$ oarecare și $H = [A]_G$.

Se disting următoarele două cazuri:

- 1.** $A \subseteq X$ ($X \in \{S, T\}$)

X este mulțime stabilă $\Rightarrow A$ este mulțime stabilă $\Rightarrow H = [A]_G = N_{[A]} \Rightarrow \alpha(H) = |A| = |H|$
 $\Rightarrow 2\alpha(H) \geq |H|$.

- 2.** $\exists M \subseteq A$ a.î. $M \subseteq S$ și $A - M \neq \emptyset$.

$M \subseteq S$ și $(A - M) \subseteq T \Rightarrow M$ și $A - M$ sunt mulțimi stabile în $G \Rightarrow$

$\Rightarrow M$ și $A - M$ sunt mulțimi stabile în $H = [A]_G$.

$\Rightarrow H$ este graf bipartit.

$\alpha(H) \geq \max(|M|, |A - M|)$.

$\Rightarrow \alpha(H) \geq |M|$ și $\alpha(H) \geq |A - M| \Rightarrow 2\alpha(H) \geq |M| + |A - M| \Rightarrow 2\alpha(H) \geq |A| \Rightarrow 2\alpha(H) \geq |H|$.

“ $\Leftarrow$ ”

Fie G un graf pentru care $2\alpha(H) \geq |H|, \forall H$ subgraf indus al lui G . Arătăm că G este bipartit.

Reducere la absurd:

Presupunem că G nu este bipartit.

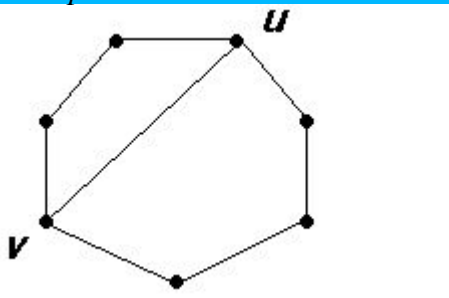
Știm că G este bipartit $\Leftrightarrow G$ nu are circuite impare.

Presupunerea făcută implică deci faptul că există circuite impare în G .

Fie C un astfel de circuit impar în graful G și $V(C)$ mulțimea nodurilor din acest circuit. Fie $|V(C)| = k, k$ impar. Avem următoarele două cazuri:

- 1.** C este subgraf indus în G .

- 2.** C nu este subgraf indus în G . Atunci există $u, v \in V(C)$ a.î. $uv \in E(G)$. Această muchie uv formează împreună cu muchiile circuitului C alte două circuite C^1 și C^2 .

Fie $|V(C^1)| = a$ și $|V(C^2)| = b$. Întrucât toate muchiile din C^1 și C^2 apar în C , cu excepția lui uv , care este muchie comună, avem:

$$a + b = k + 2.$$

Dar k este impar, deci $a + b$ este impar, așadar cel puțin unul din circuitele C^1 și C^2 este impar.

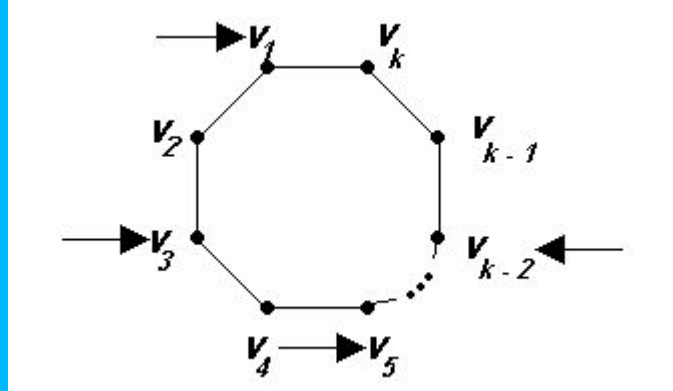
Cel mai mic circuit impar care poate fi descoperit astfel este C_3 (circuitul de dimensiune 3), care, fiind în același timp graf complet, este cu siguranță subgraf indus.

Așadar, dacă G are circuite impare, vom putea găsi întotdeauna un astfel de circuit C care să fie subgraf indus în G .

Dar $\alpha(C) = (|V(C)| - 1)/2$ pentru orice circuit impar.

(Demonstrație: Fie C un circuit, $V(C) = \{v_1, v_2, \dots, v_k\}$, k impar.

Se încearcă construirea unei mulțimi stabile în $V(C)$.

Alegându-se, de exemplu, nodurile cu indice impar ($v_1, v_3, \dots$) se observă că nici unul dintre nodurile v_{k-1}, v_k nu poate fi introdus în mulțimea S stabilă din cauza adiacenței lor cu câte un nod care se afla deja în mulțime (v_{k-2} , respectiv v_1).

Am construit deci o mulțime stabilă S maximală cu $|S| = (|V(C)| - 1)/2$.

$\Rightarrow \alpha(C) \geq (|V(C)| - 1)/2$.

Presupunem că există o mulțime $S' \subseteq V(C)$ stabilă cu $|S'| > (|V(C)| - 1)/2$.

Fie $|S'| = t$.

C este circuit, deci pentru orice $i \in V(C)$ avem $d(i) = 2$ (fiecare nod are exact 2 vecini în acest circuit). S' fiind mulțime stabilă, fiecare nod i din S' are exact 2 vecini în $V - S'$. Aceasta înseamnă că între mulțimile S' și $V - S'$ avem $2t$ muchii. Dar circuitul C are exact $|V(C)| = k$ muchii, k impar $\Rightarrow 2t \leq k - 1$. $\Rightarrow t \leq (k - 1)/2$, adică $|S'| \leq (|V(C)| - 1)/2$, ceea ce contrazice ipoteza conform căreia $|S'| > (|V(C)| - 1)/2$.

Așadar, nu există nici o mulțime stabilă în $V(C)$ cu cardinalul strict mai mare decât $(|V(C)| - 1)/2 \Rightarrow \alpha(C) \leq (|V(C)| - 1)/2$.

$\Rightarrow \alpha(C) = (|V(C)| - 1)/2$.)

Așadar, $\alpha(C) = (|V(C)| - 1)/2 \Rightarrow 2\alpha(C) = (|V(C)| - 1) \Rightarrow 2\alpha(C) < |C|$, ceea ce contrazice ipoteza conform căreia $2\alpha(H) \geq |H|$, $\forall H$ subgraf indus al lui G .

Presupunerea făcută este deci falsă $\Rightarrow G$ nu poate avea circuite impare $\Rightarrow G$ este graf bipartit.

2. Demonstrați că într-un graf bipartit G cu n vârfuri și m muchii avem inegalitatea $4m \leq n^2$. Descrieți un algoritm care să testeze dacă un graf cu n vârfuri și m muchii este complementarul unui graf bipartit în timpul $O(n+m)$.

Soluție:

Fie $G = (S, V - S; E)$ un graf bipartit. Vom nota $T = V - S$.

Presupunem $|S| = c$, respectiv $|T| = n - c$.

Din definiția grafurilor bipartite,

$$\forall v \in X, \text{ cu } X \in \{S, T\}, N_G(v) \cap X = \emptyset.$$

Așadar, toți vecinii unui nod din S se găsesc în T , respectiv toți vecinii unui nod din T se găsesc în S . Fiecare nod din S poate avea deci cel mult $|T| = n - c$ vecini, respectiv fiecare nod din T poate avea deci cel mult $|S| = c$ vecini. Așadar, lungimea totală a listelor de adiacență este:

$$L = c(n - c) + (n - c)c = 2c(n - c).$$

Știm că lungimea totală a listelor de adiacență este de două ori numărul de muchii $\Rightarrow m = c(n - c)$.

Studiind variația expresiei $c(n - c)$ pentru c întreg din intervalul $(0, n)$ se observă că se obține valoarea maximă pentru $c = \lfloor n/2 \rfloor$, această valoare maximă fiind $n^2/4$.

Așadar,

$$m \leq n^2/4 \Leftrightarrow 4m \leq n^2.$$

Algoritm de decizie dacă un graf G este complementarul unui graf bipartit

Observația 1: Dacă graful G este complementarul unui graf bipartit, atunci, conform celor demonstrate mai sus,

$$4m' \leq n^2$$

unde $m' = |E(\overline{G})|$, iar n este ordinul grafului G . Dar

$$\begin{aligned} |E(G)| + |E(\overline{G})| &= |P_2(V)| \text{ și } |P_2(V)| = n(n-1)/2 \\ &\Rightarrow 4(n(n-1)/2 - |E(G)|) \leq n^2 \\ &\Rightarrow 4|E(G)| \geq n^2 - 2n \Leftrightarrow 4m \geq n^2 - 2n. \end{aligned}$$

Așadar, o **condiție necesară** (dar nu și suficientă) pentru ca G să fie complementarul unui graf bipartit este ca $4m \geq n^2 - 2n$, unde $m = |E(G)|$.

Observația 2: Un graf H este bipartit $\Leftrightarrow H$ acceptă o 2-colorare.

Vom încerca să decidem dacă graful G este complementarul unui graf bipartit construind $\overline{G}$ și verificând dacă acesta acceptă o 2-colorare.

Pentru ca algoritmul de mai jos să aibă complexitatea cerută este necesar ca graful G să fie reprezentat prin **liste de adiacență**.

function EsteComplementarDeGrafBipartit(G)

begin

$n \leftarrow |V(G)|$

$m \leftarrow |E(G)|$

if ($4m < n^2 - 2n$) **then return FALSE**

$H \leftarrow \text{Complementar}(G)$

return EsteBipartit(H)

end

function Complementar(G)

begin

/*construim graful H cu n noduri*/

$V(H) \leftarrow V(G)$

/*în lista de adiacență a nodului i în H se plasează acele noduri care nu se găsesc în lista de adiacență a lui i în G */

/*Considerăm listele de adiacență sortate crescător*/

for $i \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

$p \leftarrow \text{listaDeAdiacențăG}(i)$

for $j \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

if ($p \rightarrow \text{indexNod} = j$)

then $p \leftarrow (p \rightarrow \text{next})$

else

if ($j \neq i$)

then Adaugă(j , listaDeAdiacențăH(i))

return H

end

function EsteBipartit(*H*)

begin

/*se va încerca realizarea unei 2-colorări a grafului*/

/*cele două culori folosite sunt 0 și 1*/

/*inițial toate nodurile sunt necolorate*/

for *i* ← 0 **to** *n* − 1 **do**

culoare(*i*) ← -1

/*se realizează o parcurgere DFS a fiecărei componente conexe a grafului H */

for *i* ← 0 **to** *n* − 1 **do**

/*dacă nodul nu a fost deja colorat*/

if (culoare(*i*) = -1)

then

/*dacă eșuează 2-colorarea uneia dintre componentele conexe, atunci graful cu siguranță nu este bipartit*/

if (DoiColorareDFS(*i*, 0) = FALSE)

then return FALSE

return TRUE

end

function DoiColorareDFS(*v*, culoare)

begin

culoare(*v*) ← culoare

for fiecare *w* din lista de adiacență a lui *v* **do**

/*dacă w nu este deja colorat, se va continua parcurgeea DFS și colorarea nodurilor*/

if (culoare(*w*) = -1)

then DoiColorareDFS(*w*, 1 - culoare)

else

/*dacă nodul a fost deja colorat, se verifică dacă cele două noduri vecine, v și w, au culori diferite; dacă nu, atunci graful nu permite 2-colorare, deci nu este bipartit*/

if (culoare(*w*) = culoare(*v*))

then return FALSE

return TRUE

end

Complexitatea algoritmului:

- verificarea condiției necesare ca *G* să fie complementarul unui graf bipartit, $4m \geq n^2$, se face prin parcurgerea în totalitate a listelor de adiacență ale nodurilor din graful *G* și numărarea nodurilor din aceste liste; se știe că lungimea totală a listelor de adiacență este $2m$, iar parcurgerea lor integrală se face în timpul $O(n + m)$. Dacă nu este îndeplinită această condiție, algoritmul se termină. Altfel se trece la pasul următor.
- construcția grafului complementar se efectuează în timpul $O(n^2)$, pentru fiecare vârf verificându-se dacă toate celelalte vârfuri se află sau nu în lista de adiacență. Dar, dacă s-a ajuns la acest pas, înseamnă că:

$$n^2 - 2n \leq 4m,$$

$$\text{adică } n^2(1 - 2/n) \leq 4m.$$

$$\Rightarrow n^2 = O(m).$$

Deci se poate spune că această etapă se execută în timpul $O(m)$.

- parcurgerea DFS pentru colorarea grafului *H* se execută în timpul $O(n + m')$, unde m' este numărul de muchii din graful *H* (complementarul lui *G*). Dar $m' \leq n^2/4$ (condiție verificată la pasul 1) $\Rightarrow m' = O(n^2)$. În plus, așa cum am arătat la pasul 2, $n^2 = O(m)$. Rezultă deci că $m' = O(m)$. Așadar, acest pas se execută în timpul $O(n + m)$.

Așadar, complexitatea algoritmului de mai sus este $O(n + m) + O(m) + O(n + m) = O(n + m)$.

3. Arătați că orice graf G cu m muchii are un graf parțial H bipartit cu cel puțin $m/2$ muchii.

Soluție:

Pentru a demonstra că orice graf G cu m muchii are un graf parțial H bipartit cu cel puțin $m/2$ muchii vom arăta că putem construi un astfel de graf parțial bipartit $H = (S, T; E(H))$ pentru orice graf $G = (V, E)$.

Vom construi o primă variantă a mulțimilor S și T ale grafului H printr-un algoritm **greedy**:

- se alege un nod v arbitrar din G , care este introdus în mulțimea S ;
- se alege un nou nod w ; dacă acesta este adiacent cu v , atunci introducem nodul w în T , altfel îl introducem în S ;
- pentru fiecare nod pe care îl alegem din G , verificăm unde are mai mulți vecini: în S sau în T (construite până la pasul curent). Îl introducem în mulțimea unde are mai puțini vecini, astfel încât să obținem mai multe muchii între nodurile din S și cele din T .

În graful parțial H păstrăm numai muchiile din G cu o extremitate în S și una în T . Evident, graful astfel construit este **bipartit**. Dar nu putem spune nimic despre numărul de muchii ale grafului H obținut. Este posibil ca acest graf să îndeplinească condiția cerută. În caz contrar, numărul de muchii din G care apar în H este mai aproape de $m/2$ decât în majoritatea cazurilor în care s-ar fi făcut o partiționare arbitrară a mulțimii, evitându-se efectuarea unui număr mare de operații la pasul 2.

Pentru a obține un graf parțial H bipartit cu cel puțin $m/2$ muchii procedăm astfel:

- dacă **numărul de muchii ale lui H obținut până la acest pas este cel puțin $m/2$** , atunci graful H construit la pasul anterior are proprietatea cerută, deci am arătat că există un graf parțial al lui G care să respecte cerințele și algoritmul se oprește;
- **altfel**, intrăm într-o buclă repetitivă, având drept condiție de oprire inegalitatea : $|E_H| \geq m/2$; verificăm la fiecare pas dacă există noduri în $X \in \{S, T\}$ (mulțimile S și T obținute la pasul curent) care au mai mulți vecini în X , decât în $V-X$. În acest caz, putem obține prin mutarea fiecărui astfel de nod în $V-X$, cel puțin o muchie în plus. Păstrăm graful H bipartit, scoțând din H muchiile dintre nodul mutat și nodurile din $V-X$, și introducând muchiile între nodul respectiv și nodurile din X .

Un **algoritm** prin care se construiește acest graf parțial este:

function ConstruiesteH(G)

begin

$H \leftarrow \text{construiesteS\_T\_Greedy}(G)$

$S\_T\_Rearanjare(G, S, T, H)$

return H

end

function construiesteS_T_Greedy(G)

begin

$V(H) \leftarrow V(G)$

$S \leftarrow \emptyset$

$T \leftarrow \emptyset$

$\text{muchii} \leftarrow 0$ //inițializăm numărul de muchii cu 0

/* fiecare nod din V va fi plasat în acea mulțime în care are mai puțini vecini (se vor considera mulțimile S și T construite până la pasul curent) */

for all i **in** V **do**

if ($|N_G(i) \cap S| > |N_G(i) \cap T|$)

then

```

        //dacă i are mai mulți vecini în S, îl introducem în T
        adaugă (T, i)
        muchii ← muchii + |NG(i) ∩ S|
    else
        //altfel îl adăugăm pe i la S
        adaugă (S, i)
        muchii ← muchii + |NG(i) ∩ T|
    //adăugăm la E(H) muchiile dintre i și nodurile din mulțimea în care nu se află acesta
    E(H) ← E(H) ∪ {iv | iv ∈ E(G), v ∈ V-X, cu X ∈ {S, T}}
return H
end

procedure S_T_Rearanjare (G, H, S, T)
begin
    /*la fiecare pas căutăm acele noduri i din mulțimea X (X ∈ {S, T}) pentru care numărul de
    vecini (în G) din X este mai mare decât numărul de vecini din V-X; dacă găsim un astfel de nod,
    acesta este mutat în cealaltă mulțime, și se reactualizează numărul de muchii*/
    while (muchii < m/2) do
        for X in {S, T} do
            for all i in X do
                if ( |NG(i) ∩ X| > |NG(i) ∩ (V - X)| )
                    then
                        //dacă i are mai mulți vecini în X, îl introducem în V-X
                        extrage (X, i)
                        adaugă (V-X, i)
                        /*se elimină muchiile dintre i și nodurile din V-X și se introduc muchiile
                        dintre i și nodurile din X; se actualizează numărul de muchii*/
                        muchii ← muchii - |NG(i) ∩ (V - X)| + |NG(i) ∩ X|
                        //actualizăm și mulțimea E(H)
                        E(H) ← (E(H) - ∪ {iv | iv ∈ E(G), v ∈ V-X}) ∪ ∪ {iw | iw ∈ E(G), w ∈ X}
            end
        end
    end

```

Algoritmul de mai sus se oprește, iar la oprire graful construit are proprietatea cerută, deoarece:

- dacă a fost efectuată o mutare dintr-o submulțime în alta, înseamnă că s-a găsit cel puțin un nod care are mai mulți vecini în submulțimea în care a fost repartizat anterior decât în cealaltă submulțime; deci, prin mutarea lui, se câștigă cel puțin o muchie;
- numărul de muchii din G este evident finit, numărul de muchii din H este majorat de numărul de muchii din G, iar numărul de muchii obținut la fiecare pas din transformarea lui H este strict crescător, așa cum am arătat mai sus, deci numărul de pași este finit;
- dacă nu este efectuată nici o schimbare, atunci:

$$\exists v \text{ din } X, \text{ cu } X \in \{S, T\}, \text{ a.î. } |N_G(v) \cap X| > |N_G(v) \cap (V - X)| \Rightarrow$$

$$|N_G(v) \cap (V - X)| \geq |N_G(v) \cap X| \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{pentru fiecare nod din } V, \text{ cel puțin jumătate din muchiile adiacente cu el în } G \text{ apar și în } H$$

$$\Rightarrow E(H) \geq E(G)/2. \text{ (aceasta arată că atunci când nu se mai pot efectua mutări scopul a fost atins).}$$

4. Demonstrați că în orice graf conex $G = (V, E)$ există o mulțime stabilă S astfel încât graful bipartit $H = (S, V - S; E')$ este conex, unde $E' = E - P_2(V - S)$. Deduceți că $\alpha(G) \geq (|G| - 1) / \Delta(G)$ pentru orice graf conex G .

Soluție:

Vom arăta că se poate construi o mulțime S stabilă cu proprietatea din cerință.

Folosim **parcurerea BFS** dintr-un nod oarecare al grafului G , bazându-ne pe faptul că în arborele de lățime obținut nu există muchii decât între nodurile de pe nivelurile consecutive și ar putea exista muchii în graful inițial între nodurile de pe același nivel.

Pasul 1

Inițial, introducem în mulțimea S , care trebuie să devină în final stabilă, **nodurile de pe nivelurile impare ale arborelui de lățime**. În cealaltă mulțime rămân nodurile de pe nivelurile pare. Păstrăm exact muchiile din arbore (adică muchiile dintre niveluri). Întrucât arborele de lățime este graf conex înseamnă că și graful obținut din acest arbore prin procedeul de mai sus rămâne conex. Deci deocamdată nu există muchii între nodurile din S și nici între nodurile lui $V - S$.

Însă mulțimea S **nu este obligatoriu stabilă la acest pas**.

Pasul 2

Este necesar să verificăm dacă **există muchii între nodurile din S care se aflau pe același nivel în arbore**. Pentru fiecare nod v din S se verifică dacă există muchie între nodul v și un alt nod din S . Dacă găsim o astfel de muchie:

- extragem nodul v din S și îl introducem în $V - S$;
- pentru fiecare nod w din $V - S$, adiacent cu v , verificăm dacă mai are vecini în S după eliminarea nodului v ; există posibilitatea să distrugem conexitatea grafului (întrucât toți vecinii lui w s-ar putea afla în $V - S$ și atunci w ar rămâne izolat). Dacă nu mai are vecini în S , mutăm nodul w în S , în locul lui v . w va avea cel puțin un vecin în $V - S$, și anume pe v .

Observație: Excludem din graful inițial toate muchiile între nodurile mulțimii $V - S$.

Mulțimea S obținută este **stabilă** deoarece:

- am eliminat din S toate nodurile care erau adiacente cu noduri din S ;
- am adăugat un nod din $V - S$ la S numai în cazul în care acesta nu mai era adiacent cu nici un nod din S , deci nu avea vecini decât în $V - S$.

Graful H obținut în această manieră este **conex** întrucât:

- un **nod v din S** care era **rădăcina** arborelui de lățime sigur este legat de cel puțin un nod din $V - S$, și anume de nodurile de pe nivelul 2 din arbore care sunt fiii lui v ;
- un **nod v din S** care se afla în arbore pe unul din **nivelurile de forma $2k+1$** (cu $0 < k \leq \lfloor \frac{N-1}{2} \rfloor$, unde N este numărul total de niveluri ale arborelui) este sigur legat de un nod w de pe nivelul $2k$, aflat în mulțimea $V - S$ (adică părintele lui); w nu putea fi mutat în S deoarece el avea un vecin în S , și anume v .
- un **nod v din S** care se afla pe unul dintre **nivelurile de forma $2k$** (cu $0 < k \leq \lfloor \frac{N-1}{2} \rfloor$) are sigur un vecin situat pe nivelul $2k-1$ și care se află în mulțimea $V - S$; nodul v de pe nivel par nu a putut ajunge în mulțimea S decât printr-un schimb cu un nod de pe nivelul $2k-1$ adiacent cu el, care a ajuns în $V - S$ (după cum se observă din construcția mulțimii S);
- un **nod w din $V - S$** care se afla pe unul dintre **nivelurile de forma $2k$** (cu $0 < k \leq \lfloor \frac{N-1}{2} \rfloor$) este sigur legat de un nod v de pe nivelul $2k-1$ (nodul de care a fost descoperit în BFS).

Acest nod v poate fi situat în S și atunci există muchie între cele două (deci w nu este izolat) sau se poate afla în $V-S$; dacă v a fost mutat în $V-S$ fără a-l muta și pe w înseamnă, conform algoritmului, că w avea un alt vecin în S (deci nici în acest caz w nu rămâne izolat).

- un nod w din $V-S$ care se afla în arbore pe unul din **nivelurile** de forma $2k+1$ (cu $0 < k \leq \lfloor \frac{N-1}{2} \rfloor$) este sigur legat de un nod de pe același nivel cu el, aflat în S (din această cauză a fost mutat în această mulțime).

Deci **nu există noduri izolate în graful H nici în S , nici în $V-S$** , întotdeauna existând un nod adiacent cu el din cealaltă mulțime, așa cum am arătat mai sus; așadar **graful H obținut este conex**.

Un **algoritm** care construiește mulțimea S este:

procedure construieșteS(G)

begin

    construieșteS_BFS (G)

    rearanjareS (G)

end

procedure construieșteS_BFS (G)

begin

    //alegem un nod s aleator, nod de start pentru BFS

    //introducem s în coada BFS

    adaugă(BFS, s)

    //inițializăm cu 1 contorul i , care ne spune pe ce nivel ne aflăm.

    //inițializăm cu 1 variabila n_1 în care vom reține numărul de noduri de pe nivelul curent

    //inițializăm cu 0 variabila n_2 în care vom reține numărul de noduri de pe nivelul următor

$i \leftarrow 1$

$n_1 \leftarrow 1$

$n_2 \leftarrow 0$

    /*vizităm primul nod din coadă și introducem toți vecinii săi nevizitați în coada BFS, incrementând n_2 la fiecare nod descoperit, apoi îl extragem din coadă și decrementăm n_1 */

    /*când am extras exact atâtea noduri câte se află pe nivelul curent, adică $n_1=0$, incrementăm i și $n_1 \leftarrow n_2$ iar $n_2 \leftarrow 0$ */

while (t este nevizitat **and** BFS != NULL) **do**

$u \leftarrow (\text{BFS} \rightarrow \text{first})$

while (listaVeciniNevizitați_ $u \neq$ NULL) **do**

$v \leftarrow (\text{listaVeciniNevizitați}_u \rightarrow \text{first})$

            adaugă(BFS, v)

            elimină (listaVeciniNevizitați_ u , v)

n_2++

        /*la fiecare nod v descoperit și introdus în coada BFS, incrementăm n_2 și introducem v în S dacă i este număr impar sau în $V-S$ dacă este par*/

if (i este impar) **then**

            adaugă (S , v)

else

            adaugă ($V-S$, v)

        extrage_BFS(BFS $\rightarrow$ first) //de câte ori extragem un nod decrementăm n_1

n_1--

if ($n_1 = 0$) **then**

$i++$

$n_1 \leftarrow n_2$


```

end
n2 ← 0

procedure rearanjareS (G)
begin
  //pentru fiecare nod din S verificăm dacă mai are vecini în S
  for all i in S do
    if (NG(i) ∩ S ≠ ∅) then
      //dacă i are vecini în S, îl scoatem din S și îl mutăm în V-S
      extrage (S, i)
      adaugă(V-S, i)
      /*extragem din V-S vecinii lui i care nu mai au noduri adiacente în S și îi
      introducem în S*/
      for all j in NG(i) ∩ (V-S) do
        if (NG(i) ∩ S = ∅) then
          extrage (V-S, j)
          adaugă (S, j)
        end
      end
    end
  end
end

```

Demonstrăm că $\alpha(G) \geq (|G| - 1) / \Delta(G)$ pentru orice graf conex G .

Așa cum am arătat mai sus, există o mulțime stabilă S astfel încât graful bipartit $H = (S, V - S; E')$ este conex, unde $E' = E - P_2(V - S)$.

Vom studia valoarea lui $|E'|$.

Notăție: $m = |E'|$.

Demonstrăm prin inducție după numărul de noduri că orice graf conex G are cel puțin $|G| - 1$ muchii.

I. Pentru $n = 1$: $m = 0 \Rightarrow m = n - 1 \Rightarrow m \geq n - 1$.

Pentru $n = 2$: $m = 1 \Rightarrow m = n - 1 \Rightarrow m \geq n - 1$.

II. Presupunem afirmația adevărată pentru orice graf G cu $|G| = k$ și o demonstrăm pentru grafurile G cu $|G| = k + 1$:

Fie G un graf conex cu k noduri. Prin adăugarea unui nod v se obține un nou graf G' . Pentru a păstra conexitatea, este necesar ca v să aibă cel puțin un vecin printre nodurile lui G , deci se va adăuga cel puțin o muchie. Așadar

$$|E(G')| - |E(G)| \geq 1 \Rightarrow |E(G')| \geq |E(G)| + 1. \quad (1)$$

Dar G are k noduri, deci din ipoteza inductivă $\Rightarrow |E(G)| \geq k - 1. \quad (2)$

În plus, $|G'| = k + 1$.

Din (1) și (2) $\Rightarrow |E(G')| \geq k \Rightarrow |E(G')| \geq |G'| - 1$.

Am demonstrat că orice graf G conex are cel puțin $|G| - 1$ muchii. Proprietatea se păstrează și pentru grafurile bipartite.

$$\Rightarrow m \geq |G| - 1 \quad (3)$$

Presupunem $S = \{v_1, v_2, \dots, v_k\}$, unde $k = |S|$.

$H = (S, V - S; E')$ este graf bipartit și S este mulțime stabilă în $G \Rightarrow$

$$\Rightarrow m = |E'| = d(v_1) + d(v_2) + \dots + d(v_k).$$

Dar, $\forall v \in V, d(v) \leq \Delta(G) \Rightarrow$

$$\Rightarrow m \leq \underbrace{\Delta(G) + \Delta(G) + \dots + \Delta(G)}_{\text{de } k \text{ ori}} \Rightarrow m \leq k \Delta(G).$$

S este mulțime stabilă în $G \Rightarrow k = |S| \leq \alpha(G)$

$$\Rightarrow m \leq \alpha(G) \Delta(G) \quad (4)$$

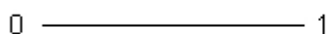
Din (3) și (4) $\Rightarrow |G| - 1 \leq m \leq \alpha(G) \Delta(G) \Rightarrow \alpha(G) \Delta(G) \geq |G| - 1 \Rightarrow \alpha(G) \geq (|G| - 1) / \Delta(G)$.

TEMA NR. 6
 8 aprilie 2003

1. Pentru $d \in \mathbb{N}^*$ se consideră graful $G_d = K_2 * K_2 * \dots * K_2$.
 Să se determine ordinul, dimensiunea și diametrul lui G_d .
 Să se arate că G_d este bipartit și să se determine $\alpha(G_d)$.

Soluție:

Pentru a intuit modul de construire a grafurilor de forma dată vom asocia fiecărui nod coordonate, pornind de la graful $K_2 = G_1$.

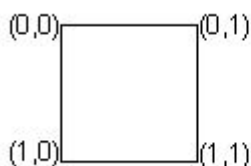

În continuare, pentru a obține G_d , cu $d > 1$, folosim definiția produsului cartezian a două grafuri. Fie $G=(V, E)$ și $H=(V', E')$ două grafuri. Notăm cu $G \times H$ graful obținut după următoarele reguli:

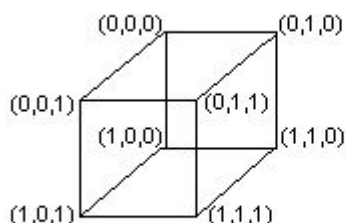
$$V(G \times H) = V \times V'$$

$$E(G \times H) = \{ (v, v')(w, w') \mid v=w \text{ și } v'w' \in E' \text{ sau } v'=w' \text{ și } vw \in E \}$$

Graful $G_2 = K_2 * K_2$ va arăta astfel (pătratul):

Graful $G_3 = K_2 * K_2 * K_2$ arată astfel (cubul):

1. Vom arăta prin inducție că numărul de vârfuri ale grafurilor G_d este 2^d , $d \geq 1$.

Pas I. Evident, numărul de vârfuri ale lui $G_1=K_2$ este 2^1 și deci 2.

Pas II. Presupunem că $|V(G_d)| = 2^d$, $d > 1$ și demonstrăm că $|V(G_{d+1})| = 2^{d+1}$.

Din modul în care se construiesc aceste grafuri, observăm că nodurile pentru graful G_{d+1} se obțin din nodurile grafului G_d : la d -uplele care formează reprezentarea nodurilor lui G_d adăugăm 0 și 1 (prin produsul cartezian dintre multimea de d -uple și perechea $(0,1)$). Obținem reprezentarea nodurilor din G_{d+1} și de fapt elementele **codului Gray** pe $d+1$ poziții. Deci pentru fiecare nod din G_d obținem două $d+1$ -uple (unul prin adăugarea lui 0 și unul prin adăugarea lui 1). În concluzie, $|V(G_{d+1})| = |V(G_d)| * 2 = 2^d * 2 = 2^{d+1}$.

Am demonstrat că **numărul de vârfuri este 2^d , pentru grafurile G_d .**

2. Pentru a calcula **numărul de muchii** ne folosim de definiția produsului cartezian a două grafuri.

Inițial, arătăm că în graful G_d există muchie numai între acele d -uple care diferă printr-un singur element. Vom demonstra această proprietate prin inducție.

I. Pentru pasul de bază, verificăm proprietatea pentru G_2 , întrucât pentru G_1 este evident adevărată. Observăm că avem muchie între $(0,0)$ și $(0,1)$, între $(0,1)$ și $(1,0)$, între $(1,0)$ și $(1,1)$, și între $(0,1)$ și $(1,1)$. Evident, aceste muchii respectă relația de mai sus.

II. Presupunem proprietatea adevărată pentru G_d , cu $d > 2$ și demonstrăm pentru G_{d+1} .

Fie două $d+1$ -uple de forma coordonatelor nodurilor: $(x_1, x_2, \dots, x_d, y_1)$ și $(x_1', x_2', \dots, x_d', y_2)$, unde x_i, x_i', y_1, y_2 au valoarea 0 sau 1. Conform definiției produsului cartezian, există muchie între cele două noduri dacă:

- $(x_1, x_2, \dots, x_d) = (x_1', x_2', \dots, x_d')$ și y_1, y_2 sunt numere diferite (adică unul este 0 și unul este 1, pentru a avea muchie în graful K_2 ;

sau

- $y_1 = y_2$ și între $(x_1, x_2, \dots, x_d)$ și $(x_1', x_2', \dots, x_d')$ există muchie în graful G_d .

În prima situație, este evident că $d+1$ -uplele diferă printr-un singur element (și anume y_1 , respectiv y_2). În cea de-a doua situație avem $y_1 = y_2$ și știm că există muchie între nodurile determinate de d -uple în graful G_d . Conform ipotezei inductive, avem că în graful G_d există muchie numai între acele d -uple care diferă

printr-un singur element. Deci d -uplele $(x_1, x_2, \dots, x_d)$ și $(x_1', x_2', \dots, x_d')$ diferă printr-un singur element iar $y_1 = y_2$. Așadar, cele două $d+1$ -uple diferă printr-un singur element, în cazul în care între acestea există muchie în graful G_{d+1} .

Am demonstrat deci că în graful G_d există muchie numai între acele d -uple care diferă printr-un singur element.

Pentru a afla numărul de muchii, este necesar să verificăm pentru fiecare nod din G_d cu cine este legat, și conform proprietății demonstrate mai sus, trebuie de fapt să determinăm toate nodurile ale căror coordonate diferă de cele ale nodului ales printr-un singur element. Pentru un d -uplu (corespunzător coordonatelor unui nod din G_d) avem alte d d -uple care să difere de acesta printr-un singur element (în locul fiecărui element din d -uplu se poate pune opusul său).

Deci, pentru fiecare nod, obținem d noduri adiacente cu el (adică gradul nodului este d , deci G_d este graf d -regulat).

Știind de la punctul anterior că numărul de noduri este 2^d , și știind că numărul de muchii este jumătate din suma gradelor tuturor nodurilor, se obțin $(d * 2^d)/2$ muchii, adică $d * 2^{d-1}$ muchii în graful G_d .

3. Pentru a determina diametrul grafului G_d , arătăm că drumul minim dintre două noduri distincte ale grafului este numărul de elemente distincte din d -uplele corespunzătoare acestor noduri (evident, acesta este un număr între 1 și d).

Fie $v = (x_1, x_2, \dots, x_d)$ și $w = (x_1', x_2', \dots, x_d')$, două d -uple care reprezintă coordonatele a două noduri din G_d . Presupunem că acestea diferă prin k elemente, $1 \leq k \leq d$.

Fie a = lungimea drumului minim de la v la w . Demonstrăm prin dublă inegalitate că $a = k$.

I. $a \geq k$:

Demonstrăm că orice drum de la v la w are lungimea $\geq k$. Implicit, drumul minim dintre cele două noduri va avea aceeași proprietate.

Reducere la absurd:

Presupunem că există un drum de la v la w de lungime l ($l < k$). Fie $v, u_1, u_2, \dots, u_{l-1}, w$ nodurile de pe drumul de la v la w .

După cum am arătat mai sus, nu avem muchie decât între nodurile ale căror d -uple diferă printr-un singur element. Deci d -uplul corespunzător lui u_1 diferă de v printr-un singur element.

Există muchie între v și u_1 , deci d -uplul lui v diferă de al lui u_1 prin exact un element.

Există muchie între u_i și u_{i+1} , deci d -uplul lui u_i diferă de al lui u_{i+1} prin exact un element, pentru i de la 1 la $l-2$.

Există muchie între u_l și w , deci d -uplul lui u_l diferă de al lui w prin exact un element.

În consecință, d -uplul lui v diferă de al lui w prin **cel mult** l elemente.

Observație: am menționat mai sus că d -uplele a două noduri diferă prin cel mult p elemente și nu prin exact p elemente deoarece:

- fiecare muchie transformă un singur 0 sau 1 din d -uplul unei extremități într-un 1 sau 0 din d -uplul celeilalte extremități.
- este posibil ca după parcurgerea unui număr de muchii, un element din d -uplu să revină la valoarea inițială.

Exemplu:

Fie un drum care trece prin următoarele noduri:

... $\rightarrow 00100 \rightarrow 00110 \rightarrow 01110 \rightarrow 01100 \rightarrow$ ...

Mersul de mai sus are toate nodurile și toate muchiile distincte, deci este drum. D -uplul primului nod diferă printr-un singur element de d -uplul ultimului, deși drumul dintre ele are lungime 3.

Evident, un astfel de drum nu este un drum minim.

Am ajuns la o contradicție întrucât știam că d -uplul lui w diferă prin k elemente față de al lui v și $l < k$.

Deci **presupunerea este falsă** și am obținut că **orice drum dintre v și w are lungimea cel puțin k** ; în consecință, drumul minim are aceeași proprietate $\Rightarrow a \geq k$.

II. $a \leq k$.

Ideea este că pentru a putea ajunge de la v la w trebuie să schimbăm pe rând câte un element al lui v din cele k distincte, până ajungem la forma lui w . Avem nevoie de k schimbări și deci de k muchii prin care să trecem.

Dacă am avea mai multe schimbări de valoare pentru același element (fiecărei astfel de schimbare îi corespunde o muchie, deci am avea implicit mai mult de k muchii), ar apărea una din următoarele situații:

- la pasul i_r am schimbat elementul de pe poziția j (din cele k ce trebuie schimbate) și obținem valoarea pe care dorim să o obținem pe această poziție
- la pasul i_s ($s > r$) schimbăm din nou elementul de pe poziția j (am revenit la valoarea lui inițială)
- la pasul i_t ($t > s$) schimbăm elementul de pe poziția j și ajungem din nou la valoarea dorită pe această poziție.

Această situație este redundantă, ea putând fi evitată, nemaitrecând prin pașii i_s și i_t .

Sau

- la pasul i_r am schimbat elementul de pe poziția j (dintre elementele care nu trebuiau schimbate)
- la pasul i_s ($s > r$) schimbăm din nou elementul de pe poziția j (și revenim la valoarea pe care trebuie să o avem în final)

Și această situație este redundantă, putând fi ocolită dacă nu se mai trece prin pașii i_r și i_s , care nu sunt absolut necesari.

În final am obținut că drumul minim dintre două noduri ale grafului G_d este numărul de elemente distincte din d -uplele corespunzătoare acestor noduri.

Evident, numărul maxim de elemente care pot fi distincte între cele două noduri este d și deci **maximul lungimilor drumurilor minime din graf este d** .

4. Pentru a arăta că graful G_d este bipartit folosim următoarea proprietate:

Un graf este bipartit dacă și numai dacă nu admite circuite impare.

Alegem un circuit C și fie $V(C) = \{u_1, u_2, \dots, u_k\}$.

Muchiile acestui circuit sunt: $u_1u_2, u_2u_3, \dots, u_{k-1}u_k, u_ku_1$.

Este necesar ca u_1 și u_k să difere printr-un singur element. Ideea este că în momentul în care trecem de la un nod u_i la nodul u_{i+1} și schimbăm unul din elementele din u_1 , este necesar ca la un pas ulterior să readucem acel element la valoarea sa inițială. Deci **pentru fiecare muchie (care schimbă elementul de pe poziția i) trebuie să avem și "complementara" ei** (care aduce la valoarea inițială acest element). Trebuie să avem număr par de muchii și deci număr par de noduri.

În concluzie, nu putem avea circuite impare și deci **graful este bipartit**.

5. Vom demonstra prin dublă inegalitate că $\alpha(G_d) = 2^{d-1}$.

I. $\alpha(G_d) \geq 2^{d-1}$.

Vom arăta că se poate construi o mulțime stabilă maximală S în G_d cu $|S| = 2^{d-1}$.

Folosind definiția codului Gray și modul în care se formează muchiile în graful G_d , construim o mulțime S stabilă maximală astfel:

- pornim de la un nod oarecare v ;
- alegem un nod neadiacent cu v , cel mai apropiat de v (adică la două muchii distanță); acest nod îl găsim folosind codul Gray: este al doilea element din șirul codului Gray, după v . Evident, acest nod nu este adiacent cu v , deoarece are două elemente distincte față de v și deci drumul minim între ele este 2 (așa cum am arătat la punctul 3);
- în continuare alegem nodurile din șirul codului Gray din 2 în 2 (vedem acest șir ca pe o listă circulară), până când ajungem din nou la nodul v .

Lungimea acestui șir Gray este 2^d , iar noi alegem jumătate din elementele șirului, deci 2^{d-1} elemente.

Vom arăta că în momentul în care alegem un element din șir aflat la un element distanță față de cel ales la pasul anterior, acesta nu este adiacent cu nici un element care se află deja în mulțimea S .

Reducere la absurd:

Presupunem că nodul v ales la pasul curent, urmând algoritmul de mai sus, este adiacent cu un nod aflat deja în mulțimea S ; fie acel nod w . Deci reprezentările lui v și w diferă printr-un singur element din d -uplu.

Între v și w în șirul determinat de codul Gray avem număr impar de elemente (pentru fiecare nod aflat printre acestea și care a fost inclus în S , mai avem câte două elemente care îl încadrează, deci dacă între v și w mai sunt s elemente incluse în S , în șirul codului Gray vom avea $2s+1$ elemente între v și w).

Elementele de la v la w din șirul determinat de codul Gray formează un lanț (fiecare diferă de cel anterior lui și de cel de după el printr-un singur element din d -uplu, și deci sunt legate prin muchii în G_d) **și deci formează un circuit întrucât am presupus că avem muchie de la v la w .**

Dar acest circuit are număr impar de elemente, astfel încât am ajuns la o **contradicție** deoarece la punctul 4 am arătat că graful G_d este bipartit și deci nu admite circuite impare.

Deci presupunerea făcută este falsă.

Arătând acest lucru, am obținut că **mulțimea S construită ca mai sus este stabilă și evident maximală** (dacă am mai alege un element care se află în șir între cele deja alese, el ar fi adiacent cu două noduri din mulțime, cu nodul de după el din șir și cu nodul de înainte).

Deci $\alpha(G_d) \geq 2^{d-1}$.

Observație: Același lucru se poate demonstra ținând cont de problema 1 din tema 5, adică: un graf G este bipartit dacă și numai dacă orice subgraf indus H al lui G satisface proprietatea $2\alpha(H) \geq |H|$.

Am arătat că G_d este bipartit și $|G_d| = 2^d$. Evident, G_d este subgraf indus în G_d . Așadar $2\alpha(G_d) = |G_d|$, adică $\alpha(G_d) \geq 2^{d-1}$.

II. $\alpha(G_d) \leq 2^{d-1}$.

Reducere la absurd:

Presupunem că există o mulțime stabilă $S' \subseteq V(G_d)$ astfel încât $|S'| > 2^{d-1}$. Fie $|S'| = s$.

Așa cum am arătat mai sus, graful G_d este d -regulat, adică gradul oricărui vârf v din $V(G_d)$ este d . Implicit, pentru fiecare vârf v din S' există exact d muchii incidente cu acesta. S' fiind mulțime stabilă, toți vecinii nodurilor din S' se găsesc în $V(G_d) - S'$, adică între mulțimile S' și $V(G_d) - S'$ sunt exact $d \cdot s$ muchii. Dar $s \geq 2^{d-1}$, deci pentru numărul m de muchii dintre mulțimile S' și $V(G_d) - S'$ avem relația:

$$m \geq d \cdot 2^{d-1}.$$

Dar, așa cum am arătat mai sus, $E(G_d) = d \cdot 2^{d-1}$.

Se obține deci $m \geq E(G_d)$, ceea ce este o **contradicție**.

Presupunerea făcută este deci falsă $\Rightarrow \alpha(G_d) \leq 2^{d-1}$.

Întrucât $\alpha(G_d) \geq 2^{d-1}$ și $\alpha(G_d) \leq 2^{d-1} \Rightarrow \alpha(G_d) = 2^{d-1}$.

2. Un graf cu cel puțin 3 vârfuri se numește **confidențial conex** dacă pentru orice trei vârfuri distincte a, b, c ale grafului există un drum de la a la b astfel încât niciunul dintre vârfurile interne ale acestui drum (dacă există astfel de vârfuri) nu este c sau un vecin al lui c . Un exemplu banal de graf confidențial conex este graful K_n , cu $n > 2$. Demonstrați că un graf conex $G = (V, E)$, cu cel puțin 3 vârfuri și care nu-i complet, este confidențial conex dacă și numai dacă au loc următoarele două condiții:

1. Pentru orice vârf v mulțimea $\overline{N}(v) = \{w \in V \mid w \neq v, vw \notin E\}$ este nevidă și induce un graf conex.
2. Orice muchie a grafului este conținută într-un C_4 indus în graf sau este muchia din mijlocul unui P_4 indus în graf.

Soluție:

“ $\Rightarrow$ ”:

Vom presupune că **graful G , cu $|V(G)| = n, n > 2$, și $G \neq K_n$, este confidențial conex.**

Trebuie să demonstrăm relațiile 1 și 2.

1. Demonstrăm că $\forall v$, mulțimea $\overline{N}(v) \neq \emptyset$ și induce un graf conex.

1.1 Demonstrăm că $\forall v \in V(G)$, mulțimea $\overline{N}(v) \neq \emptyset$.

Reducere la absurd:

Presupunem că $\exists v$ astfel încât $\overline{N}(v) = \emptyset$.

Această presupunere ne conduce la faptul că nodul v are $n-1$ vecini. Întrucât graful G nu este complet,

$\exists a, b$ două noduri din $V(G)$ **neadiacente** (și evident **diferite de v** deoarece, altfel, ar exista muchie între cele două noduri conform alegerii lui v).

Din definiția grafurilor confidențial conexe și din faptul că nodurile a și b alese anterior nu sunt adiacente, obținem că **există un drum de la a la b care conține vârfuri interne, acestea fiind diferite de v și de vecinii lui v .**

Am obținut că pe unul dintre drumurile de la a la b , $\exists w \in V(G)$, $w \neq v$ și $w \notin N(v)$. Dar v era adiacent cu toate nodurile lui G deci am ajuns la o contradicție.

Așadar presupunerea de la care am plecat este falsă.

Am demonstrat că $\forall v \in V(G)$, mulțimea $\overline{N}(v) \neq \emptyset$.

1.2 Demonstrăm că $\forall v \in V(G)$, mulțimea $\overline{N}(v)$ induce un graf conex.

Demonstrăm că pentru $\forall a, b \in \overline{N}(v)$ există un drum de la a la b care are toate nodurile interne în $\overline{N}(v)$ (aceasta în cazul în care nodurile a și b nu sunt adiacente; altfel, relația este automat adevărată).

Din definiția grafurilor confidențial conexe, știm că $\forall a, b \in V(G)$, există un drum de la a la b ale cărui noduri interne să fie diferite de v și neadiacente cu acesta. Evident, nodurile aflate pe acest drum se află în $\overline{N}(v)$, și deci aparțin grafului indus de $\overline{N}(v)$.

Am demonstrat de fapt că $\forall a \in \overline{N}(v)$, acesta este adiacent cu toate celelalte noduri din $\overline{N}(v)$ prin drumuri care se păstrează în $\overline{N}(v)$. Deci mulțimea $\overline{N}(v)$ induce un graf conex, $\forall v \in V(G)$.

2. Demonstrăm că $\forall ab \in E(G)$, $a, b \in V(G)$, avem muchia ab inclusă într-un circuit C_4 indus în graful G , sau se află în mijlocul unui P_4 indus în graf.

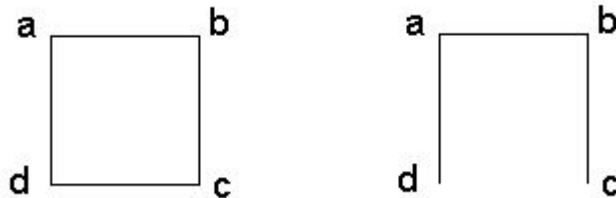
Această proprietate se reduce la următoarea relație:

- $\forall a \in V(G)$, $d_G(a) \geq 2$;
- $\forall ab \in E(G)$, cu $a, b \in V(G)$, avem $N(a) - N(b) \neq \emptyset$.

Demonstrăm echivalența celor două relații prin dublă implicație.

“ $\Rightarrow$ ”: Această implicație este evidentă.

Avem următoarele două situații:

Întrucât graful G este conex, putem spune că orice nod al grafului are un nod adiacent cu el, cu care să formeze o muchie. Această muchie se află în unul din cele două cazuri, după cum am presupus la început, deci evident nodurile care formează muchia respectivă au gradul mai mare sau egal cu 2.

De asemenea, observăm că în ambele cazuri:

- $N(a) - N(b) \supseteq \{d\}$
- $N(b) - N(a) \supseteq \{c\}$

“ $\Leftarrow$ ”: Considerăm o muchie $ab \in E(G)$, cu $a, b \in V(G)$.

Știm că

- $N(a) - N(b) \neq \emptyset \Rightarrow \exists d \in V(G)$ astfel încât $d \in N(a)$ și $d \notin N(b)$
- $N(b) - N(a) \neq \emptyset \Rightarrow \exists c \in V(G)$ astfel încât $c \in N(b)$ și $c \notin N(a)$

Observăm că avem drum de la d la c , care cuprinde nodurile: d, a, b, c . Deoarece $d \notin N(b)$ și $c \notin N(a)$ putem spune că singurele muchii între nodurile a, b, c, d sunt: ac, ad, bc și cd în cazul

în care c și d sunt adiacente. Deci graful indus de cele 4 vârfuri conține numai aceste muchii și, în cazul în care $\exists$ muchia cd , graful indus este un ciclu de lungime 4, altfel este un P_4 .

Am arătat că cele două relații sunt echivalente deci demonstrația noastră de la **punctul 2** se reduce la a arăta că pentru un graf confidențial conex sunt îndeplinite relațiile:

- $\forall a \in V(G), d_G(a) \geq 2$;
- $\forall ab \in E(G), \text{ cu } a, b \in V(G), \text{ avem } N(a) - N(b) \neq \emptyset$.

Vom demonstra inițial că $\forall a \in V(G), d_G(a) \geq 2$.

Știm că graful nostru este conex, deci $\forall a \in V(G), \text{ avem } d_G(a) \geq 1$.

Reducere la absurd:

Presupunem că $\exists a \in V(G)$ pentru care $d_G(a) = 1$.

Fie c nodul adiacent cu a . Deoarece graful G are ordinul mai mare decât 2 putem spune că $\exists b \in V(G)$, astfel încât $b \notin N(a)$ și $b \in N(c)$ (deoarece graful este conex, c nu poate avea gradul 1).

Conform definiției grafurilor confidențial conex, ar trebui să avem un drum de la a la b , care să aibă toate nodurile interne diferite de c și de vecinii lui c . Însă, singurul drum de la a la b trece prin c , deoarece c este singurul nod adiacent cu a .

Am ajuns la o contradicție, deci **relația $\forall a \in V(G), d_G(a) \geq 2$ este adevărată.**

La acest pas, **demonstrăm că în ipoteza că graful G este confidențial conex, cu ordinul mai mare decât 2 și nu este complet, avem adevărată relația: $\forall ab \in E(G), \text{ cu } a, b \in V(G), \text{ avem } N(a) - N(b) \neq \emptyset$.**

Considerăm o muchie $ab \in E(G)$, cu $a, b \in V(G)$.

Reducere la absurd:

Presupunem că $N(a) - N(b) = \emptyset$, ceea ce înseamnă de fapt că toți vecinii lui a sunt și vecini ai lui b .

Alegem un nod c din $V(G)$, astfel încât c să nu fie adiacent cu a (există un astfel de nod deoarece am arătat la **punctul 1** că $\forall a \in V(G)$, mulțimea $\overline{N}(a) \neq \emptyset$).

Din definiția grafurilor confidențial conex, rezultă că **există drum de la a la c care să nu-l conțină pe b , sau noduri adiacente cu acesta.** Întrucât între a și c nu există muchie (conform alegerii lui c), pentru a ajunge de la a la c trebuie să trecem mai întâi din a printr-un nod intermediar, vecin cu a , pe care îl putem nota cu v . Deci $v \in N(a)$ și, conform definiției, $v \notin N(b)$.

Dar din presupunerea inițială obținem tocmai că $v \in N(b)$. Am ajuns deci la o contradicție, așa că presupunerea de la care am plecat este falsă.

Am demonstrat că pentru un graf confidențial conex avem adevărate cele două relații și deci avem adevărată și relația de la care am plecat: **$\forall ab \in E(G), a, b \in V(G), \text{ avem muchia } ab \text{ inclusă într-un circuit } C_4 \text{ indus în graful } G, \text{ sau se află în mijlocul unui } P_4 \text{ indus în graf.}$**

Conform **punctelor 1 și 2, implicația directă este adevărată.**

“ $\Leftarrow$ ”: Presupunem relațiile 1 și 2 adevărate și demonstrăm că graful este confidențial conex.

Alegem trei noduri: a, b, c ale grafului G . Trebuie să demonstrăm că **există un drum de la a la b care să nu conțină printre punctele sale interne (dacă există) nodul c sau vecinii ai nodului c .**

În cazul în care există muchie de la a la b , avem un drum de la a la b fără noduri interne și deci **proprietatea este respectată.**

Când nodurile a și b sunt neadiacente, avem următoarele trei situații:

1. Cazul în care $a, b \notin N(c)$.

Deci a și b sunt noduri ale grafului indus de nevecinii lui c . Conform **relației 1 din ipoteză**, care spune că graful indus de nevecinii unui nod oarecare al grafului G este conex, putem spune că **între nodurile a și b există un drum care rămâne în graful indus**. Deci există un drum de la a la b care are toate nodurile interne nevecini ai lui c , și diferite de acesta.

2. Când unul dintre nodurile a și b este vecin al lui c iar celălalt nod aparține mulțimii nevecinilor lui c (considerăm $a \in N(c)$ și $b \notin N(c)$; celălalt caz este similar).

În acest caz **folosim relația 2 din ipoteză, în forma ei echivalentă**. Știm că $\forall a \in V(G)$, $d_G(a) \geq 2$ deci a admite un alt nod adiacent cu el în afară de c . Totodată, pentru $\forall ab \in E(G)$, cu $a, b \in V(G)$, avem $N(a) - N(b) \neq \emptyset$. Folosim această relație pentru muchia ac și obținem $N(a) - N(c) \neq \emptyset$. Deci a are noduri adiacente care nu sunt adiacente cu c . Fie $d \in N(a)$, un astfel de nod ($d \notin N(c)$, $d \neq b$ deoarece $b \notin N(a)$). Conform **cazului 1** al demonstrației, putem spune că **există un drum de la d la b care să aibă toate nodurile interne diferite de c și de vecinii lui c** . La acest drum adăugăm muchia ad și obținem un drum de la a la b care respectă proprietatea întrucât drumul de la d la b respectă această proprietate și nodul d este neadiacent cu b .

3. Cazul în care a și b sunt vecini ai lui c ($a, b \in N(c)$).

Folosim relația 2 din ipoteză, în forma ei echivalentă. Știm că $\forall a \in V(G)$, $d_G(a) \geq 2$ deci a admite un alt nod adiacent cu el în afară de c . Totodată, pentru $\forall ab \in E(G)$, cu $a, b \in V(G)$, avem $N(a) - N(b) \neq \emptyset$. Folosim această relație pentru muchia ac și obținem $N(a) - N(c) \neq \emptyset$. Deci a are noduri adiacente care nu sunt adiacente cu c . Fie $d \in N(a)$, un astfel de nod ($d \notin N(c)$). Analog, putem spune că există un nod $e \in N(b)$ astfel încât $e \notin N(c)$.

Dacă $d=e$, drumul de la a la b căutat este a, d, b , care respectă proprietatea întrucât nodul său intern, și anume d , nu este adiacent cu c .

Altfel, conform **cazului 1** al demonstrației, există un drum de la d la e care să aibă toate nodurile interne diferite de c și de vecinii lui c . Pentru a obține un drum de la a la b trebuie să adăugăm muchiile ad și be . Acesta este un drum care respectă proprietatea întrucât d și e nu sunt adiacente cu c , din modul în care au fost alese, iar restul nodurilor sunt și ele nevecini ai lui c , deoarece fac parte din drumul de la d la e care respecta proprietatea.

Am demonstrat că indiferent de alegerea nodurilor a , b și c obținem un drum de la a la b care să aibă nodurile interne (dacă acestea există) nevecini ai lui c și diferite de c .

În urma demonstrării celor două implicații, putem spune că un graf conex cu cel puțin 3 vârfuri și care nu este complet este **confidențial conex** dacă și numai dacă îndeplinește cele două relații.

3. În problema 2-SAT se dau: o mulțime de variabile booleene $U = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ și o mulțime de clauze $C = \{C_1, C_2, \dots, C_m\}$, unde fiecare clauză C este disjuncția a doi literali $C_i = v_i \vee w_i$, literalii reprezentând variabile sau negațiile acestora. Problemei i se asociază un digraf G , cu $V(G) = \{x_1, x_2, \dots, x_n, \overline{x_1}, \overline{x_2}, \dots, \overline{x_n}\}$ (adică toți literalii posibili) și în care pentru fiecare clauză $C_i = v_i \vee w_i$ se adaugă arcele $\overline{v_i} w_i$ și $\overline{w_i} v_i$ (folosind, evident, convenția referitoare la dubla negare). Demonstrați că există o atribuire a valorilor de adevăr și fals pentru variabilele booleene, astfel încât fiecare clauză să fie adevărată, dacă și numai dacă digraful G are proprietatea că pentru orice $i \in \{1, \dots, n\}$ $\overline{x_i}$ și x_i aparțin la componente tari conexe diferite. Argumentați complexitatea timp de $O(n+m)$ pentru testarea proprietății de mai sus.

Soluție:

„ $\Rightarrow$ ” Arătăm că, dacă există o atribuire a valorilor de adevăr și fals pentru variabilele booleene astfel încât fiecare clauză din C să fie adevărată, atunci, pentru orice $i \in \{1, \dots, n\}$, $\overline{x_i}$ și x_i sunt în componente tare conexe diferite.

Reducere la absurd:

Presupunem că există $i \in \{1, \dots, n\}$ astfel încât $\overline{x_i}$ și x_i să se găsească în aceeași componentă tare conexă. Aceasta înseamnă că există drum d_1 în G de la $\overline{x_i}$ la x_i , și există drum d_2 în G de la x_i la $\overline{x_i}$. (din definiția componentelor tare conexe într-un digraf).

$$d_1 : \overline{x_i}, \overline{x_i} u_1, u_1, u_1 u_2, u_2, \dots, u_{k-1}, u_{k-1} u_k, u_k, u_k x_i, x_i.$$

$$d_2 : x_i, x_i v_1, v_1, v_1 v_2, v_2, \dots, v_{j-1}, v_{j-1} v_j, v_j, v_j \overline{x_i}, \overline{x_i}.$$

Din modul de construcție a grafului G rezultă:

$$uv \in E \Leftrightarrow (\overline{u} \vee v) \in C \text{ (sau } (v \vee \overline{u}) \in C, \text{ ținând cont de comutativitatea lui } \vee)$$

Așadar, arcelor din drumul d_1 le corespund următoarele clauze din C :

$$C_{h1} = \overline{x_i} \vee u_1;$$

$$C_{h2} = \overline{u_1} \vee u_2;$$

$$\dots$$

$$C_{hk-1} = \overline{u_{k-1}} \vee u_k;$$

$$C_{hk} = \overline{u_k} \vee x_i.$$

respectiv arcelor din drumul d_2 le corespund următoarele clauze din C :

$$C_{p1} = \overline{x_i} \vee v_1;$$

$$C_{p2} = \overline{v_1} \vee v_2;$$

$$\dots$$

$$C_{pj-1} = \overline{v_{j-1}} \vee v_j;$$

$$C_{pj} = \overline{v_j} \vee \overline{x_i}.$$

Am pornit de la ipoteza că există o atribuire a valorilor de adevăr și fals pentru variabilele booleene astfel încât toate clauzele din C să fie adevărate.

- **dacă $x_i = \text{true}$** $\Rightarrow \overline{x_i} = \text{false}$ (din principiul noncontradicției).

Vom demonstra prin **inducție** că $v_s = \text{true}$, $\forall s \in \{1, \dots, j\}$.

I. $C_{p1} = \text{true}$ și $\overline{x_i} = \text{false} \Rightarrow v_1 = \text{true}$.

II. Presupunem $v_s = \text{true}$ $\forall s \in \{1, \dots, m\}$. Demonstrăm că $v_{m+1} = \text{true}$.

$$C_{pm} = \text{true} \Rightarrow \overline{v_m} \vee v_{m+1} = \text{true}.$$

În plus, $\overline{v_m} = \text{false}$ (deoarece $v_m = \text{true}$) $\Rightarrow v_{m+1} = \text{true}$.

Așadar, $v_j = \text{true}$, deci $\overline{v_j} = \text{false}$, și cum și $\overline{x_i} = \text{false}$, se obține $\overline{v_j} \vee \overline{x_i} = \text{false}$, adică

$$C_{pj} = \text{false}.$$

- **dacă $x_i = \text{false}$** :

Vom demonstra prin **inducție** că $u_s = \text{true}$, $\forall s \in \{1, \dots, k\}$.

I. $C_{h1} = \text{true}$ și $x_i = \text{false} \Rightarrow u_1 = \text{true}$.

II. Presupunem $u_s = \text{true} \forall s \in \{1, \dots, m\}$. Demonstrăm că $u_{m+1} = \text{true}$.

$C_{hm} = \text{true} \Rightarrow \overline{u_m} \vee u_{m+1} = \text{true}$.

În plus, $\overline{u_m} = \text{false}$ (deoarece $u_m = \text{true}$) $\Rightarrow u_{m+1} = \text{true}$.

Așadar, $u_k = \text{true}$, deci $\overline{u_k} = \text{false}$, și cum și $x_i = \text{false}$, se obține $\overline{u_k} \vee x_i = \text{false}$, adică $C_{hk} = \text{false}$.

Se observă că, indiferent de valoarea atribuită lui x_i , dacă x_i și $\overline{x_i}$ se află în aceeași componentă tare conexă ($\forall i \in \{1, \dots, n\}$), atunci există cel puțin o clauză falsă în C , ceea ce contrazice ipoteza.

Așadar, presupunerea făcută este falsă $\Rightarrow$ pentru orice $i \in \{1, \dots, n\}$, $\overline{x_i}$ și x_i sunt în componente tare conexe diferite.

„ $\Leftarrow$ ” Arătăm că, dacă, pentru orice $i \in \{1, \dots, n\}$, $\overline{x_i}$ și x_i sunt în componente tare conexe diferite, atunci există o atribuire a valorilor de adevăr și fals pentru variabilele booleene astfel încât fiecare clauză din C să fie adevărată.

Observație:

$a \vee b$ este echivalent cu $(\overline{a} \Rightarrow b) \wedge (\overline{b} \Rightarrow a)$.

Demonstrație: $(\overline{a} \Rightarrow b) \wedge (\overline{b} \Rightarrow a) \Leftrightarrow (\overline{\overline{a}} \vee b) \wedge (\overline{\overline{b}} \vee a) \Leftrightarrow (a \vee b) \wedge (b \vee a) \Leftrightarrow a \vee b$.

Așadar, fiecărui arc uv îi corespunde implicația $u \Rightarrow v$. Evident,

$$(u \Rightarrow v = \text{true}) \Leftrightarrow (\overline{v} \Rightarrow \overline{u} = \text{true}) \Leftrightarrow (\overline{u} \vee v = \text{true}).$$

Deci, pentru ca o clauză $C = a \vee b$ să fie adevărată, este necesar și suficient ca implicațiile reprezentate de arcele corespunzătoare lui C în G să fie adevărate.

În consecință, pentru ca mulțimea de clauze C să fie satisfiabilă, este necesar și suficient să existe o asignare astfel încât implicațiile corespunzătoare tuturor arcelor să fie adevărate.

Dacă toate arcele din G sunt de forma:

- sursa 0 și destinația 0 sau 1;
- sursa 1 și destinația 1.

atunci pentru această asignare C este satisfiabilă.

Vom demonstra implicația de mai sus arătând că, în condițiile date, se poate construi o asignare pentru care mulțimea de clauze C este satisfiabilă.

function ConstruiesteAsignare(G)

begin

for (fiecare i din V)

$\text{asignare}(i) \leftarrow -1$ //inițial toate nodurile au valoare nedefinită

while (există noduri cu valoare nedefinită)

/*Se alege un nod a dintre nodurile nevizitate din mulțimea V , corespunzător unui literal x_i sau $\overline{x_i}$. Conform ipotezei, x_i și $\overline{x_i}$ nu se găsesc în aceeași componentă tare conexă.

Deci nu există drum de la a la $\overline{a}$, sau nu există drum de la $\overline{a}$ la a . Se alege acel nod dintre cele două din care nu este accesibil celălalt. Dacă ambele au această proprietate, se poate face oricare alegere.*/*

```

    a ← AlegeNodNevizitat(V)
    if ( $\bar{a}$  este accesibil din a)
    then u ←  $\bar{a}$ 
    /*dacă  $\bar{a}$  este accesibil din a, atunci conform ipotezei, a sigur nu este accesibil din  $\bar{a}$  */
    else u ← a
    asignare(u) ← 1
    asignare( $\bar{u}$ ) ← 0
    ParcurgereȘiMarcareDFS(u)
    return asignare
end

procedure ParcurgereȘiMarcareDFS(u)
begin
    for fiecare w din lista de adiacență exterioară a lui u do
        if (asignare(w) = -1)
        then
            asignare(w) ← 1
            asignare( $\bar{w}$ ) ← 0
            ParcurgereȘiMarcareDFS(w)
    end
end

```

Corectitudinea algoritmului

Deoarece în graful G $\bar{x}_i$ și x_i sunt în componente tare conexe diferite (conform ipotezei), cel puțin unul dintre aceste două noduri nu este accesibil din celălalt.

Fie u un nod cu această proprietate.

→ Vom arăta că w este accesibil din u dacă și numai dacă $\bar{w}$ nu este accesibil din u .

Reducere la absurd:

Fie w un nod accesibil din u . Presupunem că și $\bar{w}$ este accesibil din u .

Aceasta înseamnă că există un drum de la u la w , format din arcele $uv_1, v_1v_2, \dots, v_kw$, și există un drum de la u la $\bar{w}$, format din arcele $uu_1, u_1u_2, \dots, u_p\bar{w}$.

Dar, din modul de construcție a grafului G reiese că există în G și arcele $\bar{w}\bar{v}_k, \dots, \bar{v}_2\bar{v}_1, \bar{v}_1\bar{u}$, (adică există un drum de la $\bar{w}$ la $\bar{u}$), respectiv arcele $w\bar{u}_p, \dots, \bar{u}_2\bar{u}_1, \bar{u}_1\bar{u}$ (adică există un drum de la w la $\bar{u}$). Așadar, există un drum de la u la $\bar{u}$ format din arcele $uv_1, v_1v_2, \dots, v_kw, w\bar{u}_p, \dots, \bar{u}_2\bar{u}_1, \bar{u}_1\bar{u}$, ceea ce contrazice ipoteza.

Presupunerea făcută este deci falsă $\Rightarrow \bar{w}$ nu este accesibil din u .

Implicația inversă se demonstrează similar.

→ Conform observației de mai sus, C este satisfiabilă dacă și numai dacă implicațiile reprezentate de toate arcele grafului G sunt adevărate.

În consecință, dacă unui literal (reprezentat de nodul x) i se atribuie valoarea **true**, atunci este necesar ca toate nodurile accesibile din x să reprezinte literalii cu valoarea **true**. Dacă literalul reprezentat de nodul x are valoarea **false**, indiferent de valoarea booleană a literalilor reprezentați de nodurile din lista de adiacență exterioară a lui x , implicațiile corespunzătoare sunt adevărate.

Pentru a “construi” o asignare astfel încât C să fie satisfiabilă se parcurg următorii pași:

1. Se alege un nod u din V cu proprietatea că $\bar{u}$ nu este accesibil din u . Literalului corespunzător lui u i se atribuie valoarea **true**. (Evident, literalului corespunzător lui $\bar{u}$ i se atribuie valoarea **false**).
2. Printr-o parcurgere DFS pornind din nodul u , se atribuie literalilor corespunzători tuturor nodurilor w accesibile din u (și cărora nu li s-a atribuit încă o valoare) valoarea **true** (totodată, literalilor corespunzători nodurilor $\bar{w}$ li se atribuie valoarea **false**).
3. Atâta timp cât mai există noduri nevizitate, se alege dintre acestea un nou nod v cu aceeași proprietate ca și u la pasul 1 și se vor repeta pașii 1 și 2 pentru nodul v .

La **pasul 1** vom alege dintre x_i și $\bar{x}_i$ acel nod u din care nu este accesibil celălalt și i se atribuie valoarea **true**. Acest lucru este permis de următoarele aspecte:

- ...funcția implicație este tranzitivă; așadar, orice drum de la a la b în G este echivalent cu implicația $a \Rightarrow b$.
- ...neexistând drum în G de la u la $\bar{u}$, nu vom avea nici implicația $u \Rightarrow \bar{u}$, care este falsă.
- ...este posibil să existe drum de la $\bar{u}$ la u ; dacă acesta există, atunci, din tranzitivitatea implicației, vom avea $\bar{u} \Rightarrow u$, care este adevărată, deoarece $\bar{u}$ este fals.

Prin urmare, în urma asignărilor de la pasul 1 nu se pot obține implicații false.

La **pasul 2**, tuturor nodurilor w accesibile din u li se atribuie valoarea **true**. Așadar, toate arcele parcurse prin DFS la acest pas vor avea ambele extremități **true**, implicațiile corespunzătoare fiind, în consecință, adevărate. Așa cum am arătat mai sus, dacă w este accesibil din u , atunci $\bar{w}$ nu este accesibil din u , deci nu se vor face asignări contradictorii.

În paralel, nodurilor $\bar{w}$ li se atribuie valoarea **false**. Tuturor arcelor care au ambele extremități astfel de noduri $\bar{w}$ le corespund implicațiile $0 \Rightarrow 0$, care sunt adevărate. De asemenea, tuturor drumurilor cu destinația $\bar{u}$ le corespund implicațiile $0 \Rightarrow 0$.

Dacă w este accesibil din u (i se atribuie valoarea **true**) atunci nu contează din ce alte noduri mai este accesibil w , întrucât **true** $\Rightarrow$ **true** și **false** $\Rightarrow$ **true**.

Așadar, în urma asignărilor de la pasul 2 se obțin numai implicații adevărate.

Un nod v ales la **pasul 3** se poate afla în unul din următoarele cazuri:

- ... $\exists$ un nod v' deja vizitat, cu valoarea **true**, a.î. v' este accesibil din v ; fie w acel descendent al lui v care este părintele lui v' . Deoarece v' este ales la pasul 3, atât el cât și toți descendenții lui nevizitați încă vor primi valoarea **true**. Deci arcul wv' va avea sursa **true** și destinația **true**, implicația $w \Rightarrow v'$ fiind adevărată.
Totodată, arcul $\bar{v}'\bar{w}$ va avea sursa **false** și destinația **false**, deci implicația $\bar{v}' \Rightarrow \bar{w}$ este adevărată.
(cazul ca v' să fie accesibil din v este imposibil, deoarece acesta ar fi fost descoperit prin parcurgerea DFS din v , deci nu ar fi putut rămâne între nodurile nevizitate).
- v este accesibil dintr-un nod $\bar{v}'$ căruia i s-a atribuit anterior valoarea **false**. Din construcția grafului G , constatăm că acest lucru este echivalent cu faptul că v' este accesibil din $\bar{v}$. Deoarece există drumuri de la $\bar{v}'$ la v și de la $\bar{v}$ la v' , din tranzitivitatea funcției implicație vom obține $\bar{v}' \Rightarrow v$, respectiv $\bar{v} \Rightarrow v'$. Lui v i se atribuie **true**, iar $\bar{v}'$ era deja **false**, deci evaluarea acestor implicații este: $0 \Rightarrow 1$, respectiv $0 \Rightarrow 1$, ambele fiind deci adevărate în această asignare.

(cazul ca $\bar{v}'$ să fie accesibil din v este imposibil, deoarece acesta ar însemna că $\bar{v}$ este accesibil din v' , deci $\bar{v}$ fi fost descoperit prin parcurgerea DFS din v' , adică nici v , nici $\bar{v}$ nu ar fi putut rămâne între nodurile nevizitate)

- **nu există drumuri între v și nici un alt nod vizitat anterior.** În acest caz, asignările făcute până acum nu influențează asignările care se fac la acest pas. Implicațiile corespunzătoare arcelor parcurse prin DFS vor fi **adevărate**, conform celor menționate la pașii 1 și 2.
- **Nu este posibil ca dintr-un nod v ales la pasul 3 să ajungem într-un nod v' marcat deja cu **false**, deoarece:**
  - dacă există drum din v în v' , atunci există drum din $\bar{v}'$ în $\bar{v}$
  - v' este marcat cu **false**, atunci $\bar{v}'$ este marcat cu 1
  - $\bar{v}$ este accesibil din $\bar{v}'$, atunci el a fost marcat la pasul 2, deci $\bar{v}$ este marcat cu **true** $\Rightarrow v$ este marcat cu **false**, ceea ce contrazice faptul că v nu este vizitat.

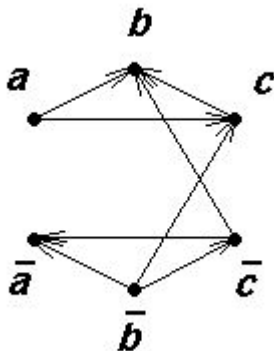
Așadar, noile mulțimi nu intră în conflict cu mulțimile deja stabilite.

Am arătat că algoritmul de mai sus construiește o asignare astfel încât implicațiile corespunzătoare tuturor arcelor din G să fie adevărate. Așadar, conform observației de mai sus, pentru asignarea construită de algoritm, **C este satisfiabilă.**

Exemplu de funcționare a algoritmului de mai sus:

Fie $C = \{a \vee b, b \vee c, c \vee a, \bar{a} \vee \bar{b}\}$.

Graful G asociat acestei mulțimi de clauze este:

Se observă că, în G , u și $\bar{u}$ se găsesc în componente tare conexe diferite, $\forall u \in \{a, b, c, \bar{a}, \bar{b}, \bar{c}\}$. În plus, nu există drum de la a la $\bar{a}$.

Așadar, $a = \text{true}$, $\bar{a} = \text{false}$.

Se face apoi parcurgerea DFS din nodul a , atribuindu-se tuturor nodurilor accesibile din a valoarea **true**, adică: $b = \text{true}$, $\bar{b} = \text{false}$, $c = \text{true}$, $\bar{c} = \text{false}$.

Pentru această asignare avem:

$$\bar{a} \vee b = \text{false} \vee \text{true} = \text{true}.$$

$$b \vee c = \text{true} \vee \text{true} = \text{true}.$$

$$c \vee \bar{a} = \text{true} \vee \text{false} = \text{true}.$$

$$\bar{c} \vee \bar{b} = \text{false} \vee \text{true} = \text{true}.$$

Așadar, C este satisfiabilă pentru această asignare.

Demonstrăm că se poate testa dacă C este satisfiabilă în timpul $O(m + n)$.

Am arătat că C este satisfiabilă dacă și numai dacă în graful G $\overline{x_i}$ și x_i sunt în componente tare conexe diferite. Este suficient deci să testăm dacă există în G $\overline{x_i}$ și x_i în aceeași componentă tare conexă.

Împărțirea grafului în componente tare conexe se face în timpul $O(n + m)$, întrucât sunt necesare două parcurgeri DFS ale grafului. Verificarea dacă $\overline{x_i}$ și x_i sunt în aceeași componentă tare conexă se face în timpul $O(n)$, deoarece fiecare nod este interogată o singură dată.

Așadar, complexitatea unui algoritm de verificare a proprietății de mai sus este
 $O(m + n) + O(n) = O(m + n)$.

Algoritmul care poate face verificarea proprietății este:

procedure CompTareConexe(G)

begin

    DFSComponenteTareConexe(G)   //timp $O(m+n)$

    Calculează G^T

    // $G^T = (V, E^T)$, unde $uv \in E^T \Leftrightarrow vu \in E$

    //timp $O(m + n)$

    DFSComponenteTareConexe(G^T)   //timp $O(m+n)$

    /*în care, în bucla for principală, vârfurile sunt vizitate în ordinea descrescătoare a timpilor finali de vizitare*/

    /*fiecare arbore T calculat la acest pas este o componentă tare conexă*/

return all T

    /* T calculați la pasul anterior*/

end

procedure DFSComponenteTareConexe(G)

begin

for all v **in** V **do**

        culoare(v) $\leftarrow 0$

        părinte(v) $\leftarrow 0$ //in părinte se memorează „pădurea” DFS

$k \leftarrow 0$

    timp $\leftarrow 0$

for all v **in** V **do**

if (culoare (v) = 0)

then DFSComponenteTareConexeRECURSIV(v)

end

procedure DFSComponenteTareConexeRECURSIV(v)

begin

    timp $\leftarrow$ timp + 1

    timpVizită(i) $\leftarrow$ timp

    culoare(v)

for (fiecare w din lista de adiacență exterioara a lui v) **do**

if (culoare(w) = 0)

then

                părinte(w) $\leftarrow v$

                DFSComponenteTareConexeRECURSIV(w)

    timp $\leftarrow$ timp + 1


```

    timpFinal ← timp
end

function VerificareComponenteConexe(G)
begin
    for (all  $v$  in  $V$ ) do
        if ( $v$  și  $\bar{v}$  sunt în același  $T$ )
            return FALSE
        return TRUE
    end.
end.

```

TEMA NR. 7
15 aprilie 2003

1. **Gossip Problem.** Într-un grup de m “doamne”, fiecare cunoaște o parte dintr-o bârfă pe care celelalte nu o cunosc. Ele comunică prin telefon și orice apel telefonic între orice două doamne are ca efect faptul că fiecare dintre ele va afla tot ce cunoaște cealaltă.
- a) Descrieți o schemă de a da telefoanele astfel încât într-un număr minim $f(n)$ de apeluri telefonice, fiecare “doamnă” va afla tot ce știu celelalte. Indicație: Arătați că $f(2) = 1$, $f(3) = 3$, $f(4) = 4$ și, pentru $n > 4$, $f(n) = 2n - 4$ (ușor, indicând scheme de telefonare cu aceste numere de apeluri). Încercați să argumentați că $2n - 4$ este chiar numărul minim.
- b) Modelați problema în limbajul teoriei grafurilor: schemei de telefonare îi va corespunde un șir de muchii, iar cunoașterea comună se va exprima printr-o condiție referitoare la existența unor drumuri speciale cu elemente din șirul considerat.

Soluție:

b) Modelarea problemei în limbajul teoriei grafurilor

Problemei de mai sus i se asociază un graf $G = (V, E)$ construit astfel:

- $V = \{0, 1, \dots, n-1\}$, adică fiecărei doamne îi corespunde câte un nod;
- inițial $G = N_n$; (adică se pornește cu graful nul, $E = \Phi$);
- un telefon între doamnele i și j se reprezintă prin adăugarea muchiei ij în E ; fiecare muchie este etichetată cu un număr, începând cu 1, în ordinea în care se dau telefoanele.
- pentru ca informația pe care o cunoaște inițial doamna i să fie cunoscută de doamna j , **este necesar și suficient** să existe în graful G un **drum „crescător”** D de la i la j (prin **drum crescător** se înțelege un drum D cu $V(D) = \{i, v_1, \dots, v_{m-1}, j\}$ și $E(D) = \{e_1, e_2, \dots, e_m\}$, căruia îi corespunde secvența

$$D: i, e_1, v_1, e_2, v_2, \dots, e_{m-1}, v_{m-1}, e_m, j.$$

astfel încât

$$\text{label}(e_1) < \text{label}(e_2) < \dots < \text{label}(e_m)$$

unde **label** este eticheta asociată fiecărei muchii așa cum am arătat mai sus (se poate considera că telefoanele nu se dau simultan, deci nu putem avea două muchii cu aceeași etichetă, prin urmare relația de ordine este strictă).

Argumentație:

„ $\Leftarrow$ ” Dacă există un drum crescător de la i la j , atunci doamna j cunoaște informațiile deținute inițial de doamna i .

Fie D_{ij} un drum crescător de la i la j în graful G .

Cazul 1: D_{ij} este reprezentat de o singură muchie (deoarece orice mulțime cu un element poate fi considerată lanț, drumul format dintr-o singură muchie este un drum crescător). Dar muchia $e = ij$ există în E dacă și numai dacă s-a produs convorbirea telefonică între doamna i și doamna j (din modul de construcție a grafului G), deci informația de la doamna i s-a propagat la doamna j .

Cazul 2: $V(D_{ij}) = \{i, v_1, \dots, v_{m-1}, j\}$ și $E(D_{ij}) = \{e_1, e_2, \dots, e_m\}$, cu $m > 1$ și

$$D: v_0 = i, e_1, v_1, e_2, v_2, \dots, e_{m-1}, v_{m-1}, e_m, j = v_m$$

$$\text{label}(e_1) < \text{label}(e_2) < \dots < \text{label}(e_m).$$

Așadar, la momentul producerii convorbirii dintre v_i și v_{i+1} , v_i deținea deja informația lui v_0 , $\forall i \in \{0, \dots, m-1\}$. Așadar, în urma acestui lanț de convorbiri, informația de la $v_0 = i$ se propagă prin toate nodurile din acest lanț până la $v_m = j$.

„ $\Rightarrow$ ” Dacă doamna j cunoaște informațiile deținute inițial de doamna i , atunci există un drum crescător de la i la j .

Doamna i cunoaște informațiile deținute inițial de doamna j , deci a existat un șir de telefoane între doamnele i și k_1 , k_1 și k_2 , ..., k_{n-1} și k_n , k_n și j , date în această ordine, astfel încât informațiile deținute inițial de doamna i să ajungă la doamna j . Acestor apeluri le corespund în graf muchiile $ik_1, k_1k_2, \dots, k_{n-1}k_n, k_nj$, etichetate astfel încât

$$\text{label}(ik_1) < \text{label}(k_1k_2) < \dots < \text{label}(k_{n-1}k_n) \dots < \text{label}(k_nj)$$

(reiese din modul de construcție a grafului). Așadar există un drum D crescător de la i la j , căruia îi corespunde următoarea secvență:

$$D: i, ik_1, k_1, k_1k_2, k_2, \dots, k_{n-1}k_n, k_n, k_nj, j.$$

Observație: Afirmația este valabilă și pentru cazul când $n = 0$, adică $V(D) = \{i, j\}$ și $E(D) = \{ij\}$, deoarece drumul format dintr-o singură muchie poate fi considerat drum crescător.

Pentru a rezolva „problema bârfei” trebuie deci să se construiască un graf $G = (V, E)$, cu muchii etichetate, de dimensiune minimă, astfel încât, $\forall i \in V, \forall j \in V - \{i\}$, există un drum „crescător” de la i la j .

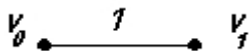
Observație: Este necesar ca un astfel de graf să fie conex.

a) Demonstrăm că dimensiunea minimă a unui astfel de graf este:

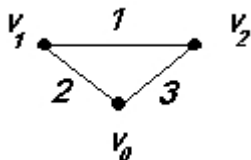
- 1 pentru $|G| = 2$;
- 3 pentru $|G| = 3$;
- $2|G| - 4$ pentru $|G| \geq 4$.

I. Arătăm că se pot construi grafuri cu proprietățile cerute care să aibă dimensiunile precizate mai sus.

Pentru $|G_2| = 2$: $G_2 = K_2$.

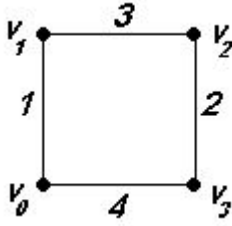

Pentru $|G_3| = 3$: $G_3 = K_3$.

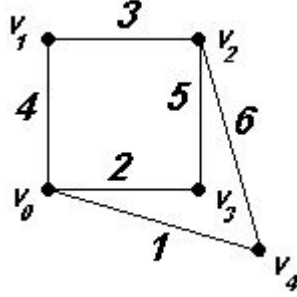
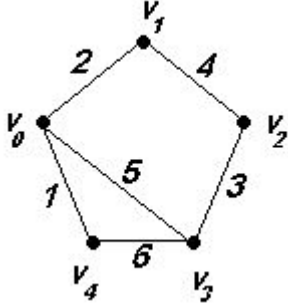

Pentru $|G| \geq 4$ se demonstrează prin **inducție** după numărul de noduri că se poate construi un graf G cu proprietățile de mai sus și cu dimensiunea $2|G| - 4$.

Pasul I: $|G_4| = 4$: $G_4 = C_4$; $|E(G_4)| = 4 = 2 \cdot 4 - 4$.

$$|G_5| = 5: \quad |E(G_5)| = 6 = 2 \cdot 5 - 4.$$

Pasul II: Presupunem afirmația adevărată pentru $|G| \leq n$. Demonstrăm pentru $|G| = n + 1$. Graful G_{n+1} se poate construi din graful G_n astfel:

- la mulțimea vârfurilor din G_n se adaugă un nou nod, fie acesta n . Astfel, $V(G_{n+1}) = \{0, 1, \dots, n-1, n\}$.
- prima muchie inserată în $E(G_{n+1})$ la construirea grafului G_{n+1} este muchia (n, i_0) , cu i_0 oarecare din $\{0, 1, \dots, n-1\}$, care va fi etichetată cu 1;
- se introduc apoi în $E(G_{n+1})$ muchiile dintre nodurile $0, 1, \dots, n-1$, în ordinea în care au fost introduse în G_n , etichetate **de la 2 la $2n - 3$** (deoarece am presupus la pasul inductiv că G_n are dimensiunea $2n - 4$);
- din modul de construcție până la acest pas a lui G_{n+1} , reiese că subgraful indus în G_{n+1} de mulțimea $\{0, 1, \dots, n-1\}$ este chiar G_n , deci are proprietatea că, $\forall i \in \{0, 1, \dots, n-1\}$, $\forall j \in \{0, 1, \dots, n-1\} - \{i\}$, există un drum „crescător” de la i la j .

În particular, $\forall j \in \{0, 1, \dots, n-1\} - \{i_0\}$, există un drum crescător de la i_0 la j . Întrucât unica legătură a nodului n cu nodurile din acest subgraf indus este muchia (n, i_0) , înseamnă că orice drum între n și un nod j din $\{0, 1, \dots, n-1\}$ începe cu muchia (n, i_0) și se continuă cu drumul corespunzător de la i_0 la j . Deoarece muchia (n, i_0) are cea mai mică etichetă, orice drum crescător pornind din i_0 în fața căruia se adaugă această muchie rămâne drum crescător, conform definiției. Așadar, **există cel puțin un drum crescător de la n la j , $\forall j \in \{0, 1, \dots, n-1\}$.**

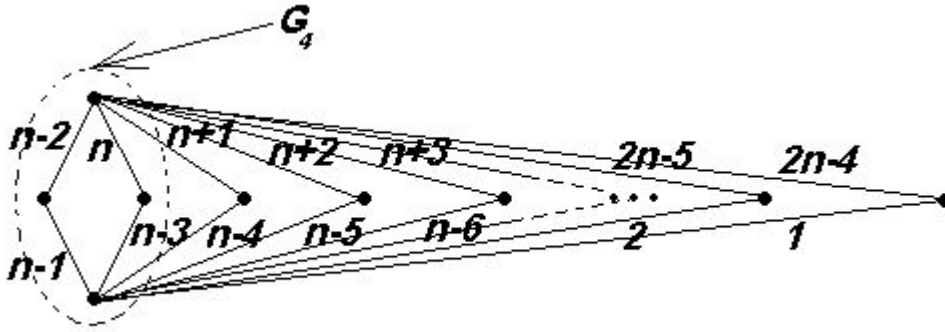
- în final se adaugă muchia $(n - 1, j_0)$, cu j_0 oarecare din $\{0, 1, \dots, n-1\}$, care va fi etichetată cu $2n - 2$. Conform celor arătate la pasul anterior, există un drum crescător de la j la j_0 , $\forall j \in \{0, 1, \dots, n-1\} - \{j_0\}$.

Dacă la un astfel de drum se adaugă, la sfârșit, muchia (j_0, n) , drumul astfel obținut între j și n rămâne crescător, deoarece eticheta lui (j_0, n) este mai mare decât eticheta lui e_i , $\forall e_i \in E(G_{n+1}) - \{(j_0, n)\}$. Așadar, **$\forall j \in \{0, 1, \dots, n-1\}$, există cel puțin un drum crescător de la j la n .**

Se obține prin acest mod de construcție un graf cu proprietatea că $\forall i \in V$, $\forall j \in V - \{i\}$, există un drum „crescător” de la i la j . În plus, dimensiunea acestui graf este:

$$1 + (2n - 4) + 1 = 2n - 2 = 2(n + 1) - 4 = 2|G_{n+1}| - 4.$$

O posibilă structură a grafurilor G_n construite prin pașii de mai sus pornindu-se de la graful G_4 este:

Evident, aceasta nu este unica schemă posibilă.

Așa cum se vede și în exemplul pentru G_5 și așa cum reiese din pașii descriși mai sus, nodul adăugat pentru construcția lui G_n din G_{n-1} poate fi legat prin două muchii de oricare două noduri (nu neapărat distincte, fiind permisă și obținerea unui multigraf) dintre cele din G_{n-1} . Condiția impusă de algoritmul descris mai sus este ca una dintre aceste muchii să aibă eticheta minimă, cealaltă să aibă eticheta maximă, iar etichetele muchiilor dintre celelalte noduri să fie în relația în care erau în graful G_{n-1} .

Pot exista și alte modalități de construire a unui graf cu proprietățile cerute.

Algoritmul care construiește recursiv G_n urmând pașii explicați mai sus este:

procedure ConstruiesteSchema(n)

begin

if ($n < 2$)

mesaj: "Nu se poate construi o schemă pentru acest număr."

return

/*inițial, G este graful nul cu n noduri*/

$V(G) \leftarrow \{0, 1, \dots, n-1\}$

$E(G) \leftarrow \emptyset$

/*se tratează cazurile particulare: $n = 2$ și $n = 3$ */

switch(n)

case 2:

$E(G) \leftarrow \{(0, 1)\}$

$label((0, 1)) \leftarrow 1$

break

case 3:

$E(G) = \{(0, 1), (1, 2), (2, 0)\}$

$label((0, 1)) \leftarrow 1$

$label((1, 2)) \leftarrow 2$

$label((2, 0)) \leftarrow 3$

break

default:

$G \leftarrow \text{ConstruiesteSchemaRecursiv}(n, 1)$

break

end

function ConstruiesteSchemaRecursiv(n , eticheta)

begin

if ($n = 4$)

$E(G) \leftarrow \{(0, 1), (1, 2), (2, 3), (3, 0)\}$

$label((0, 1)) \leftarrow eticheta$

$label((1, 2)) \leftarrow eticheta + 2$

$label((2, 3)) \leftarrow eticheta + 1$

$label((3, 0)) \leftarrow eticheta + 3$

else

$E(G) \leftarrow E(G) \cup \{(n-1, 0), (n-1, 2)\}$

$label((n-1, 0)) \leftarrow eticheta$

$G \leftarrow ConstruiesteSchemaRecursiv(n-1, eticheta + 1)$

$label((n-1, 2)) \leftarrow 2*n - 4 - eticheta + 1$

return G

end

II. Arătăm că dimensiunile precizate mai sus sunt dimensiunile minime posibile pentru astfel de grafuri.

Pentru $|G_2| = 2$: Dimensiunea lui G_2 construit la **I** este 1. Dacă dimensiunea lui G_2 ar fi mai mică decât 1 (adică 0), graful G_2 nu ar fi **conex**, deci nu ar exista nici un drum între cele două noduri ale sale. Implicit, nu există drumuri crescătoare. Așadar, **dimensiunea minimă** pentru un graf G_2 este 1.

Pentru $|G_3| = 3$: Dimensiunea lui G_3 construit la **I** este 3.

Presupunem că există un graf G_3' cu $|G_3'| = 3$ și dimensiunea mai mică decât 3. Dacă dimensiunea lui G_3' ar fi 0 sau 1, graful nu este conex, deci există în acest graf noduri între care nu există drumuri, deci nici drumuri crescătoare.

Dacă dimensiunea grafului este 2, atunci acest graf este **P₃**. Într-un astfel de graf există exact un drum între oricare două noduri. Fie i și j cele două noduri de grad 1 din acest graf. Deoarece în graful G_3' două muchii nu pot avea aceeași etichetă, dacă drumul de la i la j este crescător, atunci nu există drum crescător de la j la i , și reciproc. Așadar, Graful G_3' trebuie să aibă **dimensiunea 3**.

Pentru a demonstra optimalitatea printru G_n cu $|G_n| \geq 4$ se folosește următoarea propoziție:

Propoziția 1: Dacă G_n cu $n \geq 4$ are dimensiunea minimă posibilă, atunci $\exists w \in V(G_n)$ a.î. $d(w) \leq 3$.

(Demonstrație: Dacă toate nodurile ar avea gradul cel puțin 4, atunci $\sum_{i \in V} d(i) \geq 4n$. În plus,

dimensiunea oricărui graf este jumătate din suma gradelor tuturor vârfurilor. Se obține deci că $|E(G_n)| \geq 2n$. Dar am arătat că se poate construi G_n de dimensiune $2n - 4$, deci dimensiunea unui graf optimal este mai mică sau egală cu $2n - 4$, adică $2(n+1) \leq 2n - 4 \rightarrow$ contradicție).

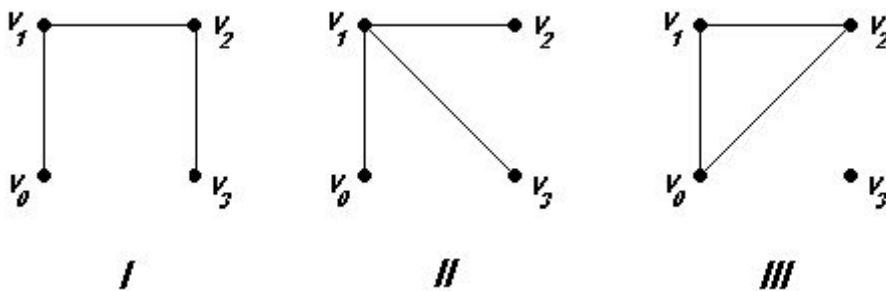
Pentru $|G_n| \geq 4$ se demonstrează prin **inducție** după $|G_n|$ că un graf G_n cu proprietățile de mai sus are dimensiunea cel puțin $2|G_n| - 4$.

Pasul I:

Pentru $|G_4| = 4$:

Dacă dimensiunea acestui graf ar fi 0, 1, sau 2, graful nu ar fi conex, deci, conform celor arătate mai sus, nu ar putea avea proprietatea cerută.

Dacă dimensiunea este 3, graful în cauză poate fi unul din grafurile din figura de mai jos:

Se observă că graful **III** nu este conex, deci există cel puțin două noduri între care nu este nici un drum în acest graf. Implicit, între aceste două noduri nu există nici drumuri crescătoare, deci un graf cu această formă nu are proprietatea cerută.

Dacă studiem graful **I** și **II** remarcăm faptul că aceste grafuri sunt de fapt **arbori**, în astfel de grafuri existând **un singur drum** între oricare două noduri.

Fie două noduri i și j neadiacente într-un astfel de graf (există, deoarece grafurile nu sunt complete). Atunci unicul drum dintre ele are lungimea cel puțin 2.

Indiferent de modul de etichetare a muchiilor, deoarece în graf două muchii nu pot avea aceeași etichetă (din modul de construcție), dacă drumul de la i la j este crescător, atunci nu există drum crescător de la j la i , și reciproc. Așadar, graful G_4 nu poate avea nici această formă.

Am arătat deci că graful G_4 trebuie să aibă **dimensiunea cel puțin 4**.

Pasul II: Presupunem afirmația adevărată pentru $|G| \leq n$. Demonstrăm pentru $|G| = n + 1$.

Conform **propoziției 1** (pagina 4), există cel puțin un nod w în $V(G_{n+1})$ cu gradul mai mic sau egal cu 3. Se disting următoarele cazuri posibile:

Cazul 1: $d(w) = 0$. Atunci nodul w este izolat, deci graful G nu este conex, neavând, în consecință, nici proprietățile cerute. Așadar acest caz este **practic imposibil**.

Cazul 2: $d(w) = 1$. Fie v unicul vecin al lui w .

Știm că există drum crescător de la w la i și de la i la w , $\forall i \in V(G_{n+1}) - \{w\}$.

Deoarece w are gradul 1, avem:

(1) Toate drumurile crescătoare de la w la i încep cu muchia wv , deci **etichetele tuturor muchiilor de pe aceste drumuri sunt mai mari decât $\text{label}(wv)$** .

(2) Toate drumurile crescătoare de la i la w se termină cu muchia wv , deci **etichetele tuturor muchiilor de pe aceste drumuri sunt mai mici decât $\text{label}(wv)$** .

Din (1) și (2) rezultă că, $\forall e \in E(G_{n+1}) - \{wv\}$, dacă e este pe un drum crescător de la i la w , atunci e nu poate fi pe nici un drum crescător de la w la j , cu i și j arbitrare diferite de w și v . (Demonstrație:

Dacă e este pe un drum crescător de la i la w , atunci $\text{label}(e) < \text{label}(wv)$, conform (2).

Dacă e este pe un drum crescător de la w la j , atunci $\text{label}(e) > \text{label}(wv)$, conform (1).

$\Rightarrow$ **contradicție**).

Există drum crescător de la w la i , $\forall i \in V(G_{n+1}) - \{w\}$, deci graful parțial care conține doar muchiile de pe aceste drumuri este conex. În consecință are cel puțin $|G_{n+1}| - 1 = n$ muchii.

Există drum crescător de la i la w , $\forall i \in V(G_{n+1}) - \{w\}$, deci graful parțial care conține doar muchiile de pe aceste drumuri este de asemenea conex, având cel puțin $|G_{n+1}| - 1 = n$ muchii.

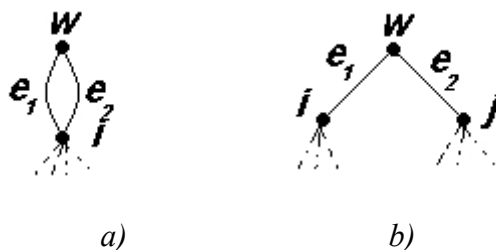
Intersecția mulțimilor de muchii ale celor două grafuri are cardinalul 1, conținând doar muchia wv , după cum am arătat mai sus.

Prin urmare, graful G_{n+1} care are un nod de grad 1 conține cel puțin

$$n + n - 1 = 2n - 1 = 2|G_{n+1}| - 3 \text{ muchii.}$$

Dar am arătat că se poate construi un graf cu $2|G_{n+1}| - 4$ muchii, deci această structură nu este optimă.

Cazul 3: $d(w) = 2$. Se disting următoarele două subcazuri:

Cazul 3a: w are un unic vecin i de care este legat cu două muchii (G poate fi multigraf).

Atunci, oricare ar fi u și v diferite de w și i , drumul crescător de la u la v nu trece prin w (deoarece un drum este un mers cu toate nodurile distincte; dacă un mers trece prin w , trebuie să treacă de două ori prin i , deci nu este drum).

Așadar, subgraful G' indus de $V(G_{n+1}) - \{w\}$ păstrează proprietatea că $\forall u, v \in V(G') = V(G_{n+1}) - \{w\}$, există în G' drum crescător de la u la v . Dar $|G'| = n$, deci, conform ipotezei inductive, dimensiunea lui G' este cel puțin $2n - 4$. În consecință, dimensiunea lui G_{n+1} este cel puțin

$$2n - 4 + 2 = 2n - 2 = 2(n + 1) - 4 = 2|G_{n+1}| - 4.$$

Cazul 3b: w are doi vecini i și j , iar etichetele muchiilor wi și wj se găsesc în relația

$$e_1 = \text{label}(wi) < \text{label}(wj) = e_2.$$

Există drum crescător de la w la u , $\forall u \in V(G_{n+1})$. Prin urmare, graful parțial care conține doar muchiile de pe aceste drumuri este conex, deci are cel puțin $|G_{n+1}| - 1 = n$ muchii.

Există drum crescător de la u la w , $\forall u \in V(G_{n+1})$. Deoarece unicii vecini ai lui w sunt i și j , toate aceste drumuri trec prin i sau prin j .

Toate muchiile de pe drumul crescător de la u la w au etichetele mai mici fie decât e_1 , fie decât e_2 .

- Dacă drumul crescător de la u la w trece prin i , atunci etichetele tuturor muchiilor de pe acest drum sunt mai mici decât e_1 . Dar $e_1 < e_2$, deci aceste etichete sunt mai mici și decât e_2 . Prin urmare, nici una din aceste muchii nu ar putea face parte dintr-un drum crescător de la w la v , $\forall v \in V(G_{n+1})$. Toate aceste muchii sunt deci distincte de cele n menționate mai sus.
- Dacă drumul crescător de la u la w trece prin j , atunci etichetele tuturor muchiilor de pe acest drum sunt mai mici decât e_2 . Așadar, aceste muchii nu ar putea face parte dintr-un drum crescător din w prin j . Unele ar putea face parte dintr-un drum crescător din w prin i . Dar, pentru ca graful parțial menționat mai sus să fie minimal, trebuie să fie arbore, deci să nu admită cicluri. Așadar, pentru a crea legătura dintre o muchie dintr-un drum crescător din w prin i , și j , trebuie adăugată cel puțin o muchie distinctă de cele n din graful parțial.

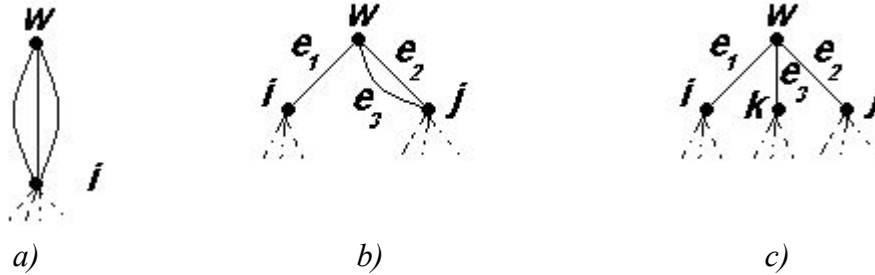
În concluzie, este necesară cel puțin câte o muchie pentru fiecare din cele $n - 2$ noduri diferite de w , i și j . În plus, aceste muchii sunt distincte între ele două câte două, având cel puțin câte o extremitate diferită.

Așadar, și în acest caz, graful trebuie să aibă cel puțin

$$n + n - 2 = 2n - 2 = 2(n + 1) - 4 = 2|G_{n+1}| - 4 \text{ muchii.}$$

Cazul 4: $d(w) = 3$. Se disting următoarele trei subcazuri:

Cazul 4a: w are un unic vecin i de care este legat prin 3 muchii. Fie e_1, e_2, e_3 etichetele celor 3 muchii, astfel încât $e_1 < e_2 < e_3$. Acest graf nu este minimal, întrucât se poate renunța la muchia cu eticheta e_2 cu păstrarea proprietăților:

- toate drumurile crescătoare spre sau de la w trec prin i , acesta fiind unicul lui vecin;
- așa cum am arătat la cazul 3a, oricare ar fi u și v diferite de w și i , drumul crescător de la u la v nu trece prin w ;
- dacă un drum crescător spre w trece prin e_2 , atunci $e_2 < \text{label}(e)$, oricare ar fi o muchie e de pe acest drum; dar $e_1 < e_2$, deci $e_1 < \text{label}(e)$, adică acest drum ar putea trece prin e_1 ;
- dacă un drum crescător de la w trece prin e_2 , atunci $e_2 > \text{label}(e)$, oricare ar fi o muchie e de pe acest drum; dar $e_3 > e_2$, deci $e_3 > \text{label}(e)$, adică acest drum ar putea trece prin e_3 .

Prin urmare, o astfel de structură nu este minimală, reducându-se la cazul 3a prezentat mai sus.

Cazul 4b: w are 2 vecini i și j , fiind legat de j prin două muchii.

- Dacă există u și v astfel încât drumul crescător de la u la v să treacă prin w , atunci acest drum conține muchia e_1 și una din muchiile e_2 și e_3 , fie aceasta e .
  - Dacă trece întâi prin e_1 și apoi prin e , toate muchiile de până la i au eticheta mai mică decât e_1 , respectiv toate muchiile de după j au eticheta mai mare decât e . În plus, $e_1 < e$, deci e este mai mare sau egală cu valoarea „din mijloc” dintre e_1, e_2 și e_3 . Deci, în orice astfel de drum crescător, putem înlocui cele două muchii cu o muchie între i și j care are ca etichetă valoarea medie dintre cele 3.
  - Dacă trece întâi prin e și apoi prin e_1 , toate muchiile de până la i au eticheta mai mare decât e_1 , respectiv toate muchiile de după j au eticheta mai mică decât e . În plus, $e < e_1$, deci e_1 este mai mică sau egală cu valoarea „din mijloc” dintre e_1, e_2 și e_3 . Deci, în orice astfel de drum crescător, putem înlocui cele două muchii cu o muchie între i și j care are ca etichetă valoarea medie dintre cele 3.

Adăugând ca mai sus o muchie între i și j și eliminând complet nodul w , se obține un graf de ordin $|G_{n+1}| - 1$ care păstrează proprietatea că între oricare două noduri există un drum crescător. Dar acest graf are dimensiunea cel puțin $2(|G_{n+1}| - 1) - 4$ (din ipoteza inductivă). Deoarece a fost obținut din G_{n+1} prin eliminarea a 3 muchii și introducerea uneia noi, înseamnă că G_{n+1} are dimensiunea cel puțin

$$(2(|G_{n+1}| - 1) - 4) - 1 + 3 = 2|G_{n+1}| - 4.$$

- Dacă nu există u și v astfel încât drumul crescător de la u la v să treacă prin w , atunci, prin eliminarea lui w și a muchiilor care îl leagă de i și j , se obține un graf de ordin $|G_{n+1}| - 1$ care păstrează proprietatea că între oricare două noduri există un drum crescător. Dar acest graf are dimensiunea cel puțin $2(|G_{n+1}| - 1) - 4$ (din

ipoteza inductivă). Deoarece a fost obținut din G_{n+1} prin eliminarea a 3 muchii, înseamnă că G_{n+1} are dimensiunea **cel puțin**

$$(2(|G_{n+1}| - 1) - 4) + 3 = 2|G_{n+1}| - 4.$$

(această structură nu este deci optimă, întrucât am arătat că se pot construi grafuri de dimensiune $2|G_{n+1}| - 4$).

Cazul 4c: w are 3 vecini, i, j și k , iar etichetele muchiilor wi, wj și wk se găsesc în relația $e_1 = \text{label}(wi) < e_2 = \text{label}(wj) < e_3 = \text{label}(wk)$.

- Există drum crescător de la w la u , $\forall u \in V(G_{n+1})$. Prin urmare, graful parțial care conține doar muchiile de pe aceste drumuri este conex, deci are cel puțin $|G_{n+1}| - 1 = n$ muchii.

- Există drum crescător de la u la w , $\forall u \in V(G_{n+1})$. Deoarece unicii vecini ai lui w sunt i, k și j , toate aceste drumuri trec prin i , prin k sau prin j .

Așa cum am arătat la **cazul 3b**, pentru ca să existe drum crescător de la oricare nod din graf la w , este necesară cel puțin câte o muchie pentru fiecare din cele $n - 3$ noduri diferite de w, i și j . În plus, aceste muchii sunt distincte între ele două câte două, având cel puțin câte o extremitate diferită, fiind distincte și de cele n menționate mai sus.

- Considerând relația menționată între e_1, e_2 și e_3 , există deja drum crescător de la i la j de la i la k și de la j la k prin w . Pentru ca să existe drum crescător de la k la j sau la i , fie este necesară o muchie între k și aceste noduri (care nu făcea parte nici dintre muchiile din drumurile crescătoare din w , nici din cele crescătoare spre w), fie un drum crescător care trece printr-un alt nod.

Dar orice drum crescător din k spre un nod u care să aibă muchii deja menționate la punctele anterioare este în una din următoarele situații:

- o este constituit dintr-o singură muchie, ca parte a unui drum descrescător de la u la w , deci $\text{label}(uk) > e_3$;
- o este parte a unui drum crescător din w prin k , deci toate muchiile au etichetele mai mari decât e_3 .

Respectiv, orice drum crescător de la u la i sau la j care să aibă muchii deja menționate la punctele anterioare este în una din următoarele situații:

- o este constituit dintr-o singură muchie, ca parte a unui drum crescător de la u la w , deci $\text{label}(uj) < e_2$ sau $\text{label}(ui) < e_1$;
- o este parte a unui drum crescător spre w prin i sau j , deci toate muchiile au etichetele mai mici decât e_2 , respectiv e_1 .

În plus, $e_1 < e_3$ și $e_2 < e_3$, deci la concatenarea a două drumuri crescătoare ca cele de mai sus, unul de la k la u și unul de la u la j sau la i , nu se obține un drum crescător de la k la i sau la j , deoarece toate muchiile dintre k și u au etichetele mai mari decât toate muchiile dintre u și i (sau j).

Prin urmare, este necesară cel puțin o muchie distinctă de toate cele menționate la primele două puncte din acest subcaz, pentru obținerea drumului crescător de la k la i (dacă toate muchiile de pe acest drum au etichetele mai mici decât e_1 , atunci avem și drum de la k la j prin i și w).

Așadar, și în acest caz, graful trebuie să aibă **cel puțin**

$$n + n - 3 + 1 = 2n - 2 = 2(n + 1) - 4 = 2|G_{n+1}| - 4 \text{ muchii.}$$

Conform propoziției 1 (pagina 4), un graf G cu proprietățile cerute, de dimensiune cel mult $2|G| - 4$, se află în cel puțin unul din cazurile studiate mai sus (exceptând cazul 1, care contrazicea ipoteza). Pentru fiecare astfel de caz am arătat că numărul minim de muchii necesare pentru

satisfacerea proprietăților este $2|G| - 4$. Întrucât am arătat anterior că există grafuri cu această dimensiune, se obține faptul că un graf G care are proprietățile cerute și are dimensiunea $2|G| - 4$ este o variantă optimală de rezolvare a problemei.

2. Fie D un digraf și două funcții definite pe mulțimea arcelor sale, $a: E(D) \rightarrow \mathbf{R}_+$ și $b: E(D) \rightarrow \mathbf{R}_+^*$. Descrieți un algoritm eficient pentru determinarea unui circuit C^* în D astfel încât:

$$\frac{a(C^*)}{b(C^*)} = \min \left\{ \frac{a(C)}{b(C)}, C \text{ circuit în } D \right\}.$$

Soluție:

Fie $p: E(D) \rightarrow \mathbf{R}_+$ funcția de cost atașată grafului de mai sus, definită prin :

$$p(e) = \frac{a(e)}{b(e)}, \forall e \in E(D).$$

Extensia funcției p la drumuri în digraf, și implicit la circuite, se definește astfel:

$$p(Dr) = \sum_{e \in E(Dr)} \frac{a(e)}{b(e)}, \forall Dr \text{ drum (inchis sau deschis) în digraful } D.$$

Observație: Evident, costul p al oricărui drum în digraf este limitat superior de $\max\{\frac{a(e)}{b(e)}, e \in E(D)\}$, respectiv limitat inferior de $\min\{\frac{a(e)}{b(e)}, e \in E(D)\}$. (Ambele limite sunt nenegative, fapt care reiese din definiția funcțiilor a și b .)

(Demonstrația se face folosind proporții derivate).

În aceste condiții, este suficient să căutăm costul minim al unui circuit din digraful D în intervalul (m, M) , unde $m = \min\{\frac{a(e)}{b(e)}, e \in E(D)\}$ și $M = \max\{\frac{a(e)}{b(e)}, e \in E(D)\}$.

Se definește o nouă funcție $c: E(D) \rightarrow \mathbf{R}$, cu parametrul λ , unde

$$c(e) = a(e) - \lambda b(e).$$

iar λ este o valoare din intervalul (m, M) precizat mai sus.

Pentru eficiența căutării valorii λ în acest interval se pornește cu valoarea $\frac{m+M}{2}$ pentru λ și se verifică dacă există circuite care să aibă pentru acest parametru costul c negativ.

Se disting următoarele 3 cazuri posibile:

Cazul 1. Există cel puțin un circuit negativ

Dacă $c(C) < 0 \Rightarrow a(C) - \lambda b(C) < 0$.

Deoarece $b(e) > 0$ (din definiția funcției b), se obține că

$$\frac{a(C)}{b(C)} - \lambda < 0 \Rightarrow \frac{a(C)}{b(C)} < \lambda$$

Prin urmare, dacă s-a găsit un circuit C cu costul c negativ, atunci acel circuit C are valoarea pentru $\frac{a(C)}{b(C)}$ mai mică decât λ . Se actualizează λ cu $\frac{a(C)}{b(C)}$, acesta fiind costul p minim al unui circuit din D până la acest pas.

Prin urmare, λ ales în acest moment este prea mare. Reactualizăm marginile intervalului în care se caută λ :

$$m \leftarrow m$$

$$M \leftarrow \lambda$$

$$\lambda \leftarrow \frac{m + M}{2}.$$

Se continuă cu verificarea circuitelor, pentru noul λ .

Cazul 2. Nu s-au găsit circuite de costuri negative și nici circuite cu costul 0.

Atunci λ ales este prea mic. Se reactualizează λ astfel:

$$m \leftarrow \lambda$$

$$M \leftarrow M$$

$$\lambda \leftarrow \frac{m + M}{2}.$$

Se continuă cu verificarea circuitelor, pentru noul λ .

Cazul 3. Nu s-au găsit circuite negative dar există circuit cu costul 0. Atunci λ curent este costul circuitului minim și trebuie descoperit circuitul, cunoscându-se un nod din acest circuit.

Algoritmul se oprește atunci când s-a descoperit un λ pentru care există un circuit C^* cu $\frac{a(C^*)}{b(C^*)} = \lambda$ și oricare ar fi alt circuit C în D , $c(C) \geq 0$, adică $\frac{a(C)}{b(C)} \geq \lambda$. Algoritmul se oprește

întotdeauna deoarece costul circuitului minim se află în intervalul considerat inițial. λ poate fi găsit întotdeauna prin împărțiri la 2, chiar dacă în realitate λ nu are număr finit de zecimale, deoarece calculatorul realizează trunchierea.

Pentru detectarea circuitelor de cost negativ în digraful D se utilizează algoritmul lui Floyd-Warshall.

procedure CautăCircuitCostMinim(D)

begin

$$m \leftarrow \min\left\{\frac{a(e)}{b(e)}, e \in E(D)\right\}$$

$$M \leftarrow \max\left\{\frac{a(e)}{b(e)}, e \in E(D)\right\}.$$

$$\lambda \leftarrow \frac{m + M}{2}$$

/*găsire minimului și a maximului se realizează printr-o parcurgere a vectorilor în care reținem valorile funcțiilor a și b pentru fiecare muchie; lungimea acestor vectori este exact $|E(D)|$ */

găsit $\leftarrow$ false

while (not găsit) **do**

    rez $\leftarrow$ CautăCircuitNegativ(D)

```

switch (rez)
  case -1:
     $m \leftarrow \lambda$ 
     $\lambda \leftarrow \frac{m + M}{2}$ 
    break
  case 1:
     $M \leftarrow \lambda$ 
     $\lambda \leftarrow \frac{m + M}{2}$ 
    break
  case 0:
    CautăCircuit( $D, s, \lambda$ )
    găsit  $\leftarrow true$ 
    break
end

```

Se apelează funcția **CautăCircuit** de $\log |E(D)|$ ori (deoarece avem căutare binară), unde $E(D)$ este de ordinul lui n^2 . Deci se face un număr de apelări ale funcției **CautăCircuit** de ordin $\log n^2 = 2 \log n$.

function CautăCircuitNegativ(D)
begin

/*algoritmul utilizat este algoritmul Floyd – Warshall; acest algoritm lungimea drumului minim dintre oricare 2 noduri*/

/*W este matricea in care inițial sunt costurile c ale muchiilor;

dacă $ij \in E(D)$, $W(i, j) = c(i, j)$, unde $c(e) = a(e) - \lambda b(e)$; altfel, $c(ij) = +\infty$

După terminarea algoritmului, $W(i, i)$ = costul minim al unui circuit ce conține i*/

for $i \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

for $j \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

if ($ij \in E(D)$) **then** $W(i, j) = a(ij) - \lambda b(ij)$

else $W(i, j) = +\infty$

for $k \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

for $i \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

for $j \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

if ($W(i, j) > W(i, k) + W(k, j)$)

then $W(i, j) \leftarrow W(i, k) + W(k, j)$

/*se parcurge diagonala pentru detectarea costului minim*/

$cMinim \leftarrow W(0, 0)$

$s \leftarrow 0$

for $i \leftarrow 1$ **to** $n - 1$ **do**

if ($W(i, i) < cMinim$) **then**

$cMinim \leftarrow W(i, i)$

$s \leftarrow i$

/*se returnează -1 dacă există circuite negative, 0 dacă nu există circuite negative dar există circuite de cost 0, respectiv 1 dacă toate costurile sunt pozitive*/

if ($cMinim < 0$)

```

    then return -1
  else
    if (cMinim = 0)
      then return 0
    else return 1
end

```

Funcția **CautăCircuitNegativ** se execută în timpul $O(n^3)$ deoarece știm că algoritmul lui Floyd-Warshall are complexitatea $O(n^3)$.

procedure CautăCircuit(D, s, λ)
begin

/*se va folosi algoritmul lui Dijkstra adaptat pentru acest caz; adaptarea algoritmului constă în faptul că, printre nodurile spre care se caută drumuri de cost minim se va afla întotdeauna nodul s (deoarece căutăm un circuit care conține s). În plus, se vor lua în considerație doar costurile circuitelor.*/

/*Dacă în funcția CautăCircuitNegativ(D) am găsit un nod i pentru care $W(i, i) = 0$, atunci $\forall j$ din acest circuit, $W(j, j) = 0$. În consecință, o altă modificare adusă algoritmului este aceea că se vor introduce în V' (mulțimea din care alegem nodurile) doar aceste noduri j .*/

$V' \leftarrow \{j \mid W(j, j) = 0\}$

$\text{înainte}(s) \leftarrow 0$

for $i \in V'$ **do**

$u_i \leftarrow a(s_i) - \lambda b(s_i)$

// dacă nu există muchia s_i , u_i va fi $+\infty$

$S \leftarrow \{\}$

while ($s \notin S$)

$x \leftarrow \min(u_i)$

$S \leftarrow S \cup x$

$V' \leftarrow V' - x$

for $i \in V'$ **do**

if ($u_i > u_x + a(x_i) - \lambda b(x_i)$)

then

$u_i \leftarrow a(x_i) - \lambda b(x_i)$

$\text{predecesor}(i) \leftarrow x$

// în predecesor, pornind din s se poate găsi circuitul de cost minim în ordine inversă.

end

Funcția **CautăCircuit** are complexitatea $O(n^2)$ întrucât este adaptarea algoritmului lui Dijkstra și se cunoaște că acest algoritm are complexitatea $O(n^2)$.

În final, obținem complexitatea algoritmului $O(n^3 \log n + n^2) = O(n^3 \log n)$.

3. Fie $A_1, A_2, \dots, A_n$ submulțimi distincte ale unei mulțimi de n elemente S . Demonstrați că există un element x în mulțimea S astfel încât $A_1 - \{x\}, A_2 - \{x\}, \dots, A_n - \{x\}$ să fie și ele distincte.

Soluție:

Construim un graf G cu următoarele proprietăți:

- Nodurile grafului G sunt mulțimile A_i , cu $1 \leq i \leq n$;

- Fiind date mulțimile A_i și A_j , avem muchie între cele două noduri reprezentate de mulțimile respective numai în cazul în care $A_i \Delta A_j = \{x\}$ (adică $A_i = A_j \cup \{x\}$ sau $A_j = A_i \cup \{x\}$);
- Fiecare muchie este etichetată: eticheta este reprezentată de elementul care formează diferența simetrică a celor două mulțimi ce se află în cele două noduri.

Observație: În cazul în care avem două sau mai multe perechi de mulțimi pentru care mulțimile obținute prin diferența simetrică sunt egale, introducem muchie numai între nodurile pentru primele mulțimi pentru care am obținut acel rezultat (celelalte noduri nu vor mai fi legate).

Presupunem că mulțimea obținută prin reuniunea celor n mulțimi este o mulțime A care are cardinalul m .

Dacă $m < n$ înseamnă că există elemente din S care nu au fost incluse în nici una dintre mulțimile A_i . Deci, dacă am considera x ca fiind unul dintre aceste elemente am obține relația căutată întrucât din diferențele $A_i - \{x\}$, $A_2 - \{x\}$, ..., $A_n - \{x\}$ rezultă tot mulțimile $A_1, A_2, \dots, A_n$ care erau distincte din ipoteză.

Dacă $m = n$, notăm numărul de muchii cu M și urmărim să demonstrăm că $M < n$. Este evident că în momentul în care **nu** toate elementele din mulțimea S etichetează muchii din graful G , obținem un element care să respecte proprietatea. Alegem x ca fiind unul dintre acele elemente care nu etichetează nici o muchie (deci x nu este unul dintre elementele pe care dacă le scoatem dintr-o mulțime obținem altă mulțime dintre cele n). Așadar putem spune că dacă scoatem x din toate cele n mulțimi, obținem tot mulțimi distincte.

Vom demonstra acum că într-adevăr $M < n$ (este evident că M nu poate fi mai mare decât m , deoarece am specificat că muchiile au etichete distincte).

Reducere la absurd:

Presupunem că există n muchii în graful G .

Întrucât graful G are n noduri putem spune că admite cicluri (un graf de ordin n care nu admite cicluri și este maximal cu această proprietate are dimensiunea $n - 1$ și este arbore; oricum s-ar adăuga o muchie la un astfel de graf se formează cel puțin un circuit).

Fie C unul dintre ciclurile din graful G și fie $A_{i1}, A_{i2}, \dots, A_{ik}$ mulțimile din nodurile care formează ciclul de lungime k , legate în această ordine. Presupunem că o mulțime A_{ij} "este legată" de o mulțime A_{ij+1} ; vom nota eticheta muchiei dintre cele două noduri cu a_{ij} . Conform modului de introducere a muchiilor între două noduri, putem spune că avem următoarele relații între mulțimile de mai sus:

- $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i2}) | = 1$
- $| \text{card}(A_{i2}) - \text{card}(A_{i3}) | = 1$
- ...
- $| \text{card}(A_{ik-1}) - \text{card}(A_{ik}) | = 1$
- $| \text{card}(A_{ik}) - \text{card}(A_{i1}) | = 1$

Aceste relații se reduc la faptul că două mulțimi consecutive din lanț pot avea cel mult un element în plus sau unul în minus una față de alta.

Din relațiile de mai sus putem trage următoarele concluzii:

- $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i2}) | = 1$
- $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i3}) | = 0$ sau $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i3}) | = 2$
- $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i4}) | = 1$ sau $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i3}) | = 3$
- $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i5}) | = 0, 2, \text{ sau } 4$
- ...

- $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{ik}) | = 0, 2, \dots \text{sau } k-1$ pentru k număr impar
 $= 1, 3, \dots \text{sau } k-1$ pentru k număr par.

Relațiile de mai sus sunt evidente întrucât la fiecare pas pe care îl parcurgem în ciclu putem avea cel mult un element în plus sau în minus față de elementul anterior. Putem demonstra acest fapt prin **inducție**.

Pasul de bază este :

$$| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i2}) | = 1$$

$$| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i3}) | = 0 \text{ sau } | \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{i3}) | = 2$$

La **pasul inductiv** presupunem că avem adevărată relația pentru k mulțimi și demonstrăm pentru a $k+1$ -a mulțime.

Știm că avem muchie între A_{ik} și A_{ik+1} . Deci diferența simetrică a celor două mulțimi este formată dintr-un element și după cum am spus și mai sus avem $| \text{card}(A_{ik}) - \text{card}(A_{ik+1}) | = 1$. În cazul în care k este număr par, avem $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{ik}) | = 1, 3, \dots \text{sau } k-1$. Din cele două relații obținem că $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{ik+1}) | = 0, 2, \dots k-2 \text{ sau } k$, adică exact ce trebuia să arătăm. Avem aceeași situație și în cazul în care k este număr impar.

Am demonstrat deci că

$$| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{ik}) | = 0, 2, \dots \text{sau } k-1 \text{ pentru } k \text{ număr impar}$$

$$= 1, 3, \dots \text{sau } k-1 \text{ pentru } k \text{ număr par.}$$

În cazul în care $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{ik}) | \neq 1$ nu putem avea muchie între cele două noduri și deci obținem **contradicție** față de presupunerea inițială.

Trebuie să mai arătăm că și pentru $| \text{card}(A_{i1}) - \text{card}(A_{ik}) | = 1$ obținem contradicție.

Considerăm cazul în care $\text{card}(A_{ik}) = \text{card}(A_{i1}) + 1$. Deci $A_{ik} = A_{i1} \cup \{x\}$ (și din modul în care am construit muchiile). Dar ca să fi putut ajunge la această situație este necesar ca anterior să fi introdus într-o mulțime, printr-o **muchie etichetată cu x** , elementul x (pentru că mulțimea inițială A_{i1} nu conținea acest element și acesta este singurul mod de a obține elemente noi în mulțimile de după A_{i1}). **Muchia dintre A_{ik} și A_{i1} este etichetată cu x** (deoarece x este elementul care formează diferența simetrică a celor două mulțimi). Am ajuns la o **contradicție** întrucât noi am considerat muchii cu etichete distincte și am obținut că **există două muchii etichetate cu x** . Analog se tratează și cazul în care $\text{card}(A_{i1}) = \text{card}(A_{ik}) + 1$.

Presupunerea de la care am plecat este falsă, deci nu pot exista cicluri în graful G și deci graful G **nu poate avea n muchii**.

Putem spune așadar că **întotdeauna va exista cel puțin un element care să nu eticheteze nici o muchie și deci unul dintre aceste elemente va fi elementul x căutat**.

Am demonstrat că există un element x în mulțimea S astfel încât $A_1 - \{x\}, A_2 - \{x\}, \dots, A_n - \{x\}$ să fie de asemenea distincte.

- 4.** Fie G un graf și $C: E(G) \rightarrow \mathbb{R}_+$ o funcție de capacitate a muchiilor. Oricărui drum din graf cu măcar o muchie i se asociază **locul îngust** ca fiind muchia sa de capacitate minimă. Dați un algoritm eficient care să determine, pentru 2 vârfuri s și t distincte ale grafului, drumul cu locul îngust cel mai mare (dintre toate drumurile de la s la t în G).

Soluție:

Inițial verificăm dacă s și t se află în aceeași componentă conexă în graful G , adică dacă există drum de la s la t .

În cazul în care există un astfel de drum vom ordona muchiile, în funcție de capacitățile asociate, în ordine descrescătoare. Ideea se bazează pe **algoritmul union-find**. Pornim cu toate **nodurile aflate în arbori diferiți**, deci fiecare nod va fi rădăcina unui arbore.

Într-un vector cu n componente (unde n este numărul de noduri din arbore) reținem pentru fiecare nod părintele său în arborele din care face parte la pasul curent. Dacă un nod este rădăcina unui astfel de arbore, el nu are părinte, deci elementul corespunzător lui din vector va avea valoarea -1 . Inițial vectorul conține evident numai valori de -1 (astfel sugerăm că toate nodurile sunt rădăcini).

La fiecare pas vom considera o muchie (x,y) din șirul de muchii ordonate descrescător. Vom modifica părinții nodurilor din arborele lui y astfel încât y să devină rădăcina acelui arbore. Apoi, **rădăcina lui y o vom schimba în x** . Astfel, **am legat arborele lui y de arborele lui x** , păstrând și muchiile așa cum sunt în graful inițial. **Verificăm dacă s și t se află deja în același arbore**. Dacă nu, continuăm algoritmul în aceeași manieră ca mai sus.

În cazul în care x și y au fost aduși deja în aceeași componentă, putem spune că am format un drum de la s la t , și nu orice drum, ci drumul cu locul îngust maxim.

Observație: întotdeauna s rămâne rădăcină în arborele în care se află la un moment dat.

Pentru a **reface drumul de la s la t** , pornim din t și mergem în sus în arbore, din părinte în părinte, până ajungem în s . Șirul de noduri obținut este drumul de la t la s căutat.

Avem nevoie de următoarele funcții:

- Funcția **union** prin care legăm un arbore de un alt arbore folosind regulile enumerate mai sus;
- Funcția **find** prin care verificăm din care arbore face parte un anumit nod;
- Funcția de ordonare descrescătoare a muchiilor după capacitățile asociate.

Pentru început extragem toate muchiile din graful G și le punem într-un vector de structuri de tip muchie în care reținem prima și a doua extremitate a fiecărei muchii.

function ExtrageMuchii(a)

begin

/*parcurgem matricea de adiacență, numai în jumătatea ei superioară, și mărim numărul de muchii descoperite până la momentul curent, introducând și muchia nou descoperită*/

$m \leftarrow 0$ //numărul de muchii din graful G

for $i \leftarrow 0$ **to** $n - 1$ **do**

for $j \leftarrow i + 1$ **to** $n - 1$ **do**

if $(a(i, j) = 1)$ **then**

/*Muchii este vectorul de elemente de tip muchie */

        Muchii[m].extremitate1 = i

        Muchii[m].extremitate2 = j

$m = m + 1$

end

Funcția are complexitatea $O((n-1) * n/2) = O(n^2)$.

În continuare vom utiliza un algoritm de sortare, de preferat **quicksort**, care în cele mai multe cazuri funcționează cel mai bine, dintre algoritmii de sortare cunoscuți (nu putem utiliza în acest caz algoritmi de sortare în timp liniar, întrucât nu ne permite tipul valorilor care trebuie ordonate). Complexitatea acestui algoritm este de $O(n^2)$ în cazul cel mai defavorabil, însă timpul mediu de execuție este $O(n \lg n)$.

function QuickSort(Muchii, p , r)

begin

if $(p < r)$ **then**

```

     $q \leftarrow \text{Partiție}(\text{Muchii}, p, r)$ 
    QuickSort(Muchii, p, q)
    QuickSort(Muchii, q+1, r)
end

```

```

function Partiție(Muchii, p, r)
begin

```

```

     $x \leftarrow f(\text{Muchii}[p].\text{extremitate1}, \text{Muchii}[p].\text{extremitate2})$ 
     $i \leftarrow p-1$ 
     $j \leftarrow r+1$ 
    while (true) do
        repeat
             $j \leftarrow j-1$ 
        until  $C(\text{Muchii}[j].\text{extremitate1}, \text{Muchii}[j].\text{extremitate2}) \geq x$ 
        repeat
             $i \leftarrow i+1$ 
        until  $C(\text{Muchii}[i].\text{extremitate1}, \text{Muchii}[i].\text{extremitate2}) \leq x$ 
        if ( $i < j$ ) then
            interschimbă ( Muchii[i], Muchii[j] )
        else return j

```

```

end

```

Se inițializează vectorul în care reținem pentru fiecare nod părinții lui cu -1 . Numim acel vector **Părinte** (are dimensiunea n). Algoritmul care răspunde la cerință este:

```

procedure LocIngust ()
begin

```

```

    /*putem verifica inițial dacă t este accesibil din s, printr-o parcurgere bfs sau dfs; în cazul
    în care s și t nu se află în aceeași componentă conexă nu are rost să mai continuăm*/
    if (VerificăAccesibilBFS(s, t) = false) then return
    ExtrageMuchii(a)
    /*în vectorul Muchii avem toate muchiile din graful G */
    QuickSort(Muchii, 0, m-1)
    /*în vectorul Muchii avem toate muchiile din graful G ordonate descrescător după
    capacități*/
     $i \leftarrow 0$ 
    while ( $s \neq \text{find}(t)$ ) do
        //cât timp t nu se află în arborele lui s, deci nu am găsit drum de la s la t
        if ( $\text{find}(\text{Muchii}[i].\text{extremitate2}) \neq \text{find}(\text{Muchii}[i].\text{extremitate1})$ ) then
            /*în cazul în care cele două extremități se află deja în aceeași componentă nu
            facem nici o modificare*/
            if ( $\text{Muchii}[i].\text{extremitate1}=s$ ) then
                union (s, Muchii[i].extremitate2)
            else
                if ( $\text{Muchii}[i].\text{extremitate2}=s$ ) then
                    union (s, Muchii[i].extremitate1)
                else
                    /*prin expresiile condiționale de mai sus ne asigurăm că s rămâne mereu în postura
                    de rădăcină */

```

```

        union (Muchii[i].extremitate1, Muchii[i].extremitate2)
        i ← i+1
    //apelăm în continuare o funcție care obține drumul de la t la s căutat
    Drum (s, t)
end

```

În continuare vom trata funcțiile **union** și **find**.

```

function find (x)
begin
    temp ← x
    //înaintăm până când ajungem în rădăcină
    while ( Părinte[temp] > 0 ) do

        temp ← Părinte[temp]
    return temp
end;

```

Complexitatea funcției este **O(n)** deoarece parcurgem un număr de vârfuri de ordinul lui n.

```

function union (x, y)
begin
    temp1 ← Părinte[y]
    temp2 ← y
    while ( temp1 > 0 ) do
        //inversăm toate legăturile astfel încât y să devină rădăcina subarborelui în care se află
        p ← Părinte [temp1]
        Părinte[temp1] ← temp2
        temp2 ← temp1
        temp1 ← p
    Părinte[y] ← x
    //legăm subarboarele cu y drept rădăcină direct de x
end

```

Complexitatea funcției este **O(n)**, la fel ca pentru funcția **find**.

```

function Drum (s, t)
begin
    temp ← t
    //afișăm nodurile din drumul de la t la s căutat
    while ( temp ≠ s ) do
        afișează temp
        temp ← Părinte[temp]
    afișează s
end.

```

Complexitatea funcției este **O(n)**.

Complexitatea algoritmului este $O((n-1)*n/2) + O(n^2) + O(n*m)$ (se apelează funcțiile **union** și **find** de $m =$ numărul de muchii ori). La aceasta se adaugă complexitatea parcurgerii pe care o facem pentru a verifica dacă există drum de la s la t și care se face în **O(m+n)**. Deci **complexitatea finală** a algoritmului este **O((n+1)*(n+m))**.

Corectitudinea algoritmului se bazează pe modul în care am realizat unificarea arborilor și care păstrează muchiile din realitate, spre deosebire de algoritmul de **union-find** clasic, unde nu conta modul în care se realizau legăturile. Evident ceea ce obținem în final este un drum de la s la t deoarece în momentul în care am găsit un element din componenta lui s care este legat de un element din componenta lui t atașăm cele două componente. Ceea ce am obținut în final este un arbore care îi conține pe s și pe t , precum și muchiile din graful inițial, până la momentul când am legat cele două componente și ne-am oprit din adăugarea de muchii.

Drumul obținut este și drumul cu muchiile cele mai lungi și deci locul îngust al acestui drum este locul îngust cel mai mare dintre locurile înguste ale drumurilor de la s la t ; am obținut această relație întrucât am ales muchiile din șirul muchiilor ordonate descrescător.

Vom demonstra prin **inducție structurală** că în momentul în care atașăm un arbore unui alt arbore, obținem un nou arbore în care avem drum de la rădăcină la orice nod al său, drum preluat chiar din graful inițial.

Pentru **pasul de bază** ne referim la situația inițială în vectorul **Părinte**, când fiecare nod din graful inițial era rădăcina unui arbore. Când am atașat un arbore de un alt arbore, am legat de fapt două noduri între care exista muchie în graful inițial. Deci noul arbore obținut, format numai din două noduri, respectă proprietatea pe care dorim să o demonstrăm: avem drum de la rădăcină la celălalt nod, drum preluat din graful inițial.

La **pasul inductiv** presupunem că avem deja k arbori care respectă proprietatea și demonstrăm că dacă legăm doi arbori dintre aceștia se obține un nou arbore care respectă proprietatea.

Presupunem că **am gasit o muchie între un nod x dintr-un arbore A_1 și un nod y dintr-un arbore A_2** . Inițial, algoritmul transformă arborele A_2 astfel încât **y să devină rădăcină**. Transformarea s-a făcut păstrând muchiile din graful inițial, însă s-au modificat părinții unor noduri din arbore (pentru **nodurile aflate în subarboarele în care se află și y , până la nivelul lui y**). Apoi, **părintele lui y devine x** .

Conform ipotezei inductive, știm că în A_1 **exista drum de la rădăcină la x , preluat din graful inițial**.

De asemenea, știm că în A_2 **există drum între orice două noduri, drum care există și în graful inițial** (fie a, b două noduri din A_2 ; din ipoteza inductivă știam că există drum de la rădăcină la a și la b , drumuri din graful inițial; dacă "lipim" cele două drumuri în rădăcină, obținem un drum de la a la b cu muchii din graful inițial). Deci în A_2 avem **drum din graful G de la y la orice nod**.

Din cele **două relații** și din faptul că **între x și y exista muchie**, obținem că **există drum din G de la rădăcina lui A_1 , care devine rădăcina arborelui nou format, la orice nod din A_2** . Și cum ipoteza inductivă spune că avem drum în A_1 , preluat din graful inițial, de la rădăcină la orice nod al său, putem concluziona că pentru arborele nou format se respectă proprietatea.

În urma demonstrației prin inducție structurală putem spune că **între s , care era rădăcina unui arbore (convenție făcută în program), și t , aflat în alt arbore, obținem drum din graful inițial, după legarea celor doi arbori**.

Vom demonstra că drumul obținut este într-adevăr drumul căutat, adică cel cu locul îngust cel mai mare, prin **reducere la absurd**.

Presupunem că există un alt drum D_2 în G al cărui loc îngust este mai mare decât locul îngust al drumului descoperit prin acest algoritm, D_1 . Fie m_1 muchia care reprezintă locul îngust al lui D_1 și m_2 muchia care reprezintă locul îngust al lui D_2 . Am presupus că **$m_2 > m_1$** .

Dacă $m_2 > m_1$, înseamnă că m_2 se afla înaintea lui m_1 în şirul de muchii, ordonat descrescător după capacitate. Înseamnă că m_2 a fost descoperită înaintea lui m_1 . Cum m_2 era locul îngust al lui D_2 , celelalte muchii de pe drumul D_2 se află înaintea sa în şir, deci au fost deja decoperite. Aşadar, întrucât m_1 nu era încă descoperită când am descoperit şi ultima muchie din drumul D_2 , putem spune că drumul D_1 a fost descoperit după drumul D_2 . Am ajuns la o **contradicţie**, deoarece am presupus că **D_1 era primul drum descoperit între s şi t** (când descoperim un drum algoritmul se termină).

Am demonstrat că drumul descoperit este şi drumul căutat, pentru că dacă ar exista un drum cu locul îngust mai mare, acesta ar fi fost descoperit înainte şi algoritmul s-ar fi oprit.

Deci algoritmul determină într-adevăr drumul de la s la t din graful iniţial, cu locul îngust cel mai mare.

TEMA NR. 8
22 aprilie 2003

- 1.** Fie G un graf conex și o funcție de cost $c: E(G) \rightarrow \mathbb{R}$. Vom numi tăietură orice mulțime A de muchii ale lui G cu proprietatea că există o bipartiție $(S, V(G) - S)$ a mulțimii vârfurilor lui G astfel încât A este mulțimea muchiilor lui G cu extremitățile în clase diferite ale bipartiției.
- Arătați că dacă funcția de cost are proprietatea că orice tăietură are o unică muchie de cost minim, atunci există un unic arbore parțial de cost minim.
  - Deduceți că, dacă funcția de cost c este injectivă, atunci G are un unic arbore parțial de cost minim.
  - Sunt adevărate reciprocele afirmațiilor a și b?

Soluție:

a) Fiind conex, graful G acceptă cel puțin un arbore parțial de cost minim. Vom utiliza teorema generală de construcție a arborilor parțiali de cost minim, particularizată pentru cazul în care funcția de cost are proprietatea că orice tăietură are o unică muchie de cost minim.

Se fac următoarele notații:

- $T^K = (T_1^K, \dots, T_{n-k}^K)$, unde T_i^K , cu $1 \leq i \leq n-k$, sunt arbori (subgrafuri ale lui G);
- $V(T_i^K) =$ partiție a lui $V(G)$;
- e^* este muchia de cost minim printre toate cu o extremitate pe T_s^K ales și cealaltă în $V - V(T_s^K)$.

Vom demonstra următoarea teoremă:

Fie $G=(V,E)$ cu $V = \{1, \dots, n\}$ și o funcție de cost $c: E(G) \rightarrow \mathbb{R}$ astfel încât orice A , tăietură, are o unică muchie de cost minim. Dacă G este conex ($T_G \neq \emptyset$), atunci există și este unic T^* (arbore parțial de cost minim) și pentru oricare k între 0 și $n-1$, $E(T^K) = \bigcup_{j=1}^{n-k} E(T_j^K) \subseteq E(T^*)$ (pentru $k = n - 1$

obținem soluția problemei)

Demonstrație:

Vom demonstra teorema prin **inducție după k** , adică după pasul la care am ajuns cu construcția arborelui.

Pasul de bază:

Pentru $k=0$ avem G conex, deci există T^* ($T_G \neq \emptyset$ și finită).

$E(T^*) = \emptyset \subseteq E(T^*)$, deci relația este adevărată.

Pasul inductiv:

Presupunem relația adevărată pentru $k < n - 1$ adică: există și este unic T^* astfel încât $E(T^k) \subseteq E(T^*)$.

Trebuie să demonstrăm că există și este unic T^* astfel încât $E(T^{k+1}) \subseteq E(T^*)$.

$E(T^{k+1}) = E(T^k) \cup \{e^*\}$, unde e^* este muchia considerată mai sus. Avem două posibilități:

- dacă **muchia e^* este din $E(T^*)$** , unde T^* este arborele parțial de cost minim de la pasul k , atunci la acest pas nu modificăm arborele de la pasul anterior și deci teorema are loc.
- dacă **muchia e^* nu este din $E(T^*)$** , unde T^* este arborele parțial de cost minim de la pasul k , atunci $T^* + e^*$ are exact un circuit C care are toate muchiile, în afară de e^* , în $E(T^*)$. Întrucât T^* este arbore, putem spune că există deja o muchie e_1 cu o extremitate pe T_s^k și cealaltă în afară, la fel ca e^* . Deci, pentru a obține un alt arbore parțial de cost minim,

este necesar să înlocuim e_1 cu e^* în T^* ; însă înlocuirea se poate face numai în cazul în care $c(e^*) \leq c(e_1)$. Dar T^* era arbore parțial de cost minim așadar $c(T^*)$ era minim; nu putem obține un arbore parțial de cost mai mic decât T^* dar am putea obține un alt arbore parțial, de cost egal cu $c(T^*)$. Acest lucru s-ar întâmpla dacă am găsi o muchie e^* astfel încât $c(e^*) = c(e_1)$.

$(V(T_s^k), V(G) - V(T_s^k))$ determină o tăietură iar e_1 este muchia de cost minim din această tăietură. Știm că funcția de cost are o singură muchie de cost minim într-o tăietură, așa că nu există o altă muchie de cost egal cu costul lui e_1 . Deci nu găsim o muchie e^* cu proprietatea de mai sus, așa că **această situație nu este posibilă**.

Așadar, muchia e^* este obligatoriu din $E(T^*)$ de la pasul anterior, deci T^* nu se poate modifica; el rămâne la fel la fiecare pas.

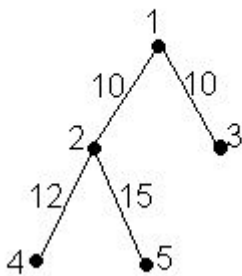
Am demonstrat că în ipoteza de la care am pornit obținem **un unic arbore parțial de cost minim**.

b) Dacă funcția c este injectivă, înseamnă că pentru oricare două muchii e_1, e_2 din $E(G)$, diferite, avem $c(e_1) \neq c(e_2)$. Deci pentru orice mulțime de tăieturi obținem că are o unică muchie de cost minim, întrucât orice altă muchie diferită de ea trebuie să aibă cost diferit, și evident mai mare întrucât muchia considerată era de cost minim.

Ne aflăm acum în condițiile de la punctul a) și conform teoremei demonstrate mai sus, obținem că există un unic arbore parțial de cost minim.

c) Reciprocele afirmațiilor de la punctele a) și b) nu sunt adevărate. Acest lucru îl putem arăta cel mai bine pe un graf conex G pe care îl considerăm încă de la început arbore. Este evident că acest graf are un unic arbore parțial de cost minim, și anume chiar graful G , deoarece nu putem scoate nici o muchie din el pentru că nu ar mai fi conex (este minimal cu această proprietate). Vom arăta că nu este obligatoriu ca funcția de cost să aibă una din proprietățile de mai sus: să fie injectivă sau să accepte o unică muchie de cost minim în orice tăietură.

Vom considera un exemplu, sugestiv pentru aceste două cazuri:

După cum putem observa, tăietura determinată de mulțimea $S = \{1\}$ și $V(G) - S = \{2, 3, 4, 5\}$ are două muchii de cost minim = 10, și anume: muchia (1,2) și muchia (1,3). Cu toate acestea, așa cum am precizat și anterior, graful nostru admite un unic arbore parțial de cost minim.

Pentru punctul b), subliniem faptul că funcția c asociată grafului G nu este injectivă: există două muchii diferite, (1,2) și (1,3), care au costuri egale: 10.

Deci, reciproccele afirmațiilor de la punctele a) și b) nu sunt adevărate, întrucât există situații în care există un unic arbore parțial de cost minim pentru un graf și totuși nici una din proprietățile funcției de cost de mai sus nu este îndeplinită.

2. Considerăm o numerotare fixată a celor $m > 0$ muchii ale unui graf conex $G = (V, E)$ de ordin n . Pentru orice submulțime de muchii A considerăm $x^A \in GF^m$ vectorul m -dimensional cu elemente 0,1 definit prin $x_i^A = 1 \Leftrightarrow e_i \in A$ (vectorul caracteristic). GF^m este

spațiul vectorial peste corpul GF (cu elemente 0 și 1, și operațiile de adunare și înmulțire modulo 2).

- a) Demonstrați că mulțimea vectorilor caracteristici ai tuturor tăieturilor grafului G , la care adăugăm și vectorul nul, formează un subspațiu vectorial X al lui GF^m .
- b) Demonstrați că vectorii caracteristici ai mulțimilor muchiilor circuitelor grafului G generează un subspațiu vectorial U al lui GF^m ortogonal pe X .
- c) Arătați că $\dim(X) \geq n-1$
- d) Arătați că $\dim(U) \geq m-n+1$
- e) Deduceți că $\dim(X) = n-1$ și că $\dim(U) = m-n+1$.

Soluție:

a) Vom începe prin a defini **spațiul vectorial** și vom specifica ce înseamnă subspațiu vectorial. Fie K un corp. Se numește **spațiu vectorial** (peste corpul K) un grup abelian $(V, +)$ pe care este dată o lege de compoziție externă cu operatori în K ,

$K \times V \rightarrow V, (\alpha, u) \rightarrow \alpha u$, care verifică axiomele:

$$S_1) (\alpha + \beta)u = \alpha u + \beta u,$$

$$S_2) \alpha(u + v) = \alpha u + \alpha v,$$

$$S_3) \alpha(\beta u) = (\alpha \beta)u,$$

$$S_4) 1u = u,$$

Oricare ar fi $\alpha, \beta \in K$ și $u, v \in V$.

În cazul nostru, $(GF^m, +_{(mod2)})$ este grupul abelian iar $(GF, +_{(mod2)}, *)$ este corpul K din definiție. Pentru a demonstra că X este un subspațiu vectorial al lui GF^m , **inițial, trebuie să demonstrăm că X este subgrup al lui GF^m .**

$0_m \in X$ din ipoteză.

Este evident că **X are același element neutru ca și GF^m** , și anume vectorul 0_m .

Trebuie să demonstrăm că din oricare două elemente din X , compuse prin operația de adunare modulo 2 pe vectori, se obține un element tot din X .

De fapt, trebuie să demonstrăm că din două tăieturi A_1 și A_2 , reprezentate prin vectori caracteristici, se obține o nouă tăietură A_3 , $A_3 = A_1 + A_2$. În momentul în care adunăm cei doi vectori, folosind adunarea modulo 2, putem avea următoarele cazuri, cu semnificațiile proprii:

$0+0=0$ – dacă o muchie **i** , cu i între 0 și $m-1$, nu aparține nici lui A_1 și nici lui A_2 , atunci ea nu aparține nici lui A_3 (în vectorul caracteristic al lui A_3 vom avea 0 pe poziția i)

$0+1=1+0=1$ – dacă o muchie **i** aparține măcar uneia dintre tăieturi, atunci aparține și lui A_3 ; deci va fi 1 pe poziția i în vectorul lui A_3 .

$1+1=0$ – dacă o muchie aparține ambelor tăieturi, ea nu aparține lui A_3 ; vom avea 0 pe poziția i în vectorul A_3 .

Aceste trei situații se pot traduce în limbajul mulțimilor prin **diferența simetrică**, și anume $A_3 = A_1 \Delta A_2$. În A_3 avem numai acele muchii care nu se află și în A_1 și în A_2 .

Trebuie să arătăm că **noua mulțime de muchii A_3 este tot tăietură**. Pentru aceasta, **trebuie să găsim o mulțime S_3** , corespunzătoare lui A_3 , astfel încât muchiile din A_3 să aibă o extremitate în S_3 și cealaltă în $V(G)-S_3$. Vom demonstra că mulțimea S_3 corespunzătoare este $S_1 \Delta S_2$, unde S_1, S_2 sunt mulțimile corespunzătoare lui A_1 , respectiv A_2 ; arătăm că toate muchiile cu o extremitate în $S_1 \Delta S_2$ și cealaltă în afară se află în A_3 .

$$S_1 \Delta S_2 = \{v \mid v \in S_1 \text{ și } v \notin S_2 \text{ sau } v \in S_2 \text{ și } v \notin S_1\}$$

Demonstrăm prin **dublă inegalitate**:

$$1) \quad A_3 \subseteq \{uv \in E(G) \mid u \in S_1 \Delta S_2 \text{ și } v \in V(G) - (S_1 \Delta S_2)\}$$

Considerăm o muchie uv din A_3 . Știm că $uv \in A_1 \Delta A_2$. Presupunem că $uv \in A_1$. Deci u se află în S_1 și v se află în $V(G)-S_1$, sau invers. Deoarece $uv \notin A_2$ înseamnă că u și v se află amândouă în S_2 sau în $V(G)-S_2$.

Dacă u și $v \in S_2$, avem $u \notin S_1 \Delta S_2$ și $v \in S_1 \Delta S_2$. Deci avem muchia uv inclusă în mulțimea $\{uv \in E(G) \mid u \in S_1 \Delta S_2 \text{ și } v \in V(G)-(S_1 \Delta S_2)\}$.

Dacă u și $v \in V(G)-S_2$, avem $v \notin S_1 \Delta S_2$ și $u \in S_1 \Delta S_2$. Deci avem muchia uv inclusă în mulțimea $\{uv \in E(G) \mid u \in S_1 \Delta S_2 \text{ și } v \in V(G)-(S_1 \Delta S_2)\}$.

Analog, obținem și pentru v în S_1 și u în $V(G)-S_1$.

$$2) \{uv \in E(G) \mid u \in S_1 \Delta S_2 \text{ și } v \in V(G)-(S_1 \Delta S_2)\} \subseteq A_3$$

Considerăm o muchie uv din $\{uv \in E(G) \mid u \in S_1 \Delta S_2 \text{ și } v \in V(G)-(S_1 \Delta S_2)\}$.

Presupunem că $u \in S_1$ și $u \notin S_2$. Din faptul că $v \in V(G)-(S_1 \Delta S_2)$ putem spune că v fie nu aparține nici lui S_1 , nici lui S_2 , fie aparține lui $S_1 \cap S_2$.

Dacă $v \notin S_1$ și $v \notin S_2$, înseamnă că $v \in V(G)-S_1$ și $v \in V(G)-S_2$. Conform presupunerii anterioare, obținem că $uv \in A_1$ și $uv \notin A_2$, deci $uv \in A_3$.

Dacă $v \in S_1 \cap S_2$, înseamnă că $v \in S_1$ și $v \in S_2$. Conform presupunerii anterioare, obținem că $uv \in A_2$ și $uv \notin A_1$, deci $uv \in A_3$.

Analog, demonstrăm și în presupunerea că $u \in S_2$ și $u \notin S_1$.

Conform cazurilor 1 și 2, obținem că $A_3 = \{uv \in E(G) \mid u \in S_1 \Delta S_2 \text{ și } v \in V(G) - (S_1 \Delta S_2)\}$. Deci A_3 este tăietură, cu $S_3 = S_1 \Delta S_2$.

Întrucât simetricul x' al unui element x^A din spațiul X este tot x^A ($x^A + x^A = 0$) care aparține lui X și compunerea a oricare două elemente din X este tot un element din X , putem spune că X este subgrup al lui GF^m .

În continuare, verificăm axiomele:

$$S_1) (\alpha + \beta)u = \alpha u + \beta u, \alpha, \beta \in \{0, 1\}, u \in X$$

$$\alpha = 0 \text{ și } \beta = 1 : (\alpha + \beta)u = u$$

$$\alpha u + \beta u = 0_m + u = u$$

$$\alpha = 0 \text{ și } \beta = 0 : (\alpha + \beta)u = 0_m \in X$$

$$\alpha u + \beta u = 0_m + 0_m = 0_m$$

$$\alpha = 1 \text{ și } \beta = 1 : (\alpha + \beta)u = 0_m u = 0_m \in X$$

$$\alpha u + \beta u = u + u = 0_m$$

$$S_2) \alpha(u + v) = \alpha u + \alpha v, \alpha \in \{0, 1\}, u, v \in X$$

$$\alpha = 0 : \alpha(u + v) = 0_m \in X$$

$$\alpha u + \alpha v = 0_m + 0_m = 0_m$$

$$\alpha = 1 : \alpha(u + v) = u + v \in X \text{ așa cum am demonstrat anterior}$$

$$\alpha u + \alpha v = u + v$$

$$S_3) \alpha(\beta u) = (\alpha \beta)u, \alpha, \beta \in \{0, 1\}, u \in X$$

$$\alpha = 0 \text{ și } \beta = 1 : \alpha(\beta u) = 0 u = 0_m = (\alpha \beta)u$$

$$\alpha = 0 \text{ și } \beta = 0 : \alpha(\beta u) = 0 0_m = 0_m = (\alpha \beta)u$$

$$\alpha = 1 \text{ și } \beta = 1 : \alpha(\beta u) = 1 u = u = (1 * 1) u = (\alpha \beta)u$$

$$\alpha = 1 \text{ și } \beta = 0 : \alpha (\beta u) = 1 \cdot 0_m = 0_m = 0 \cdot u = (\alpha \beta)u$$

$S_4) 1 \cdot u = u, u \in X$ evident

Întrucât X este subgrup al grupului GF^m și respectă axiomele, putem spune că X este subspațiu vectorial al lui GF^m .

b) $U = \langle \{x^C \mid C \text{ circuit în } G\} \rangle$

Mulțimea tuturor vectorilor caracteristici asociați circuitelor din graful G este inclusă în U . Notăm un astfel de vector cu x^C , unde $x^C[i] = 1$ dacă muchia i se află în circuitul C și 0 altfel.

Pentru a demonstra că subspațiul vectorial generat de vectorii caracteristici asociați mulțimilor muchiilor circuitelor grafului G este ortogonal pe X , trebuie să considerăm vectorul caracteristic al unui circuit (din U), să îl înmulțim cu vectorul caracteristic al unei tăieturi (din X) și să demonstrăm că obținem rezultatul 0 .

Fie C un circuit și x^C vectorul caracteristic asociat și fie A o tăietură. Prin înmulțirea vectorului x^C cu x^A înțelegem produsul scalar al celor doi vectori, și anume:

$$x^C \times x^A = \left(\sum_{i=0}^{m-1} x^C(i) x^A(i) \right) \pmod{2}.$$

De fapt $\sum_{i=0}^{m-1} x^C(i) x^A(i)$ reprezintă numărul de muchii pe care le au în comun circuitul C și

tăietura A , întrucât $x^C(i) x^A(i)$ este 1 numai în momentul în care amândoi sunt 1 , deci numai dacă muchia i se află și în circuit și în tăietură. **Deoarece suma obținută este modulo 2 , putem spune că de fapt, produsul scalar este 0 dacă circuitul și tăietura au un număr par de muchii în comun și 1 dacă numărul de muchii în comun este impar.**

Deci demonstrația noastră se reduce la a demonstra că orice circuit și tăietură au în comun număr par de muchii (numai în acest caz produsul scalar este 0).

Fie C un circuit și A o tăietură. Fie k numărul de muchii comune lui A și C . Fie S și $V - S$ mulțimile corespunzătoare tăieturii A .

Dacă $k = 0$, k este par, ceea ce trebuia demonstrat.

Dacă $k > 0$:

Există un nod $v \in V(C) \cap S$ (evident, deoarece, dacă acest circuit are muchii comune cu o tăietură, atunci, în mod necesar, el are noduri în ambele submulțimi determinate de bipartiția corespunzătoare tăieturii).

Circuitul C este un drum închis de la v la v . Fiecare muchie din cele k comune tăieturii A și circuitului C este o trecere din S în $V - S$ sau invers.

Presupunem că pornim din nodul v și parcurgem muchiile acestui circuit în ordinea în care ele apar (rezultatul este același indiferent de direcția în care se pornește).

Întrucât capătul „final” al acestui drum închis se găsește în S , pentru fiecare muchie te trecere de la S la $V - S$ trebuie să existe o altă muchie de revenire în S . În consecință, k trebuie să fie par.

Așadar, **orice circuit și tăietură au în comun număr par de muchii** și după cum am explicat mai sus, putem spune că U este ortogonal pe X .

c) Vom încerca să construim incremental (în maniera construcției arborelui parțial de cost minim) tăieturi, prin adăugarea la fiecare pas a unui nod; vom demonstra că prin acest mod de construcție se obțin $n - 1$ tăieturi liniar independente, adică nici o tăietură nu poate fi obținută dintr-o combinație liniară de alte tăieturi. Prin urmare, există cel puțin $n - 1$ tăieturi liniar independente.

Se pornește inițial cu un singur nod aflat în mulțimea S a primei tăieturi. La fiecare pas se adaugă un nou nod în S -ul de la pasul anterior.

Facem convenția ca nodul ales la pasul i să fie notat cu u_i iar mulțimea S obținută la acest pas să fie S_i . Tăietura determinată de mulțimea S_i va fi A_i .

1. Vom demonstra că tăieturile obținute în această manieră sunt **distincte**.

Reducere la absurd:

Presupunem că există S_i, S_j cu $j > i$, a.î. $A_i = A_j$.

Din modul de construcție a mulțimilor $S \Rightarrow S_i \subset S_j$ (incluziune strictă), adică

$$S_j = S_i \cup \{u_1, \dots, u_{j-i}\}.$$

Mulțimea $\{u_1, \dots, u_{j-i}\}$ este evident nevidă, deoarece am presupus $j > i$, având exact $j - i$ noduri.

Vom studia următoarele două cazuri (care acoperă toate posibilitățile):

Cazul 1: $\exists w \in S_i, \exists u_p \in S_j - S_i$ a.î. $wu_p \in E(G)$. Atunci:

- $u_p \in S_j - S_i \Rightarrow u_p \notin S_i \Rightarrow u_p \in V(G) - S_i$; în plus, $w \in S_i \Rightarrow u_p$ și w sunt în submulțimi diferite ale bipartiției corespunzătoare tăieturii $A_i \Rightarrow wu_p \in A_i$;
- $u_p \in S_j - S_i \Rightarrow u_p \in S_j$; în plus, $w \in S_i$ și $S_i \subset S_j$ (așa cum am arătat mai sus) $\Rightarrow w \in S_j \Rightarrow u_p$ și w sunt în aceeași submulțime dintre cele două corespunzătoare tăieturii $A_j \Rightarrow wu_p \notin A_j$.

Am arătat deci că, în acest caz, $wu_p \in A_i$ și $wu_p \notin A_j \Rightarrow A_i - A_j \neq \emptyset \Rightarrow A_i \neq A_j$.

Cazul 2: $\forall w \in S_i, \forall u_p \in S_j - S_i$ a.î. $wu_p \notin E(G)$.

Atunci, întrucât G este conex, $\exists u_p \in S_j - S_i$ și $\exists s \in V(G) - S_j$, a.î. $su_p \in E(G)$. (Am precizat că $s \in V(G) - S_j$, deoarece:

- am presupus în ipoteza acestui caz că nici un nod din $S_j - S_i$ nu este adiacent cu nici un nod din S_i ;
- dacă pentru orice $u_p \in S_j - S_i$ nu ar exista nici un alt nod din $V(G) - S_j$ cu care să fie adiacent, nodurile din $S_j - S_i$ nu ar fi accesibile din nici un alt nod din graf care nu aparține acestei mulțimi, deci graficul nu ar fi conex.).
- $u_p \in S_j - S_i \Rightarrow u_p \in S_j$; în plus, $s \in V(G) - S_j \Rightarrow u_p$ și s sunt în submulțimi diferite ale bipartiției corespunzătoare tăieturii $A_j \Rightarrow su_p \in A_j$;
- $u_p \in S_j - S_i \Rightarrow u_p \notin S_i \Rightarrow u_p \in V(G) - S_i$; în plus, $s \in V(G) - S_j$ și $S_i \subset S_j$ (așa cum am arătat mai sus) $\Rightarrow s \in V(G) - S_i \Rightarrow u_p$ și s sunt în aceeași submulțime dintre cele două corespunzătoare tăieturii $A_i \Rightarrow su_p \notin A_i$.

Am arătat deci că, și în acest caz, $su_p \in A_j$ și $su_p \notin A_i \Rightarrow A_j - A_i \neq \emptyset \Rightarrow A_j \neq A_i$.

2. Vom demonstra că tăieturile obținute în această manieră sunt **liniar independente** și deci ele aparțin bazei spațiului vectorial X .

Demonstrația o vom face prin **inducție**:

Pasul de bază:

Se alege un nod oarecare pe care am convenit să-l notăm cu u_0 . Mulțimea S_0 este formată numai din elementul u_0 . A_0 este formată numai din acele muchii care au o extremitate în u_0 .

$$A_0 = \{u_0v \mid v \in V(G), u_0v \in E(G)\}$$

Întrucât graficul G este conex, u_0 are cel puțin un nod adiacent cu el în mulțimea $V - \{u_0\}$. Deci A_0 este mulțime nevidă (are cel puțin o muchie) și vectorul caracteristic asociat x^{A_0} este diferit de vectorul nul 0_m .

Așadar $\alpha_0 x^{A_0} = 0_m$, $\alpha_0 \in \{0,1\} \Leftrightarrow \alpha_0 = 0$. Deci mulțime de tăieturi $\{A_0\}$ este liniar independentă.

Pasul inductiv:

Presupunem că toate tăieturile până la A_k inclusiv, cu $k < n-1$ sunt liniar independente. Vom alege nodul u_{k+1} din $V - S_k$.

$$S_{k+1} = S_k \cup \{u_{k+1}\}.$$

Tăietura A_{k+1} va cuprinde toate muchiile din A_k , mai puțin eventualele muchii cu o extremitate în u_{k+1} , la care se adaugă eventualele muchii cu o extremitate în u_{k+1} și cealaltă în $V(G) - S_{k+1}$. Deci $A_{k+1} = A_k - \{u_{k+1}v \mid v \in S_k, u_{k+1}v \in E(G)\} \cup \{u_{k+1}v \mid v \in V(G) - S_{k+1}, u_{k+1}v \in E(G)\}$.

Noua tăietură este diferită de toate cele de înainte prin cel puțin una din următoarele două situații (sau chiar amândouă):

- dacă u_{k+1} are vecini în mulțimea $V(G) - S_{k+1}$ atunci se formează muchii care nu au existat până acum în nici o altă tăietură, deoarece până la acest pas u_{k+1} și acești vecini ai săi s-au aflat în aceeași mulțime: $V(G) - S_i$, cu i între 0 și k .
- dacă u_{k+1} are vecini în mulțimea S_k atunci A_{k+1} diferă de toate celelalte tăieturi de înainte deoarece această tăietură nu mai conține muchiile dintre u_{k+1} și acești vecini.

Demonstrație: Deoarece graful este conex, există drum între oricare două noduri.

Demonstrăm că mulțimea de tăieturi $\{A_0, A_1, \dots, A_k, A_{k+1}\}$ rămâne liniar independentă.

$$\text{Avem } \sum_{i=0}^k \alpha_i x^{A_i} = \alpha_{k+1} x^{A_{k+1}}, \alpha_i \in \{0,1\}.$$

Cazul 1

$$\alpha_{k+1} = 0 \Rightarrow \sum_{i=0}^k \alpha_i x^{A_i} = 0_m \Leftrightarrow \alpha_i = 0, \forall i=0, \dots, k \text{ conform ipotezei inductive că}$$

tăieturile până la pasul k inclusiv sunt liniar independente.

Cazul 2

$$\alpha_{k+1} = 1 \Rightarrow \sum_{i=0}^k \alpha_i x^{A_i} + x^{A_{k+1}} = 0_m.$$

De la punctul **a)** știm că suma a două tăieturi reprezentate prin vectori caracteristici este de fapt diferența simetrică a celor două tăieturi. Acest rezultat se păstrează și pentru suma dintre mai multe tăieturi. Întrucât diferența simetrică este asociativă, putem scrie că:

$$\sum_{i=0}^k \alpha_i x^{A_i} + x^{A_{k+1}} \Leftrightarrow \bigtriangleup_{\alpha_i=1} S_i, \text{ cu } i \text{ de la } 0 \text{ la } k+1$$

Dar $\bigtriangleup_{\alpha_i=1} S_i$ este nevidă întrucât conține nodul u_{k+1} (acest nod nu apare decât în mulțimea

S_{k+1} și deci rămâne în diferența simetrică. Deci și $\sum_{i=0}^k \alpha_i x^{A_i} + x^{A_{k+1}}$ este diferită de vectorul nul.

Deci, în ambele cazuri, vectorii caracteristici asociați tăieturilor până la pasul $k+1$ inclusiv sunt liniar independenți. Așadar aceste tăieturi sunt liniar independente și deci aparțin bazei spațiului vectorial X . Întrucât se pot face $n-1$ adăugări de noduri, până când în mulțimea $V(G) - S$ rămâne un singur nod, putem spune că **avem $n-1$ astfel de tăieturi liniar independente** care aparțin bazei lui X și deci **$\dim(X) \geq n-1$** .

d) Considerăm un arbore parțial al grafului G . Știm că un astfel de arbore are exact $n-1$ muchii, este conex și deci între oricare două noduri există un unic drum.

Dacă adăugăm câte o muchie la acest arbore, din cele care nu sunt incluse deja, obținem la fiecare pas cel puțin un nou ciclu. Presupunem că adăugăm muchia uv , care nu fusese deja adăugată. Știm că între u și v există un drum în arbore format numai din muchiile inițiale ale acestuia; prin adăugarea acestei muchii, se închide respectivul drum și se formează un ciclu care conține numai muchii inițiale, mai puțin muchia uv . Se pot adăuga $m-n+1$ astfel de muchii. **Toate circuitele de această formă (cu o singură muchie în afară de cele inițiale) sunt liniar independente**, adică nu se pot obține prin combinații liniare ale altor circuite, întrucât fiecare circuit are o muchie care nu poate fi obținută din celelalte circuite (muchia adăugată care nu aparținea inițial arborelui).

Deci aceste circuite aparțin bazei spațiului vectorial U și obținem că $\dim(U) \geq m-n+1$.

e) Întrucât X și U sunt ortogonale (deci nu au elemente în comun) și sunt subspații ale spațiului vectorial GF^m , putem spune că $\dim(GF^m) \geq \dim(U) + \dim(X)$. Dimensiunea lui GF^m este m întrucât baza acestui spațiu vectorial este formată numai din acei vectori caracteristici care au 1 pe o singură poziție (toți ceilalți vectori pot fi obținuți din aceștia).

Deci $m \geq \dim(U) + \dim(X)$ (1).

Dar am demonstrat mai sus că:

$$\dim(U) \geq m-n+1$$

$$\dim(X) \geq n-1$$

$$\text{Așadar } \dim(U) + \dim(X) \geq m \quad (2).$$

Din (1) și (2) obținem că $\dim(U) + \dim(X) = m$.

Și cum $\dim(U) \geq m-n+1$ și $\dim(X) \geq n-1$ obținem $\dim(X) = n-1$ și $\dim(U) = m-n+1$.

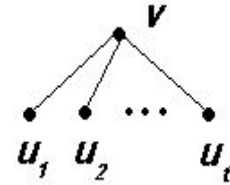
3. Arătați că orice arbore cu gradul maxim $t > 0$ are cel puțin t vârfuri pendante.

Soluție:

Fie T un arbore cu $n = |T|$ și $\Delta(T) = t$.

Atunci există un nod $v \in V(T)$ astfel încât $d(v) = \Delta(T) = t$.

Fie $u_1, u_2, \dots, u_t$ vecinii lui v .

Printr-o parcurgere BFS a arborelui T pornind din nodul v se obține un arbore de lățime, notat T' , care este, de fapt, arborele T în care considerăm nodul v ca fiind rădăcină.

T' și T au, evident, același număr de noduri, aceleași muchii, deci, implicit, același număr de noduri pendante (mai mult, nodul u este pendent în T' dacă și numai dacă este pendent în T). Este suficient deci să studiem numărul de noduri pendante din T' .

În fiecare din subarborii din T' cu rădăcinile $u_1, u_2, \dots, u_t$ există cel puțin un nod de grad 1.

(Demonstrație: Reducere la absurd:

Presupunem că $\forall u \in T_{u_k}, d(u) \geq 2$, unde T_{u_k} este subarborele din T' cu rădăcina u_k .

Deoarece numărul de muchii din orice graf este jumătate din suma gradelor nodurilor, se obține:

$$|E(T_{u_k})| = \frac{1}{2} \sum_{u \in V(T_{u_k})} d(u) \geq \frac{1}{2} (2|V(T_{u_k})|) \geq |V(T_{u_k})|$$

Dar T_{u_k} este arbore, și în orice arbore $T = (V, E)$ avem $|E| = |V| - 1$, deci

$$|V(T_{u_k})| - 1 \geq |V(T_{u_k})| \rightarrow \text{contradicție}.$$

Așadar, fiecare din cei t subarbori are cel puțin un nod pendent. Acestea sunt distincte, deoarece subarborii sunt disjuncti.

În concluzie, T' are cel puțin t noduri pendante $\Rightarrow T$ are cel puțin t noduri pendante.

4. Fie $T = (V, E)$ un arbore cu rădăcina r (un vârf oarecare) și cu $\text{parent}(v)$ părintele nodului $v \in V$, $v \neq r$. Un cuplaj M al lui T se numește propriu dacă orice vârf expus v (relativ la M) în T are un frate w astfel încât $w \text{ parent}(v) \in M$.
- Demonstrați că orice cuplaj propriu este de cardinal maxim.
  - Arătați că pentru orice arbore cu n vârfuri, dat prin listele de adiacență, se poate construi în timpul $O(n)$ un cuplaj propriu.

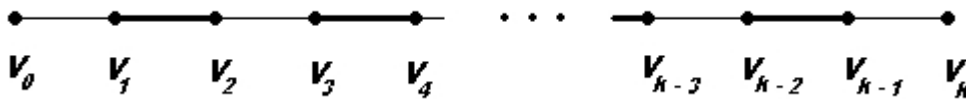
Soluție:

a) Fie M un cuplaj propriu al lui T .

Conform **Teoremei lui Berge**, M este cuplaj de cardinal maxim $\Leftrightarrow M$ nu admite drumuri de creștere. Este suficient deci să arătăm că M nu admite drumuri de creștere.

Reducere la absurd:

Presupunem că există în T un drum de creștere P relativ la M .

Conform definiției drumului de creștere, v_0 și v_k sunt vârfuri expuse. Din definiția cuplajelor proprii, orice vârf expus u are un frate w astfel încât $w \text{ parent}(u) \in M$.

În consecință, v_0 are un frate w_0 a.î. $w_0 \text{ parent}(v_0) \in M$, respectiv v_k are un frate w_k a.î. $w_k \text{ parent}(v_k) \in M$.

T este arbore $\Rightarrow T$ este conex $\Rightarrow$ există drum între oricare două noduri.

În plus, într-un arbore aceste drumuri sunt unice.

Fie v_i acel nod de pe drumul de creștere P considerat mai sus, cu proprietatea că drumul D_i de la r (rădăcina arborelui T) la v_i are

$$\text{lungime}(D_i) = \min\{\text{lungime}(D) \mid D \text{ drum de la } r \text{ la un nod } v_j \text{ de pe } P\}.$$

$\rightarrow v_i$ este **unic** cu această proprietate.

(**Demonstrație:** Presupunem că $\exists v_j \neq v_p \in V(P)$ a.î.

$$\text{lungime}(D_j) = \text{lungime}(D_p) = \min\{\text{lungime}(D) \mid D \text{ drum de la } r \text{ la un nod } v_j \text{ de pe } P\}.$$

Există drum de la r la v_j care trece prin v_p . Acesta se obține prin concatenarea drumului D_p cu drumul P_{jp} , unde P_{jp} este acea porțiune din P aflată între nodurile v_j și v_p .

$$v_j \neq v_p \Rightarrow \text{lungime}(P_{jp}) > 0.$$

Deci lungimea drumului de la r la v_j prin v_p este strict mai mare decât $\text{lungime}(D_p)$, deci și decât $\text{lungime}(D_j)$. În consecință, drumul de la r la v_j prin v_p este diferit de D_j , adică există două noduri în arborele T între care sunt mai multe drumuri (mai mult de un drum) $\Rightarrow$ **contradicție**).

$\rightarrow$ Într-un arbore, numărul nivelului pe care se găsește un nod u este dat de distanța dintre acest nod u și rădăcina arborelui.

Distanța de la r la v_j este mai mare decât distanța de la r la v_i , $\forall v_j \neq v_i \in V(P) \Rightarrow$ nodurile v_j se găsesc pe niveluri inferioare nivelului lui v_i în T .

De asemenea, în orice arbore, oricare două noduri adiacente sunt în relația părinte - fiu. În plus, întotdeauna părintele este unic și se găsește pe nivelul imediat superior nivelului fiului.

Presupunem că v_i se află în T pe nivelul h . Vom demonstra prin **inducție** că:

- v_{i+j} se găsește pe nivelul $h+j$, avându-l pe $v_{i+(j-1)}$ ca părinte ($j = \overline{1, k-i}$);
- v_{i-j} se găsește pe nivelul $h+j$, avându-l pe $v_{i-(j-1)}$ ca părinte ($j = \overline{1, i}$).

Pasul I:

- dacă $i > 0$, v_{i-1} este adiacent cu v_i ; $\text{distanța}(r, v_{i-1}) > \text{distanța}(r, v_i)$ (din modul de alegere a lui v_i) $\Rightarrow v_{i-1}$ este fiu al lui v_i (nu poate fi părinte, deoarece se găsește pe un nivel inferior) și se află în arbore pe nivelul $h+1$ ($\text{distanța}(r, v_{i-1}) = \text{distanța}(r, v_i) + \text{distanța}(v_i, v_{i-1})$);
- dacă $i < k$, v_{i+1} este adiacent cu v_i ; $\text{distanța}(r, v_{i+1}) > \text{distanța}(r, v_i)$ (din modul de alegere a lui v_i) $\Rightarrow v_{i+1}$ este fiu al lui v_i (nu poate fi părinte) și se află în arbore pe nivelul $h+1$.

Pasul II:

Presupunem afirmațiile adevărate pentru $j1 \leq m1$, respectiv $j2 \leq m2$ ($1 \leq j1 \leq m1 < k-i$, $1 \leq j2 \leq m2 < i$).

- Demonstrăm pentru $j1 = m1 + 1$:

Din ipoteza inductivă $\Rightarrow$

- v_{i+m1} se află pe nivelul $h + m1$;
- $\text{parent}(v_{i+m1}) = v_{i+m1-1}$.

v_{i+m1+1} este adiacent cu v_{i+m1} (deci sunt în relația părinte – fiu) și v_{i+m1} are un unic părinte (pe v_{i+m1-1}) $\Rightarrow$

$\Rightarrow v_{i+m1} = \text{parent}(v_{i+m1+1}) \Rightarrow$

$\Rightarrow v_{i+m1+1}$ se află pe nivelul imediat inferior nivelului lui v_{m1} , și anume pe $(h + m1) + 1 = h + (m1 + 1)$.

- Demonstrăm pentru $j2 = m2 + 1$:

Din ipoteza inductivă $\Rightarrow$

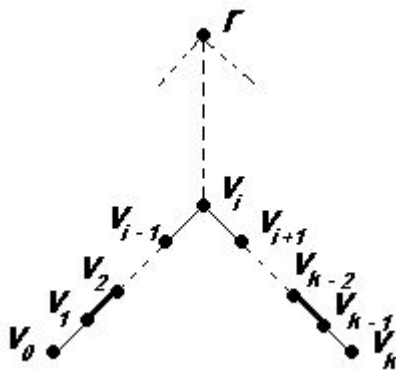
- v_{i-m2} se află pe nivelul $h + m2$;
- $\text{parent}(v_{i-m2}) = v_{i-m2-1}$.

$v_{i-(m2+1)}$ este adiacent cu v_{i-m2} (deci sunt în relația părinte – fiu) și v_{i-m2} are un unic părinte (pe $v_{i-(m2-1)}$) $\Rightarrow$

$\Rightarrow v_{i-m2} = \text{parent}(v_{i-(m2-1)}) \Rightarrow$

$\Rightarrow v_{i-(m2+1)}$ se află pe nivelul imediat inferior nivelului lui v_{i-m2} , și anume pe $(h + m2) + 1 = h + (m2 + 1)$.

Așadar, schematic, poziția nodurilor și a muchiilor de pe drumul P în arborele T este:

Evident, dacă $v_i = v_0$ sau $v_i = v_k$, una dintre cele două ramuri care pornesc de la v_i lipsește.

Vom presupune că $v_i \neq v_k$. Aceasta corespunde cazurilor:

- $v_i \neq v_0$ și $v_i \neq v_k$;
- $v_i = v_0$ (în acest caz, evident, $v_i \neq v_k$, deoarece orice drum de creștere are lungimea nenulă, deci $v_0 \neq v_k$).

Cazul când $v_i = v_k$ se tratează similar cu cel tratat mai jos, înlocuind peste tot orice indice j ($j = \overline{0, k}$) cu $k-j$.

$v_{k-1} = \text{parent}(v_k)$ și v_k este nod expus $\Rightarrow$ are un frate w_k a.î. $w_k \text{parent}(v_k) \in M$.

$\text{parent}(w_k) = v_{k-1} \Rightarrow w_k v_{k-1} \in M$.

Dar $v_{k-2} v_{k-1} \in M$ și $w_k \neq v_{k-2}$, (deoarece $v_{k-2} = \text{parent}(v_{k-1})$, deci nu poate fi și fiu al acestuia)

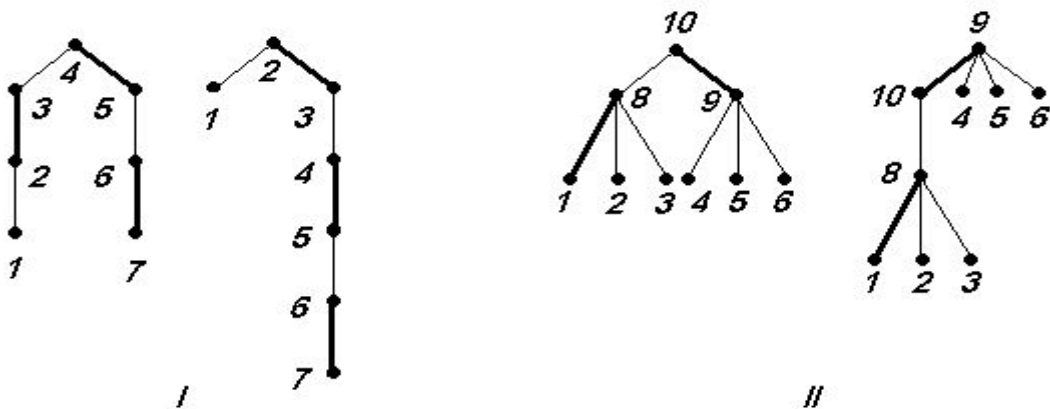
$\Rightarrow$

$\Rightarrow d_M(v_{k-1}) \geq 2 \Rightarrow$ **contradicție** cu definiția cuplajului, conform căreia, dacă M este cuplaj în G , atunci, $\forall u \in V(G)$, $d_M(u) \leq 1$.

În consecință, presupunerea făcută este **falsă** $\Rightarrow M$ nu admite drumuri de creștere $\Rightarrow M$ este cuplaj de cardinal maxim, conform teoremei lui Berge.

b) Arătăm că, pentru orice arbore cu n vârfuri, dat prin listele de adiacență, se poate construi în timpul $O(n)$ un cuplaj propriu.

Pentru a arăta aceasta este suficient să arătăm că există un algoritm care construiește, pentru orice arbore cu n vârfuri, dat prin listele de adiacență, un cuplaj propriu în timpul $O(n)$.

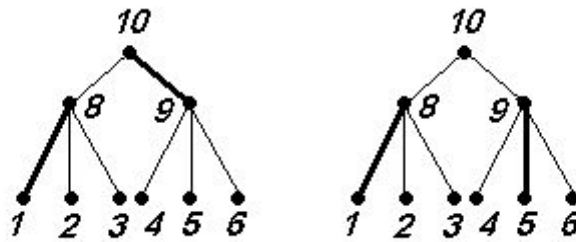

Observație: Așa cum se vede în cele două exemple de mai sus, pentru un arbore T , un cuplaj M este sau nu propriu în funcție de nodul considerat rădăcină.

În exemplul I, dacă rădăcina este 4, atunci există un nod expus (acest nod este 1) care nu are nici un frate, deci pentru care nu există w fiu al lui 2 astfel încât $2w \in M$ ($M = \{32, 45, 67\}$). Această problemă dispare dacă vom considera nodul 2 ca rădăcină a arborelui.

De asemenea, dacă studiem arborele din exemplul II, vom constata că, indiferent de cuplajul maxim considerat, dacă rădăcina arborelui este 10, respectivul cuplaj nu este propriu, întrucât fie rădăcina, fie o parte din nodurile frunze sunt noduri expuse fără a avea un frate care împreună cu părintele lor comun să formeze o muchie din cuplaj.

O condiție necesară și suficientă ca un cuplaj M să fie propriu pentru un arbore este ca orice nod expus să aibă un frate care, împreună cu părintele lor comun, să formeze o muchie din cuplajul M .

O altă condiție necesară pentru ca un cuplaj M să fie propriu este aceea ca rădăcina să nu fie nod expus. Rădăcina nu are frați, deci, dacă ar fi nod expus într-un cuplaj M , atunci respectivul cuplaj nu ar putea fi propriu pentru arborele respectiv cu rădăcina considerată. În plus, se precizează că rădăcina arborelui pentru care se construiește cuplajul propriu este un nod oarecare v , așadar nodul rădăcină nu prezintă importanță.

În plus, cuplajele proprii sunt întotdeauna cuplaje de cardinal maxim, deci se folosesc pentru a putea construi pentru arbori cuplaje de cardinal maxim în timp liniar (în condițiile în care, pentru grafuri oarecare, un cuplaj maximal se construiește în $O(n^3)$). Un cuplaj de cardinal maxim își păstrează proprietatea indiferent de nodul rădăcină a arborelui, așadar nodul pe care îl considerăm rădăcină în momentul construcției cuplajului propriu nu afectează rezultatul final.

O posibilitate de construcție a unui astfel de cuplaj este parcurgerea **DFS** a arborelui T și selectarea acelor unui număr de muchii care să îndeplinească condiția de mai sus.

Trebuie evitată acea situație când pentru un nod **frunză** u expus nu se găsește nici un alt nod frate care împreună cu părintele să formeze o muchie din cuplaj. Această situație poate apărea atunci când, în urma parcurgerii, a fost selectată muchia $\text{parent}(u) \text{parent}(\text{parent}(u))$, iar toți fiii lui $\text{parent}(u)$ sunt frunze.

De aceea, selectarea muchiilor pentru cuplaj nu se va face la prima parcurgere a fiecărei muchii, ci la întoarcerea în fiecare nod, după ce muchiile dintre nivelele inferioare au fost deja parcurse și s-a stabilit dacă sunt sau nu selectate. Cu alte cuvinte, această selecție se face „de jos în sus”, tocmai pentru a se evita situația menționată mai sus.

Algoritmul care construiește un cuplaj propriu este:

function ConstruiesteCuplajPropriuDFS(T)

begin

/*inițial:

- mulțimea de muchii M (care va memora în final cuplajul propriu) este vidă;
- toate nodurile sunt nevizitate;
- nici un nod nu este extremitate a unei muchii din cuplaj, deoarece $M \leftarrow \Phi$ deci nu este nod saturat.

*/

$M \leftarrow \Phi$

for all u **in** $V(T)$ **do**

    vizitat (v) $\leftarrow$ **false**

    saturat (v) $\leftarrow$ **false**

/*se selectează un nod oarecare din arbore, din care se pornește parcurgerea */

$v \leftarrow$ AlegeNodDinArbore(T)

  rădăvină $\leftarrow v$

```

vizitat(v)  $\leftarrow$  true
for all u in listaDeAdiacență(rădăcină) do
    /*se efectuează parcurgerea DFS și selectarea muchiilor pentru fiecare subarbore
    care are ca rădăcină un nod de pe nivelul 2 (adică un fiu al rădăcinii lui T)*/
    ConstruiesteRekursiv(u)
    if (not saturat(u) and not saturat(rădăcină))
    then
        /*dacă este posibil, se adaugă muchia dintre rădăcină și un fiu al său în
        cuplaj*/
         $M \leftarrow M \cup \{u \text{ rădăcină}\}$ 
        saturat(rădăcină)  $\leftarrow$  true
        saturat(u)  $\leftarrow$  true
    if (saturat(rădăcină) = false)
    then
        /*este posibil ca, în urma selectării tuturor muchiilor, rădăcina să rămână nod
        nesaturat; aceasta se întâmplă atunci când nu se poate niciodată adăuga o muchie
        dintre primele 2 nivele în cuplaj, adică atunci când toate nodurile de pe al doilea
        nivel sunt saturate*/
        /*așa cum am arătat mai sus, un cuplaj este sau nu propriu pentru un arbore în
        funcție de nodul ales rădăcină*/
        /*dacă, pentru cuplajul construit, vom alege ca rădăcină un fiu al actualei rădăcini,
        vechea rădăcină ca avea un frate care împreună cu părintele să formeze o muchie
        din cuplaj, deoarece nodul acela era saturat, iar toate celelalte noduri își păstrează
        proprietățile*/
        /*în consecință, M devine cuplaj propriu pentru arborele cu noua rădăcină*/
        v  $\leftarrow$  un fiu oarecare al rădăcinii
        rădăcină  $\leftarrow$  v
    return M
end

function ConstruiesteRekursiv(u)
begin
    vizitat(u)  $\leftarrow$  true
    for all w in listaDeAdiacență(u) do
        /*dacă se întâlnește un nod deja vizitat, acela nu poate fi decât părintele, întrucât T
        este arbore*/
        if (vizitat(w) = true)
        then părinte  $\leftarrow$  w
        else
            ConstruiesteRekursiv(w)
        if (not saturat(părinte) and not saturat(u))
        then
            /*dacă este posibil, se adaugă muchia dintre u și părintele său în cuplaj*/
             $M \leftarrow M \cup \{u \text{ părinte}\}$ 
            saturat(părinte)  $\leftarrow$  true
            saturat(u)  $\leftarrow$  true
    end

```

Corectitudinea algoritmului:

Vom arăta că, într-adevăr, M construit de algoritm este cuplaj propriu, orice nod expus să aibă un frate care, împreună cu părintele lor comun, să formeze o muchie din cuplajul M .

Fie u un **nod expus** (nici o muchie din cuplaj nu este incidentă cu el).

Caz 1: u nu este rădăcina (adică nodul din care s-a pornit parcurgerea DFS). Atunci există $\text{parent}(u)$ și, cu siguranță, muchia $u \text{ parent}(u)$ nu este din cuplaj. Aceasta înseamnă că, în funcția **ConstruieșteRecursiv(u)**, condiția din ultimul **if** era falsă, adică

$(\text{not saturat}(\text{părinte}) \text{ and } \text{not saturat}(u)) = \text{false}$.

Știm deja că $(\text{not saturat}(u)) = \text{true} \Rightarrow \text{not saturat}(\text{părinte}) = \text{false}$

$\Rightarrow \text{saturat}(\text{părinte}) = \text{true} \Rightarrow \text{părinte}$ este deja extremitatea unei muchii din cuplaj.

Deoarece selecția muchiilor se face „de jos în sus”, la acest pas nu ar fi putut fi selectată încă o muchie dintre $\text{parent}(u)$ și $\text{parent}(\text{parent}(u))$. Așadar, întrucât $\text{parent}(u)$ este deja extremitatea unei muchii din cuplaj, această muchie poate fi doar între $\text{parent}(u)$ și un alt fiu al său $w \neq u$.

Am arătat deci că u are un frate w a.î. $w \text{ parent}(u) \in M$.

Caz 2: u = rădăcină (adică este nodul din care s-a pornit parcurgerea DFS). Dacă nu s-a putut introduce în cuplaj nici una din muchiile dintre acest u și un fiu v al său, atunci, în funcția **ConstruieșteCuplajPropriuDFS(T)**, condiția de la prima instrucțiune **if** (cea din interiorul buclei **for**) este întotdeauna falsă, adică

$\text{not saturat}(\text{fiu}) \text{ and } \text{not saturat}(\text{rădăcină}) = \text{false}$.

Știm deja că $(\text{not saturat}(\text{rădăcină})) = \text{true} \Rightarrow \text{not saturat}(\text{fiu}) = \text{false}$

$\Rightarrow \text{saturat}(\text{fiu}) = \text{true} \Rightarrow$ toți fii rădăcinii sunt extremități ale unor muchii din cuplaj.

Aceste muchii pot fi doar între respectivii fii și nodurile de pe nivelul imediat inferior.

Prin urmare, trecând un astfel de fiu a al rădăcinii pe primul nivel, și considerând rădăcina ca fiu al acestuia, avem:

- $\text{saturat}(a) = \text{true}$, așa cum am arătat mai sus $\Rightarrow \exists b$ fiu al lui a a.î. $ab \in M \Rightarrow$ în această configurație (acum $\text{parent}(\text{rădăcină}) = a$) vechea rădăcină, care este în continuare nod expus, are un frate, pe b , a.î. $b \text{ parent}(\text{rădăcină}) \in M$.
- nici un alt nod din arbore nu își schimbă starea (ceilalți fii ai rădăcinii, dacă existau, erau deja noduri saturate); așadar, oricare alt nod expus din arbore are în continuare proprietatea cerută, conform celor arătate la cazul 1.

Așadar, cuplajul construit de algoritm este **cuplaj propriu** pentru arborele T .

Complexitatea algoritmului:

Deoarece algoritmul se bazează pe o parcurgere DFS (celelalte operații efectuate la fiecare pas se execută în $O(1)$) a unui arbore dat prin liste de adiacență, complexitatea algoritmului este **$O(m+n)$** . În plus, pentru orice arbore, $m = n - 1$, deci $m = O(n)$. În consecință, complexitatea timp a algoritmului prezentat mai sus este **$O(n)$** .

TEMA NR. 9
6 mai 2003

Problema 1:

Fie $G = (S, T; E)$ un graf bipartit.

Conform **teoremei lui Hall**, $\exists M \in \mathcal{M}_G$ a.î. $S \subseteq S(M) \Leftrightarrow \forall A \subseteq S, |N_G(A)| \geq |A|$.

„ $\Rightarrow$ ”

Știm că, pentru orice întreg k , $0 \leq k \leq |S|$, G are un cuplaj M de cardinal cel puțin $|S| - k$.

G este bipartit, deci orice muchie din E are o extremitate în S și o extremitate în T . Această afirmație este evident valabilă și pentru mulchiile din cuplajul M . Deoarece cardinalul lui M este cel puțin $|S| - k$, se obține că cel puțin $|S| - k$ noduri din S sunt saturate de M , prin urmare nu pot fi noduri izolate.

În consecință, mulțimea S poate conține cel mult $|S| - (|S| - k) = k$ noduri izolate.

Fie X mulțimea nodurilor saturate din S și $Y = S - X$, $|Y| \leq k$ (nu este obligatoriu ca toate nodurile din Y să fie izolate).

Construim graful $G' = (X, T, E')$. G' este subgraful indus în G de $X \cup T$.

Deoarece extremitățile tuturor muchiilor din M se găsesc în X și T , $M \subseteq E'$.

Cuplajul M saturează toate nodurile din X în G , deci va satura toate nodurile din X în G' , adică $X \subseteq S(M)$ în G' .

Atunci, conform teoremei lui Hall, $\forall A' \subseteq X, |N_{G'}(A')| \geq |A'|$.

Fie o mulțime $A \subseteq S$ oarecare. Evident, $|A \cap Y| \leq k$.

Așa cum am arătat mai sus, $|N_G(A \cap X)| \geq |A \cap X|$.

Dar $(A \cap Y) \cup (A \cap X) = A$ și $X \cap |N_{G'}(A')| \geq |A'| \cdot Y = \emptyset \Rightarrow |A \cap X| = |A| - |A \cap Y| \Rightarrow |A \cap X| \geq |A| - k$.

Se obține deci că $|N_G(A)| \geq |A| - k$ pentru orice k submulțime a lui S , ceea ce trebuia demonstrat.

„ $\Leftarrow$ ”

Arătăm că, în condițiile date, există un cuplaj de cardinal $|S| - k$.

Construim următoarele șiruri de mulțimi:

$A_i \rightarrow$ o mulțime de $k+i$ noduri din S .

$T_i \rightarrow$ o mulțime de i noduri din T pentru care $\forall A \subseteq T_i, |N_G(A)| \geq |A|$

$S_i \rightarrow$ o mulțime de i noduri din S astfel încât $S_i \subseteq N_G(T_i)$ și $S_i \subseteq A_i$.

Inducție:

Pas de bază:

Arătăm că există un nod u_1 în T astfel încât $|N_G(u_1)| \geq 1$.

Fie A_1 o submulțime oarecare de **$k+1$ noduri**. Din ipoteză știm că $|N_G(A_1)| \geq |A_1| - k = 1 \Rightarrow \exists$ un nod u_1 în T , astfel încât $\exists v_1$ în A_1 cu $u_1 v_1 \in E(G)$.

Deci $T_1 = \{u_1\}$, $S_1 = \{v_1\}$.

Pas inductiv:

Presupunem că există T_i și S_i pentru submulțimea A_i de $k+i$ noduri.

Fie $A_{i+1} = A_i \cup \{x\}$, $x \in S - A_i$ oarecare.

Atunci $|N_G(A_{i+1})| \geq |A_{i+1}| - k = i+1 > |T_i|$.

Fie $T_{i+1}' = N_G(A_{i+1}) - T_i$, și fie $A_{i+1}' = A_{i+1} - S_i$.

$|A_{i+1}'| = k+i+1$ și $|S_i| = i$, $S_i \subseteq A_{i+1} \Rightarrow |A_{i+1}'| = k+1 \Rightarrow$ (din ipoteză) $\exists u_{i+1} \in T_{i+1}'$ a.î. $\exists v_{i+1} \in A_{i+1}$ a.î. $u_{i+1}v_{i+1} \in E(G)$.

Deci $T_{i+1} = T_i \cup \{u_{i+1}\}$, $S_{i+1} = S_i \cup \{v_{i+1}\}$, iar muchiile u_jv_j , $1 \leq j \leq i+1$, formează chiar un cuplaj.

Formăm mulțimi atâta timp cât există noduri în $S - A_i$, deci putem forma $|S|-k$ astfel de mulțimi, deoarece $|A_i| = i + k$, $|A_i| \leq |S|$, deci există în G un cuplaj de cardinal $|S| - k$, ceea ce trebuia demonstrat.

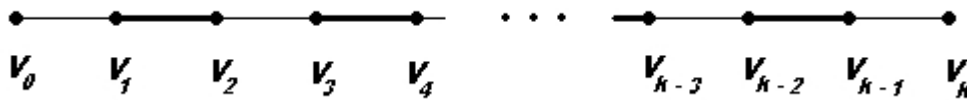
Problema 2:

a) Reducere la absurd:

Presupunem că există un cuplaj M de grad maxim care nu este de cardinal maxim.

Confirm **teoremei lui Berge**, un cuplaj M este de cardinal maxim în graful $G \Leftrightarrow G$ nu admite drumuri de creștere relativ la M .

Vom presupune deci că există un cuplaj M de grad maxim care admite un drum de creștere P .

v_0 și v_k sunt vârfuri expuse.

Construim cuplajul $M' = (M \setminus \{v_1v_2, \dots, v_{k-2}v_{k-1}\}) \cup \{v_0v_1, \dots, v_{k-1}v_k\}$ (cuplajul M' conține aceleași muchii ca și M , cu excepția celor din $P \cap M$, care sunt înlocuite cu cele din $P \setminus M$).

Constatăm că $S(M') = S(M) \cup \{v_0, v_k\}$. (M' saturează toate vârfurile saturate de M ; în plus M' saturează și vârfurile v_0, v_k , varfuri expuse relativ la M).

În aceste condiții avem:

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) = \sum_{j \in S(M)} d(j) + d(v_0) + d(v_k).$$

$d(v_0) > 0$ și $d(v_k) > 0$ (deoarece se găsesc pe un drum P)
deci

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) > \sum_{j \in S(M)} d(j)$$

adică M nu este cuplaj de grad maxim, ceea ce contrazice ipoteza.

Presupunerea făcută este deci falsă.

Am obținut că orice cuplaj de grad maxim este de cardinal maxim.

b)

“ $\Leftarrow$ ”: Știm că, în graful G , orice cuplaj de grad maxim saturează toate vârfurile de grad maxim. Deoarece în orice graf există întotdeauna cel puțin un cuplaj de grad maxim, se obține, evident, că, în aceste condiții, există în G un cuplaj care saturează toate vârfurile de grad maxim.

“ $\Rightarrow$ ”: Știm că există un cuplaj M_0 care saturează toate nodurile de grad maxim (în aceste condiții, $\Delta(G) \neq 0$, deci G nu este graful nul).

Reducere la absurd:

Presupunem că există un cuplaj de grad maxim M care nu saturează toate nodurile de grad maxim.

Fie $u \in V(G)$ a.î. $d(u) = \Delta(G)$ și $u \in E(M)$ (u nod expus relativ la cuplajul M).

Caz 1: Există $v \in N_G(u)$ a.î. $v \in E(M)$.

Construim cuplajul $M' = M \cup \{uv\}$. Atunci, $|M'| = |M| + 1$, adică $|M'| > |M|$, deci M nu este de cardinal maxim. Conform punctului **a)**, M nu este nici de grad maxim, ceea ce **contrazice ipoteza**.

Caz 2: Există $v \in N_G(u)$ a.î. $v \in S(M)$, $vw \in M$ ($w \in N_G(v)$) și $d(w) < \Delta(G)$.

Construim cuplajul $M' = (M \setminus \{vw\}) \cup \{uv\}$.

Atunci,

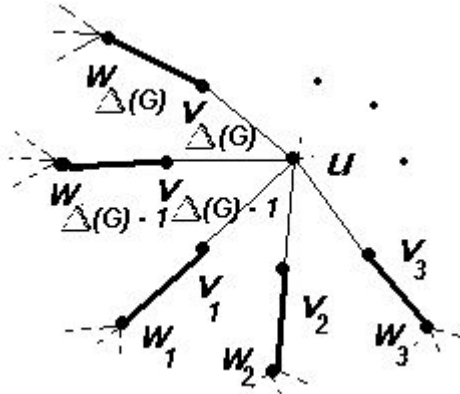
$$\sum_{i \in S(M')} d(i) = \sum_{j \in S(M)} d(j) - d(w) + d(u).$$

Întrucât $d(w) < \Delta(G) = d(u)$, se obține

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) > \sum_{j \in S(M)} d(j)$$

adică se obține faptul că M nu este cuplaj de grad maxim, ceea ce **contrazice ipoteza**.

Caz 3: Oricare $v \in N_G(u)$, $v \in S(M)$, $vw \in M$ ($w \in N_G(v)$) și $d(w) = \Delta(G)$ (Toate nodurile vecine cu u sunt saturate, formând împreună cu alt nod $w \neq u$ de grad maxim câte o muchie din cuplaj).

Știm, din ipoteză, că există un cuplaj M_0 care saturează toate vârfurile de grad maxim. Există deci $e \in M_0$, $e \notin M$, a.î. u este extremitate a lui e .

Dacă $e = uv \in M_0$ și $vw \in M$, evident $vw \notin M_0$. Dar M_0 saturează w (deoarece am presupus că w este nod de grad maxim), deci există $v' \in N_G(w)$ a.î. $v' \in S(M_0)$, adică $wv' \in M_0$.

Raționând astfel în continuare pentru noul vârf de grad maxim w , se poate spune că există un drum P în G a.î.: $P \setminus M_0 \subseteq M$.

Cu alte cuvinte, P este drum alternat în G relativ la cuplajul M , respectiv este drum alternat în G relativ la cuplajul M_0 . În plus, $P \cap M \cap M_0 = \emptyset$ (cele două cuplaje nu au muchii comune pe acest drum).

În plus, P are număr **impar** de noduri, respectiv număr **par** de muchii (deoarece are o extremitate expusă relativ la M , și anume pe u ; de asemenea, am presupus că M este cuplaj de grad maxim, deci, conform **a)**, este cuplaj de cardinal maxim, deci nu admite drumuri de creștere).

Cealaltă extremitate a drumului P , notată u' , este deci nod saturat de M , deci este nod expus relativ la M_0 . u' nu poate fi deci nod de grad maxim, deoarece, conform ipotezei, M_0 saturează toate nodurile de grad maxim.

Construim un nou cuplaj $M' = (M - P) \cup (P \cap M_0)$, adică, înlocuind acele muchii comune lui P și M cu acele muchii comune lui P și M_0 în M' .

Conform celor precizate mai sus, M' saturează toate vârfurile saturate de M , cu excepția lui u' . În plus, M' saturează u .

Așadar avem:

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) = \sum_{j \in S(M)} d(j) - d(u') + d(u).$$

Dar $d(u') < \Delta(G)$, deci $d(u') < d(u)$. În consecință,

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) > \sum_{j \in S(M)} d(j)$$

adică M nu este cuplaj de grad maxim, ceea ce contrazice ipoteza.

Presupunerea făcută este falsă și în acest caz.

Am obținut deci că, **dacă există un cuplaj care saturează toate nodurile de grad maxim, atunci orice cuplaj de grad maxim saturează toate nodurile de grad maxim.**

c) Fie H subgraful bipartit indus de mul'imea nodurilor de grad maxim.

O condiție necesară pentru existența cuplajului este $\Delta(G) > 0$ (graful diferit de graful nul).

Vom arăta că există un cuplaj care saturează toate nodurile de grad maxim, arătând că orice cuplaj de grad maxim saturează toate nodurile de grad maxim în condițiile ipotezei.

Reducere la absurd:

Presupunem că există un cuplaj M de grad maxim, care nu saturează toate nodurile de grad maxim. Fie $u \in V(G)$, cu $d(u) = \Delta(G)$ și $u \in E(M)$ (u este nod de grad maxim, expus relativ la cuplajul M). M este cuplaj de grad maxim $\Rightarrow$ (conform punctului a) nu există drumuri de creștere relativ la M .

Deoarece u este nod expus și u nu este izolat, atunci u este fie extremitatea unui drum alternat par, sau aparține unui circuit alternat impar (nu poate fi extremitatea unui drum alternat impar, deoarece orice drum alternat impar cu o extremitate expusă este drum de creștere; nu poate fi într-un circuit alternat par, deoarece într-un astfel de circuit nu există noduri expuse).

Caz I: $u \in$ unui circuit alternat impar. Deoarece H este bipartit, nu admite circuite impare. Așadar, $\exists$ cel puțin un nod v în G , cu $d(v) < \Delta(G)$ care să se găsească pe acest circuit. Deoarece M este cuplaj de cardinal maxim, toate celelalte noduri din circuitul C cu excepția lui u , sunt noduri saturate. Fie P unul din drumurile de la u la v . Construim cuplajul M' în care înlocuim acele muchii din $P \cap M$ cu muchiile din $P - M$. Atunci avem:

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) = \sum_{j \in S(M)} d(j) - d(v) + d(u).$$

Dar $d(v) < d(u) = \Delta(G) \Rightarrow$ se poate construi un cuplaj M' de grad mai mare decât al lui M , ceea ce contrazice ipoteza.

Caz II: u este extremitatea unui drum alternat par. Fie u' cealaltă extremitate a acestui drum. Arătăm că dacă toate extremitățile drumurilor alternate pare sunt noduri de grad maxim, atunci u face parte dintr-un circuit, caz ce se reduce la cazurile anterioare.

Demonstrație:

Presupunem că extremitățile tuturor drumurilor alternate sunt noduri de grad maxim.

Reducere la absurd:

Dacă nu există nici un circuit, atunci nu există nici un drum de la u la $u \Rightarrow$ nu există drumuri de la nici un vecin de-ai lui u la nici un alt vecin dintre vecinii lui u .

Fie H' subgraful indus în H de mulțimea nodurilor accesibile dintr-un vecin v al lui u prin drumuri care nu trec prin u .

Numărul de muchii din acest subgraf este $(\Delta(H') * |H'| - 1)/2$. Pentru ca acesta să fie număr întreg, este necesar ca $|H'|$ să fie număr impar. H' fiind bipartit ($H' = (S', T'; E_h)$), una din mulțimile S' și T' este de cardinal par, iar cealaltă este de cardinal impar.

$\Delta(G) > 2$ (este impar, așa cum am arătat mai sus; este diferit de 1 deoarece există drumuri alternate pare, deci există noduri de grad cel puțin 2).

Așadar, numărul de muchii care pleacă din S' este diferit de numărul de muchii care pleacă din $T' \Rightarrow$ **contradicție**.

Deci H' nu poate fi subgraf indus în H , adică există un drum din u într-un nod din $G - V(H)$.

Deci, dacă u nu face parte din nici un circuit, există un drum alternat par cu cealaltă extremitate u' nod ce nu are grad maxim.

În aceste condiții, construim cuplajul M' în care înlocuim acele muchii din $P \cap M$ cu muchiile din $P - M$. Atunci avem:

$$\sum_{i \in S(M')} d(i) = \sum_{j \in S(M)} d(j) - d(u') + d(u).$$

Dar $d(u') < d(u) = \Delta(G) \Rightarrow$ se poate construi un cuplaj M' de grad mai mare decât al lui M , ceea ce contrazice ipoteza.

În toate cazurile am obținut contradicții, deci presupunerea făcută este falsă, deci orice cuplaj de grad maxim saturează toate nodurile de grad maxim. Graful având un număr finit de noduri și $\Delta(G) \in \mathbb{N}$, există un cuplaj de grad maxim oricare ar fi graful G .

d) Vom demonstra că pentru un graf G bipartit $E(G)$ poate fi partiționată în $\Delta(G)$ cuplaje prin **inducție după $\Delta(G)$** .

Pasul de bază:

$\Delta(G) = 0$. Atunci graful G este graful nul, așadar există 0 cuplaje posibile pentru acest graf.

$\Delta(G) = 1 \Rightarrow \forall i \in V(G), d(i) = 0$ sau $d(i) = 1$. Într-un astfel de graf fiecare nod are maxim un vecin, fiind incident cu maxim o muchie. Așadar, $E(G)$ este mulțime de muchii independente, adică $E(G)$ este un **cuplaj**.

Pasul inductiv:

Presupunem afirmația adevărată pentru toate grafurile G cu $\Delta(G) \leq k$. Demonstrăm pentru grafurile cu $\Delta(G) = k+1$:

Caz 1: există un singur nod $u \in V(G)$ cu $d(u) = \Delta(G)$.

Atunci există un cuplaj oarecare M_0 care satisface nodul u (de exemplu $M_0 = \{uv\}$, unde $v \in N_G(u)$; acest nod v există deoarece am presupus $\Delta(G) > 0$).

Prin eliminarea acestei muchii din graf se obține un nou graf bipartit G' (deoarece orice graf parțial al unui graf bipartit este graf bipartit), pentru care $\Delta(G') = k$. Din pasul inductiv rezultă că $E(G')$ poate fi partiționată în k cuplaje.

Aceste k cuplaje, împreună cu M_0 menționat mai sus, formează o mulțime de $k+1$ cuplaje ce partiționează $E(G)$.

Caz 2: există mai multe noduri $u_i \in V(G)$ cu $d(u_i) = \Delta(G)$.

Aceste noduri induc un graf bipartit (deoarece orice subgraf cu cel puțin două noduri al unui graf bipartit este graf bipartit).

Atunci, așa cum am arătat la c), există un cuplaj oarecare M_1 care satisface toate nodurile de grad maxim u_i .

Prin eliminarea muchiilor din acest cuplaj din graf se obține un nou graf bipartit G' (deoarece orice graf parțial al unui graf bipartit este graf bipartit), pentru care $\Delta(G') = k$. Din pasul inductiv rezultă că $E(G')$ poate fi partiționată în k cuplaje.

Aceste k cuplaje, împreună cu M_1 menționat mai sus, formează o mulțime de $k+1$ cuplaje ce partiționează $E(G)$.

Problema 3:

Vom arăta că există un algoritm care rezolvă această problemă de decizie în timp polinomial.

Date b (numărul de muchii) și k (numărul minim de noduri pe care trebuie să le aibă subgraful căutat) constatăm că:

- dacă, în graful G , $|E(G)| < b$ sau nu există cel puțin k noduri care să nu fie izolate, atunci cu siguranță nu există un subgraf cu proprietățile cerute, deci răspunsul la problema de decizie este **negativ**; altfel se poate continua căutarea;
- dacă $2b < k$, răspunsul este **negativ** (deoarece orice graf de ordin n fără noduri izolate are cel puțin $\lceil (n+1)/2 \rceil$ muchii); altfel se poate continua căutarea;
- dacă $2b = k$, problema se reduce la a găsi un cuplaj de cardinal b în G ;
  - dacă $\nu(G) < b$, atunci răspunsul este **negativ**;
  - altfel, răspunsul este **pozitiv** (se poate construi un cuplaj de cardinal maxim din care se elimină, dacă este cazul, muchii, până când se obține un cuplaj de cardinal b ; subgraful astfel obținut are b muchii și $2b = k$ vârfuri, deci îndeplinește condițiile; deoarece este o problemă de decizie, nu este necesară construcția grafului propriu-zis);
- dacă $2b > k$, atunci:
  - se construiește un cuplaj de cardinal maxim M , obținându-se astfel un subgraf cu $\nu(G)$ muchii și $2\nu(G)$ noduri;
  - dacă $\nu(G) \geq b$, atunci: din cuplajul de cardinal maxim construit se elimină muchii (dacă este cazul) până la obținerea unui nou cuplaj M' cu exact b muchii; un subgraf al lui G , notat H , pentru care $E(H) = M'$ și $V(H) = S(M')$ are exact b muchii și $2b$ noduri; dar $2b > k$, deci subgraful astfel obținut are proprietățile cerute; răspunsul dat în acest caz este **pozitiv**;
  - dacă $\nu(G) < b$, trebuie adăugate muchii până se ajunge la cele b necesare; trebuie adăugate $b - \nu(G)$ muchii (și cel puțin $k - 2\nu(G)$ noduri, în cazul în care $k > 2\nu(G)$); întrucât M era cuplaj de cardinal maxim, orice altă muchie adăugată la mulțimea de muchii M va fi incidentă cu cel puțin o muchie din M ; prin urmare, la adăugarea unei muchii se mai poate adăuga cel mult un vârf;
    - dacă $k \leq 2\nu(G)$, atunci s-a obținut deja numărul de noduri căutat; se vor adăuga la mulțimea M noi muchii (oricare din graf) până la b , obținându-se o nouă mulțime de muchii M' cu $|M'| = b$; un subgraf H al lui G cu $E(H) = M'$ și $V(H) = V(M')$ ($V(M')$ are cardinalul cel puțin $2\nu(G)$, deci cel puțin k) îndeplinește condițiile cerute, deci răspunsul pentru acest caz este **pozitiv**;
    - dacă $k > 2\nu(G)$, atunci există cel puțin $k - 2\nu(G)$ noduri expuse relativ la M care nu sunt izolate (conform condiției inițiale, există cel puțin k noduri neizolate în G); se adaugă la subgraf $k - 2\nu(G)$ noduri expuse relativ la M , neizolate; la adăugarea fiecărui astfel de nod se **adaugă câte o muchie** (întrucât M este cuplaj de cardinal maxim, orice nod expus este fie izolat, fie vecinul unui nod saturat; așadar, la adăugarea unui astfel de nod se adaugă și muchia dintre el și vecinul său saturat); se obține astfel un subgraf cu k noduri neizolate și $\nu(G) + (k - 2\nu(G)) = k - \nu(G)$ muchii. Dacă $k - \nu(G) > b$ (adică, adăugând numărul necesar de noduri, am depășit numărul de muchii cerut), atunci răspunsul este **negativ**. Altfel, se mai pot adăuga muchii oarecare din $E(G)$ până la b (știm că există muchiile necesare, din condiția inițială), obținându-se astfel un graf H cu b muchii și cel puțin k noduri. Răspunsul în acest caz este deci **pozitiv**.

Un **algoritm** propriu-zis de rezolvare a problemei de decizie este:

function DecizieP3(G, k, b)

begin

$m \leftarrow |E(G)|$

$n_{\text{Neiz}} \leftarrow \text{NumărNoduriNeizolate}$

/*Numărarea muchiilor și a nodurilor neizolate din graful G se poate face printr-o parcurgere BFS sau DFS a grafului G , deci se execută în timp polinomial ($O(m+n)$ dacă G este reprezentat prin liste de adiacență, $O(n^2)$ în cazul cel mai nefavorabil)*/

if ($m < b$ or $n_{\text{Neiz}} < k$)

then

return FALSE

if ($2b < k$)

then

return FALSE

if ($2b = k$)

then

$M \leftarrow \text{ConstruieșteCuplajDeCardinalMaxim}(G)$

/*Construcția unui cuplaj de cardinal maxim se poate efectua în timp polinomial, și anume în $O(n^3)$ */

$a \leftarrow \text{Calculează } v(G)$

if ($a < b$)

then

return FALSE;

else

/*dacă se cere și construcția propriu-zisă a subgrafului :

construcția grafului se poate face în $O(v(G) - b) = O(m) = O(n^2)$, adică în timp polinomial*/

while ($a > b$) **do**

$\text{EliminăMuchieOarecareDinCuplaj}(M)$

$a \leftarrow a - 1$

$E(H) \leftarrow M$

$V(H) \leftarrow S(M)$

return TRUE

/*dacă $2b > k$, atunci:*/

$M \leftarrow \text{ConstruieșteCuplajDeCardinalMaxim}(G)$

/*Construcția unui cuplaj de cardinal maxim se poate efectua în timp polinomial*/

$a \leftarrow \text{Calculează } v(G)$

if ($a > b$)

then */*răspuns pozitiv*/*

/*dacă se cere și construcția propriu-zisă a subgrafului :

construcția grafului se poate face în $O(v(G) - b) = O(m) = O(n^2)$, adică în timp polinomial*/

while ($a > b$) **do**

```

        EliminăMuchieOarecareDinCuplaj(M)
         $a \leftarrow a - 1$ 
         $E(H) \leftarrow M$ 
         $V(H) \leftarrow S(M)$ 
        return TRUE
else
    /*suntem în cazul  $v(G) < b$ */
    if ( $k \leq 2v(G)$ ) /*dacă avem deja nodurile necesare*/
    then /*răspuns pozitiv*/
        /*dacă se cere și construcția propriu-zisă a subgrafului :
            construcția grafului se poate face în  $O(v(G) - b) = O(m) = O(n^2)$ ,
            adică în timp polinomial*/
        while ( $a < b$ ) do
            AdaugăMuchieOarecareDinGînM(M)
             $a \leftarrow a + 1$ 
             $E(H) \leftarrow V(M)$ 
             $V(H) \leftarrow M$ 
            return TRUE
    else
        /*suntem în cazul  $k > 2v(G)$ */
        if ( $k - v(G) > b$ )
        then return FALSE
        else /*răspuns pozitiv*/
            /*dacă se cere și construcția grafului:*/
             $E(H) \leftarrow S(M)$ 
             $V(H) \leftarrow M$ 
             $k' \leftarrow |V(H)|$ 
            /*adaugă vârfurile expuse necesare*/
            /*operația se poate face în  $O(n+m)$ ,  $O(n^2)$  în cazul cel mai
            nefavorabil*/
            for all  $i$  in  $V(G)$  do
                if ( $i \in E(M)$ )
                then
                     $V(H) \leftarrow V(H) \cup \{i\}$ 
                     $E(H) \leftarrow E(H) \cup \{ij\}$  /*j este vecinul saturat al lui i*/
                     $k \leftarrow k + 1$ 
                    if ( $k = k'$ ) then break
            /*adaugă alte muchii necesare din graf, până când  $|E(H)|$ 
            devine  $b$ ; dacă este necesar, se vor adăuga și noi vârfuri, fapt
            ce nu afectează proprietățile lui  $H$ */
            /*operația se poate executa în  $O(m)$ ,  $O(n^2)$  în cazul cel mai
            nefavorabil*/
             $b' \leftarrow |E(H)|$ 
            while ( $b' < b$ ) do
                AdaugăMuchieOarecareDinG(E(H))
                 $b' \leftarrow b' + 1$ 
            return TRUE
end

```

```

function ConstruiesteCuplajDeCardinalMaxim (G)
begin
     $M \leftarrow \text{găsește\_cuplaj\_oarecare}()$ 
    while ( $\exists P$  drum de creștere relativ la  $M$ ) do
         $M \leftarrow M \Delta P$ 
    return  $M$ 
end

```

Complexitatea algoritmului de mai sus este $O(n^2) + O(n^3) = O(n^3)$. Am arătat deci că **această problemă de decizie se poate rezolva în timp polinomial**.

Problema 4:

Fie $G = (V, E)$ un graf 2-muchie conex 3-regulat.

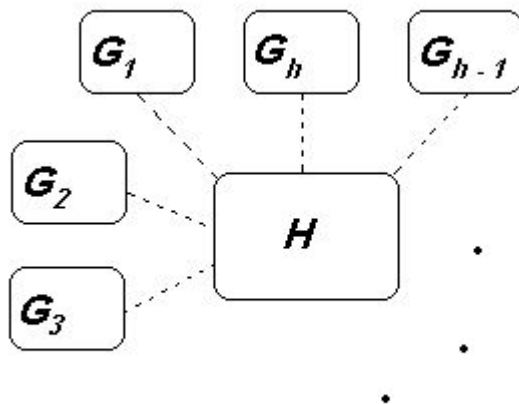
Conform **teoremei lui Tutte**, un graf G are un cuplaj perfect $\Leftrightarrow \forall S \subseteq V, S \neq V, q(G - S) \leq |S|$, unde $q(H)$ este numărul de componente conexe de ordin impar ale grafului H .

Așadar, pentru a arăta că graful G are un cuplaj perfect, este suficient să demonstrăm că, $\forall S \subseteq V, S \neq V, q(G - S) \leq |S|$.

Fie S o mulțime oarecare de noduri din $V, S \neq V, k = |S|$ și $H = \langle S \rangle_G$.

Prin eliminarea tuturor nodurilor ce compun mulțimea S din graful G se obține un număr h de componente conexe $G_i, 1 \leq i \leq h$, din care **x sunt de ordin impar**.

Întrucât graful G este 2-muchie conex (deci implicit conex), există muchii între noduri din G_i și noduri din $H, \forall i, 1 \leq i \leq h$.

1. Arătăm că există cel puțin 2 muchii între H și G_i :

Subgraful indus de mulțimea de vârfuri $V - S$ are h componente conexe, deci **oricare două noduri u și $v, u \in V(G_i), v \in V(G_j), i \neq j, 1 \leq i, j \leq h, uv \notin E(G)$** .

Dacă nu ar exista nici o muchie în G între subgraful H și subgraful G_i , atunci G nu ar fi conex $\rightarrow$ contradicție.

Dacă ar exista o singură muchie în G între subgraful H și subgraful G_i , prin eliminarea acesteia graful G ar deveni neconex $\rightarrow$ contradicție cu faptul că G este 2-muchie conex.

2. Fie G_j o componentă conexă impară a subgrafului indus $\langle V - S \rangle_G$, și $y = |G_j|$, y evident impar. Suma gradelor nodurilor din $V(G_j)$ în G este $3y$, deoarece G este 3-regulat. Fie z numărul de muchii dintre G_j și H .

Numărul de muchii din G_j în graful $\langle V - S \rangle_G$ este $|E(G_j)| = \frac{3y - z}{2}$.

Deoarece $|E(G_j)| \in \mathbb{N}$, $3y - z$ este număr par.

Dar $y = |G_j|$ este impar, deci $3y$ este impar. În consecință, z trebuie să fie număr impar.

Așa cum am arătat mai sus, z trebuie să fie cel puțin 2 și z impar $\Rightarrow z \geq 3$. (Adică, între nodurile din H și nodurile dintr-o componentă conexă impară G_j a grafului $\langle V - S \rangle_G$, trebuie să existe în graful G cel puțin 3 muchii).

În consecință, cel puțin $3x$ muchii din graful G se utilizează pentru legarea nodurilor din S de noduri din componentele impare G_j .

3. Suma gradelor vârfurilor din S în G este $3|S| = 3k$. Fiecare nod din s poate fi extremitatea unor muchii (cel mult 3) de legătură dintre subgraful H și subgraful G_j de ordin impar). Așadar, $3k \geq 3x$, adică $x \leq k$ (numărul de componente conexe impare din $G - S$ $q(G - S) \leq k = |S|$).

Am obținut deci că, $\forall S \subseteq V$, $S \neq V$, $q(G - S) \leq |S|$, deci, conform teoremei lui Tutte, graful G are un cuplaj perfect.

TEMA NR. 10
13 mai 2003

1. Fie G un graf conex cu n vârfuri și T_G familia arborilor săi parțiali. Se consideră graful $H = (T_G, E(H))$ unde $T_1 T_2 \in E(H) \Leftrightarrow |E(T_1) \Delta E(T_2)| = 2$.
- Demonstrați că H este conex și are diametrul cel mult $n-1$.
  - Demonstrați că pentru orice funcție de cost c pe mulțimea muchiilor grafului G , mulțimea arborilor parțiali de cost c minim induce un subgraf conex în H .

Soluție:

a) Inițial vom demonstra că graful H obținut este **conex**, și anume că există drum între oricare 2 noduri ale sale.

Se observă că în cazul mulțimilor de muchii ale arborilor parțiali, **cardinalul diferenței lor simetrice este număr par**. Aceasta are loc întrucât mulțimile de muchii ale celor 2 arbori pentru care calculăm diferența simetrică au același cardinal (arborii parțiali ai unui graf au exact $n-1$ muchii). Deci dacă un arbore diferă de un al doilea printr-o muchie este evident că și cel de-al doilea are o muchie diferită de cele ale primului.

Acest lucru se poate demonstra prin **reducere la absurd**.

Presupunem prin reducere la absurd că există T_1 și T_2 , 2 arbori parțiali pentru un graf G , astfel încât $|E(T_1) \Delta E(T_2)| = 2k + 1$, $k \geq 0$. Aceasta înseamnă că un arbore diferă de celălalt printr-un număr par de muchii (să zicem prin $2s$ muchii), iar celălalt arbore diferă de primul printr-un număr impar de muchii ($2t+1$ muchii), astfel încât $2s+2t+1 = 2k+1$.

Putem face presupunerea că T_1 diferă de T_2 prin $2s$ muchii. Deci restul muchiilor din T_1 , și anume $n-1-2s$, apar și în T_2 . Dar mai sus am obținut că T_2 are $2t+1 = 2k+1-2s$ muchii diferite de cele din T_1 . Deci T_2 are $2k+1-2s+n-1-2s = n+2k-4s$ muchii. Știm că T_2 are, asemenea tuturor arborilor parțiali, $n-1$ muchii. Obținem că $4s-2k = 1$, ceea ce este absurd, întrucât $4s-2k$ este număr par.

Așadar presupunerea inițială este falsă și deci putem spune că $|E(T_1) \Delta E(T_2)| = 2k$, $k > 0$ pentru oricare 2 arbori parțiali T_1 și T_2 .

Vom demonstra că graful H este conex și are diametrul cel mult $n - 1$ prin inducție după cardinalul $K = 2k$ al diferenței simetrice a mulțimilor de muchii.

Pasul de bază:

La acest pas vom verifica dacă pentru oricare 2 arbori, pentru care diferența simetrică dintre mulțimile lor de muchii are cardinalul 2, există drum între ei.

Din ipoteză știm că între doi arbori parțiali care diferă printr-o singură muchie există muchie în graful H . Așadar există drum între oricare doi arbori parțiali cu această proprietate.

Pasul inductiv:

Presupunem că există drum între oricare doi arbori care diferă prin $k-1$ muchii (adică au cardinalul diferenței simetrice egal cu $2(k-1)$).

Vom demonstra că și între oricare doi arbori care diferă prin k muchii (adică au cardinalul diferenței simetrice egal cu $2k$) există drum în graful H .

Pentru aceasta vom găsi un arbore parțial T_3 care diferă prin $k-1$ muchii de T_1 și printr-o muchie de T_2 . Dacă reușim acest lucru, obținem un drum de la T_1 la T_2 care trece prin T_3 (știm, conform ipotezei inductive, că există drum de la T_1 la T_3 , întrucât aceștia diferă prin $k-1$ muchii; între T_3 și T_2 avem muchie în H , întrucât cei 2 arbori diferă printr-o singură muchie).

Alegem o muchie dintre muchiile care aparțin diferenței simetrice, și anume una dintre muchiile lui T_1 care nu se găsesc și în T_2 , pe care o notăm cu e_1 . Adăugând această muchie la arborele T_2 obținem exact un circuit (după cum am explicat și la problema 2 de la tema 8). Alegem o muchie e_2 , dintre muchiile circuitului obținut, care nu aparține și lui T_1 . Va exista întotdeauna o astfel de muchie întrucât, altfel, ar însemna că toate muchiile circuitului aparțin lui T_1 și deci arborele parțial T_1 admite un circuit, ceea ce este absurd.

Considerăm arborele T_3 determinat de muchiile lui T_2 , mai puțin e_2 , la care adăugăm muchia e_1 din T_1 . Acesta este tot un arbore parțial întrucât are tot $n-1$ muchii și este conex (am eliminat o muchie din circuit dar toate celelalte noduri care formează circuitul rămân legate). Arborele T_3 diferă de T_2 prin muchia e_1 și de arborele T_1 prin $k-1$ muchii (cele k muchii prin care diferă T_2 de T_1 , mai puțin muchia e_2).

Deci între T_2 și T_3 avem muchie în graful H , întrucât diferă printr-o muchie, iar de la T_1 la T_3 avem drum conform ipotezei inductive, întrucât diferă prin $k-1$ muchii. Așadar avem drum și de la T_1 la T_2 , prin T_3 .

Deci între oricare 2 arbori parțiali care diferă prin k muchii putem construi un drum în graful H și conform metodei inducției putem spune că între oricare 2 arbori care diferă printr-un număr de k muchii (cu k între 1 și $n-1$) există drum în graful H .

Așadar graful H este conex.

Știind că numărul de muchii dintr-un arbore parțial este $n-1$, diferența simetrică dintre doi arbori parțiali are cel mult $2n-2$ muchii. Putem ajunge dintr-un arbore parțial în altul reducând la fiecare pas cu 2 numărul de muchii din diferența simetrică dintre cei doi arbori (fiecare pas reprezintă o muchie în H din drumul dintre cei doi arbori).

Demonstrație:

Pas de bază:

Dacă doi arbori parțiali diferă printr-o muchie ($|T_1 \Delta T_2| = 2$), atunci în H există o muchie între cei doi arbori parțiali, deci se poate ajunge de la T_1 la T_2 printr-o muchie, deci există un drum de lungime 1 între cei doi arbori.

Pas inductiv:

Fie T_1 și T_2 doi arbori parțiali. După cum am arătat mai sus, putem alege orice muchie din $T_1 - T_2$ și o muchie (aleasă din ciclul format prin adăugarea muchiei alese din

T_1 la T_2) din $T_2 - T_1$, astfel încât să obținem un nou arbore parțial T_0 , astfel încât diferența simetrică dintre T_0 și T_2 are cardinalul mai mic cu 2.

Procedând inductiv, în $|T_1 \Delta T_2|/2$ pași (muchii din drumul de la T_1 la T_2) putem ajunge de la T_1 la T_2 , și cum $\max(|T_1 \Delta T_2|) = 2(n-1) \Rightarrow$ între orice doi arbori există un drum de lungime mai mică sau egală cu $n-1 \Rightarrow \text{diametrul}(H) \leq n-1$

b) Vom demonstra că subgraful C determinat de arborii parțiali de cost minim este conex, indiferent de funcția de cost c , prin **inducție după cardinalul diferenței simetrice a mulțimilor de muchii ca la punctul a).**

Alegem o funcție de cost c .

Pasul de bază:

La acest pas vom verifica dacă între oricare 2 arbori parțiali de cost minim, pentru care diferența simetrică dintre mulțimile lor de muchii are cardinalul 2, există drum.

Din ipoteză știm că între doi arbori parțiali care diferă printr-o singură muchie există muchie în graful H . Așadar există drum și în C între oricare doi arbori parțiali cu această proprietate.

Pasul inductiv:

Presupunem că există drum, în C , între oricare doi arbori parțiali de cost minim care diferă prin $k-1$ muchii (adică au cardinalul diferenței simetrice egal cu $2(k-1)$).

Vom demonstra că și între oricare doi arbori care diferă prin k muchii (adică au cardinalul diferenței simetrice egal cu $2k$) există drum în subgraful C .

Pentru aceasta vom găsi un arbore parțial de cost minim (în cazul funcției c alese) T_3 care diferă prin $k-1$ muchii de T_1 și printr-o muchie de T_2 . Dacă reușim acest lucru, obținem un drum de la T_1 la T_2 care trece prin T_3 (știm, conform ipotezei inductive, că există drum de la T_1 la T_3 , întrucât aceștia diferă prin $k-1$ muchii; între T_3 și T_2 avem muchie în H , întrucât cei 2 arbori diferă printr-o singură muchie).

Alegem muchia de cost minim dintre muchiile care aparțin diferenței simetrice (pe care o notăm cu e_1) și presupunem că e din T_1 . Dacă ar fi fost din T_2 ar fi fost o situație analogă doar că am fi creat un arbore parțial de cost minim care ar fi diferit printr-o muchie de T_1 și prin $k-1$ de T_2 .

Adăugând această muchie la arborele T_2 obținem exact un circuit (analog punctului a)). **Alegem o muchie e_2 , dintre muchiile circuitului obținut, care nu aparține și lui T_1 .** Va exista întotdeauna o astfel de muchie întrucât, altfel, ar însemna că toate muchiile circuitului aparțin lui T_1 și deci arborele parțial T_1 admite un circuit, ceea ce este absurd.

Considerăm arborele T_3 determinat de muchiile lui T_2 , mai puțin e_2 , la care adăugăm muchia e_1 din T_1 . Acesta este tot un arbore parțial întrucât are tot $n-1$ muchii și este conex (am eliminat o muchie din circuit dar toate celelalte noduri care formează circuitul rămân legate). Costul lui T_3 este $c(T_2) - c(e_2) + c(e_1)$, care evident este cel mult $c(T_2)$ întrucât alesesem e_1 ca fiind muchia de cost minim din diferența simetrică. Așadar

și arborele T_3 este de cost minim deoarece $c(T_2)$ este minimă și deci $c(T_3)$ este minimă. Arborele T_3 diferă de T_2 prin muchia e_1 și de arborele T_1 prin $k-1$ muchii (cele k muchii prin care diferă T_2 de T_1 , mai puțin muchia e_2).

Deci între T_2 și T_3 avem muchie în graful H și deci și în subgraful C , întrucât diferă printr-o muchie, iar de la T_1 la T_3 avem drum în C conform ipotezei inductive, întrucât diferă prin $k-1$ muchii. Așadar avem drum și de la T_1 la T_2 , prin T_3 , drum care se păstrează în C .

Deci între oricare 2 arbori parțiali de cost minim care diferă prin k muchii putem construi un drum în subgraful C și conform metodei inducției putem spune că între oricare 2 arbori parțiali de cost minim, pentru o funcție c , care diferă printr-un număr de k muchii (cu k între 1 și $n-1$) există drum în subgraful C .

Așadar subgraful C este conex, indiferent de funcția c .

2. Fie $H = (V, E)$ un digraf și $ts \in E$ un arc fixat al său. Se colorează toate arcele lui H cu galben, roșu și verde arbitrar, cu singura condiție ca arcul ts să fie galben (se poate întâmpla ca să nu avem arce roșii sau verzi) Demonstrați algoritmic că are loc exact una din următoarele situații:

- există un circuit în graful $G(H)$ (nu se ține seama de orientare) cu arce galbene sau verzi care conține arcul ts și toate arcele galbene ale sale au aceeași orientare)
- există o partiție (S, T) a lui V astfel încât $s \in S$, $t \in T$, toate arcele de la S la T sunt roșii și toate arcele de la T la S sunt roșii sau galbene.

Soluție:

Inițial, vom explica intuitiv de ce nu pot avea loc simultan cele două situații.

Să presupunem că am avea îndeplinită prima situație, și anume, că am avea un circuit cu respectivele proprietăți. Dacă am încerca să construim o partiție de forma exprimată la punctul ii) ar trebui ca nodurile din circuit între care sunt arce verzi să se afle în aceeași mulțime (în S sau în T) iar cele între care se află arce galbene să aibă originea în T și destinația în S sau să se afle în aceeași mulțime. Dar oricum am aranja vârfurile în cele 2 mulțimi am obține măcar două vârfuri în mulțimi diferite și între care este fie arc verde, fie arc galben dar nu în direcția dorită (de la T la S).

Presupunem prin **reducere la absurd** că este posibilă o asemenea situație, și deci că există o asemenea partiție. Așadar toate nodurile între care există arce verzi, se află două câte două în aceeași mulțime iar arcele galbene din circuit sunt fie cu sursa în T și destinația în S (dacă au orientarea corectă), fie au ambele extremități într-o mulțime.

Dacă avem măcar un arc galben uv din circuit în cadrul partiției și anume cu $u \in T$ și $v \in S$ am avea toate arcele verzi care intră sau ies din u în T , iar cele care intră sau ies din v în S . Însă aceste noduri fac parte dintr-un circuit și deci mai există un arc care ar trebui să facă legătura între nodurile (circuitului) din cele două mulțimi, altfel ar rămâne un nod cu gradul 1; obținem un arc verde sau un arc galben de la S la T , ceea ce contrazice presupunerea făcută că există o astfel de partiție (S, T) a lui V .

Dacă nu avem nici un arc galben din circuit în cadrul partiției, înseamnă că toate nodurile din circuit între care există arc sunt puse două câte două în aceeași mulțime. Dar atunci ar însemna că unul dintre noduri nu are decât un vecin, pentru că altfel ar trebui ca toate nodurile să fie în aceeași mulțime pentru că altfel ar trebui ca toate nodurile să fie în aceeași mulțime (dar s și t sunt cu certitudine în mușimi diferite). Dar acest lucru este imposibil întrucât într-un circuit toate nodurile au gradul 2. Și din nou se contrazice presupunerea făcută și deci nu există o astfel de partiție.

Dacă am avea îndeplinită a doua situație, adică am avea o asemenea partiție, am obține aceeași contradicție după cum am explicat și anterior.

Vom încerca să construim o astfel de partiție și vom arăta că în cazul în care nu putem construi o asemenea partiție, obținem un circuit cu proprietățile de la punctul i). Inițial, introducem în mulțimea T nodul t iar în mulțimea S toate celelalte noduri, inclusiv nodul s . Algoritmul gestionează o coadă în care reține nodurile din T și pe măsură ce termină de lucrat cu un nod îl extrage din coadă. Se preia fiecare nod v din coadă (primul introdus dintre nodurile rămase în coadă) și se verifică dacă mai are vreun nod adiacent cu el în mulțimea S . Când se găsește un nod w în S astfel încât $vw \in E(G(H))$, unde vw are culoarea verde sau wv , arc de culoare galbenă, se introduce nodul w în mulțimea T și în coadă. Conținuăm până când se golește coada sau până când introducem nodul s în T . Dacă suntem în situația de a introduce s în T ne putem opri și spune că nu se poate construi o astfel de partiție dar există un circuit ca la punctul i).

procedure Construieste_i_sau_ii(H)

begin

/* inițializăm mulțimile S și T , precum și coada C */

$T \leftarrow \{t\}$

$S \leftarrow V - \{t\}$

$C \leftarrow \{t\}$

do

$v \leftarrow C.first$

/* luăm primul nod din coadă și verificăm vecinii adiacenți cu el din S , care respectă condițiile pe care le-am explicat mai sus */

for every w in S **do**

if (($vw \in E(H)$ and $vw-verde$) or ($wv \in E(H)$ and ($wv-verde$ or $wv-galben$))) **then**

if ($w \neq s$) **then**

$T \leftarrow T \cup \{w\}$

$S \leftarrow S \setminus \{w\}$

$C.adauga(w)$

$C.extrage(v)$

/* ne oprim când coada este vidă și deci am terminat de examinat toate nodurile din T și nu am mai găsit nepotriviri sau când am ajuns să-l punem pe s*/

```
while ( (C nu e vidă) and (w ≠ s) )
if ( w ≠ s) then „am obținut o partiție (S,T) ”
else „nu putem obține o astfel de partiție, însă există un circuit care corespunde
punctului i)”
end;
```

Algoritmul se termină întotdeauna, deoarece se face cel mult o verificare a adiacenței a oricare două noduri, iar numărul de noduri este finit.

În continuare vom explica de ce în cazul în care nu reușim să construim o astfel de partiție și se iese din bucla **do while** prin nesatisfacerea condiției $w \neq s$, există un circuit cu proprietățile de la i).

Nodul s a fost descoperit de un nod cu care forma un arc care respecta cerințele circuitului. Dacă se încearcă aducerea acestui nod în T , atunci există un arc verde de la un nod v din T la s sau un arc verde sau galben se la s la un nod v din T . Pornindu-se din t , s-a ajuns la s prin astfel de arce. Dar există arc galben de la t la s , acest arc închizând un circuit care respectă proprietatea i).

Dacă s-a ieșit din bucla **do while** prin neatisfacerea condiției „ C nu este vidă”, atunci s-a reușit construirea unei partiții (S, T) ce respectă condițiile din enunț, adică între S și T nu există decât arce roșii în orice sens, și arce galbene orientate de la T la S , iar nodul s nu aparține lui T , deci $s \in S$. Toate arcele galbene fiind orientate de la T la S , nu există un arc care să închidă un eventual circuit cu proprietatea i).

Evident, doar una dintre cele două condiții poate fi falsă la un moment dat, deci nu se pot construi atât un circuit cât și o partiție.

- 3.** Fie $G = (V, E)$ un graf. O mulțime de vârfuri $A \subseteq V$ se numește **m – independentă** dacă există un cuplaj M al lui G astfel încât $A \subseteq S(M)$. Demonstrați că, dacă A și B sunt m – independente și $|A| < |B|$, atunci există $b \in B - A$ a.î. $A \cup \{b\}$ este m – independentă.

Soluție:

Fie A și B două mulțimi m – independente cu $|A| < |B|$. În aceste condiții, $B - A \neq \emptyset$, adică $\exists b \in B - A$.

În plus, se știe că toate mulțimile m – independente maximale au același cardinal. Întrucât există cel puțin o mulțime m – independentă (de exemplu B) de cardinal mai mare decât A , A nu este maximală, deci $\exists v \in V - A$ a.î. $A \cup \{v\}$ este m – independentă.

În aceste condiții, căutarea unui b în $B - A$ a.î. $A \cup \{b\}$ să fie m – independentă are sens.

Observația 1: O mulțime $X \subseteq V$ este m – independentă dacă există un cuplaj M_0 al lui G astfel încât $X \subseteq S(M_0)$. Dar, dacă un cuplaj M_0 saturează toate nodurile din

mulțimea X , atunci M_0 saturează toate nodurile din orice submulțime a lui X . În consecință, orice submulțime a unei mulțimi m – independente este m – independentă.

Așadar, dacă A și B sunt două mulțimi m – independente cu proprietățile de mai sus, și, în plus, $A \subseteq B$, atunci, $\forall b \in B - A$, $A \cup \{b\} \subseteq B$, deci $A \cup \{b\}$ este m – independentă.

Notafii:

- $\mathbf{M}_A = \{M \mid A \subseteq S(M)\};$
- $\mathbf{M}_B = \{M \mid B \subseteq S(M)\}.$

Fie $M_A \in \mathbf{M}_A$ un cuplaj care saturează A , cu proprietatea că

$$|M_A| = \max(|M|, M \in \mathbf{M}_A\}$$

respectiv $M_B \in \mathbf{M}_B$ un cuplaj care saturează B , cu proprietatea că

$$|M_B| = \max(|M|, M \in \mathbf{M}_B\}.$$

Vom arăta că $\mathbf{M}_A$ și $\mathbf{M}_B$ sunt cuplaje de cardinal maxim în G .

Reducere la absurd:

Presupunem că M_A nu este cuplaj de cardinal maxim. Conform teoremei lui Berge, M_A admite un drum de creștere P . Fie x și y cele două noduri expuse relativ la M_A (extremitățile acestui drum de creștere). Construim $M' = (M_A - (P \cap M_A)) \cup (P - M_A)$.

$S(M_A) \subseteq S(M')$, deci $M' \in \mathbf{M}_A$. În plus, $|M'| = |M_A| + 1$, ceea ce contrazice faptul că M_A este cuplaj cu cardinalul maxim între cuplajele care saturează A .

Analog se demonstrează că M_B este cuplaj de cardinal maxim.

Se construiește subgraful $H = (S(M_A) \cup S(M_B), M_A \cup M_B)$. Evident,

$$A \subseteq S(M_A) \cup S(M_B) \text{ și } B \subseteq S(M_A) \cup S(M_B).$$

Deoarece H este obținut din reuniunea a două cuplaje,

$$\forall u \in S(M_A) \cup S(M_B) \quad d_H(u) \leq 2.$$

(deoarece un nod v poate fi extremitatea a cel mult 2 muchii în H).

În aceste condiții, orice componentă conexă C din H este fie drum, fie circuit (orice altă structură este imposibilă din cauza faptului că gradele tuturor nodurilor sunt cel puțin 1, pt că am considerat doar nodurile saturate de cuplaje, și cel mult 2).

Fie C o componentă conexă oarecare din G .

1. Fie C **circuit**. Întrucât muchiile acestui circuit sunt muchiile a două cuplaje de cardinal maxim din G , oricare două muchii incidente sunt din cuplaje diferite.

Acest circuit este în G (și în H) un **circuit alternat** relativ la oricare din cele două cuplaje. Așadar C nu poate fi circuit impar (dacă ar fi circuit alternat impar relativ la M_A , atunci ar exista în circuit un nod u expus relativ la M_A . Dar, u făcând parte din acest circuit, $d_H(u) = 2$. Atunci u este incident cu două muchii

din $E(H) - M_A$, adică din $M_B - M_A$. De aici reiese că există două muchii incidente în $M_B \rightarrow$ contradicție cu faptul că M_B este cuplaj. Analog se arată că C nu poate fi circuit alternat impar relativ la M_B .

În consecință, orice circuit alternat din H este circuit alternat par, și toate nodurile acestui circuit sunt saturate de ambele cuplaje.

Așadar, dacă $\exists b \in (B - A) \cap V(C)$, atunci cuplajul M_A saturează b , deci saturează $A \cup \{b\}$, ceea ce trebuia demonstrat. Altfel, se obține că

$$(B - A) \cap V(C) = \emptyset$$

adică $\forall b$, dacă $b \in B \cap V(C) \Rightarrow b \in A \cap V(C)$, adică $|A \cap V(C)| \geq |B \cap V(C)|$.

2. Fie C **drum**. (Deoarece c este componentă conexă a grafului H , evident C este drum maximal în raport cu incluziunea).

Observație: Dacă este drum de lungime 1, atunci:

$C = v, e, u$ cu $e \in M_A$ sau $e \in M_B$. Vom arăta că $e \in M_A \cap M_B$.

Reducere la absurd: Presupunem $e \in M_A$ și $e \notin M_B$ (celălalt caz se demonstrează analog). $d_H(u) = d_H(v) = 1$ (adică, în G , muchia e nu este incidentă cu nici o altă muchie din M_B).

În aceste condiții putem construi $M' = M_B \cup \{e\}$. M' este cuplaj, după cum am arătat mai sus. În plus, $S(M_B) \subseteq S(M')$, deci $B \subseteq S(M')$, și $|M'| = |M_B| + 1$, ceea ce contrazice faptul că M_B este cuplaj de cardinal maxim.

Așadar, orice drum de lungime 1 este reprezentat de o muchie din intersecția celor 2 cuplaje și extremitățile acestuia, aceste extremități fiind deci saturate de ambele cuplaje.

Prin urmare, dacă $\exists b \in (B - A) \cap V(C)$, atunci cuplajul M_A saturează b , deci saturează $A \cup \{b\}$, ceea ce trebuia demonstrat. Altfel, se obține că

$$(B - A) \cap V(C) = \emptyset$$

adică $\forall b$, dacă $b \in B \cap V(C) \Rightarrow b \in A \cap V(C)$, adică $|A \cap V(C)| \geq |B \cap V(C)|$.

Fie C un drum de lungime **strict mai mare decât 1**. Întrucât muchiile acestui drum sunt muchiile a două cuplaje de cardinal maxim din G , oricare două muchii incidente sunt din cuplaje diferite.

Acest drum este în G (și în H) un **drum alternat** relativ la oricare din cele două cuplaje.

Presupunem că C este **drum alternat impar**. Fie u și v extremitățile acestui drum alternat. Din modul de construcție a grafului $H \Rightarrow C$ este drum alternat impar relativ la ambele cuplaje în G .

Presupunem u și $v \in S(M_A)$. Evident, u și $v \notin S(M_B)$. Atunci, în graful G , c este drum de creștere relativ la M_B , deci M_B admite drumuri de creștere, ceea ce contrazice faptul că M_B este cuplaj de cardinal maxim. Așadar presupunerea făcută este **falsă** $\Rightarrow C$ **nu poate fi drum alternat impar**.

Atunci C este **drum alternat par**. Fie u și v extremitățile acestui drum. Presupunem că $u \in S(M_A)$, celălalt caz tratându-se similar. Evident, deoarece componenta conexă C a grafului H este **drum alternat par**, $u \in S(M_A) - S(M_B)$ și $v \in S(M_B) - S(M_A)$.

Întrucât $B \subseteq S(M_B)$ și $A \subseteq S(M_A)$, este evident că $u \notin B$ și $v \notin A$.

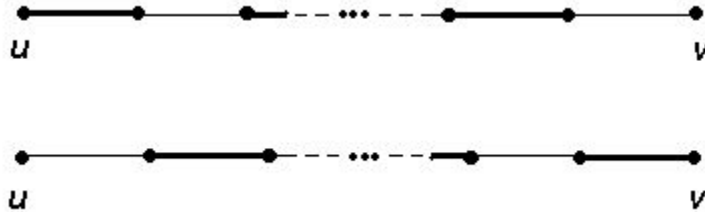
Presupunem că, studiind celelalte tipuri de componente conexe, nu am descoperit nici un nod b din mulțimea $B - A$.

Atunci, toate nodurile din această mulțime se găsesc în aceste componente conexe care sunt drumuri alternate pare.

Dacă există un nod b din $B - A$ care nu este extremitate a acestui drum, atunci, găsindu-se în interiorul drumului, este extremitate a unei muchii din M_A , deci este saturat de M_A . Prin urmare, în acest caz, $A \cup \{v\}$ este m – independentă.

Vom studia în continuare cazul când toate nodurile din $B - A$ sunt extremități ale drumurilor alternate pare C .

Dacă există o componentă conexă de acest tip (drum alternat par cu extremitatea v din mulțimea $B - A$) în care extremitatea u este din $S(M_A) - A$, atunci:

Putem construi un nou cuplaj M' astfel:

$$M' = (M_A - (M_A \cap E(C))) \cup (E(C) - M_A).$$

Avem: $S(M') = (S(M_A) - \{u\}) \cup \{v\}$. Dar $A \subseteq S(M_A) - \{u\}$ și $v \in B - A$, deci M' saturează $A \cup \{v\}$, adică $A \cup \{v\}$ este m – independentă, ceea ce trebuia demonstrat.

Vom arăta acum că, dacă toate componentele conexe de celelalte tipuri nu conțin noduri din $B - A$, atunci între drumurile alternate pare cu extremitatea v din $B - A$ există cel puțin unul pentru care u este din $S(M_A) - A$.

Reducere la absurd:

Presupunem toate componentele conexe care sunt drumuri alternate pare cu o extremitate v în $B - A$ au cealaltă extremitate u în A .

Așa cum am arătat mai sus, $u \notin B$, deci $u \in A - B$.

Atunci, oricare ar fi o astfel de componentă conexă C , vom avea

$$|(A - B) \cap V(C)| \geq |(B - A) \cap V(C)|.$$

Întrucât am presupus că nici o altă componentă conexă a lui H nu mai conține noduri din $B - A$, se obține că

$$|(A - B) \cap V(H)| \geq |(B - A) \cap V(H)|.$$

Dar A și B sunt incluse în $V(H)$ (reiese din construcția lui H), deci

$|(A - B)| \geq |(B - A)|$, adică $|A| \geq |B|$, ceea ce contrazice ipoteza.
Prin urmare, presupunerea făcută este falsă.

În toate cazurile am obținut deci că există $b \in B - A$ a.î. $A \cup \{b\}$ este m – independentă.

4. Cuplaje stabile în grafuri bipartite. Fie graful complet bipartit $K_{n,n} = (B, F; E)$, unde $B = \{b_1, b_2, \dots, b_n\}$ și $F = \{f_1, f_2, \dots, f_n\}$. Dacă M este un cuplaj perfect în $K_{n,n}$ (fiecare b este cuplat cu exact un f), vom folosi notația: $b f_j \in M \Leftrightarrow f_j = M(b_i) \Leftrightarrow b_i = M(f_j)$. Vom presupune că:

$\forall b \in B$ are o ordonare a preferințelor sale pe F : $f_{i1} <_b f_{i2} <_b \dots <_b f_{in}$ și

$\forall f \in F$ are o ordonare a preferințelor sale pe B : $b_{i1} <_f b_{i2} <_f \dots <_f b_{in}$.

Un cuplaj perfect M al lui $K_{n,n}$ se numește **stabil** dacă:

$\forall b \in B$ dacă $f <_b M(b)$, atunci $M(f) <_f b$ și, de asemenea,

$\forall f \in F$ dacă $b <_f M(f)$, atunci $M(b) <_b f$.

Să se arate că pentru orice ordonări ale preferințelor există un cuplaj stabil și să se construiască unul în $O(n^3)$.

Soluție:

Un cuplaj perfect M al lui $K_{n,n}$ se numește stabil dacă nu există o pereche (f, b) astfel încât fiecare să se prefere unul pe celălalt în locul partenerilor cu care au fost cuplați de algoritm. Astfel de perechi determină un blocaj și dacă există un astfel de blocaj putem spune că M , cuplajul perfect obținut, nu este stabil.

Există mai multe posibilități de a alege tipurile de date cu care lucrăm. Am avea nevoie de următoarele structuri:

1. o structură în care să reținem preferințele fiecărui băiat și ale fiecărei fete și care poate fi de două tipuri:

- **vector sau listă de preferințe** în care, se rețin, pentru fiecare băiat respectiv fată, toate fetele, respectiv băieții în ordinea descrescătoare a preferințelor (adică persoana aflată pe prima poziție este și cea mai preferată de posesorul listei). Cel mai bine s-ar lucra cu vectori, întrucât s-ar realiza mai ușor accesul la elementele sale. Se observă că, folosind acest tip de structură, avem **timpul de acces la “cea mai preferată” persoană în $O(1)$** , însă dacă dorim să **comparăm dacă o persoană este preferată altei persoane accesul se face în $O(n)$** .

- **vector sau listă de grade de preferință**, în care reținem pentru fiecare băiat sau fată, toate fetele, respectiv băieții, în ordine, și pentru fiecare este specificat un grad de preferință. Dacă o persoană este preferată altei persoane, atunci va avea **gradul de preferință mai mare decât al respectivei persoane dar nu va fi neapărat înaintea sa în cadrul structurii**. Și aceasta poate fi implementată cu vector sau listă însă de această dată vectorul este optim în cazul în care **dorim să comparăm gradele de preferință ale două persoane; accesul se va face în $O(1)$ în cazul vectorului și în $O(n)$ în cazul listei** (în comparație cu primul tip de structură, unde aveam $O(n)$ în ambele cazuri).

Pentru a găsi persoana “cea mai preferată” pentru un băiat sau o fată vom avea nevoie de $O(n)$ în cazul cel mai nefavorabil (în timp ce în prima situație accesul se făcea în $O(1)$).

Vom alege varianta cu vectorul de preferințe, pentru fiecare băiat și fată. Se rețin de fapt două matrice $n \times n$, una pentru fete și una pentru băieți : prF , prB în care avem $prF[i]$ – vectorul de preferințe pentru fata i și analog pentru băieți.

2. **o structură în care să reținem cuplurile formate la fiecare pas și în care să obținem în final perechile stabile.** De preferat este ca această structură să fie implementată prin 2 vectori, unul pentru fete și unul pentru băieți, cF , cB . În $cF(i)$ avem perechea fetei i (-1 în cazul în care aceasta este singură) și analog și pentru băieți. Accesul la informațiile despre o anumită persoană se face în $O(1)$.

3. **un vector $primaProp$ cu intrări pentru fiecare băiat din listă, și în care se reține prima fată din lista de preferințe a fiecărui băiat (poziția ei în vectorul de preferințe a băiatului respectiv).** Accesul la elemente se face tot în $O(1)$. Inițial în acest vector se rețin numai valori de 0.

4. **o structură în care să reținem băieții liberi.** Cel mai bine ar fi ca mulțimea de băieți liberi să fie reținută într-o **stivă BăiețiLiberi** astfel încât atunci când se adaugă un băiat liber, el să fie împins în stivă iar când dorim să alegem un băiat liber care să facă o propunere, acesta să fie preluat din vârful stivei. Despre o fată putem afla dacă e liberă sau nu din vectorul în care se rețin cuplurile formate la fiecare pas: fata i este liberă dacă $cF(i)$ este -1.

Algoritmul se bazează pe următoarea idee:

Inițial toate persoanele sunt libere

cât timp există un băiat liber

considerăm un băiat liber

fie f prima fată de pe lista de propuneri a lui b , căreia nu i-a propus deja dacă f este liberă

cuplează f și b

altfel

dacă f îl preferă pe b actualei ei perechi b'

eliberează-l pe b'

cuplează pe f cu b

altfel

f îl refuză pe b .

În continuare, vom prezenta algoritmul într-o formă mai concretă și mai detaliată.

function Prob_Căsătoriilor(n)

begin

// inițializarea structurilor

for $i \leftarrow 0$ to n do

//Inițial nici un băiat și nici o fată nu sunt cuplați


```
//Băieții nu fac încă nici o propunere
//Inițializările se fac în  $O(n)$ 
     $cB[i] \leftarrow -1$ 
     $cF[i] \leftarrow -1$ 
     $primaProp[i] \leftarrow 0$ 
     $BăiețiLiberi.push(i)$ 
//cât mai avem încă băieți liberi
while (  $nu\_e\_vidă(BăiețiLiberi)$  ) do
```

/*numărul de iterații executate de această buclă nu poate depăși n^2 deoarece:

Atunci când un băiat liber este cuplat cu o fată, cel mult un băiat este “eliberat”, deci reintrodus în BăiețiLiberi. Prin urmare, la fiecare iterație, dimensiunea stivei BăiețiLiberi nu poate depăși dimensiunea de la iterația anterioară.

Fiecare băiat poate propune o singură dată unei fete, și poate fi refuzat de fiecare fată cel mult o dată.*/

/*celelalte operații din cadrul buclei (mai puțin funcția de preferință se execută în $O(1)$ întrucât sunt simple accesări*/

//se alege primul băiat din stivă dar nu se extrage încă din stivă

$b \leftarrow BăiețiLiberi.top()$

/*se alege prima propunere a lui b dintre fetele cărora nu le-a făcut deja propuneri*/

$f \leftarrow prB[b][primaProp[b]]$

$(primaProp[b])++$

//se trece la următoarea propunere din lista preferințelor lui b

//verificăm dacă fata căreia îi face b propunerea este liberă

if** ($cF[f] \neq -1$) **then

/*dacă fata este liberă se formează cuplul (f, b) și se extrage b din lista băieților liberi*/

$cF[f] \leftarrow b$

$cB[b] \leftarrow f$

$BăiețiLiberi.pop()$

else

/* Verificăm dacă f preferă mai mult băiatul b decât îl preferă pe actualul ei logodnic*/

//Verificarea preferinței se face în $O(n)$

if** ($preferă(f, b, cF(f))$) **then

/* funcția returnează true dacă într-adevăr f îl preferă mai mult pe b decât pe $cF(f)$ */

//îl scoatem pe b din rândul băieților liberi și îl introducem pe $cF(f)$

$BăiețiLiberi.pop()$

$BăiețiLiberi.push(cF(f));$

```
        cB[cF[f]] ← -1
//îi cuplăm pe f și pe b
        cF[f] = b
        cB[b] = f
end;

//funcția care determină dacă o fată preferă mai mult un băiat decât pe altul și care are
are evident complexitatea O(n) întrucât în cel mai rău caz se parcurge întreaga listă de
preferințe a fetei f */

function preferă (f, b1, b2)
begin
    i ← 0
    //înaintăm în vectorul de preferințe până când găsim unul dintre cei doi băieți
    //primul băiat întâlnit este preferat de fata f în locul celui alt
    while (prF[f][i] ≠ b1 || prF[f][i] ≠ b2) do
        i++
    if (prF[f][i] = b1) then
        return true
    else return false
end;
```

Conform celor explicate, **complexitatea** algoritmului este
 $O(n) + O(n^2)(O(n) + O(1)) = O(n^3)$.

Algoritmul alege primul băiat liber din stivă (și anume acel băiat aflat în vârful stivei). Acesta rămâne în stivă până când este cuplat cu o fată. În momentul în care un cuplu se rupe un băiat rămâne liber și unul liber este cuplat; se va scoate din stivă băiatul care se cuplează la acel pas și va fi introdus cel care este despărțit de pereche. Evident un băiat va rămâne în stivă până când i se găsește o pereche stabilă, deci până când nu mai poate fi scos de nici un băiat dintre cei rămași.

Fiecare băiat este acceptat de o fată așadar algoritmul se termină cu un cuplaj. Acest cuplaj este întotdeauna stabil și este favorabil din punctul de vedere al băieților. Presupunem că acest cuplaj obținut este M . Trebuie să arătăm că într-adevăr nu se formează nici un blocaj.

Să presupunem că există o fată f pe care un băiat b o preferă mai mult decât pe perechea cu care a fost grupat în urma execuției algoritmului. Atunci, după modul în care lucrează algoritmul, putem trage concluzia că această fată f a refuzat în momentul în care băiatul b i-a făcut propunerea, sau l-a acceptat la un moment dat, dar a fost înlocuit ulterior cu un altul în condițiile precizate în algoritm, deci putem spune că f îl preferă pe partenerul ei curent. Așadar f și b nu formează un blocaj și cum am ales băiatul b arbitrar, putem spune că nu există blocaje și deci că M este un cuplaj stabil.

Observație:

În cazul în care numărul de fete nu este egal cu numărul de băieți, putem adăuga nume fictive. Dacă avem mai puține fete se adaugă un număr de fete fictive iar altfel, se adaugă un număr fictiv de băieți. Pentru fetele sau băieții adăugați vom alcătui listele de preferințe aleator numai că:

- *dacă adăugăm fete, atunci fetele adăugate trebuie puse ultimele în listele de preferințe ale băieților;*
- *dacă adăugăm băieți, atunci fetele trebuie să îi introducă ultimii în listele lor de preferințe.*

Facem această alegere întrucât avem nevoie ca cei adăugați să nu fie luați în considerație decât de persoanele cele mai puțin dorite din cealaltă tabără. În final se vor exclude persoanele introduse în plus, urmând în tabăra cealaltă să rămână și băieți sau fete fără pereche.

TEMA NR. 11
20 mai 2003

- 1.** Se dispune de un algoritm care, primind la intrare un graf G și o funcție de pondere nenegativă pe mulțimea muchiilor acestuia, returnează un cuplaj perfect în G de pondere minimă (printre toate cuplajele perfecte ale grafului; dacă G nu are cuplaj perfect se anunță acest lucru). Arătați că se poate utiliza acest algoritm pentru determinarea eficientă a cuplajului de cardinal maxim într-un graf oarecare.

Soluție:

Fie $G = (V, E)$ un graf oarecare.

Se știe că M este cuplaj perfect pentru un graf G dacă $S(M) = V$ (un cuplaj este perfect dacă saturează toate nodurile).

De asemenea, orice muchie din cuplaj saturează exact două noduri și orice nod poate fi saturat de cel mult o muchie.

Așadar, dacă M este cuplaj perfect, atunci $|M| = \frac{|G|}{2}$.

O condiție necesară pentru ca G să aibă un cuplaj perfect este ca acesta să aibă ordin par. O altă condiție necesară este ca G să nu aibă noduri izolate. Evident, aceste condiții nu sunt condiții suficiente.

Vom căuta deci un cuplaj perfect într-un graf convenabil ales astfel încât să putem obține cuplajul maxim în G .

Varianta I:

Ținând cont de condițiile precizate mai sus, se va încerca construirea cuplajului de cardinal maxim pentru graful G astfel:

Pas 1: Construim un nou graf $G' = (V', E')$. Inițial, $G' = G$.

Pas 2: Se va asocia o funcție de pondere $p: E' \rightarrow \mathbb{R}_+$ muchiilor grafului G' :

$$\forall e \in E(G'), p(e) = 1.$$

Pas 2: Dacă $|G|$ este număr impar, nu are sens aplicarea algoritmului de căutare a cuplajului perfect de pondere minimă (conform celor precizate mai sus). Se adaugă un nou nod w la $V(G')$, diferit de toate nodurile din $V(G')$, astfel fiind satisfăcută condiția ca G' să aibă ordin impar.

Noul nod w va fi legat prin muchii de toate nodurile din $V(G')$. Se extinde funcția de pondere la noul graf astfel:

$$p(wi) = N, \forall i \in V(G') - \{w\},$$

(unde N este un număr mare, de exemplu $n(n-1)/2$).

Justificarea alegerii acestei funcții de pondere:

Intrucât se dorește obținerea unui cuplaj de cardinal maxim pentru G prin calculul unui cuplaj perfect de pondere minimă în G' , vom încerca să includem în acest cuplaj perfect cât mai multe muchii din G . Așadar, muchiile din G vor avea o pondere

mică, pentru a se facilita introducerea lor în cuplajul de pondere minimă, iar muchiile adăugate ulterior vor avea pondere mult mai mare, astfel încât să se evite pe cât posibil introducerea lor în cuplajul construit. Este suficient dacă ponderea unei astfel de muchii depășește suma ponderilor tuturor muchiilor din G).

Dacă $|G|$ este număr par, nu se trece la pasul următor.

Pas 3: Se aplică algoritmul de căutare a unui cuplaj perfect de pondere minimă în G' . Dacă un astfel de cuplaj M_p este găsit, atunci se alege din M_p acele muchii care apar în G , obținându-se astfel un cuplaj de cardinal maxim pentru G , după cum vom demonstra mai jos.

În caz de eșec, se procedează astfel:

- se adaugă două noi noduri u și v la $V(G')$ (vom adăuga două noduri pentru ca ordinul grafului să rămână par; evident, u și $v \notin V(G')$ și sunt distincte la fiecare pas);
- aceste noduri vor fi legate de toate celelalte noduri din G' (și între ele) prin muchii cărora li se asociază ponderea N , ca mai sus.
- se repetă pasul 3 până când în G' se obține un cuplaj perfect de pondere minimă M_p ; din acesta se extrage cuplajul M de cardinal maxim pentru G , așa cum am arătat mai sus.

Algoritmul propriu-zis de construcție a cuplajului M este:

function ConstruiesteCuplajDeCardinalMaxim(G)

begin

/*construcția lui G' */

$G' \leftarrow G$

$n \leftarrow |G|$

$N \leftarrow n(n-1)/2$

if ($|V(G)|$ este impar)

then

$V(G') \leftarrow V(G') \cup \{w\}$

$E(G') \leftarrow E(G') \cup \{wi \mid i \in V(G'), i \neq w\}$

/*asocierea funcției de pondere*/

for all e **in** $E(G')$ **do**

if ($e \in E(G)$) **then** $p(e) \leftarrow 1$

else $p(e) \leftarrow N$

/*aplicarea algoritmului de calcul al cuplajului perfect de pondere minima*/

while (**not** ExistăCuplajPerfect (G' , p)) **do**

$V(G') \leftarrow V(G') \cup \{u, v\}$

$E(G') \leftarrow E(G') \cup \{ui, vi \mid i \in V(G'), i \neq u, v\}$

/*la ieșirea din while se obține cuplajul perfect de pondere minimă pentru G' */

$M' \leftarrow \text{CuplajPerfectDePondereMinima}(G', p)$

/*alegerea din M' a muchiilor care apar în G */

```

        M ← M' ∩ E(G)
        return M

    end
    
```

Corectitudinea algoritmului:

1. Vom arăta că **algoritmul se oprește**, adică, modificând astfel graful G' , se obține după un număr de pași un graf care are un cuplaj perfect.

Conform Teoremei lui Tutte, un graf $G = (V, E)$ are un cuplaj perfect dacă și numai dacă, $\forall S \subseteq V, S \neq V, q(G - S) \leq |S|$.

Fie B_k mulțimea tuturor bipartițiilor posibile $(S, V' - S)$ ale mulțimii V'_k a grafului G'_k construit și verificat de algoritm la pasul k din bucla while, pentru care $S \neq V'_k$.

$$B_k = \{(S_0, V'_k - S_0), \dots, (S_{n_k}, V'_k - S_{n_k})\}.$$

Pp că G_k nu are cuplaj perfect. Atunci există cel puțin o mulțime $S_j \subseteq V'_k, S_j \neq V'_k$, pentru care $q(G'_k - S_j) > |S_j|$.

$$\text{Fie } a = q(G'_k - S_j) \text{ și } b = |S_j|.$$

Urmând pașii algoritmului de construcție a cuplajului de cardinal maxim în G , se vor adăuga în G'_k două noduri care vor fi legate prin muchii atât între ele, cât și cu toate celelalte noduri din V'_k , obținându-se astfel un nou graf G'_{k+1} .

La introducerea a două noi noduri în graful G_k , acestea vor trebui împărțite între cele două mulțimi ale bipartițiilor. Așadar, B_{k+1} va avea forma:

$$B_{k+1} = \{(S_i, (V_k - S_i) \cup \{u, v\}), (S_i \cup \{u\}), (V_k - S_i) \cup \{v\}), (S_i \cup \{v\}), (V_k - S_i) \cup \{u\}), (S_i \cup \{u, v\}), V_k - S_i \mid (S_i, V_k - S_i) \in B_k\}.$$

Vom studia fiecare variantă de astfel de cupluri din B_{k+1} :

- dacă bipartiția este de forma: $(S_i, (V_k - S_i) \cup \{u, v\})$:

Deoarece nodurile u și v sunt adiacente cu toate nodurile din G_k , subgraful indus de $(V_k - S_i) \cup \{u, v\}$ este conex.

Dacă $|S_i|$ este par, atunci $|(V_k - S_i) \cup \{u, v\}|$ este par, deci nu există nici o componentă conexă impară în $G_{k+1} - S_i$, adică $q(G_{k+1} - S_i) = 0 \leq |S_i|$.

Dacă $|S_i|$ este impar, atunci $|(V_k - S_i) \cup \{u, v\}|$ este impar, deci există exact o componentă conexă impară în $G_{k+1} - S_i$, adică $q(G_{k+1} - S_i) = 1 \leq |S_i|$.

Prin urmare, la fiecare pas, acest tip de mulțimi satisfac condițiile teoremei lui Tutte.

- dacă bipartiția este de forma: $(S_i \cup \{u\}), (V_k - S_i) \cup \{v\}$ sau $(S_i \cup \{v\}), (V_k - S_i) \cup \{u\}$:

Deoarece nodurile u și v sunt adiacente cu toate nodurile din G_k , subgraful indus de $(V_k - S_i) \cup \{u\}$ sau de $(V_k - S_i) \cup \{v\}$ este conex.

Dacă $|S_i \cup \{u\}|$ este par, atunci $|(V_k - S_i) \cup \{v\}|$ este par, deci nu există nici o componentă conexă impară în $G_{k+1} - (S_i \cup \{u\})$, adică $q(G_{k+1} - (S_i \cup \{u\})) = 0 \leq |S_i \cup \{u\}|$.

Dacă $|S_i \cup \{u\}|$ este impar, atunci $|(V_k - S_i) \cup \{v\}|$ este impar, deci există exact o componentă conexă impară în $G_{k+1} - (S_i \cup \{u\})$, adică $q(G_{k+1} - (S_i \cup \{u\})) = 1 \leq |S_i \cup \{u\}|$.

Analog pentru $S_i \cup \{v\}$.

Prin urmare, la fiecare pas, acest tip de mulțimi satisfac condițiile teoremei lui Tutte.

- dacă bipartiția este de forma: $(S_i \cup \{u, v\}), (V_k - S_i)$:

Atunci, $q(V_k - S)$ este același ca și la pasul anterior, (deoarece nu se adaugă și nu se elimină noduri sau muchii în $V - S$). În schimb cardinalul celeilalte mulțimi a bipartiției crește cu 2.

Așadar, pentru o astfel de mulțime de noduri S_i , dacă vom adăuga succesiv la graful G' câte două noduri, după un anumit număr de pași se va mai elimina un caz de mulțime S care nu satisface condițiile teoremei lui Tutte.

De precizat că trebuie adăugate atâtea noduri cât este diferența inițială dintre $q(V' - S)$ și $|S|$.

După cum am arătat, indiferent câte noduri se adaugă în S , nu se modifică numărul de componente conexe impare din $V - S$ (deoarece nu se adaugă și nu se elimină noduri sau muchii în $V - S$). Așadar, valoarea lui $q(V_k - S)$, pentru orice G_k construit de algoritm și orice S submulțime proprie a lui V_k , este mărginită de maximum dintre valorile $q(V' - S)$, unde V' este mulțimea vârfurilor grafului G' de la primul pas. În cazul cel mai nefavorabil, fiecare nod din V' este o componentă conexă impară, deci $q(V_k - S)$ nu poate depăși $|V'|$ (notat n).

Așadar, după adăugarea a cel mult n noi noduri la graful G' se obține un graf care are un cuplaj perfect.

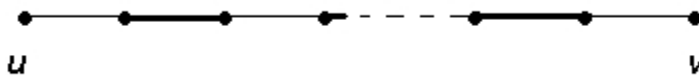
Întrucât, în bucla **while**, la fiecare iterație se adaugă două noduri, condiția din **while** devine falsă după cel mult $n/2$ iterații.

Evident, dacă există cuplaj perfect, atunci există cuplaj perfect de pondere minimă, deci s-a găsit cuplajul căutat și se poate trece la construcția cuplajului de cardinal maxim pentru G .

2. Vom arăta că M obținut din din intersecția cuplajului perfect de pondere minimă al lui G' cu mulțimea muchiilor lui G este **cuplaj de cardinal maxim** pentru G .

Reducere la absurd:

Presupunem că algoritmul de mai sus nu construiește un cuplaj de cardinal maxim pentru G . Conform teoremei lui Berge, aceasta înseamnă că G admite un drum de creștere P relativ la M .

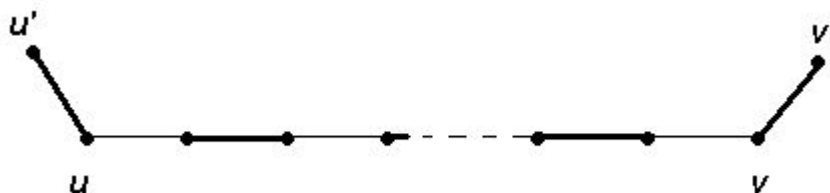

Nodurile u și v sunt noduri expuse relativ la cuplajul M .

Dar G este subgraf al lui G' , iar M este submulțime a cuplajului M' , care este cuplaj perfect în G' . Așadar, muchiile din P care apar în m sunt și în M' .

În plus, deoarece M' este cuplaj perfect în G' , nu există în G' noduri expuse relativ la M' . Așadar, există u', v' în V' a.î.:

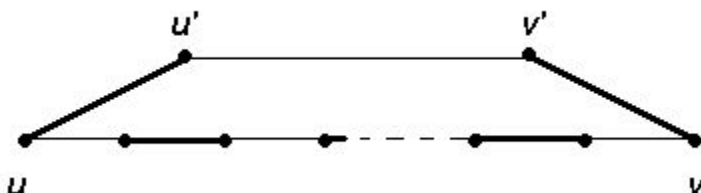
$$u' \in N_{G'}(u), v' \in N_{G'}(v) \text{ și } uu' \in M', \text{ respectiv } vv' \in M'.$$

Dacă măcar unul din nodurile u' și v' (de exemplu u') ar fi din V (din G), atunci, din modul de construcție a cuplajului M , ar rezulta că uu' este muchie în cuplajul M (deoarece, la construcția lui G' nu s-au adăugat muchii între nodurile care erau inițial în G , deci dacă există muchia uu' , atunci aceasta face parte din mulțimea E a grafului G ; așadar, $uu' \in E$ și $uu' \in M' \Rightarrow uu' \in E \cap M'$, adică $uu' \in M$). Dar acest lucru contrazice presupunerea făcută, și anume că u este nod expus relativ la M .

În consecință, u' și $v' \in V' - V$ (sunt noduri adăugate ulterior, la construcția lui G').

Dar, din modul de construcție al lui G' (la fiecare pas există muchie între orice nod din $V' - V$ și toate celelalte noduri din V') reiese că există în G' muchia $u'v'$.

Evident, această muchie nu este din cuplajul M' , deoarece extremitățile sale sunt saturate de alte muchii din M' .

Am obținut deci un circuit alternat par C în G' relativ la M' .

Fie $2k + 1$ numărul muchiilor de pe drumul P în G . Evident, dintre acestea, k se găsesc în cuplajul M (și în M').

Ponderea muchiilor din M' de pe acest circuit C este:

$$p(C \cap M') = k * 1 + 2 * N.$$

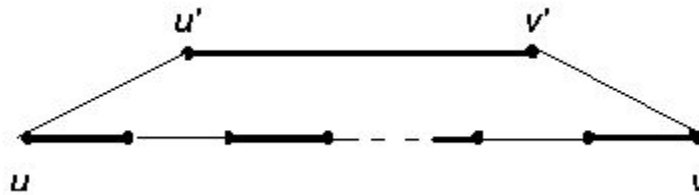
(deoarece ponderile muchiilor de pe P sunt 1, acestea făcând parte din G , iar ponderile muchiilor adăugate ulterior, adică uu' și vv' , sunt N).

Construim un nou cuplaj M'' în G' , astfel:

$$M'' = (M' - (C \cap M')) \cup (C - M').$$

(adică eliminăm muchiile de pe C , înlocuindu-le cu acele muchii de pe C care nu erau inițial în M').

Evident, M'' este cuplaj perfect, întrucât $S(M'') = S(M')$, iar $S(M') = V'$.

Ponderea cuplajului M'' este:

$$\begin{aligned} p(M'') &= p(M') - p(M' \cap C) + p(C - M') \Rightarrow \\ p(M'') &= p(M') - (k \cdot 1 + 2 \cdot N) + ((k + 1) \cdot 1 + N) \text{ și } N > 1 \Rightarrow \\ \Rightarrow p(M'') &< p(M'), \text{ ceea ce contrazice faptul că } M' \text{ era cuplaj de pondere minimă.} \end{aligned}$$

În consecință, presupunerea făcută este falsă. G nu admite drumuri de creștere relativ la M , deci M este cuplaj de cardinal maxim în G .

Variantă a II-a:

Construim $G' = (V', E')$ astfel:

- dacă $|V|$ este par, atunci $V' = V$; altfel $V' = V \cup \{w\}$ (se adaugă un nou nod pentru îndeplinirea condiției necesare de existență a cuplajului perfect, referitoare la paritatea ordinului grafului);
- E' este mulțimea tuturor muchiilor posibile între nodurile lui G' (G' este graf complet).

Evident, un graf complet de ordin par are un cuplaj perfect.

Vom asocia o funcție de pondere $p: E' \rightarrow \mathbb{R}_+$ astfel:

- $p(e) = 1$ dacă $e \in E(G)$;
- $p(e) = |E'|$ dacă $e \in E(G') - E(G)$.

Justificarea alegerii acestei funcții de pondere:

Intrucât se dorește obținerea unui cuplaj de cardinal maxim pentru G prin calculul unui cuplaj perfect de pondere minimă în G' , vom încerca să includem în acest cuplaj perfect cât mai multe muchii din G . Așadar, muchiile din G vor avea o pondere mică, pentru a se facilita introducerea lor în cuplajul de pondere minimă, iar muchiile adăugate ulterior vor avea pondere mult mai mare (este suficient dacă ponderea unei astfel de muchii depășește suma ponderilor tuturor muchiilor din G).

După construcția cuplajului perfect de pondere minimă M' în G' , se alege din acest cuplaj acele muchii care sunt în G . Mulțimea acestor muchii va fi un cuplaj de cardinal maxim în G .

Algoritmul de construcție a unui cuplaj de cardinal maxim, utilizând un algoritm de calcul al cuplajului perfect este:

function ConstruiesteCuplajDeCardinalMaxim(G)

begin

```

/*construcția G'*/
V(G') ← V(G)
if (|V(G)| este impar)
then V(G') ← V(G) ∪ {w}
E(G') ← {ij | i, j ∈ V(G'), i ≠ j}
/*asocierea funcției de pondere*/
for all e in E(G') do
    if (e ∈ E(G)) then p(e) ← 1
    else p(e) ← |E(G')|
/*aplicarea algoritmului de calcul al cuplajului perfect de pondere minima*/
M' ← CuplajPerfectDePondereMinima(G', p)
/*alegerea din M' a muchiilor care apar în G*/
M ← M' ∩ E(G)
return M
    
```

end

Vom demonstra că mulțimea M construită de algoritm este chiar cuplaj de cardinal maxim în G.

Reducere la absurd:

Presupunem că M nu este cuplaj de cardinal maxim.

Fie $m = |M|$.

Știm că $M \subseteq M'$ (din construcția cuplajului M).

M' este cuplaj perfect în $G' \Rightarrow |M'| = \frac{|G'|}{2}$.

Ponderea acestui cuplaj este:

$$\sum_{e \in E(G)} p(e) + \sum_{e \in E(G') - E(G)} p(e) = m * 1 + (|M'| - m) * |E'|.$$

Deoarece am presupus că M nu este cuplaj de cardinal maxim, $\exists M_1 \in \mathbf{M}_G$ a.î. $|M_1| > |M|$. Fie $|M_1| = |M| + a$, $a > 0$.

Atunci, întrucât G' este graf complet, $\exists M_1'$ cuplaj perfect în G' a.î. $M_1 \subseteq M_1'$.

(Demonstrație:

M_1 este cuplaj în graful G și G este subgraf al lui $G' \Rightarrow M_1$ este cuplaj în G' .

$|S(M_1)|$ și $|G'|$ sunt numere pare, deci $|G' - S(M_1)|$ este număr par (adică mulțimea nodurilor expuse în G' relativ la M_1 , $E(M_1)$ are cardinal par). În plus, $E(M_1)$ induce un subgraf complet în G' . Acesta, având ordin par, are un cuplaj perfect M_2 .

Dar:

$$S(M_1) \cup S(M_2) = V(G') \text{ și } S(M_1) \cap S(M_2) = \emptyset \\ \Rightarrow M_1' = M_1 \cup M_2 \text{ este cuplaj pefect în } G'.$$

Am arătat deci că, pornind de la M_1 , se poate construi un cuplaj perfect în G' , ceea ce trebuia demonstrat).

Ponderea cuplajului M_1' este:

$$(m + a) * 1 + (|M'| - m - a) * |E'|.$$

adică $p(M_1') = p(M') - a(|E'| - 1)$.

Dar $a > 0$ și $|E'| > 1$, deci

$$p(M_1') < p(M')$$

ceea ce contrazice alegerea cuplajului M' ca fiind cuplaj perfect de pondere minimă în G' .

Presupunerea făcută este deci falsă.

Prin urmare, algoritmul de mai sus construiește un cuplaj de cardinal maxim într-un graf G oarecare.

- 2.** *Arătați că se poate determina, într-o matrice cu elemente 0 și 1 dată, o mulțime de cardinal maxim de elemente egale cu 0 și care să nu se găsească pe aceeași linie sau coloană, cu ajutorul unui algoritm de flux maxim (pe o rețea convenabil definită).*

Soluție:

Fie M o matrice oarecare de 0 și 1, $M \in \{0, 1\}^{m \times n}$. Această matrice are deci m linii, numerotate de la 0 la $m - 1$, și n coloane, numerotate de la 0 la $n - 1$.

Vom asocia aceste matrice un graf bipartit $G = (X, Y; E)$ astfel:

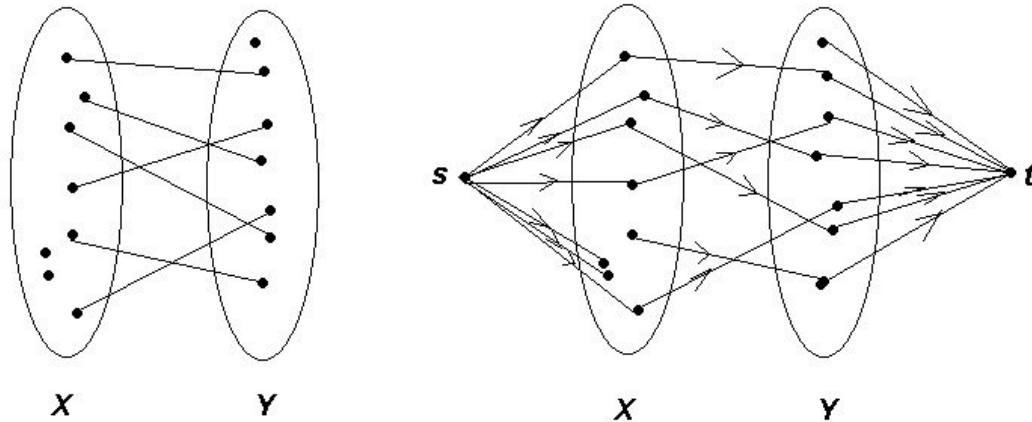
- $X = \{0, 1, \dots, m - 1\}$, adică fiecărei linii din M îi corespunde un nod în X ;
- $Y = \{m + 0, m + 1, \dots, m + n - 1\}$, adică fiecărei coloane din M îi corespunde un nod în Y ;
- dacă elementul de la intersecția liniei i cu coloana j este 0, atunci se introduce în E muchia $(i, j + m)$.

Graful G este evident bipartit, putând exista intersecții doar între o linie și o coloană, deci nu există muchii între două noduri din aceeași mulțime a bipartiției.

Observăm deci că fiecărui element 0 de la intersecția liniei i cu coloana j în matricea M îi corespunde o muchie e în G cu extremitățile i și $j + m$.

*În aceste condiții, problema găsirii unei mulțimi de cardinal maxim de elemente egale cu 0 și care să nu se găsească pe aceeași linie sau coloană în M se reduce la găsirea unei mulțimi de muchii de cardinal maxim în G în care oricare două muchii au extremitățile distincte, adică la **găsirea unui cuplaj de cardinal maxim** în graful bipartit G .*

Problema găsirii unui cuplaj de cardinal maxim într-un graf bipartit se poate rezolva cu ajutorul unui algoritm de flux maxim.

Se asociază problemei o rețea de transport $R_G = (G', c, s, t)$ construită astfel:

- $G' = (V', E')$ digraf unde :
  - $V' = X \cup Y \cup \{s, t\}$,
  - $E' = \{ij \mid i \in X, j \in Y, ij \in E\} \cup \{si \mid i \in X\} \cup \{jt \mid t \in Y\}$;
- funcția de cost $c: E' \rightarrow R_+$ definită prin $c(a) = 1, \forall a \in E'$.

Aplicând un algoritmul Ford Fulkerson pentru determinarea unui flux maxim pe rețeaua astfel definită, se poate determina întotdeauna un flux de valoare maximă cu componente întregi, deoarece capacitățile arcelor din rețea sunt întregi.

Așadar, fluxul x_{ij} , cu i din X și j din Y poate avea valoarea 0 sau 1.

Evident, dintre toate muchiile cu o extremitate i comună, i din X , doar una va avea fluxul 1, iar celelalte 0. Analog, dintre toate muchiile cu o extremitate j comună, j din Y , doar una va avea fluxul 1, iar celelalte 0.

În consecință, mulțimea arcelor dintre X și Y pe care fluxul este 1 este mulțime stabilă de muchii, deci este cuplaj pentru G . Fluxul descoperit fiind maxim, acest cuplaj este de cardinal maxim.

3. Digraful $G=(V, E)$ descrie topologia interconectării într-o rețea de procesoare . Pentru fiecare procesor $v \in V$ se cunoaște încărcarea sa $load(v) \in R^+$. Se cere să se determine (cu ajutorul unei probleme de flux maxim) un plan de echilibrare statică a încărcării procesoarelor: se va indica pentru fiecare procesor ce cantitate de încărcare va trimite și la ce procesor astfel încât, în final, toate procesoarele să aibă aceeași încărcare.

Soluție:

Vom porni de la rețeaua de procesoare și vom construi o rețea căreia să-i putem asocia un flux care să rezolve problema.

Se consideră un digraf G ca fiind graful ce reprezintă conexiunile dintre procesoare în rețea.

Se calculează media încărcărilor procesoarelor adunând încărcările tuturor procesoarelor și împărțind suma la numărul acestora.

Vom adăuga două noduri fictive, o sursă s și o destinație t . De sursa s vom lega toate procesoarele supraîncărcate, iar de destinația t vom lega toate procesoarele subîncărcate. Notăm cu S_i procesoarele supraîncărcate, cu E_i cele cu încărcarea potrivită și cu U_i cele aflate sub medie.

Putem vedea cele două noduri fictive adăugate ca două procesoare, procesorul s fiind procesorul din care să plece surplusul din procesoarele S_i iar procesorul t ar fi procesorul în care ajunge toată această încărcătură. În procesoarele supraîncărcate păstrăm numai încărcătura pe care trebuie să o aibă în final (media).

Muchiilor din digraful asociat acestei rețele de calculatoare le asociem capacități pentru a obține o rețea căreia să-i calculăm fluxul maxim.

Rețeaua va avea următoarele proprietăți:

-Arcele care pleacă din s și ajung în S_i vor avea capacitățile egale cu $\text{load}(S_i) - \text{medie}$ (în rețeaua inițială de calculatoare această încărcătură nu pleacă din s , ci din procesoarele S_i , însă a fost necesară această convenție pentru a realiza rețeaua căreia să-i atașăm fluxul de care avem nevoie pentru a echilibra încărcătura procesoarelor);

-Pentru arcele care pleacă din S_i sau ajung în S_i dintr-o sursă diferită de s , cât și pentru arcele care intră în U_i sau ies din U_i și se duc într-o destinație diferită de t , precum și pentru toate celelalte arce între celelalte procesoare vom asocia capacitățile egale cu ∞ , pentru a putea permite procesoarelor, în momentul în care se construiește fluxul maxim, să trimită și să primească cât este nevoie pentru a putea obține echilibrarea în final;

-Un flux asociat acestei rețele reprezintă de fapt modul în care circulă încărcătura de la procesoarele supraîncărcate la cele subîncărcate.

-Arcele care pleacă din U_i și ajung în t vor avea asociate capacitățile $\text{medie} - \text{load}(U_i)$, adică exact de cât are nevoie fiecare procesor pentru a atinge media. (noi știm că dacă toată încărcătura din s a ajuns în t înseamnă că procesoarelor subîncărcate li s-a transmis exact cantitatea de încărcare de care aveau nevoie)

Pentru această rețea se va utiliza un algoritm de căutare a fluxului maxim, de exemplu algoritmul lui Edmonds și Karp. Notăm fluxul maxim găsit cu x^* .

Fie x fluxul asociat acestei rețele pentru care $v(x)$ este:

$$\sum_{i \in S} \text{load}(i) - \text{medie} = \sum_{i \in U} \text{medie} - \text{load}(i) \quad (\text{cantitatea care pleacă din } s \text{ trebuie să}$$

ajungă în întregime în t , adică cantitatea de încărcare care prisosește procesoarelor supraîncărcate trebuie să ajungă în cele subîncărcate)

Vom arăta că acest flux este cel de care avem nevoie pentru a obține o echilibrare a încărcărilor procesoarelor și că dacă fluxul maxim x^* obținut pentru rețeaua aleasă este chiar acest flux x atunci am obținut o echilibrare a încărcăturilor procesoarelor.

Să presupunem că în urma aplicării algoritmului obținem chiar acest flux x .

Procesoarele care erau supraîncărcate primesc numai încărcătura care le prisosește. Evident, nodurile care reprezintă procesoarele supraîncărcate vor avea în final încărcătura medie, întrucât, după cum am ales rețeaua, încărcătura în exces intră în S_i și iese din S_i după regula conservării fluxului. La fel și încărcătura care intră în

aceste noduri, venită din alte noduri decât s . Nodurile din E_i , care erau deja echilibrate vor rămâne astfel întrucât tot ceea ce a intrat în ele prin acest flux a și ieșit. Nodurile din U_i care au primit cantitatea de încărcare necesară pentru a atinge media au transmis-o lui t , în întregime. Ceea ce au primit în plus au transmis prin alte arce pentru a respecta regula conservării (nu puteau transmite mai mult lui t întrucât erau limitate de capacitățile arcelor către t). Așadar fiecare procesor subîncărcat îi va trimite lui t exact cât mai are nevoie până va fi echilibrat. Deci tot ceea ce a fost surplus în celelalte procesoare a ajuns în final în t și deci putem spune că a ajuns în procesoarele care erau inițial subîncărcate. Așadar putem scoate muchii fictive și obținem că urmînd drumurile determinate de acest flux obținem o modalitate de echilibrare. Deci fluxul maxim x^* ne dă chiar modalitatea de transmitere a cantității de încărcare între procesoare.

Formăm o partiție (S, T) a lui $V \cup \{s, t\}$, $s \in S$ și $t \in T$. De exemplu putem alege partiția $(\{s\}, V - \{s\})$. Aceasta determină o secțiune care este de altfel și secțiune minimă în rețeaua aleasă întrucât dacă am mai dăuga un nod v în S am putea pierde eventual un arc de la s la v , însă am mai obține cel puțin un arc deoarece nodul v trebuia să transmită unui alt nod ce a primit de la s , conform legii de conservare a fluxului. Din teorema secțiunii minime și fluxului maxim știm că $c(S, T) = v(x^*)$, unde (S, T) este secțiune de capacitate minimă iar x^* este fluxul maxim.

Vom presupune acum că fluxul maxim x^* este strict mai mare decât fluxul x . Dar valoarea lui x este exact capacitatea secțiunii (S, T) .

$$c(S, T) = \sum_{i \in S_i} \text{load}(i) - \text{medie}$$
 (capacitatea muchiilor între S și T , adică între s și nodurile din S_i) $= v(x)$. Conform teoremei amintite mai sus obținem că x este flux maxim, ceea ce contrazice presupunerea făcută.

Dacă presupunem că x este mai mare decât x^* , atunci cel puțin pe una din muchiile care pleacă din s fluxul este subcapacitar. Întrucât

$$\sum_{j \in N_g^+(i)} x_{ij} = \sum_{j \in N_g^-(i)} x_{ji}$$

vom obține în acest caz un procesor i supraîncărcat care nu va transmite tot surplusul de încărcătură, deci nu va ajunge la medie. Fluxul necesar pentru echilibrare este deci mai mare decât fluxul maxim posibil în această rețea. În consecință, o astfel de rețea de procesoare nu va putea fi echilibrată.

Deci putem realiza echilibrarea procesoarelor numai în cazul în care obținem fluxul maxim egal cu fluxul căutat de noi, x .

- 4.** Să se determine fluxul de valoare maximă în rețeaua din figură (explicând funcționarea algoritmului lui Edmonds-Karp).

Soluție:

Algoritmul lui Edmonds-Karp are la bază algoritmul lui Ford & Fulkerson, căruia i s-au adus îmbunătățiri. Se pornește de la un flux inițial și se efectuează creșteri succesive până când nu mai obținem drumuri de creștere. În acest caz putem spune că am ajuns la un flux maxim. Pentru depistarea drumurilor de creștere utilizăm etichete:

nodul i este etichetat dacă există un drum de creștere de la s la acel nod.

În cazul algoritmului lui Edmonds Karp se gestionează o coadă, pe care o folosim pentru parcurgerea BFS a vârfurilor etichetate. Acest algoritm se bazează pe utilizarea drumurilor minime (cu număr minim de arce) de creștere a fluxului curent.

La fiecare pas se selectează primul vârf din coadă (care este primul vârf etichetat și necercetat) și se încearcă etichetarea vecinilor săi. În momentul în care ajungem în t înseamnă că am obținut un drum de creștere de la s la t . Se determină capacitatea reziduală a acestui drum obținut la pasul curent și se adaugă la vechiul flux, obținându-se un nou flux, pentru care repetăm algoritmul.

Vom aplica algoritmul în cazul grafului nostru.

Pornim prin a alege un flux inițial x , și anume fluxul cu $x_{ij}=0, \forall ij$ arc din digraful nostru. Evident acesta este un flux întrucât pentru fiecare nod valoarea fluxului de intrare este egală cu valoarea fluxului de ieșire, iar în cazul nostru aceste valori sunt 0.

Etichetarea nodurilor se face astfel:

- pe prima poziție vom pune nodul din care a fost obținut nodul pentru care facem etichetarea;

- pe a doua poziție vom scrie tipul arcului prin care am descoperit nodul (direct sau invers);

- a treia poziție va conține minimul dintre valoarea de pe poziția a treia a etichetei nodului prin care am descoperit nodul pe care îl etichetăm la pasul curent și capacitatea reziduală a respectivului arc.

Vom eticheta sursa s cu **(NULL, NULL, ∞)**, întrucât considerăm sursa s ca nod inițial și deci ea nu este obținută din nici un alt nod pentru a obține în final capacitatea reziduală minimă.

Introducem sursa s în coadă și pornim etichetarea nodurilor adiacente cu s .

Prin parcurgere bfs găsim nodul a și apoi nodul b .

Pentru a avem etichetarea **(s, direct, 4)** iar pentru b obținem **(s, direct, 3)**. Capacitățile reziduale sunt egale în acest caz cu capacitățile muchiilor, întrucât avem $x_{ij}=0$ pentru fiecare arc din digraf.

Vom scoate din coadă nodul s și vom cerceta următorul nod etichetat, în cazul nostru a . Din a putem ajunge în s , în b și în c , însă b și s sunt deja etichetate așa că îl vom introduce în coadă și eticheta numai pe c . Eticheta pentru c este **(a, direct, 4)**.

Îl scoatem pe a din coadă și b devine primul nod din coadă, etichetat și necercetat. Din b găsim neetichetat nodul d , pe care îl etichetăm prin **(b, direct, 3)**. Îl scoatem pe b și îl cercetăm pe c , din care îl obținem pe t , pe care îl etichetăm cu **(c, direct, 3)**.

Am ajuns în t , aşadar am obţinut un **drum de creştere de la s la t** care este:

$$P=s \rightarrow a \rightarrow c \rightarrow t.$$

Acest drum are capacitatea reziduală egală cu $\min(r_{ij})_{ij\text{-arc de pe drumul } P}=3$.

Această capacitate reziduală o adunăm la fiecare x_{ij} de pe drumul de creştere pentru fluxul x şi obţinem un nou flux x^1 , pentru care repetăm algoritmul.

$x^1_{sa}=3, x^1_{ac}=3, x^1_{ct}=3$, **restul arcelor având valorile anterioare** (de la fluxul x).

Se etichetează din nou sursa s cu (NULL, NULL, ∞).

Din s descoperim nodurile a şi b . Nodul a va fi etichetat cu (**s , direct, 1**) iar b cu (**s , direct, 3**). Din a îl descoperim pe c pe care îl etichetăm cu (**a , direct, 1**) şi pe b care este etichetat cu (**a , direct, 1**). Din c se descoperă b , d şi t . Însă b era deja etichetat şi t nu poate fi etichetat întrucât $c_{ct}=3 = x_{ct}$. Aşadar îl etichetăm numai pe d cu (**c , direct, 1**) şi îl introducem în coadă. Deci b devine următorul nod etichetat şi necercetat, însă din b nu mai putem eticheta nici un nod. Din d îl descoperim pe t care poate fi etichetat cu (**d , direct, 1**).

Întrucât l-am descoperit pe t , putem spune că am găsit un nou **drum de creştere de la s la t** ,

$$s \rightarrow a \rightarrow c \rightarrow d \rightarrow t,$$

care are capacitatea reziduală 1.

Trebuie să aplicăm din nou algoritmul, pentru fluxul x^2 obţinut prin adăugarea capacităţii reziduale la fluxul x^1 , pentru arcele din drumul de creştere obţinut anterior. De data aceasta se obţine un flux cu valorile:

$x^2_{sa}=4, x^2_{ac}=4, x^2_{cd}=1, x^2_{dt}=1, x^2_{ct}=3$ iar **restul rămân 0**.

Etichetăm din nou s cu (NULL, NULL, ∞). Din s îi găsim pe a şi pe b . Nodul a nu poate fi etichetat întrucât $c(sa) = x^2_{sa}=4$ iar pe b îl etichetăm cu (**s , direct, 3**). Din b îl obţinem pe a , c şi d (s fiind deja etichetat). Pe a nu îl putem eticheta deoarece de la b la a avem arc invers cu valoarea asociată 0, pe c îl etichetăm cu (**b , invers, 3**), şi pe d cu (**b , direct, $\min(c(bd)-x^2_{bd}=5, e_3(b)=3)$**) = (**$b$, direct, 3**). Din c îi obţinem pe a şi t . Pe a îl etichetăm cu (**c , invers, 3**), pe iar pe t nu îl putem eticheta deoarece avem capacitatea muchiei egală cu $x^2_{ct}=3$. Nodul d devine primul nod din coadă şi îl descoperă pe t care are eticheta (**d , direct, $\min(c(dt)-x^2_{dt}=6, e_3(d)=3)$**) = (**$d$, direct, 3**). Am găsit un nou drum de creştere de la s la t :

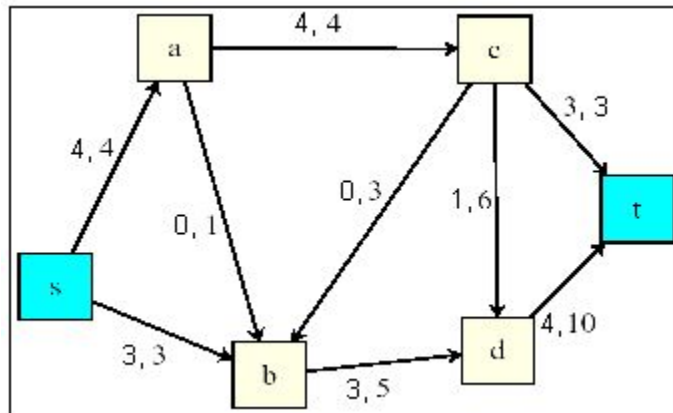
$$s \rightarrow b \rightarrow d \rightarrow t$$

cu capacitatea reziduală 3. Se obţine un nou flux x^3 cu valorile $x^3_{sa}=4, x^3_{sb}=3, x^3_{ac}=4, x^3_{bd}=3, x^3_{cd}=1, x^3_{dt}=4, x^3_{ct}=3$ iar **restul sunt 0**.

Etichetăm s cu (NULL, NULL, ∞). Din s îi găsim pe a şi pe b . Nodul a nu poate fi etichetat întrucât $c(sa) = x^3_{sa}=4$ iar pe b de asemenea nu poate fi etichetat întrucât $c(sb)=x^3_{sb}=3$. Aşadar nu mai putem obţine un drum de creştere de la s la t şi deci fluxul obţinut anterior este maxim.

x^3_{ij} sunt reprezentate în figura de mai jos:

TEMA NR. 12
27 mai 2003

- 1.** Fie v valoarea fluxului maxim în rețeaua $R = (G, c, s, t)$. Demonstrați că există k -st drumuri în G , $P_1, P_2, \dots, P_k$ ($0 \leq k \leq |E(G)|$), și numerele reale nenegative $v_1, v_2, \dots, v_k$ astfel încât $x: E(G) \rightarrow R$, definit pentru orice arc ij prin $x_{ij} = 0 + \sum_{t=ij \in P_t} v_t$, este flux în R de valoare maximă v .

Soluție:

Vom demonstra această proprietate prin inducție după numărul de arce pentru care fluxul are valoare pozitivă, pentru un flux f de valoare maximă.

Pas de bază

În cazul în care fluxul nostru maxim are un singur arc, de valoare v_1 , pozitivă, este evident că putem alege P_1 ca fiind chiar acest arc iar valoarea v_1 , valoarea asociată arcului x_{st} .

Pas inductiv

Presupunem că la **pasul curent i** este adevărată proprietatea: pentru un flux f_i obținut la pasul i , dacă adăugăm toate valorile $v_1, \dots, v_i$, asociate șirului $P_1, \dots, P_i$ obținute până la acest pas obținem un flux de valoare maximă.

Vom demonstra că și pentru **pasul $i+1$** dacă alegem un st-drum direct P_{i+1} și o valoare convenabilă obținem un nou flux f_{i+1} care are aceeași proprietate cu fluxul f_i .

Alegem arcul **uv** cu valoarea pozitivă cea mai mică pentru fluxul nostru f_i și construim un drum direct P_{i+1} de la s la t care să conțină și arcul **uv** astfel încât toate arcele de pe acest drum să aibă valori pozitive.

Considerăm un flux f_{i+1} care să conțină arcele fluxului f_i cu proprietatea că arcele care nu apar în drumul P_{i+1} vor avea valoarea pe care o au în fluxul f_i iar arcele care apar în drumul P_{i+1} vor primi valoarea egală cu diferența dintre valoarea arcului respectiv pentru fluxul f și valoarea lui **uv** în fluxul f . Adăugăm acest drum P_{i+1} la șirul de drumuri determinate până la pasul curent iar valoarea asociată lui va fi $v_{i+1} = f_{uv}$. Noul flux obținut are valoarea egală cu valoarea lui f_i , din care scădem v , de câte ori apare un arc din P în fluxul f .

Când nu mai avem nici un arc cu valoare pozitivă în fluxul nostru ne putem opri și putem spune că valoarea fluxului maxim este chiar suma din cerința problemei.

Am putea încerca și o altă abordare a acestei probleme, și anume:

- putem găsi toate drumurile de creștere directe și, pornind de la un flux a cărui valoare o inițializăm cu 0, putem construi fluxul conform algoritmului lui Edmonds. Vom obține un flux cu valoarea mai mică sau egală cu fluxul de valoare maximă;

- dacă nu mai avem drumuri de creștere, înseamnă că fluxul obținut este chiar cel maxim, drumurile P_i sunt drumurile directe descoperite iar valorile asociate sunt valorile care se adaugă la fiecare pas în algoritmul lui Edmonds.
- dacă mai există drumuri de creștere, care au arce inverse, transformăm fiecare drum de creștere obținut, în două drumuri de creștere directe. Vom descoperi arcele inverse dintr-un drum de creștere de la dreapta la stânga, și pentru fiecare arc invers obținut împărțim drumul nostru de creștere în 2 drumuri: unul direct (din care am scos deja toate arcele inverse, aflat la dreapta arcului invers obținut) și un alt drum din care eliminăm arcul invers de la pasul curent, ocolindu-l. Noul drum de creștere este de fapt o concatenare a celor 2 drumuri: unul direct și unul care mai poate avea încă arce inverse. De aceste arce inverse scăpăm la un pas ulterior.
- când nu mai avem drumuri de creștere putem spune că am găsit fluxul maxim. În final vom obține numai drumuri de creștere directe în șirul P_i iar valorile lor asociate sunt valorile cu care au contribuit aceste drumuri la construcția fluxului maxim.

2. Numim GP – descompunere a grafului complet K_n orice mulțime $A = \{B_1, \dots, B_{k(A)}\}$, unde: fiecare B_i este subgraf bipartit complet al lui K_n , orice două grafuri B_i și B_j au mulțimile de muchii disjuncte și $\bigcup_{i=1}^{k(A)} E(B_i) = E(K_n)$. Arătați că orice GP - descompunere a lui K_n satisface inegalitatea $k(A) \geq n - 1$.

Soluție:

1. Vom arăta prin **inducție** că pentru $\forall n \geq 2$, există o GP - descompunere A_n a lui K_n a.î. $k(A_n) = n - 1$.

Pasul de bază:

Pentru $n = 2$:

Graful K_2 este graf bipartit complet $(K_{1,1})$, deci putem considera $B = K_{1,1}$ și $A = \{B\}$. Evident, $k(A_2) = 1 = 2 - 1$.

Pasul inductiv:

Presupunem afirmația adevărată pentru $k \leq n$. Demonstrăm pentru $k = n + 1$.

Fie K_{n+1} .

Vom construi mulțimea A astfel:

- se construiește un graf bipartit $B_1 = (S, T; E_1)$ unde: $S = \{u\}$, u un nod oarecare din $V(K_n)$, $T = V(K_n) - \{u\}$. B_1 trebuie să fie graf bipartit complet, deci $B_1 = K_{1,n}$.
- se construiește un nou graf G' din care se elimină toate muchiile ce apar în B_1 . Deoarece $B_1 = K_{1,n}$, nodul u rămâne nod izolat în G' , deci nu va putea face parte dintr-un subgraf bipartit complet. Așadar vom elimina și nodul u din G' . Se constată că G' devine subgraf indus al lui K_{n+1} și $|G'| = n$, deci $G' = K_n$. Dar, din ipoteza inductivă, pentru K_n există o GP - descompunere

A_n astfel încât $k(A_n) = n - 1$. De asemenea, din construcție reiese că $E(B_1) \cap E(G') = \Phi$, deci, $\forall B \in A_n$, $E(B_1) \cap E(B) = \Phi$. În plus, tot din construcție, avem $E(B_1) \cup E(G') = E(K_{n+1})$. Așadar, mulțimea

$$A_{n+1} = \{B_1\} \cup A_n$$

este GP – descompunere pentru K_{n+1} , iar

$$k(A_{n+1}) = 1 + k(A_n) = 1 + n - 1 = (n+1) - 1.$$

Așadar, pentru orice $n \geq 2$, se poate construi o GP - descompunere A_n a lui K_n a.î. $k(A_n) = n - 1$.

2. Vom arăta că nu se poate construi pentru K_n o GP – descompunere A_n pentru care $k(A_n) < n - 1$.

Observație: Orice GP – descompunere A_n a grafului K_n conține cel puțin un graf bipartit $B = (S, T; E)$ pentru care $|S| = 1$ sau $|T| = 1$.

Demonstrație:

Reducere la absurd:

Presupunem că există o GP-descompunere a grafului K_n care nu are proprietatea de mai sus.

Observăm că, orice nod poate apărea în cel mult $(n - 1) / 2$ grafuri bipartite (deoarece cel puțin două muchii incidente cu el apar într-un astfel de graf, iar mulțimile de muchii ale grafurilor sunt disjuncte).

Considerând un graf bipartit B , dacă vom încerca să găsim grafuri bipartite în care se află muchiile ce nu apar în B și care au proprietatea $|S| > 1$ și $|T| > 1$, vom constata că fie muchiile acestor grafuri se suprapun, fie unele dintre aceste grafuri nu sunt complete.

Așadar nu este posibilă o astfel de descompunere.

Luând în considerare observația de mai sus, vom demonstra proprietatea cerută prin **inducție**:

Pasul de bază:

Pentru $n = 2$ propoziția de mai sus este evidentă (este necesar cel puțin un subgraf bipartit pentru acoperirea mulțimii de muchii, al cărei cardinal este nenul).

Pasul inductiv:

Presupunem afirmația adevărată pentru $k \leq n$. Demonstrăm pentru $k = n + 1$.

Fie K_{n+1} .

Reducere la absurd:

Presupunem că există o GP – descompunere A_{n+1} a acestuia pentru care $k(A_{n+1}) < (n + 1) - 1$.

Întrucât am arătat mai sus că orice GP – descompunere A_{n+1} a acestuia conține cel puțin un graf bipartit $B = (S, T; E)$ pentru care $|S| = 1$ sau $|T| = 1$, există un nod u în $V(K_n)$ astfel încât există B în A_{n+1} cu $S = \{u\}$ sau $v = \{u\}$.

Vom elimina din K_n acest nod u și toate muchiile care îl leagă de celelalte noduri din graf. Se va obține astfel graful K_n . Putem obține o GP – descompunere pentru K_n din GP descompunerea grafului de mai sus, considerând intersecția dintre $E(K_n)$ și fiecare

graf bipartit din A_{n+1} . Evident, intersecția dintre B și $E(K_n)$ este vidă, deci nici un subgraf al acestuia nu va apărea în acest A_n . Așadar, $k(A_n) \leq k(A_{n+1}) - 1$, adică $k(A_n) \leq n - 2$, ceea ce contrazice ipoteza inductivă.

Așadar presupunerea făcută este falsă. Pentru orice n , orice GP – descompunere A a lui K_n are $k(A) \geq n - 1$.

- 3.** Fie $G = (V, E)$ un graf și $f : V \rightarrow V$ cu proprietatea că $\forall uv \in E: f(u)f(v) \in E$. Demonstrați că $\omega(G) \leq |f(V)|$. Arătați că pentru orice graf $G = (V, E)$ există funcții f cu proprietatea de mai sus astfel încât $|f(V)| \leq \Delta(G) + 1$.

Soluție:

1. Demonstrăm că $\omega(G) \leq |f(V)|$.

Reducere la absurd:

Presupunem că, pentru graful $G = (V, E)$, există o funcție f a.î. $\omega(G) > |f(V)|$.

Fie $A \subseteq V$ clică cu $|A| = \omega(G)$.

$\forall i, j \in A, ij \in E \Rightarrow f(i)f(j) \in E$.

$f(A) \subseteq f(V)$ și $\omega(G) > |f(V)| \Rightarrow \omega(G) > |f(A)| \Rightarrow |A| > |f(A)| \Rightarrow$

$\exists u, v \in A$ a.î. $f(u) = f(v) = w \in V$.

Dar $u, v \in A$ și A clică $\Rightarrow$

$uv \in E \Rightarrow f(u)f(v) \in E$ (din definiția funcției f) $\Rightarrow ww \in E \rightarrow$ **contradicție**.

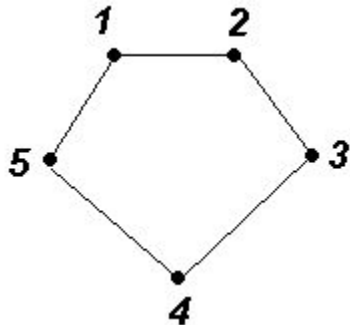
Presupunerea făcută este falsă $\Rightarrow \omega(G) \leq |f(V)|$.

2. Arătăm că există grafuri pentru care orice funcție f cu proprietatea de mai sus are $|f(V)| > \Delta(G) + 1$.

Vom considera graful C_5 .

$\Delta(C_5) = 2$.

Vom arăta că este imposibilă construcția unei funcții f cu proprietatea de mai sus și cu $|f(V)| \leq 3$.

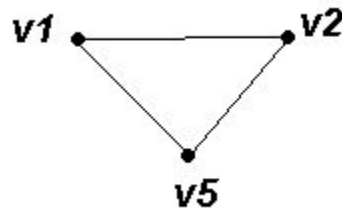

Construim funcția f :

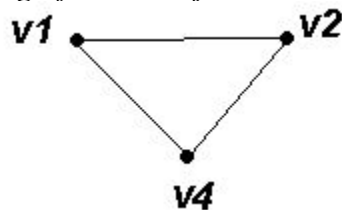
Fie $f(1) = v_1$.

Fie $f(2) = v_2$. Evident, $v_2 \neq v_1$, deoarece 12 este muchie, deci și v_1v_2 trebuie să fie muchie.

Fie $f(3) = v3$.
 $v3 \neq v2$, deoarece 23 este muchie, deci și $v2v3$ trebuie să fie muchie.
 Presupunem că putem alege $v3 = v1$.
 Fie $f(4) = v4$.
 $v4 \neq v1$, deoarece 34 este muchie, deci și $v3v4$ trebuie să fie muchie, adică $v1v4$ trebuie să fie muchie (am ales $v3 = v1$).
 Presupunem că putem alege $v4 = v2$.
 Fie $f(5) = v5$.
 $v5 \neq v1$, deoarece 51 este muchie, deci și $v5v1$ trebuie să fie muchie.
 $v5 \neq v2$, deoarece 45 este muchie, deci și $v4v5$ trebuie să fie muchie, adică $v2v5$ trebuie să fie muchie (am ales $v4 = v2$).
 Întrucât $v1v5$, $v2v5$, $v1v2$ sunt muchii în C_5 , am obține că graful de mai jos este subgraf al lui C_5 , ceea ce este imposibil.

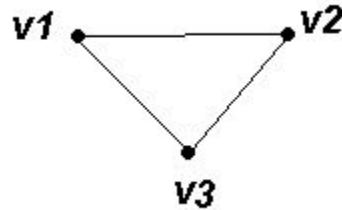

Vom face un pas înapoi, alegând altă valoare pentru $v4$.
 Vom alege $v4 \neq v1$ și $v4 \neq v2$.
 Fie $f(5) = v5$.
 $v5 \neq v1$, deoarece 51 este muchie, deci și $v5v1$ trebuie să fie muchie.
 $v5 \neq v4$, deoarece 45 este muchie, deci și $v4v5$ trebuie să fie muchie.
 Dacă vom alege $v5 = v2$, atunci, întrucât $v1v2$, $v2v4$, $v1v4$ sunt muchii în C_5 , am obține că graful de mai jos este subgraf al lui C_5 , ceea ce este imposibil.

Mai facem un pas înapoi și alegem pentru $v3$ o valoare diferită de $v1$.
 Fie $f(4) = v4$.
 $v4 \neq v3$, deoarece 34 este muchie, deci și $v3v4$ trebuie să fie muchie.
 Presupunem că putem alege $v4 = v2$.
 Fie $f(5) = v5$.
 $v5 \neq v1$, deoarece 51 este muchie, deci și $v5v1$ trebuie să fie muchie.
 $v5 \neq v2$, deoarece 45 este muchie, deci și $v4v5$ trebuie să fie muchie, adică $v2v5$ trebuie să fie muchie (am ales $v4 = v2$).
 Presupunem că putem alege $v5 = v3$.

Întrucât v_1v_3 , v_2v_3 , v_1v_2 sunt muchii în C_5 , am obține că graful de mai jos este subgraf al lui C_5 , ceea ce este imposibil.

Alegem altă valoare pentru v_4 . Deoarece acesta nu poate fi v_3 sau v_2 , după cum am arătat, vom alege v_1 (pentru a ne încadra în numărul de valori cerut, adică 3).

Deci $v_4 = v_1$.

Deoarece, în aceste condiții, v_1v_2 , v_2v_3 , v_3v_4 (adică v_3v_1) sunt muchii în C_5 , conform definiției lui f , obținem că graful de mai sus este subgraf în C_5 , ceea ce este evident imposibil.

Am arătat deci că, indiferent de modul de alegere a valorilor pentru f , **nu se poate găsi pentru C_5 o astfel de funcție pentru care $|f(V)| \leq 3$.**

4. Fie $G=(V, E)$ un graf. Numim partiție specială orice bipartiție (S, T) a lui V astfel încât subgraful indus de T în G este neconex și subgraful indus de S în complementarul grafului G este neconex. Arătați că graful circuit C_n ($n > 2$) nu are partiții speciale. Descrieți un algoritm polinomial care să testeze dacă un graf dat are partiții speciale.

Soluție:

Considerăm T o mulțime de noduri ale circuitului, astfel încât subgraful indus de T în G să fie neconex. Oricum am alege această mulțime putem face următoarea **observație**, care se bazează pe neconexitatea subgrafului:

există cel puțin o pereche de noduri din T : (v_1, v_2) astfel încât, între v_1 și v_2 , să nu existe drum în subgraful indus de mulțimea T .

Fie u și v o pereche de noduri din T cu această proprietate, alese astfel încât pe unul din cele 2 drumuri de la u la v în circuitul C_n să nu existe alte noduri din T . Este evident că putem găsi 2 noduri cu această proprietate întrucât dacă alegem 2 noduri oarecare x și y între care nu există drum în $\langle T \rangle_G$ înseamnă că între acestea, în circuitul C_n , există cel puțin un nod din S , pe fiecare din cele 2 drumuri de la x la y (noduri care întrerup cele 2 drumuri). Alegem unul din drumurile de la x la y în C_n . Dacă pe acest drum mai există cel puțin un nod z din T , atunci z devine noul x și verificăm pe drumul de la noul x la y dacă mai avem noduri din T . Aplicăm această metodă până când nu mai avem nici un nod din T între x și y . Dar valorile inițiale ale lui x și y au fost alese în așa fel încât să nu existe drum de la x la y în $\langle T \rangle_G$ și deci noii x și y obținuți nu sunt adiacenți (între ei trebuie să existe cel puțin un nod din S în circuitul C_n)

Nodurile x și y obținute sunt 2 noduri cu proprietatea enunțată mai sus, și deci le putem considera u , respectiv v . Fie $w_1, \dots, w_k$ nodurile din S aflate între u și v în C_n (pe drumul de la u la v pe care nu mai există noduri din T). Evident și celălalt drum de la u la v din C_n conține noduri din S care să-l întrerupă. Fie $t_1, \dots, t_r$ aceste noduri din S . În graful inițial C_n , nici unul dintre nodurile dintre $w_1, \dots, w_k$ nu este adiacent cu nici unul dintre nodurile $t_1, \dots, t_r$, deoarece sunt de o parte și de alta a lui u și v . Deci în graful complementar al lui C_n avem muchie între fiecare nod t_i și fiecare nod w_j . Aceste noduri acoperă toată mulțimea S și avem următoarea proprietate: de la fiecare nod w_i se poate ajunge la fiecare nod t_j , de la fiecare nod t_i se ajunge la un alt nod t_s printr-un nod w_l (care evident este legat de amândouă) și analog pentru oricare două noduri w_j, w_s , care sunt legate tot printr-un oricare nod t_i . Așadar între oricare 2 noduri din S există drum în subgraful indus de S în graful complementar lui C_n . Deci acest subgraf este conex.

Oricum am alege o mulțime T care să genereze un subgraf neconex în C_n , mulțimea S obținută generează un subgraf conex în graful complementar. Deci pentru orice graf circuit C_n cu $n > 2$ nu avem partiții speciale. Pentru n egal cu 2 nu putem alege o mulțime T care să genereze un subgraf neconex (întrucât mulțimea T nu poate avea decât cardinalul 1 și deci am obține o singură componentă conexă).

Întrucât nu am reușit să obținem un algoritm care să determine în timp polinomial o partiție specială pentru un graf dat vom utiliza un algoritm de tip backtracking, deci un algoritm care să rezolve în timp exponențial.

Reținem într-un vector caracteristic v , de dimensiune egală cu numărul de noduri ale grafului nostru G , valori de 0 și 1 care simbolizează dacă un nod aparține sau nu mulțimii T . Spunem că un nod i aparține lui T dacă $v[i]$ are valoarea 0. În cazul în care nodul j nu aparține lui T atunci pe poziția j în v vom avea 1 și deci acest nod va aparține lui S . Prin algoritmul backtracking pe care îl vom prezenta mai jos vom încerca toate posibilitățile în care putem forma mulțimea T . Vom verifica după ce construim vectorul v făcută dacă se păstrează proprietatea de neconexitate în subgraful determinat de mulțimea T în G și în subgraful determinat de mulțimea S în complementarul lui G . Se vor încerca toate posibilitățile de creare a vectorului cu valori de 0 și 1. Condiția este să avem cel puțin 2 valori distincte. Pornim cu vectorul umplut cu -1. Dacă cele 2 mulțimi de la pasul curent respectă proprietatea algoritmul se oprește și se anunță că graful G admite partiții speciale.

procedure verificare_partitii_speciale ()

begin

/*inițializăm vectorul v cu valori de -1

if ($a[0][1] = 1$) **then**

if (verifica_neconexitate(1) = true) *//verificăm neconexitatea pentru T*

then

                afisează „ am găsit o partiție specială ”

return


```

i ← 0
/* cât timp nu am epuizat toate posibilitățile intrăm în buclă */
while ( i > -1 ) do
    ok ← false
    while ( v[i] < 1 and ok = false ) do
        v[i] ← v[i] + 1
        if ( i > n-3 ) then
            /* verificăm dacă nu avem toate elementele din
            urmă cu aceeași valoare și dacă suntem pe n-2 și valoarea celorlalte elemente
            este 0 atunci v[n-2] va fi setat pe 1 iar dacă celelalte elemente au valoarea 1
            atunci acesta va fi obligatoriu 0 (dacă s-a verificat deja această variantă, atunci
            algoritmul se oprește întrucât nu mai avem nici o variantă de verificat); dacă
            suntem pe poziția n-1 și suntem în situația că în spate avem n-2 elemente cu
            aceeași valoare și unul de o valoare diferită, atunci și v[n-1] trebuie setat pe
            acea valoare */
            if ( i = n-2 ) then
                if ( toate elementele din urmă au aceeași
                valoare val ) then
                    if ( val = 0 and v[i] = 1 ) then
                        v[i] ← 2
                    else
                        v[i] ← (val+1) mod 2
                        ok ← true
                    else ok ← true
            else if ( i = n-1 ) then
                if ( toate n-3 elemente din urmă au aceeași
                valoare val și unul are valoarea val1 ) then
                    if ( val1 = 0 and v[i] = 1 ) then
                        v[i] ← 2
                    else
                        v[i] ← (val+1) mod 2
                        ok ← true
                    else ok ← true
            else ok ← true
    if ( ok = true ) then
        /* dacă am găsit o valoare corespunzătoare pentru poziția respectivă */
        if ( i = n-1 ) then
            /* dacă am completat vectorul până la ultima poziție */
            if ( verifica_neconexitate(1) = true and
            verifica_neconexitate(0) = true ) then
                /* dacă am găsit două mulțimi care corespund */
                afișează „graful admite partiții speciale”
    
```

```
        return
    else
         $i \leftarrow i - 1$ 
        /* încercăm să completăm din nou pozițiile din vector cu alte valori */
        else
            /* trecem la poziția următoare în vector și încercăm să o
            completăm cu o nouă valoare */
             $i \leftarrow i + 1$ 
             $v[i] \leftarrow -1$ 
            /* dacă nu mai putem continua ne întoarcem */
            else  $i \leftarrow i - 1$ 

        /* dacă am ajuns până aici, înseamnă ca nu am găsit nici o partiție specială */
        afișează „ graful nu admite partiții speciale”
end;
```

Funcția de verificare a neconexității (se face în timp liniar $n+m$, unde n este numărul de vârfuri pentru care se verifică neconexitatea iar m este numărul de muchii între aceste vârfuri) este funcția standard de determinare a componentelor conexes, cu precizarea că se verifică neconexitatea numai pentru subgraful determinat de acele noduri care au valoarea în vectorul v egală cu valoarea transmisă drept parametru funcției. Pentru valoarea 0 (elementele din T) verificăm neconexitatea în graful G iar pentru valoarea 1 (elementele din S) verificăm neconexitatea în graful $\bar{G}$ (de fapt lucrăm cu negațiile valorilor din matricea de adiacență). Se găsesc de fapt componentele conexes pentru subgraful dorit și în momentul în care se descoperă 2 componente conexes, funcția returnează **true**. Altfel returnează **false**.